

РОБЪРТ

ШЕКЛИ

**РОБЪРТ ШЕКЛИ
КОРПОРАЦИЯ
„БЕЗСМЪРТИЕ“.
ЦИВИЛИЗАЦИЯ НА СТАТУСА**

Превод: Любомир Николов

chitanka.info

КОРПОРАЦИЯ „БЕЗСМЪРТИЕ“

ЧАСТ ПЪРВА

1.

По-късно Томас Блейн често си мислеше как бе умрял и все му се щеше да бе станало някак по-интересно. Защо не можа да срещне смъртта в двубой с тайфун, срещу връхлитащ тигър или както се катери по ветровита планина? Защо смъртта му бе тъй кратка, тъй банална, тъй обикновена?

Но разбираше, че една героична смърт не би му подходдала. Несъмнено му е било писано да умре тъкмо така — бързо, тривиално, калпаво и безболезнено. Навярно целият му живот бе преминал в подготовка и оформяне на тази смърт — смътни признаци в детството, многообещаващи перспективи в ученическите години, неумолима сигурност, когато навърши тридесет и две.

И все пак, независимо колко е банална, смъртта си остава най-интересното събитие в човешкия живот. Блейн мислеше за своята с неумолимо любопитство. Трябваше да опознае ония минути, ония последни безценни секунди, когато собствената му лична смърт го е дебнела в засада на едно мрачно шосе в Ню Джърси. Имало ли е някакво знамение, някаква поличба? Какво е сторил или не е сторил? Какво си е мислил?

Тия последни секунди бяха съдбоносни за него. Как точно бе умрял?

Караше по правото, пусто и бяло шосе, лъчите на фаровете опипваха далечината, а мракът отпред отстъпваше в безкрая. Спидометърът сочеше седемдесет и пет мили. Имаше чувството, че са само четиридесет. Неиде далече по пътя зърна да се задават фарове, първите от часове насам.

Блейн се завръщаше в Ню Йорк след едноседмична ваканция във вилата си край залива Чезапик. Беше се отдал на риболов и плуване, а между тези две занимания дремеше на припек върху нерендосаните дъски на пристана. Един ден отскочи с платноходката си до Оксфорд и вечерта посети танцовата забава в яхтклуба. Срещна смешно чипоносо момиче със синя рокля, което му каза, че прилича на авантюрист от южните морета — тъй загорял и строен в сиво-кафявия си спортен

костюм. На другия ден отплава обратно към вилата да дреме на припек и да мечтае как ще зареже всичко, ще натовари платноходката с консерви и ще поеме за Таити. Ах Раятеа, планините на Мурееа, прохладният попътен вятър...

Но от Таити го делеше цял континент, цял океан, пък и други препятствия. Тази мисъл стигаше само за някой и друг час бленуване, но като план за действие определено не я биваше. Сега се завръщаше в Ню Йорк при работата си като младши конструктор на яхти в знаменитата стара фирма „Матисън и Питърс“.

Фаровете на другата кола приближаваха. Блейн намали скоростта на шестдесет мили.

Въпреки титлата си, Блейн рядко се докопваше до проектирането на яхти. Старият Том Матисън имаше грижата за стандартните увеселителни корабчета. Брат му Ролф, по прякор Царя на Мистиката, беше прочут по цял свят със своите платноходи за презокеански състезания и бързи индивидуални проекти. Тъй че какво оставаше за младшия конструктор?

Блейн чертаеше схеми и планове на палуби, въртеше организацията, обявите и рекламата. Работата беше отговорна и нелишена от известна доза удоволствие. Но не беше проектиране на яхти.

Знаеше, че би трябвало да подхване собствен бизнес. Но наоколо имаше толкова много проектант на яхти и толкова малко клиенти. Както бе казал на Лаура, все едно че проектираш арбалети, боздугани и катапулти. Интересен творчески труд, но кой би купил продукцията ти?

— Можеш да намериш пазар за платноходките си — каза му тя отчайващо прямо. — Защо не се престрашиш?

Той се усмихна чаровно, хлапашки.

— Не ме бива за решителни действия. Аз съм спец по съзерцанието и меката печал.

— Искаш да кажеш, че си ленив.

— Нищо подобно. Все едно да кажеш, че орелът не препуска добре или че коня хич не го бива за полет. Не можеш да сравняваш разнородното. Просто не съм от хората, дето се докопват до кокала. За мен мечтите, бляновете, виденията и плановете са само обект на съзерцание, не и на изпълнение.

— Ненавиждам те, когато говориш така — въздъхна тя.

Разбира се, той наистина го излагаше грубовато. Но в думите му имаше и много истина. Беше си намерил приятна работа, прилична заплата, стабилно положение. Имаше апартамент в Гринуич вилидж, хай-фи уредба, вила на залива Чезапик, чудесна платноходка и обичта на Лаура плюс още няколко момичета. Може би според малко баналния израз на Лаура беше попаднал във водовъртеж сред потока на живота... Но какво от това? Кроткото въртене само помага да наблюдаваш по-добре сцената.

Фаровете на другата кола бяха съвсем наблизо. Блейн забеляза поразен, че е увеличил скоростта на осемдесет мили в час.

Отпусна педала на газта. Колата му буйно и вироглаво свърна към връхлитащите фарове.

Авария? Повреда в управлението? С все сила опита да извърти волана. Не се поддаваше. Колата удари ниската бетонна преграда между северното и южното платно, литна високо във въздуха. Кормилото свободно се завъртя в ръцете му и моторът изстена като осъдена душа.

Другата кола се мъчеше да кривне, но беше късно. Щяха да се сблъскат почти челно.

И Блейн си помисли, да, аз съм един от тях. Един от ония тъпи негодници, за които четеш как изгубили контрол над колите си и погубили невинни хора. Господи! Модерни коли и модерни пътища, и по-високи скорости, и все същите стари загубени рефлексии...

Внезапно, необяснимо, кормилото заработи отново — отсрочка по ръба на бръснача. Блейн не му обърна внимание. Когато фаровете на другата кола лумнаха през стъклото, настроението му изведнъж прерасна от съжаление в ликуване. В този миг приветствуваше съкрушителния удар, жадуваше за него, за болка, унищожение, жестокост и смърт.

Сетне колите се срещнаха. Ликуването избледня също тъй бързо, както бе дошло. Блейн усети дълбока жал за всичко, което оставяше недовършено, за непреплуваните води, невидените филми, непрочетените книги, недокоснатите момичета. Нещо го метна напред. Воланът се строши в ръцете му. Стоманената колона го прониза в гърдите и пречупи гръбнака, докато главата му минаваше през предното стъкло.

В този миг разбра, че умира.
Миг по-късно умря бързо, банално, калпаво и безболезнено.

2.

Свести се в бяло легло сред бяла стая.

— Сега е жив — каза някой.

Блейн отвори очи. Над леглото се свеждаха двамина в бяло. Изглежда, бяха доктори. Единият беше дребен брадат старец. Другият — грозен, червендалест петдесетинагодишен мъж.

— Име? — отсече старецът.

— Томас Блейн.

— Възраст?

— Тридесет и две. Но...

— Семейно положение?

— Неженен. Какво...

— Виждате ли? — обърна се старецът към червендалестия си колега. — Нормален, съвършено нормален.

— Никога не бих повярвал — каза червендалестият.

— Естествено. Смъртната травма винаги е била надценявана. Прекомерно надценявана, както ще докаже бъдещата ми книга.

— Хмм. Но депресията при прераждане...

— Глупости — решително заяви старчето. — Блейн, добре ли се чувствувате?

— Да. Но бих искал да знам...

— Виждате ли? — победоносно възкликна старият доктор. — Отново е жив и нормален. Сега ще подпишете ли доклада?

— Изглежда, че нямам избор — отвърна червендалестият.

Двамата лекари излязоха. Блейн ги проследи с поглед и се запита за какво ли говореха. Край леглото му застана шишкава сестра с майчински обноски.

— Как се чувствувате? — запита тя.

— Отлично — каза Блейн. — Но бих искал да знам...

— Съжалявам — рече сестрата, — засега никакви въпроси, тъй е наредил докторът. Изпийте това, ще ви ободри. Браво, добро момче. Не се тревожете, всичко ще се оправи.

Тя излезе. Утешителните ѝ думи го изплашиха. Какво искаше да каже с това всичко ще се оправи? Значи нещо не беше наред! Какво не беше наред? Какво търсеше тук, какво бе станало?

Брадятият лекар се завърна, придружен от млада жена.

— Добре ли е, докторе? — попита жената.

— Съвършено нормален — отвърна старчето. — Това се казва удачно снаждане.

— Значи мога да започна интервюто?

— Разбира се. Обаче не мога да гарантирам поведението му. Макар и силно надценявана, смъртната травма все пак е в състояние да...

— Да, добре.

Момичето пристъпи към Блейн и се наведе над него. Блейн забеляза, че е много хубаво. Ясни, добре изразени черти на лицето, сияеща свежа кожа. Имаше дълга, лъскава кестенява коса, изпъната прекалено стегнато назад над мъничките уши, а наоколо се носеше едва доловим лъх на парфюм. Би трябвало да е красива, но я загрозяваше неподвижно застиналото лице, сдържаното напрежение на стройното тяло. Трудно бе да си я представи засмяна или разплакана. Изобщо не можеше да си я представи в леглото. В нея имаше нещо от фанатика, от страстния революционер, но той подозираше, че в себе си тя винаги намира единствената кауза, за която да се бори.

— Здравсти, мистър Блейн — каза тя. — Аз съм Мари Торн.

— Здравсти — бодро отговори Блейн.

— Мистър Блейн, къде предполагате, че се намирате?

— Прилича ми на болница. Предполагам...

Той млъкна. Току-що бе забелязал в ръката ѝ мъничък микрофон.

— Да, какво предполагате?

Тя леко кимна. Няколко души се приближиха и дотъркаляха около леглото му тежко оборудване.

— Карайте направо — рече Мари Торн. — Кажете ни какво предполагате.

— По дяволите — унило промърмори Блейн, гледайки как непознатите разполагат машинарията наоколо. — Какво е това? Какво става?

— Мъчим се да ви помогнем — каза Мари Торн. — Няма ли да ни помогнете и вие?

Блейн кимна и му се прииска да види усмивката ѝ. Изведнъж се почувствува крайно неуверен. Беше ли му се случило нещо?

— Спомняте ли си катастрофата? — запита тя.

— Каква катастрофа?

— Спомняте ли си как пострадахте?

Блейн потръпна, усещайки как спомените се завръщат сред лавина от вихрени светлини, виещи двигатели, сблъсък и трясък.

— Да. Воланът се строши. Прониза ме през гърдите. После си блъснах главата.

— Погледнете гърдите си — тихо каза тя.

Блейн погледна. На гърдите му под бялата пижама нямаше никакъв белег.

— Невъзможно! — викна той.

Собственият му глас прозвуча глухо, далечно, нереално. Дочуваше как хората около леглото разговарят, приведени над машините си, но те му се струваха плоски и безплътни като сенки. Тъничките, незначителни гласове бяха като бръмчене на мухи край прозорец.

— Първата реакция е добра.

— Много добра, наистина.

— Вие сте невредим — каза му Мари Торн.

Блейн погледна здравето си тяло и си припомни катастрофата.

— Не вярвам! — изкрещя той.

— Отлично напредва.

— Чудесна смес от вяра и недоверие.

— Тишина, моля — каза Мари Торн. — Продължавайте, мистър Блейн.

— Спомням си катастрофата — каза Блейн. — Спомням си смазващия удар. Спомням си... как умрях.

— Записа ли това?

— Да бе, страхотия. Това се казва игра!

— Съвършено спонтанна сцена.

— Великолепно! Ще подивеят от възторг!

— Малко по-тихо, моля. Мистър Блейн, спомняте ли си как умряхте?

— Да, да, аз умрях!

— Лицето му!

— Това нелепо изражение засилва реалността.

— Само дано и Рейли да смята така.

Жената каза:

— Огледайте внимателно тялото си, мистър Блейн. Ето ви огледало. Погледнете лицето си.

Блейн погледна и затрепера като в треска. Докосна огледалото, после прокара подскачащи пръсти по лицето си.

— Това не е моето лице! Къде ми е лицето? Къде сте скрили лицето и тялото ми?

Беше попаднал в кошмар, от който никога нямаше да се събуди. Плоските мъгляви хора се тълпяха около него, гласовете им бръмчаха като мухи на прозорец, а те протягаха мукавените си машини, изпълнени с неясна заплаха и въпреки това някак странно безразлични, сякаш почти не го забелязваха. Мари Торн свеждаше отгоре красивото си безизразно лице и от мъничките червени устни долитаха любезно кошмарните думи.

— Тялото ви е мъртво, мистър Блейн, то загина в автомобилна катастрофа. Спомнете си как е умряло. Но ние успяхме да спасим онази част от вас, която е наистина важна. Спасихме вашето съзнание, мистър Блейн, и ви дадохме ново тяло за него.

Блейн отвори уста да изпищи и пак я затвори.

— Невероятно — тихо каза той.

И мухите забръмчаха.

— Слабо казано.

— Ами естествено. Не може вечно да беснее.

— Очаквах да предъвка сцената малко по-дълго.

— Грешка. Недоразбраното всъщност подчертава дилемата му.

— Може би в чисто сценично отношение. Но погледни нещата реално. Горкият човечец току-що открива, че е умрял в автомобилна катастрофа и са го възкресили в ново тяло. И какво казва? „Невероятно.“ Проклятие, той всъщност не реагира на шока!

— Реагира. Ти искаш да ти играе по свирката!

— Моля ви! — каза Мари Торн. — Продължавайте, мистър Блейн.

Затънал в кошмара, Блейн едва долавяше тихите, бръмчащи гласове.

— Наистина ли умрях? — запита той.

Тя кимна.

— И наистина съм се преродил в друго тяло?

Тя пак кимна и зачака.

Блейн се загледа към нея, към мъглявите хора, обслужващи мукавените си машини. Защо му досаждаха? Не можеха ли да си намерят някой друг мъртвец? Не би трябвало да принуждават трупове да отговарят на въпроси. Смъртта беше древна привилегия на човека, негов договор с живота от незапомнени времена, гарантирана както на дворянина, тъй и на роба. Смъртта беше утеха и последно право на човека. Но може би те бяха отменили това право и вече не можеш да избягаш от отговорност само затова, че си умрял.

Те го чакаха да проговори. И Блейн се запита дали лудостта все още запазва наследствените си привилегии. С лекота би могъл да се подхлъзне към нея и да узнае.

Но не всекиму се удава да полудее. Самообладанието на Блейн се завърна. Той вдигна очи към Мари Торн и бавно изрече:

— Трудно ми е да опиша чувствата си. Умрях и сега разсъждавам над този факт. Предполагам, че никой не вярва напълно в собствената си смърт. Неяде дълбоко в душата си се чувствуваме безсмъртни. Смъртта сякаш дебне другите, никога нас. Като че едва ли не...

— Дайте да свършваме дотук. Взе да го избива на анализ.

— Мисля, че сте прав — каза Мари Торн. — Много ви благодарим, мистър Блейн.

Непознатите изведнъж станаха обемни и естествени, смътната им злокобност изчезна и те се заеха да събират апаратурата.

— Почакайте... — промълви Блейн.

— Не се тревожете — каза му тя. — Останалите ви реакции ще запишем по-късно. Сега просто искахме да хванем спонтанната част.

— До някое време беше адски добре.

— Бисер за колекциите.

— Чакайте! — викна Блейн. — Не разбирам. Къде съм? Какво е станало? Как...

— Утре ще ви обясня всичко — каза Мари Торн. — Ужасно съжалявам, но сега трябва да бягам и да редактирам това за мистър Рейли.

Хората и апаратурата бяха изчезнали. Мари Торн се усмихна ободряващо и изтича навън.

Блейн усещаше, че е готов да се разплаче най-позорно. Набързо примига и в това време добродушната шишкава сестра се завърна.

— Изпийте това — каза тя. — Ще ви помогне да заспите. Точно така, до дъно, като добро момче. А сега просто се отпуснете, тежък ден имахте с всичкото това умирање, възкръсване и прочие.

Две големи сълзи се търкулнаха по бузите на Блейн.

— Божичко — рече сестрата, — сега трябваше да докарат камерите. Ей това са най-истинските спонтанни сълзи, които някога съм виждала. Много трагични и спонтанни сцени съм преживяла в тая болница и ако исках, можех да кажа нещичко за истинските чувства на тия сополанковци от видеозаписа, дето си мислят, че познават всички тайни на човешкото сърце.

— Къде съм? — сънено запитва Блейн. — Къде е всичко това?

— По вашему — в бъдещето — отвърна сестрата.

— О — каза Блейн.

После заспа.

3.

Много часове по-късно той се събуди спокоен и отпочинал. Огледа бялото легло, бялата стая и си спомни.

Беше загинал в автомобилна катастрофа и бе възкръснал в бъдещето. Един доктор смяташе, че смъртната травма се надценява, някакви типове записаха спонтанната му реакция и заявиха, че е бисер за колекциите, имаше и едно красиво момиче, чието лице за жалост не изразяваше и следа от чувства.

Блейн се прозина и разкърши тяло. Мъртъв. Умрял на тридесет и две. Жалко, помисли той, че този млад живот бе прекършен в разцвета на силите си. Блейн беше свястно момче всъщност, многообещаващо...

Ядоса се на вятърничавото си отношение. Не биваше да реагира така. Помъчи се да възвърне изумлението, което му се струваше най-подходящо за обстоятелствата.

Вчера, каза си той твърдо, бях проектант на яхти и се завръщам от Мериленд. Днес съм възкръснал в бъдещето. Бъдещето! Възкръснал!

Безполезно, думите не му оказваха никакво въздействие. Вече бе свикнал с идеята. Човек привиква към всичко, помисли той, дори към собствената си смърт. Особено към собствената си смърт. На мъртвеца навярно можеш да му сечеш главата три пъти дневно двацет години наред — нищо, ще свикне и даже ще се разреве като бебе, ако престанеш...

Отця му се да мисли по-нататък в този дух.

Сети се за Лаура. Щеше ли да ридае за него? Щеше ли да се напие? Или просто щеше да глътне успокоително хапче против депресията от тази вест? Ами Джейн и Мириам? Щяха ли изобщо да чуят за смъртта му? Едва ли. След месеци можеше и да се зачудят защо вече не се обажда.

Стига толкова. Всичко това беше минало. Сега се намираше в бъдещето.

Но от бъдещето бе видял само бяло легло и бяла стая, доктори, сестра, техници по записа и едно хубаво момиче. Засега не долавяше

особена разлика от собствената си епоха. Но несъмнено имаше и разлики.

Припомни си какви статии и разкази бе чел. Днес може би имаше безплатна атомна енергия, подводно земеделие, всеобщ мир, международен контрол на раждаемостта, междупланетни полети, свободна любов, пълно премахване на расовото неравенство, лекарства за всички болести и планово общество, в което хората дишат с пълни гърди полъха на свободата.

Така би трябвало да бъде, помисли Блейн. Но имаше и далеч не толкова приятни вероятности. Може би някой Олигарх със сурово лице стискаше Земята в желязна десница, а фанатични нелегални групички се сражаваха за свобода. Или пък дребни пихтиести пришълци с неземни имена бяха заробили човешкия род. Може би ужасна нова болест шестуваше неудържимо през границите или пък, лишена от всякаква култура след термоядрена война, Земята мъчително се тътреше отново към технологичната цивилизация, докато човешки глутници бродеха из пущинаците; и още милиони други, все тъй страховити неща биха могли да се случат.

И все пак, мислеше си Блейн, човечеството през цялата си история е проявявало способността да заобикаля както върховете на щастието, така и върховните бедствия. Вечно ни пророкуват хаос, непрестанно предсказват утопии, а не се сбъдва нито едното, нито другото.

Съответно Блейн очакваше това бъдеще да прояви определени предимства спрямо миналото, но очакваше и някои недостатъци; част от старите проблеми щяха да са изчезнали, но на тяхно място щяха да са дошли други.

— Накратко — промърмори си той, — очаквам това бъдеще да се окаже като всяко друго бъдеще в сравнение с миналото. Не съм особено прецизен, но пък и не ми е работа да се занимавам с предсказания или пророчества.

Внезапното влизане на Мари Торн прекъсна размислите му.

— Добро утро — каза тя. — Как се чувствувате?

— Като нов човек — отвърна Блейн с напълно безизразно лице.

— Добре. Бихте ли подписали това, моля?

Тя му подаде писалка и някакъв машинописен текст.

— Адски сте деловита — каза Блейн. — Какво подписвам?

— Прочетете го — рече тя. — Документ, че ни освобождавате от всякаква юридическа отговорност, задето сме ви спасили.

— Наистина ли ме спасихте?

— Естествено. Според вас как сте попаднали тук?

— Право да си кажа, не съм мислил по въпроса — призна Блейн.

— Ние ви спасихме. Но законът не разрешава да спасяваме някого без писменото съгласие на потенциалната жертва. Адвокатите на „Рекс Корпорейшън“ нямаха възможност предварително да получат съгласието ви. Тъй че сега бихме искали да се подсигуриим.

— Какво представлява „Рекс Корпорейшън“?

Това като че я подразни.

— Още ли не са ви осведомили? Сега се намирате в управлението на „Рекс“. Днес нашата компания е знаменита, както е била „Флайър-Тис“ по ваше време.

— Кой са тия „Флайър-Тис“?

— Не знаете? „Форд“ тогава?

— Аха, „Форд“. Значи „Рекс Корпорейшън“ е знаменита като „Форд“. С какво се занимава?

— Произвежда енергийните системи „Рекс“, с които се хранят космически кораби, превъплъщателни машини, задгробни двигатели и тям подобни. С помощта на енергийна система „Рекс“ ви изтръгнахме от колата в мига след смъртта и ви прехвърлихме в бъдещето.

— Пътуване през времето — рече Блейн. — Но как?

— Трудно ще е да го обясня — каза тя. — Липсва ви научната основа. Но ще опитам. Знаете, че пространството и времето са едно и също, само че в различни аспекти.

— Тъй ли?

— Да. Като масата и енергията. По ваше време учените са знаели, че масата и енергията са взаимозаменяеми. Успели са да отгатнат термоядрения синтез в ядрата на звездите. Но не могли непосредствено да повторят този процес, изискващ значителни количества енергия. Едва когато прибавили енергия към знанието си, те успели да разбият атомите чрез делене и да създадат нови чрез синтез.

— Известно ми е — каза Блейн. — Ами пътуването през времето?

— Появи се по същия начин. Отдавна знаехме, че пространството и времето са отделни прояви на едно и също нещо. Знаехме, че и пространството, и времето могат да се разложат на основни единици и да се трансформират чрез енергиен процес. Досещахме се за деформацията на пространствено-времевия континуум около свръхновите звезди и успяхме да наблюдаваме изчезването на звездата Уулф-Рейт, когато нарасна темпото на времетрансформация. Но трябваше още много да узнаем. И трябваше да разполагаме с далеч по-могъщ енергиен източник, отколкото ви е бил нужен за започване на термоядрения синтез. Когато си осигурихме всичко това, можехме да заменяме времевите единици с пространствени — с други думи, времевите разстояния се превръщат в пространствени. Оттам нататък можехме да пропътуваме, да речем, сто години, вместо взаимозаменяемото разстояние от сто парсека.

— Разбирам донякъде — каза Блейн. — Ще ви затрудни ли да го повторите пак, но по-бавничко?

— После, после — каза тя. — Подпишете документа, моля.

Текстът гласеше, че той, Томас Блейн, е съгласен да не предявява иск спрямо „Рекс Корпорейшън“ във връзка с неправомерното спасяване на живота му през 1958 година и последвалото прехвърляне на въпросния живот в Приемник през 2110 година.

Блейн подписа.

— А сега — каза той — бих искал да знам...

Не довърши. В стаята бе влязъл петнайсетинагодишен хлапак с голям плакат в ръцете.

— Извинявайте, мис Торн, Художественият отдел иска да разбере дали това ще свърши работа.

Момчето вдигна плаката. На него бе изобразен автомобил в мига на катастрофа. Гигантска стилизирана ръка се пресягаше от небето и измъкваше шофьора от пламтящите останки. Надписът обявяваше: „Рекс“ успя!“

— Не е зле — каза Мари Торн, като се мръщеше замислено. — Кажи им да подсилят червеното.

В стаята влязоха нови посетители. И Блейн взе да се ядосва.

— Какво става? — запита той.

— После, после — каза Мари Торн. — О, мисис Ванес! Как ви се струва този рекламен плакат?

В стаята вече имаше към дузина натрапници и продължаваха да нахълтват нови. Те се тълпяха около Мари Торн и плаката, без да обръщат ни най-малко внимание на Блейн. Един мъж, увлечен в задълбочен разговор с жена с прошарена коса, седна на ръба на леглото. За Блейн това беше последната капка.

— Престанете! — изкрещя той. — Писна ми от тия щури циркове. Какво ви става бе, хора, не можете ли да се държите като нормални човешки същества? А сега се пръждосвайте по дяволите!

— О, господи — въздъхна Мари Торн и притвори очи, — и темперамент е решил да демонстрира. Ед, поговори с него.

Към леглото на Блейн се приближи солиден изпотен мъж.

— Мистър Блейн — настойчиво запита той, — нали ви спасихме живота?

— Предполагам — навъсено отвърна Блейн.

— Знаете, че не бяхме длъжни. Спасяването ви изискваше много пари, време и усилия. Но ние го сторихме. В замяна не искаме нищо освен мъничко рекламна стойност.

— Рекламна стойност?

— Разбира се. Бяхте спасен с помощта на енергийна система „Рекс“.

Блейн кимна. Сега разбираше защо околните възприемат толкова нехайно възкръсването му в бъдещето. Бяха хвърлили огромни количества време, пари и усилия, за да постигнат успеха, несъмнено го бяха обсъждали от всяка възможна гледна точка и сега най-съзнателно го експлоатираха.

— Ясно — каза Блейн. — Спасили сте ме просто за да ме използвате като уловка в някаква рекламна кампания. Така ли е?

Ед се сконфузи.

— Защо да гледаме откъм лошата страна? Вие имахте живот, който се нуждаеше от спасяване. Ние пък имахме рекламна кампания, която се нуждаеше от блясък. Погрижихме се и за едното, и за другото, а ползата беше взаимна — както за вас, така и за „Рекс Корпорейшън“. Може мотивите ни да не са били съвсем алтруистични; бихте ли предпочели да си останете мъртъв?

Блейн поклати глава.

— Разбира се, че не — съгласи се Ед. — За вас животът е ценен. По-добре жив днес, отколкото мъртъв вчера, а? Чудесно. Щом е тъй,

защо да не проявите малко благодарност? Защо да не ни окажете малко съдействие?

— Бих искал — каза Блейн, — само че постъпвате прекалено припряно.

— Разбирам и ви съчувствувам. Но нали знаете как е в рекламната игра, мистър Блейн. Времето е решаващо. Днес си сензация, утре никой не се интересува от теб. Налага се да използваме спасението ви незабавно, докато е още прясно. Иначе губи всякаква стойност за нас.

— Благодарен съм, че ми спасихте живота — каза Блейн, — макар и да не е било съвсем безкористно. С радост ще ви сътруднича.

— Благодаря, мистър Блейн. И моля ви, засега без въпроси. Докато действваме, ще схванете общата картина. Мис Торн, ваш ред е.

— Благодаря, Ед — каза Мари Торн. — Слушайте сега всички, получихме временно одобрение от мистър Рейли, тъй че продължаваме по плана. Били, измисли едно комюнике за сутрешните вестници. Нещо на тема „Човек от Миналото“...

— Правено е.

— Е, и какво? Все пак е новина, нали?

— Добре де, от много глава не боли. Значи така. Човек от 1988 година, изтръгнат...

— Извинявайте — обади се Блейн, — 1958 година.

— Тъй да е, от 1958 година, изтръгнат от смазаната си кола в мига след смъртта и прехвърлен в тяло приемник. Кратка справка за тялото приемник. После подчертаваме, че този скок през сто петдесет и две години е постигнат чрез енергийните системи „Рекс“. Казваме им колко ерга енергия сме изгорили... или нещо си там, дето го горим. Ще се посъветвам с някой инженер за точните термини. О'кей?

— Спомени, че никоя друга енергийна система не би могла да го направи — намеси се Джо. — Спомени и новата система за калибрация, която ни даде тази възможност.

— Няма да го използват.

— Може и да го използват — каза Мари Торн. — А сега вие, мисис Ванес. Искаме статия за чувствата на Блейн, когато енергийните системи „Рекс“ го изтръгнаха от лапите на смъртта. Направете го

емоционално. Опишете първите му впечатления в изумителния свят на бъдещето. Около пет хиляди думи. Ще видим къде да го пуснем.

Възрастната мисис Ванес кимна.

— Може ли да го интервюирам сега?

— Няма време — каза Мари Торн. — Измислете нещо. Стъписан, ужасен, смаян, изненадан от всички промени, възникнали след неговата епоха. Научните постижения. Искане да види Марс. Не харесва новата мода. Мисли, че по негово време хората са били пощастливи, живели са с по-малко машини, но по-спокойно. Блейн ще потвърди. Нали, Блейн?

Зашеметеният Блейн кимна.

— Чудесно. Снощи записахме спонтанните му реакции. Майк, хвани момчетата и монтирайте от записа петнайсетминутен сюжет, който публиката може да купи от всеки местен Сензорен магазин. Погрижете се за престижа на занаята, направете го като за истински познавачи. Но започнете с кратко, съдържано техническо обяснение как „Рекс“ е постигнал скока.

— Загрявам — каза Майк.

— Добре. Мистър Брайс, вие ще уредите Блейн да се появи на някое и друго солидно шоу. Той ще разкаже за впечатленията си от нашата епоха, как се чувства в нея, ще я сравни със своята. Погрижете се да спомене за „Рекс“.

— Но аз не знам нищо за тази епоха! — възкликна Блейн.

— Ще узнаете — каза Мари Торн. — Е, добре, мисля, че за начало стига толкова. Да се хващаме на работа. Аз ще изложа на мистър Рейли какво планирахме дотук.

Докато другите излизаха, тя се обърна към Блейн.

— Сигурно ви се вижда, че постъпваме гадно. Но бизнесът си е бизнес независимо от епохата. Утре ще бъдете знаменит и навярно богат. Мисля, че при тези обстоятелства няма от какво да се оплаквате.

Тя излезе. Блейн я гледаше как крачи, стройна и самоуверена. Запита се какво ли е в тази епоха наказанието за побой на жена.

4.

Сестрата му донесе закуската на поднос. Братият доктор влезе, прегледа го и обяви, че е съвършено здрав. Няколко дни след това от депресия при прераждането, заяви той, а смъртната травма очевидно е била надценявана. Нищо не пречело Блейн да напусне леглото.

Сестрата излезе и се завърна с дрехи — синя риза, кафяви панталони и меки, тумбести сиви обувки. Премията, увери го тя, била съвсем консервативна.

Блейн похапна с апетит. Но преди да се облече, той изследва новото си тяло с помощта на голямото огледало в банята. За пръв път имаше възможност предпазливо да одобри резултата.

Предишното му тяло беше високо и мършаво, с права черна коса и добродушно момчешко лице. За тридесет и две години бе свикнал с това бързо, сърчно, пъргаво тяло. Благосклонно бе приел недостатъците в конструкцията му, редките заболявания, бе ги издигнал в ранг на достойнства, уникални качества на вселената в тях личност. Защото телесните ограничения като че изразяваха изключителната му същност далеч по-пълно, отколкото достойнствата.

Обичаше си старото тяло. Новото го смая.

Беше под среден ръст, с тежка мускулатура, мощни гърди и широки плещи. Горната част натежаваше, защото краката бяха късички в сравнение с херкулесовския торс. Дланите бяха големи и мазолести. Блейн сви юмрук и го изгледа с уважение. Навярно би могъл да повали бивол с един удар, ако още се намираха биволи.

Лицето му беше прямо и решително, с издадена челюст, широки скули и римски нос. Косата беше руса и къдрава. Очите — стоманеносини. Донякъде хубаво и малко брутално лице.

— Не ми харесва — категорично рече Блейн. — Мразя къдравата руса коса.

Новото му тяло имаше значителна физическа сила, но той никога не бе харесвал грубата сила. Тялото изглеждаше тромаво, недодялано, трудно за управление. Подобни тела се препъват в столове, настъпват

хората по мазолите, ръкуват се прекалено енергично, говорят прекалено гръмко и се потят обилно. Дрехите вечно щяха да провисват или да го стягат. Щеше да се нуждае от постоянно физическо натоварване. Може би щеше да се наложи дори да мине на диета — тялото, изглежда, имаше лека склонност към затлъстяване.

— Силата е хубаво нещо — каза си Блейн, — стига да има за какво да я употребиш. Иначе е само пречка и излишък като крилете на птицата додо^[1].

Тялото не беше цвете за мирисане. Но лицето беше още по-зле. Блейн никога не бе харесвал силните, сурови, грубо издялани лица. Биваше ги за миньори, армейски сержанти, пътешественици из джунглите и тям подобни. Но не и за човек, който обича цивилизованото общество. Подобно лице очевидно не беше способно на изтънчени изражения. Всички нюанси, всички деликатни взаимодействия между черти и плоскости щяха да се губят. С такова лице можеш да се хилиш или да се мръщиш; ще личат само грубите емоции.

За проба опита да се усмихне хлапашки пред огледалото. Отсреща се ухили похотлив сатир.

— Изиграха ме — горестно промърмори Блейн.

Явно свойствата на сегашното му съзнание и новото тяло си противоречаха. Сътрудничеството помежду им изглеждаше невъзможно. Разбира се, личността можеше да преобрази тялото, от друга страна, и тялото можеше да предяви някои претенции към личността.

— Ще видим — каза Блейн на страховитото си тяло, — ще видим кой командува.

На лявото му рамо имаше дълъг назъбен белег. Зачуди се какво ли е наранило тялото толкова тежко. После взе да се пита къде е истинският собственик. Можеше ли още да е в мозъка и потайно да чака кога ще му се удаде да вземе властта?

Догадките бяха безполезни. След време навярно щеше да узнае. Огледа се за последен път.

Не му се нравеше това отражение. Боеше се, че никога няма да го хареса.

— Добре де — рече си той накрая, — каквото ти дават, това взимаш. Умрял човек не придиря.

Друго засега не можеше да каже. Блейн обърна гръб на огледалото и започна да се облича.

Късно следобед Мари Торн влезе в стаята му и безцеремонно изтърси:

— Отпада.

— Отпада ли?

— Свърши се, мина, изфиряса! — Тя го изгледа огорчено и закрочи напред-назад из бялата стая. — Цялата рекламна кампания около вас отпада.

Блейн я зяпна. Новината беше интересна, но много по-интересни бяха признаците на вълнение по лицето на мис Торн. Преди беше тъй дяволски съдържана, тъй свършено и нелепо деловита. Сега лицето ѝ бе поруменяло и тънките ѝ устни се кривяха от обида.

— Цели две години работих над тази идея — каза му тя. — Компанията похарчи не знам колко милиона, за да ви докара тук. Всичко е готово за старт, а онзи проклет дъртак казва да зарежем цялата работа.

Хубава е, помисли Блейн, но хубостта не ѝ доставя удоволствие. Тя е делово качество като елегантния костюм или издръжливостта на пиене — използва се при необходимост, може дори да се злоупотреби с нея. Прекалено много ръце са посягали към Мари Торн, предположи той, а тя не е избрала нито една от тях. И когато лакомите ръце продължили да посягат, тя избрала за щит презрението, сетне студенината и накрая сама се намразила.

Комай ме избива на фантазия, помисли Блейн, но ще си остана на това мнение, докато открия по-точна диагноза.

— Тоя проклет глупав дъртак — мърмореше Мари Торн.

— Кой дъртак?

— Рейли, нашият гениален президент.

— Решил е да се откаже от рекламната кампания?

— Иска напълно да я потулим. О, господи, това вече е прекалено! Две години!

— Но защо? — запитва Блейн.

Мари Торн уморено тръсна глава.

— По две причини, и двете глупави. Първо, правните проблеми. Казах му, че сте подписали документа и адвокатите са наясно с останалите затруднения, но той се страхува. Почти му е дошло времето

за прераждане и иска да избегне всяка вероятност за правни разногласия с правителството. Представяте ли си? Един уплашен старец да управлява „Рекс“! Второ, разговарял е с онзи свой смешен изкуфял дядо и дядото не харесал идеята. Това реши въпроса. След цели две години!

— Минутка — каза Блейн. — Прераждане ли казахте?

— Да. Рейли се кани да опита. Лично аз мисля, че ще е по-умно да умре, та да свърши веднъж завинаги.

Печално заявление. Но гласът на Мари Торн не звучеше печално. Сякаш просто констатираше факт.

— Смятате, че би трябвало да умре, вместо да опитва прераждането? — запита Блейн.

— Аз лично бих го предпочела. О, забравям, че не са ви осведомили. Просто ме е яд, че всичко се реши в последния момент. Тъкмо сега се намеси онзи изкуфял дядка...

— Защо Рейли не е говорил с дядо си по-рано? — попита Блейн.

— Пита го. Но дядо му не искаше да отговаря.

— Ясно. Много ли е стар?

— Дядото на Рейли? Когато умря, беше на осемдесет и една.

— Какво?

— Да, умря преди около шейсет години. И бащата на Рейли умря, само че той изобщо не иска да приказва — жалко, защото имаше добър търговски нюх. Защо ме зяпате така, Блейн? О, забравих, че не знаете как стоят нещата. Всъщност всичко е много просто.

За момент тя поспря и се замисли. После кимна отривисто и тръгна към вратата.

— Къде отивате? — запита Блейн.

— Да кажа на Рейли какво мисля за него! Не може да ми погоди такъв номер! Обеща!

Самообладанието ѝ се възвърна изведнъж.

— Колкото до вас, Блейн, предполагам, че повече няма да ни трябва. Имате си живот, имате си и прилично тяло, в което да живеете. Мисля, че можете да си вървите когато пожелаете.

— Благодаря — каза Блейн, докато жената излизаше.

Облечен с кафявите панталони и синята риза, Блейн напусна болничната стая и тръгна по дълъг коридор, докато стигна до врата. Край нея стоеше униформен пазач.

— Извинете — каза Блейн, — навън ли води тази врата?

— Ъ?

— Оттук ли се излиза от сградата на „Рекс“?

— Да бе, естествено. Оттук и право на улицата.

— Благодаря.

Блейн се поколеба. Жалко, че не бяха удържали на думата си да го ориентират в новата ситуация. Искаше да попита пазача как е Ню Йорк, какви са местните обичаи и разпоредби, какво да види и от какво да се пази. Но пазачът явно не бе чувал за Човека от Миналото. Той гледаше опулено Блейн.

Никак не му харесваше идеята да се гмурне в Ню Йорк през 2110 година ей така, без пари, знания и приятели, без работа и жилище, настанен в неудобно ново тяло. Но нямаше какво да се прави. В края на краищата, гордостта си е гордост. Предпочиташе сам да си опита късмета, отколкото да моли за помощ твърдата като порцелан мис Торн или някой друг служител на „Рекс“.

— Трябва ли ми пропуск за излизане? — запита той с лека надежда.

— Хич. Само за влизане. — Пазачът се навъси подозрително. — Хей, какво ти става?

— Нищо — каза Блейн.

Отваряйки вратата, все още не вярваше, че ще го пуснат да си тръгне толкова безпрепятствено. Но защо пък не? Беше попаднал в свят, където хората разговарят с умрелите си дядовци, където има космически кораби и задгробни двигатели, където изтръгват човек от миналото като рекламна примамка, а сетне безгрижно го зарязват.

Вратата се затвори. Зад него се издигаше тъмният масив на сградата „Рекс“. Отпред се разстиляше Ню Йорк.

[1] Семейство едри птици със закърнели криле, поради което били изстребени. ↑

5.

От пръв поглед градът напомняше сюрреалистичен Багдад. Видя тантурести дворци от бели и сини плочки, изящни червени минарета и безформени сгради с безвкусни китайски покриви и кубета като луковици. Изглежда, из града вилнееше ориенталска архитектурна мания. Блейн се зачуди дали наистина е в Ню Йорк. Може би Бомбай, Москва или даже Лос Анджелис, но не и Ню Йорк. С облекчение зърна небостъргачите да се очертават открито и рязко на фона на кривите азиатски структури. Изглеждаха като самотни часови на онзи Ню Йорк, който някога бе познавал.

Миниатюрно гъмжило изпълваше улиците. Блейн видя мотоциклети и мотопеди, лимузини, не по-големи от едновременни „Порше“, камиони с размера на „Буик“ и нищо по-едро. Запита се дали това е нюйоркският вариант за борба с пренаселването и замърсяването. Ако наистина беше така, не помагаше.

По-голямата част от движението минаваше над главата му. Имаше витлови и реактивни машини, въздушни товарни фургони и едноместни скутери, хеликоптерни таксите и летящи автобуси с надписи „Въздухопорт 2-ро ниво“ или „Експрес за Монтаук“. Лъскави точици бележеха вертикалните и хоризонталните трасета, по които се плъзгаше движението, струпваха се, завиваха, изкачваха се и слизаха. Примигващи червени, зелени, жълти и сини светлини, изглежда, регулираха потока. Имаше правила и ред, но за неопитния поглед на Блейн всичко беше необятен пърхащ хаос.

Петдесет фута по-горе имаше още една търговска улица. Как стигаха хората до там? И впрочем как изобщо човек можеше да живее и да запази разсъдъка си сред тази шумна, ослепителна, задръстена машина? Човешкото стълпотворение беше непоносимо. Струваше му се, че го залива море от плът. Колко беше населението на този свръхград? Петнадесет милиона? Двадесет? В сравнение с него Ню Йорк от 1958 година изглеждаше като затънтено селце.

Трябваше да спре и да подреди впечатленията си. Но тротоарите бяха претъпкани и щом забавеше крачка, хората почваха да го блъскат

и да ругаят. Нийде не се виждаха градинки или пейки.

Забеляза група хора, подредени един подир друг, и зае последното място. Опашката бавно се затътри напред. Блейн се тътреше заедно с нея и се мъчеше да си поеме дъх, а главата му тътнеше глухо.

След малко той отново се овладя и изпита известно уважение към своето силно, флегматично тяло. Може би на човек от миналото му трябваше тъкмо такава плътска обвивка, ако искаше да гледа бъдещето хладнокръвно. Недоразвитата нервна система си имаше и предимства.

Опашката мълчаливо се влачеше напред. Блейн забеляза, че подредените мъже и жени са зле облечени, чорлави, немити. Всички имаха едно и също изражение на мрачна безнадеждност.

На опашка за хляб ли беше?

Той потупа по рамото мъжа пред себе си.

— Извинете, накъде отива тази опашка?

Човекът извъртя глава и изгледа Блейн с кръвясали очи.

— Към кабините за самоубийства — каза той, изпъвайки брадичка към началото на опашката.

Блейн благодари и побърза да се измъкне от редицата. Да опустее дано злокобното начало на първия истински ден в бъдещето. Кабини за самоубийства! Е, никога нямаше да влезе по своя воля в някоя от тях, това поне знаеше с абсолютна увереност. Едва ли щеше да закъса чак дотам.

Но що за свят можеше да си позволи кабините за самоубийства? И то безплатни, ако се съдеше по клиентелата... Трябваше да внимава с безплатните придобивки в тоя свят.

Като се заплесваше по зрелищата, Блейн продължи по-нататък и постепенно взе да привиква с блесналия, трескав, буен, претъпкан град. Стигна до една огромна сграда, оформена като готическа катедрала, с развени флагове над най-високите кули. На самия връх грееше яркозелена светлина, която се виждаше ясно на фона на гаснещото следобедно слънце.

Сградата, изглежда, беше някаква забележителност. Блейн дълго я зяпа, после зърна един мъж да се подпира на стената, пушейки тънка пура. Сред всички жители на Ню Йорк сякаш само той не бе обзет от трескава забързаност. Блейн се приближи към него.

— Извинете, сър, какво представлява тази сграда?

— Това — обясни човекът, — е управлението на Корпорация „Задгробен живот“.

Беше висок и много слаб, с дълго, скръбно, обветрено лице. Дрехите му висяха като на закачалка, сякаш беше по-свикнал с джинси, отколкото с костюми по поръчка. Блейн реши, че човекът прилича на пришълец от западните щати.

— Внушително — каза Блейн, гледайки към върха на готическия замък.

— Постна работа — отвърна непознатият. — Не сте от града, нали?

Блейн поклати глава.

— И аз не съм. Но право да си кажа, чужденецо, мислех, че всички на Земята, пък и на другите планети, знаят за сградата на „Задгробен живот“. Ще разрешите ли да попитам откъде сте?

— Нямам нищо против — каза Блейн.

Зачуди се дали да обяви, че идва от миналото. Не, такива работи едва ли трябваше да се казват на съвсем непознати хора. Човекът можеше да викне някое ченге. По-добре да е отдругаде.

— Виждате ли — каза Блейн, — аз съм от... Бразилия.

— О?

— Да. Горното поречие на Амазонка. Нашите се заселиха там, когато бях още хлапе. Каучукова плантация. Тате умря наскоро, та реших да видя Ню Йорк.

— Чувал съм, че нататък било още доста диво — каза непознатият.

Блейн кимна с чувство на облекчение, че не е предизвикал съмнения. Но навярно историята не изглеждаше прекалено странна за тази епоха. Във всеки случай беше си намерил дом.

— Аз пък — допълни непознатият, — съм от Мексикан Хет, Аризона. Казвам се Орк, Чарлз Орк. Блейн? Много ми е приятно, Блейн. Дойдох насам, знаете, да хвърля едно око на тоя Ню Йорк, та да разбера какво толкова му хвалят. Че е интересен, интересен е, ама тия тука не ми допадат — само търчат и вдигат шумотевица, не знам дали ме разбираш. Не че ние там сме го ударили на дрямка. Не сме. Ама тукашните подскачат насам-натам като маймуни с пръчки в задниците.

— Напълно ви разбирам — каза Блейн.

Няколко минути обсъждаха нервните, буйни, смахнати нрави на нюйоркчани в сравнение с благоразумния, спокоен, идиличен живот в Мексикан Хет и горното поречие на Амазонка. Тия хора, единодушно решиха двамата, просто не знаят как да живеят.

— Блейн — заяви Орк, — радвам се, че попаднах на теб. Какво ще речеш, да пийнем ли по едно?

— Бива — каза Блейн.

Чрез човек като Чарлз Орк можеше да намери изход от непосредствените си затруднения. Може би и работа щеше да си намери в Мексикан Хет. А непознаването на съвременния живот щеше да оправдае с амнезия и бразилска затътеност.

После се сети, че няма пари.

Заеквайки, взе да обяснява, че без да иска, си е забравил портфейла в хотела. Но Орк го прекъсна наред думата.

— Виж какво, Блейн — рече Орк, като се взираше в него с присвити сини очи, — искам да ти кажа нещо. Малцина ще се хванат на тая въдица. Аз обаче си мисля, че разбирам нещичко от характери. И да ти кажа, рядко греша. Не съм от най-бедните, тъй че какво ще речеш, ако аз черпя тази вечер?

— Ама аз... не мога...

— Нито дума повече — решително каза Орк. — Ако настояваш, утре вечер ти черпиш. А сега дай да проучим потайните нощни течения на това нервно градче.

Блейн реши, че този начин за опознаване на бъдещето не отстъпва на останалите. В края на краищата нищо не е по-откровено от онова, което хората вършат за удоволствие. Чрез хазарт и пиянство човек разголва първичното си отношение към околното и изявява своята връзка с проблемите на живота, смъртта, съдбата и свободната воля. Има ли по-добър символ на Рим от арените? Има ли по-кондензиран израз на американския запад от родеото? Испания си имаше бикоборство, а Норвегия ски-скокове. Какъв ли спорт, забава или развлечение би разкрил по същия начин Ню Йорк от 2110 година? Щеше да узнае. И несъмнено беше по-добре да изпита това в цялата му непосредственост, отколкото да го чете в някоя прашна библиотека. А и безкрайно по-забавно щеше да е.

— Дали да не надзърнем в Марсианския квартал? — запита Орк.

— Води — рече Блейн, доволен от възможността да съчетае удоволствието със суровата необходимост.

Орк го поведе през лабиринт от улички и нива, по сводести подземни тунели и високи рампи, пеша, с ескалатор, метро и хелитакси. Обърканата плетеница от улици и етажи не смущаваше мършавия западняк. Казваше, че Финикс бил изграден по същия начин, макар и в по-малък мащаб.

Пристигнаха в малко ресторантче, което се наричаше „Червеният Марс“ и обещаваше автентична южномарсианска кухня. Блейн трябваше да си признае, че не е опитвал марсиански блюда. Орк ги беше пробвал на два-три пъти във Финикс.

— Много е вкусно — каза той, — и не лепи излишни килограми. После може да си поръчаме по един бифтек.

Менюто беше написано изцяло на марсиански, без английски превод. Блейн безстрашно си поръча комбинация номер едно, същото стори и Орк. Поднесоха им странна на вид мешаница от кълцани зеленчуци и късчета месо. Блейн опита и едва не изпусна вилицата от изненада.

— Та това е съвсем като китайско ястие!

— Ами разбира се — каза Орк. — Китайците първи кацнаха на Марс през деветдесет и седма, мисля. Тъй че всичко, каквото ядат там горе, е марсианска храна. Нали?

— Предполагам — каза Блейн.

— Освен това готвят всичко от истински марсиански зеленчуци, мутирали билки и подправки. Или поне така твърдят в рекламите.

Блейн не знаеше дали да въздъхне с облекчение, или да се разочарова. Изяде с апетит поднесеното К'кио Ауърхер, което на вкус си беше най-обикновено чоу мейн^[1], и се зае с Тррдкват, тоест яйчено руло.

— Защо са им сложили толкова смахнати имена? — запита Блейн, докато си поръчваше Хттцрт за десерт.

— Съвсем си се откъснал от света, мой човек! — разсмя се Орк. — Тия марсиански китайци не вършат работите наполовина. Преведоха марсианските скални надписи и тям подобни, после взеха да говорят на марсиански — сигурно с подчертан кантонски акцент, обаче нямаше кой да им придирия. Говорят като марсианци, обличат се

като марсианци, мислят като марсианци. Днес, ако наречеш някого от тях китаец, ще скочи да те цапардоса. Марсианец е, братче!

Поднесоха им и Хттцрт — оказа се бадемова курабийка. Орк плати сметката. Докато излизаха, Блейн запита:

— Има ли много марсиански перачници?

— Да, дявол да го вземе. Страната гъмжи от тях.

— Така си и мислех — рече Блейн и мислено свали шапка пред марсианските китайци и здравата им връзка с традиционните предприятия.

С хелитакси отскочиха до Клуб „Зеленина“ — според приятелите на Орк от Финикс трябвало непременно да го посети. Малкото луксозно и уютно заведение беше световноизвестно, задължителен гвоздей в програмата на всеки посетител на Ню Йорк. Защото Клуб „Зеленина“ предлагаше уникално, изцяло растително шоу.

Настаниха ги на малко балконче, недалеч от остъкления център на клуба. Наоколо се издигаха масички на три нива, а в средата се кръстосваха ярки прожекторни лъчи. Зад стъклената преграда върху няколко квадратни метра имаше нещо като джунгла, потопена в хранителен разтвор. Изкуствен полъх люшкаше гъсто натъпканите растения с най-разнообразни размери, форми и багри.

Блейн никога не бе виждал растения да се държат така. Фантастично бързо израстваха от ситни семенца и нежни коренчета до грамадни храсти и чворести дървета, тлъсти папрати, чудовищни цветя, влажни зелени гъби и пъстри лиани; растяха, бързо привършваха жизнения си цикъл и гниеха, пръскайки семена, за да започнат отначало. Но сякаш нито един от видовете не можеше да се възпроизведе точно. От семена и подпухнали плодове изникваха изроди и мутанти, променени и пригодени към безмилостната среда, бореха се за вкореняване долу, за въздух горе и мъчително се протягаха към изкуственото слънце над тях. Неуспелите храсти бързо се превръщаха в паразити, вкопчваха се в загиващите дървета и скоро на свой ред се оказваха затрупани от нови разновидности. Понякога в изблик на творческа амбиция едно от растенията преодоляваше всички препятствия, поваляше издънките около себе си, задушаваше опозицията и завладяваше всичко. Но от тялото му вече растяха нови видове, които го събаряха и захващаха сражение над останките. Друг път тежка болест, причинявана от микроскопични растения, нападаше

джунглата и помиташе всичко пред себе си в грандиозно кресчендо от плесен. Но рано или късно сред нея се вкореняваше храбър филиз, после още един и борбата продължаваше. Растенията се променяха, растяха, سماляваха се, усъвършенствуваха се в битката за оцеляване. Но не помагаше нито решителност, нито коварство, нито съвършенство. Нито един вид не можеше да спечели надмощие и всяко усилие водеше към гибел.

Гледката разтревожи Блейн. Можеше ли тази фаталистична имитация на света да се окаже основната характеристика на 2110 година? Той погледна към Орк.

— Голяма работа са тия нюйоркски лаборатории — каза Орк, — гледаш ли ги какво правят с бързорастящите мутанти? Растенията са си изроди по начало, разбира се. Ония само ускоряват растежа, създават непоносимо положение, пускат малко радиация и нека най-силните се мъчат да победят. Чувал съм, че растенията си изчерпват потенциала на растеж за около двацет часа, после ги подменят.

— Значи дотам свършва — рече Блейн, гледайки измъчената, но неизменно оптимистична джунгла. — С подмяна.

— Ясна работа — отвърна Орк, избягвайки да задълбава във философия. — Могат да си го позволят при тия цени в заведението. Обаче изродите са си изроди. Аз да ти кажа какви пясъчни растения отглеждаме в Аризона.

Блейн отпиваше от уискито си и гледаше как джунглата расте, умира и се възражда. Орк продължаваше:

— Направо върху нажеженото лице на пустинята. Факт. Най-сетне приспособихме плодовете и зеленчуците към реални пустинни условия, без да увеличаваме водните запаси в стъблото, при това на ниска цена, което ни позволява да конкурираме плодородните области. Мене слушай, момче, само след петдесет години понятието плодородие ще се промени изцяло. Ето, Марс например...

Напуснаха Клуб „Зеленина“ и залъкатушиха от бар на бар по посока „Таймс скуеър“. Орк имаше известни затруднения със зрението, но гласът му не трепваше, докато разказваше за изгубените марсиански тайни на пясъчното земеделие. Някой ден, обеща той, ще открием как са отглеждали пясъчни растения без добавъчно подхранване и фиксатори на влагата.

Предишното тяло на Блейн би рухнало още от половината изпито досега. Но масивното ново тяло, изглежда, имаше неизчерпаема вместимост за уиски. Промяната беше приятна — да имаш тяло, което държи на пиене. Впрочем, побърза да добави той, подобна примитивна способност не компенсира телесните недостатъци.

Сред грейнали светлини пресякоха суматохата по „Таймс скуеър“ и влязоха в един бар на 44-та улица. Докато им поднасяха питиетата, към тях пристъпи плахо дребен човечец с дълъг шлифер.

— Хей, момчета — нерешително подхвърли той.

— К'во бе, мошеник? — запита Орк.

— Търсите ли нещо по-весело, момчета?

— Да речем, че търсим — радушно отвърна Орк. — И можем да си го намерим сами, благодарим.

Дребосъкът се усмихна нервно.

— Каквото аз предлагам, няма да намерите.

— Казвай, приятелче — рече Орк. — Какво точно предлагаш?

— Е, момчета, предла... трайте! Ченгета!

Двама полицаи със сини униформи влязоха в бара, поогледаха и излязоха.

— Добре де — каза Блейн. — Какво е?

— Викай ми Джо — подкупващо се ухили дребосъкът. — Аз съм агент за играта Трансплант, приятели. Най-добрата игра и най-страхотното преживяване в тоя град.

— Това пък какво е, по дяволите? — запита Блейн.

Орк и Джо се вторачиха в него.

— Леле, приятел — рече Джо, — не се обиждай, ама трябва наистина да си от много забутано село. Не си ли чувал за Трансплант? Брей, да му се не види!

— Добре де, селянин съм — изръмжа Блейн, приближавайки към Джо своето свирепо, квадратно и грубовато лице. — Какъв е тоя Трансплант?

— По-тихо — прошепна Джо и отскочи. — Кротувай, селски приятелю, ще ти обясня. Трансплант е новата игра на превключване, братче. Омръзнал ти е животът? Мислиш, че всичко си изпробвал? Чакай само да опиташ Трансплант. Виждаш ли, селски приятелю, истинските познавачи твърдят, че нормалният секс е мухлясал картоф.

Не ме разбирай погрешно, бива го за птиците, пчелите и разните там добичета. Все още влива тръпка в простичките им животински души и кои сме ние, та да казваме, че грешат? Като средство за размножаване на вида триковете на майчицата природа си остават ненадминати. Но за истински изживявания изтънчените хора се обръщат към Трансплант. Трансплант е демократичен, приятели. Той ви дава големия шанс да се превключите към някой друг и да разберете какво чувствуват останалите деветдесет и девет на сто. Може да се каже, че разширява познанията и започва оттам, където свършва чистият секс. Искал ли си някога да бъдеш нервен латиноамериканец, братче? С Трансплант можеш. Питал ли си се някога какво усеща истинският садист? Настрой се към него с Трансплант. И още много, много, толкова много! Например защо да бъдеш мъж за цял живот? Вече си доказал каквото е трябвало, защо да се бъхтиш? Защо да не станеш жена за малко? С Трансплант можеш да посетиш най-вълшебните мигове в живота на някоя от нашите специално подбрани мацки.

— Воайорство — каза Блейн.

— Знам ги тия големи приказки — рече Джо, — ама не е вярно. Това не ти е като да надничаш през ключалката. С Трансплант ти си там, право в доброто старо тяло, мърдаш ги тия екзотични мускули, изпитваш чувствата. Искал ли си някога да бъдеш тигър, приятелче, и да се носиш подир госпожа тигрицата в чудесния брачен сезон? Ние имаме тигър, братче, и тигрица си имаме. Питал ли си се какво удоволствие може да открие човек в мазохизма, фетишизма, некрофилията и тям подобни? Открий го чрез Трансплант. Нашият каталог на тела се чете като енциклопедия. В Трансплант няма грешка, приятели, а цените ни са смешно нис...

— Изчезвай — каза Блейн.

— Какво, братче?

Огромната ръка на Блейн се стрелна и сграбчи Джо за реверите на шлифера. Той вдигна дребния спекулант до нивото на очите си и свирепо се взря в него.

— Изчезвай заедно с жалките си извратени предложения. Такива като теб са продавали забранени удоволствия още от времето на Вавилон, а такива като мен са отказвали да купуват. Омитай се, докато не съм ти строшил врата заради мимолетна садистична тръпка.

Пусна го. Джо поприглади шлифера си и се усмихна нервно.

— Не се засягай, братче, изчезвам. Не ти се ще тая вечер. Нищо де, що са дни, пред теб са. Трансплант е в твоето бъдеще, селски приятелю. Защо да се противиш?

Блейн се засили напред, но Орк го удържа. Дребният мошеник се изниза навън.

— Не си цапай ръцете — каза Орк. — Ще те приберат ченгетата и толкоз. Светът е тъжен, болен и мръсен, приятелю. Пийни си.

Все още кипнал, Блейн изгълта уискито на един дъх. Трансплант! Ако това беше типичното удоволствие на 2110 година, не искаше да има нищо общо с него. Прав беше Орк — тъжен, болен и мръсен свят. Даже уискито напоследък имаше странен вкус.

Той залитна и сграбчи бара. Уискито имаше много странен вкус. Какво му ставаше? Алкохолът сякаш го удряше в главата.

Орк го прегърна през рамото. Обясняваше някому:

— Нищо, нищо, приятелчето не си знае мярката. Комай ще е по-добре да го върна в хотела.

Но Орк не знаеше в кой хотел да го откара. Блейн изобщо не беше отседнал в хотел. Орк, този проклет, бърлив и дружелюбен Орк, изглежда, му бе сипал нещо в чашата, докато се караше с Джо.

За да го обере? Но Орк знаеше, че той няма пари. Тогава защо?

Опита се да изтръска ръката от рамото си. Тя не помръдна, беше се вкопчила като желязо.

— Не се бой — продължаваше Орк, — ще се погрижа за теб, приятелче.

Барът лениво се въртеше около главата на Блейн. Той внезапно осъзна, че ще узнае доста неща за 2110 година по съмнителния метод на непосредственото преживяване. Боеше се да не стане прекалено много. В крайна сметка прашната библиотека навярно си имаше предимства.

Барът се въртеше все по-бързо. Блейн изгуби съзнание.

[1] Яхния от зеленчуци и месо с гарнитура от юфка. ↑

6.

Свести се в полумрачна стаичка без мебели, врати и прозорци, само с един решетест вентилационен отвор на тавана. Подът и стените бяха дебело тапицирани, но тапицерията отдавна не беше прана. Вонеше.

Блейн седна и сякаш нажежени игли го боднаха в очите. Отново легна.

— Отпусни се — посъветва го нечий глас. — От тия капки шеметът бавно минава.

Не беше сам в тапицираната стая. Някакъв непознат седеше в ъгъла и го гледаше. Беше само по гащета. Блейн се поогледа и разбра, че и той е в същия костюм.

Бавно се надигна и седна с гръб до стената. За момент се уплаши, че главата му ще се пръсне. После, когато злобните иглички задълбаха надолу, взе да съжалява, че още не се е пръснала.

— Какво е това? — запита той.

— Последна спирка — бодро рече непознатият. — Спипаха те, както и мене. Спипаха те и те довлякоха като чувал. Сега остава само да те опаковат и да ти лепнат етикета.

Блейн не разбираше нищо от приказките му. Не беше в настроение да разшифрова жаргона на 2110 година. Хвана се за главата и промърмори:

— Нямам пари. Защо ще ме спипват?

— Не се прави на ударен — каза непознатият. — За какво друго може да те спипат? Трябва им тялото ти, мой човек!

— Тялото ми?

— Точно. За приемник.

Тяло приемник, помисли Блейн, също като това, което заемаше сега. Ами разбира се. Естествено. Като си помислиш малко, всичко става очевидно. Тази епоха се нуждаеше от резервни тела приемници за най-различни цели. Но как се намира тяло? Не расте по дърветата, не е полезно изкопаемо. Значи го взимаш от някого. Малцина са чак

дотам любезни, че да си продадат тялото — без него не си струва да живееш. Как тогава да се попълнят резервите?

Лесно. Намираш някой будала, приспиваш го, криеш го, вадиш съзнанието и взимаш тялото.

Темата за размисъл беше интересна, но Блейн не стигна далече. Изглежда, главата му най-сетне бе решила да избухне.

След време махмурлукът поотслабна. Блейн се надигна и откри пред себе си книжна чинийка със сандвич и чаша с някакво тъмно питие.

— Яж, не се бой — каза непознатият. — Тия тук се грижат за нас. Чух, че в момента на черния пазар телата вървели почти по хиляда долара.

— Черен пазар ли?

— Какво ти става бе, човек? Събуди се! Знаеш, че има черен пазар за тела, както и официален пазар.

Блейн отпи от тъмната течност, която се оказа кафе. Непознатият се представи: Рей Мелхил, енергетик от космическия кораб „Бремен“. На възраст изглеждаше колкото Блейн, стегнат, червенокос, чипонос мъж с леко издадени напред зъби. Дори в сегашното окаяно положение не бе загубил известна доза юначна самоувереност, неизчерпаемия оптимизъм на човек, който все е минавал между капките. Луничавата му кожа беше много бяла, само на шията имаше червено петънце, следа от някогашно радиационно изгаряне.

— Трябваше да си опичам ума — каза Мелхил. — Обаче от три месеца бяхме в транзит през астероидния пояс, та зажаднях за веселба. Всичко щеше да е чудесно, ако бях с момчетата, но се откъснах от тях. Кръшнах из бордеите с някакъв крокодил. Оная ми капна нещо в питието и се озовах тук. — Мелхил кръстоса ръце зад главата си и се облегна назад. — Как пък точно на мен можа да се случи! Все повтарях на момчетата да внимават. Дръжте се за тайфата, казвах. Знаеш ли, не ми е толкова до умирането. Просто ме е яд, като си помисля, че тия негодници ще дадат тялото ми на някой мръсен, шишкав, разнебитен дърт мърляч, та да се мотае на белия свят още петдесетина години. Това ме съсипва, мисълта как онзи шишкав дърт мърляч ще се перчи с моето тяло. Божичко!

Блейн мрачно кимна.

— Та това ми е печалната история — отново се ободри Мелхил.
— Твоята каква е?

— Тя, моята, е доста дълга — каза Блейн — и на места съвсем смахната. Искаш ли да я чуеш цялата?

— Разбира се. Време колкото щеш. Надявам се.

— Добре тогава. Всичко започна през 1958 година. Чакай, не ме прекъсвай. Карах си колата...

Когато свърши, Блейн се облегна на тапицираната стена и дълбоко си пое дъх.

— Вярваш ли ми? — запита той.

— Защо не? Пътуването през времето не е кой знае каква новост. Само дето е незаконно и скъпо. А ония момчета от „Рекс“ са готови на всичко.

— И момичетата — каза Блейн.

Мелхил се ухили. Поседяха в дружеско мълчание. После Блейн попита:

— Значи ще ни използват за тела приемници?

— Натам отива.

— Кога?

— Когато им падне клиент. Аз съм тук от седмица, доколкото мога да преценя. Всеки момент могат да грабнат някой от нас. Или пък да се забавят още една-две седмици.

— И просто изтриват съзнанието?

Мелхил кимна.

— Но това е убийство!

— Тъй си е — съгласи се Мелхил. — Обаче още сме живи. Може пък ченгетата да организират хайка.

— Не ми се вярва.

— И на мен. Имаш ли задгробна застраховка? Може и да оцелееш след смъртта.

— Аз съм атеист — каза Блейн. — Не вярвам в тия глупости.

— И аз. Но задгробният живот е факт.

— Я стига — кисело рече Блейн.

— Така е! Научен факт!

Блейн се втренчи в младия космонавт.

— Рей, защо не вземеш да ме просветиш? Кажы накратко какво е станало от 1958 година насам.

— Голяма задача ми възлагаш — каза Мелхил, — а пък аз не съм от най-образованите.

— Дай само общата представа. Какви са тия задгробни истории? Ами прераждането, телата приемници? Какво става?

Мелхил се облегна назад и въздъхна.

— Е, чакай да видим. 1958. Някъде през шейсетте години са пратили кораб до Луната, а на Марс кацнали десетина години покъсно. После идва оная кратка война за астероидите — съвсем ограничен конфликт в далечния космос. С кого ли воювахме...

— Няма значение — каза Блейн. — Давай за прераждането и задгробния живот.

— Ще се помъча да ти го изложа както разправяха в колежа. Там имахме курс по „Основи на психическото оцеляване“, но беше отдавна. Чакай да видим. — Мелхил съсредоточено сбърчи чело. — Цитирам: „Още от най-ранни времена човекът е долавял присъствието на невидим духовен свят и е подозирал, че ще попадне в този свят след смъртта на тялото си.“ Сигурно знаеш всичко за предисторията. Египтяните, китайците, европейските алхимици и тъй нататък. Затова ще прескоча направо на Рийн^[1]. Той е живял по твое време. Изследвал човешката психика в Дюкския университет. Чувал ли си за него?

— Естествено — каза Блейн. — Какво е открил?

— Всъщност нищо. Обаче той подкарал топката. После Кралски от Вилнюс се заел с тая работа и я придвижил доста напред. Това е през 1987 година, когато „Пиратите“ за пръв път печелят световното първенство. Някъде около 2000 година е ред на Фон Леднер. Той очертал общата теория на отвъдното, но нямал доказателства. И накрая стигаме до професор Майкъл Ванинг. Тъкмо професор Ванинг изкарал цялата работа на бял свят. Той доказал, че хората оцеляват след смъртта. Свързвал се с тях, разговарял, записвал ги и тъй нататък. Събрал абсолютно достоверни и конкретни научни доказателства за живот след смъртта. Тъй че естествено почнали се горещи спорове, купища религиозни приказки. Полемики. Огромни заглавия. Един професор, голяма клечка от Харвард, на име Джеймс Арчър Флин се заел да докаже, че цялата история е измама. Дълги години двамата с Ванинг само се карали. По това време Ванинг вече бил стар и решил да рискува. Запечатал сума ти доказателства в една каса, укрил туй-

онуй, пръснал разни кодови думи и обещал да се завърне, както навремето неуспешно се опитал Худини^[2]. После...

— Извинявай — прекъсна го Блейн, — ако наистина има задгробен живот, защо не се е завърнал Худини?

— Много е просто, но, моля те, всичко по реда си. Както и да е, Ванинг се самоубил, оставяйки обширно писмо за безсмъртния човешки дух и неизбежния прогрес на човечеството. Често го препечатват в разни сборници. По-късно открили, че е писано от призрака, но това е друга история. Докъде бях стигнал?

— Той се самоубил.

— Точно така. И дявол да го вземе, след смъртта си се свързал с професор Джеймс Арчър Флин и му казал къде да намери скритите доказателства, кодовите думи и прочие. Това решило въпроса, братче. Задгробният живот станал реалност.

Мелхил се изправи, разкърши плещи и пак седна.

— Институтът „Ванинг“ предупредил всички да не изпаднат в истерия. Обаче истерията се развихрила. Последвалото десетилетие и половина е останало с името „Лудите години“. — Той се ухили и облиза устни. — Де да съм бил роден тогава. Всички го ударили на живот. Както казвало популярното стихче: „Както щеш живееш — накрая баница те чака в рая.“ Светци и грешници, злодеи и добряци, за всички има по резенче. Убиецът прекрачва в отвъдното досущ като архиепископа. Тъй че живеете си живота, момчета и момичета, нарадвайте се на земната плът, докато сте тук, щото подир смъртта ще ви втръсне от духовното. Да бе, наистина са си поживели. Голяма анархия било. Изникнала нова религия, която се наричала „Осъществяване“. Взела да учи хората, че имат дълг пред себе си — да изпитат всичко, добро и зло, прекрасно и мерзко, защото задгробният живот не бил нищо друго, освен дълго припомняне на онова, което си сторил на Земята. Затуй правете го, казвали те, това ви е целта на тоя свят, правете го, иначе няма да изтраете дълго в отвъдното. Поддайте се на всяко желание, задоволете всяка сладост, изследвайте най-мрачните дълбини на душата си. Живейте с размах, умрете с размах. Смахната работа. Истинските фанатици създавали клубове за инквизиции, пишели цели енциклопедии за болката и колекционирали мъчения както домакините събират готварски рецепти. При всяка среща един от членовете доброволно се предлагал за жертва, а другите го убивали по

най-непоносимия адски начин, който можели да измислят. Искали да изпитат абсолютните върхове на удоволствие и болка. И комай са успявали. — Мелхил избърса потта от челото си и добави малко по-спокойно: — Чел съм нещичко за Лудите години.

— А, ясно — каза Блейн.

— Доста интересни историйки. Но после паднал гръм от ясно небе. През цялото това време Институтът „Ванинг“ провеждал експерименти. Към 2050 година, тъкмо когато лудостта съвсем се развихрила, обявили, че грешка няма, задгробният живот съществува, но не за всички.

Блейн примига, но не каза нищо.

— Същински гръм от ясно небе. Както казвали учените от Института „Ванинг“, разполагали с доказателства, че приблизително един човек от милион умрели преминава в отвъдното. Останалите, безбройните милиони, просто изгасвали като свещ след смъртта. Пуф! Край. Няма задгробен живот. Нищо няма.

— Защо? — попита Блейн.

— Е, мой човек, тук вече и аз не съм съвсем наясно — отвърна Мелхил. — Да беше попитал за енергетични системи, много неща бих ти казал, обаче в психическите теории съм бос. Тъй че постарай се да ме разбереш, докато някак прегазя през дълбокото. — Той енергично разтърка чело. — Какво оцелява или не оцелява след смъртта? Умът, съзнанието. От хилядолетия се спори що е съзнание, къде и как взаимодействува с тялото и тъй нататък. Още не сме открили всички отговори, но имаме някои работни хипотези. В днешно време съзнанието се разглежда като високоенергийна мрежа, която се излъчва от тялото, бива променяна от него и на свой ред го променя. Дотук схвана ли?

— Мисля, че да. Продължавай.

— Та, както го схващам аз, умът и тялото взаимодействуват и взаимно си влияят. Но умът може да съществува и независимо от тялото. Според повечето учени независимото съзнание е следващата стъпка в еволюцията. След милион години, казват те, изобщо няма да ни трябва тяло, освен може би за кратък инкубационен период. Лично аз не вярвам проклетото човечество да изтрае още милион години. Не го заслужава и това си е.

— В момента съм напълно съгласен — каза Блейн. — Но продължавай за задгробния живот.

— Значи имаме тая високоенергийна мрежа. Когато тялото умира, мрежата би трябвало да продължи да съществува — като пеперуда, която напуска пашкула. Смъртта е просто процес на скъсване между съзнание и тяло. Но смъртната травма обърква всичко. Някои учени смятат, че смъртната травма е естествен стартов механизъм, който освобождава съзнанието от тялото. Обаче действа прекалено грубо и разкъсва всичко. Смъртта е страхотен психически шок и най-често енергийната мрежа се разпада, разнищва се и отива по дяволите. Не е в състояние да се съхрани, разпръсква се и човек умира окончателно.

— Затова значи не се е завърнал Худини — каза Блейн.

— Както и болшинството. Така е. След това много хора се позамислили и това сложило край на Лудите години. Институтът „Ванинг“ продължавал изследванията. Проучили йогизма и други подобни течения, но на научна основа. Някои източни религии са били на прав път, ще знаеш. Да се укрепи съзнанието. Това търсел институтът — начин за укрепване на енергийната мрежа, тъй че тя да издържи процеса на смъртта.

— И го открили?

— И още как. Някъде по това време си сменили името и станали Корпорация „Задгробен живот“.

Блейн кимна.

— Днес минах край тяхната сграда. Хей, чакай малко! Казваш, че са преодолели трудностите по укрепване на съзнанието? Значи никой не умира! Всички оцеляват след смъртта!

Мелхил се усмихна сардонично.

— Не ставай селяк, Том. Да не мислиш, че го дават безплатно? Няма такава работа. Това е сложна електрохимична обработка и за нея си плащаш. Плащаш си яко.

— Значи само богатите отиват в рая — каза Блейн.

— А ти какво очакваше? Не може всички да се юрнат натам.

— Ясно, ясно. Но няма ли други начини, други дисциплини за укрепване на съзнанието? Йога? Дзен-будизъм?

— Може и с тях — каза Мелхил. — Има поне една дузина проверени и одобрени от правителството курсове за оцеляване в

домашни условия. Лошото е, че за да ги овладееш, трябва към двайсет години да работиш като грешен дявол. Това не е за такива като нас. Не, братче, без помощта на машините загиваш безвъзвратно.

— И само Корпорация „Задгробен живот“ разполага с машини?

— Има още една-две организации, Задгробната академия и „Рай лимитед“, обаче цената е горе-долу същата. Правителството се кани да организира някакви следсмъртни застраховки, но това няма да ни помогне.

— И аз тъй мисля — каза Блейн.

За миг блянът го бе заслепил: край на смъртните страхове, разумна увереност, че съществуването продължава след гибелта на тялото, опознаване на непрекъснатия процес на растеж и развитие до пределите на личността, вместо задушавашите предели на крехката телесна обвивка, наложена от капризите на наследственост и случайност.

Но това бе недостъпно. Копнежът на съзнанието му за развитие бе спрян грубо и окончателно. Обещаното за утре никога не идва днес.

— Ами прераждането и телата приемници? — попита той.

— Би трябвало да знаеш — каза Мелхил. — Превъплътили са те в тяло приемник. Всеки оператор на Трансплант охотно ще ти каже, че в размяната на съзнания няма нищо сложно. С Трансплант обаче настаняването е само временно и не премахва окончателно личността на домакина. С приемника е завинаги. Първо, трябва да се изтрие неговата личност. Второ, играта е твърде опасна за съзнанието, което опитва да влезе в тялото приемник. Виждаш ли, понякога то не успява да проникне в приемника и се разрушава от усилията. Задгробната обработка често не издържа опита за прераждане. Ако съзнанието не успее да влезе в приемника — пуф!

Блейн кимна, разбирайки сега защо Мари Торн смяташе, че за Рейли ще е по-добре да умре. Мнението ѝ беше изцяло в негов интерес.

— Защо тогава хора със задгробна застраховка все пак опитват да се превъплътят?

— Защото някои дъртаци се боят от смъртта — каза Мелхил. — Боят се от задгробното, плашат се от разните там духове. Искат да си останат тук, на Земята, където са наясно какво става. Тъй че законно си купуват тяло на открития пазар, ако могат да намерят нещо

качествено. Ако ли не, купуват от черния пазар. От нашите тела, братче.

— Значи телата на открития пазар се предлагат доброволно?

Мелхил кимна.

— Че кой ще си продаде тялото?

— Очевидно някой окаян бедняк. По закон се предполага, че получава компенсация под формата на задгробна застраховка срещу тялото си. В действителност взима каквото му дадат.

— Трябва да е луд!

— Тъй ли мислиш? — попита Мелхил. — Днес, както и винаги, светът е пълен с некадърни, болни, недъгави и прегладнели хора. И както винаги те си имат семейства. Представи си, че някой иска да купи храна за хлапетата си? Тялото е единствената ценност, която може да продаде. По твое време и това не е имал.

— Може би — каза Блейн. — Но колкото и да закъсам, никога няма да си продам тялото.

Мелхил се разсмя добродушно.

— Юначага! Абе, Том, те ти го взимат безплатно!

Блейн се позамисли, но не намери отговор.

[1] Джоузеф Рийн — известен американски парапсихолог. ↑

[2] Хари Худини (1874–1926) — американски илюзионист, знаменит със способността си да се освобождава от всякакви вериги. ↑

7.

В тапицираната килия времето течеше бавно. Блейн и Мелхил получаваха книги и списания. Хранеха ги често и изобилно, но чашките и чиниите бяха картонени. Наглеждаха ги зорко, да не би да повредят скъпата стока — телата си.

Държаха ги заедно за компания — самотниците понякога полудяват, а лудостта може да причини непоправими щети на ценните мозъчни клетки. Разрешаваха им дори да правят гимнастика под строг надзор, за да прогонват скуката и да поддържат телата си в добра форма за бъдещите собственици.

Блейн взе да изпитва прекомерна привързаност към якото, набито и мускулесто тяло, в което се бе заселил тъй неотдавна и трябваше да го напусне тъй скоро. Наистина превъзходно тяло, реши той, тяло за чудо и приказ. Вярно, не беше особено грациозно, но защо пък да надценява грацията? В замяна на този недостатък предполагаше, че тялото не е склонно към сенна хрема като предишното му обиталище, а и зъбите му бяха много здрави.

Като цяло, без да се броят размислите за смъртта, не беше тяло за изхвърляне.

Един ден, след като се бяха нахранили, част от тапицираната стена се плъзна настрани. Иззад стоманена решетка надникна Чарлз Орк.

— Здравсти — каза Орк, висок, мършав, ясноок, ъгловат в градския си костюм. — Как е бразилското ми приятелче?

— Негодник — викна Блейн, усещайки дълбоко колко слаби са думите.

— Тъй, тъй, излей си душата — отвърна Орк. — Как е, момчета, стига ли ви храната?

— Да ти опустее ранчото в Аризона!

— Вече съм си го предплатил — каза Орк. — Някой ден ще се оттегля там да отглеждам пясъчни растения. Мисля, че знам за Аризона повече от мнозина, дето се смятат за кореняци. Обаче ранчото струва пари, задгробната застраховка също. Човек прави каквото може.

— И лешоядът прави каквото може — добави Блейн.

Орк въздъхна дълбоко.

— Е, бизнесът си е бизнес, а ако се понапрегна, мога да измисля и по-лоши занимания. В лош свят живеем. Сигурно ще ми е мъчно някой ден, като си седя на верандата в малкото пустинно ранчо.

— Никога няма да попаднеш там — каза Блейн.

— Няма ли?

— Не. В една прекрасна вечер някой ще те спипа както му подменяш питието. Ще свършиш в канавката, Орк, със строшена глава. И това ще ти е краят.

— Само за тялото ми — поправи го Орк. — Душата ми ще продължи към прекрасния живот във вечността. Платил съм си паричките, момче, и следващият ми дом е в рая!

— Не заслужаваш!

Орк се ухили и даже Мелхил не успя да удържи усмивката си.

— Бедни ми бразилски приятелю, не става дума за заслуги. Би трябвало да си наясно! Животът след смъртта просто не е за кротките и хрисими хорица, независимо колко са достойни. Хитрият момък с долар в джоба и набито око за голямата печалба — неговата душа ще прескочи смъртта.

— Не мога да повярвам — каза Блейн. — Не е честно, не е справедливо.

— Ти си идеалист — рече Орк с явен интерес, сякаш изследваше последната птица моа на света.

— Наричай го както щещ. Може и да се добереш до задгробния живот, Орк. Но мисля, че там ще има кътче, където да гориш навеки!

— Няма научни доказателства за съществуването на адски огън — каза Орк. — Но засега знаем малко за отвъдното. Може и да горят. Може дори да се окаже, че горе в синевата има фабрика, където да ти сглобят разбитото съзнание... Да не спорим. Съжалявам. Боя се, че времето е дошло.

Орк бързо се отдръпна. Решетъчната стоманена врата се отвори и в стаята нахълтаха петима мъже.

— Не! — изкрещя Мелхил.

Петимата се скупчиха около космонавта. Ловко се гмурнаха под размаханите юмруци и го сграбчиха за ръцете. Единият натъпка в устата му запушалка. Повлякоха го навън.

Орк изникна на прага и се намръщи.

— Пуснете го.

Петимата пуснаха Мелхил.

— Идиоти, сбъркахте човека — каза им Орк. — Ето този ни трябва.

И той посочи Блейн.

Блейн тъкмо опитваше да се примири със загубата на приятеля си. Внезапният обрат на съдбата го завари зяпнал и неподготвен. Преди да успее да реагира, петимата го грабнаха.

— Съжалявам — каза Орк, докато извеждаха Блейн. — Клиентът уточни, че иска тъкмо като твоята фигура и телосложение.

Блейн изведнъж се опомни и опита да се изскубне.

— Ще те убия! — изкрещя той към Орк. — Кълна се, ще те убия!

— Гледайте да не го повредите — изрече Орк с вдървено лице.

Лепнаха парцал върху устата и носа на Блейн и той усети мирис на нещо отвратително сладниково. Хлороформ, помисли си. Последният му спомен бе пепелявото лице на Мелхил, изправен зад решетките.

8.

Първото съзнателно действие на Томас Блейн беше да разбере дали все още е Томас Блейн и продължава да заема собственото си тяло. Доказателството беше очевидно в самия въпрос. Още не бяха изтрили съзнанието му.

Лежеше облечен на някакъв диван. Надигна се, седна и чу, че отвън към вратата се задават стъпки.

Изглежда, бяха надценили силата на хлороформа! Все още имаше шанс!

Бързо пристъпи зад вратата. Тя се отвори и някой влезе. Блейн прекрачи напред и замахна.

Успя да позабави удара. Но въпреки това в огромния му юмрук бе останала доста сила, когато се стовари странично върху изящната брадичка на Мари Торн.

Пренесе я на дивана. След няколко минути жената се опомни и го погледна.

— Блейн — каза тя, — вие сте идиот.

— Не знаех кой е — оправда се Блейн.

Още докато го изричаше, осъзна, че не е вярно. Бе познал Мари Торн част от секундата преди окончателно да замахне; добре тренираното послушно тяло би отменило удара дори тогава. Но някаква недоловима, непокорна ярост бе действувала под нивото на разума, съзнанието и морала, яростта лукаво бе използвала напрежението, за да се отърве от отговорност, бе сграбчила измамния миг, за да цапардоса хладнокръвната и безгрижна мис Торн.

Постъпката подсказваше нещо, което Блейн изобщо не желаше да знае за себе си.

— Мис Торн — запита той, — за кого купихте тялото ми?

Тя го изгледа гневно.

— За вас го купих, след като очевидно сам не можете да си го опазите.

Значи в крайна сметка нямаше да умре. Нямаше да пуснат съзнанието му да отиде на вятъра, та някой шишкав мъряч да наследи

тялото. Добре! Много му се живееше. Но съжаляваше, че не го е спасил някой друг, а тъкмо Мари Торн.

— Ако знаех как стоят нещата тук, сигурно щях да се справя по-добре — каза Блейн.

— Канех се да ви обясня. Защо не изчакахте?

— След като ми говорихте по този начин?

— Съжалявам, ако съм била рязка — каза тя. — Бях доста разстроена, че мистър Рейли отменя рекламната кампания. Поне това не можахте ли да разберете? Ако бях мъж...

— Не сте мъж — напомни Блейн.

— Каква разлика? Вие навярно имате някои странни старомодни идеи за ролята и мястото на жената.

— Не ги смятам за странни — каза Блейн.

— Естествено. — Тя опипа челюстта си, която беше побеляла и леко подута. — Е, да смятаме ли, че сме квит? Или искате да ме халосате още веднъж?

— Един път стига, благодаря.

Тя се изправи малко неуверено. За да я подкрепи, Блейн я прегърна през рамото и за момент се обърка. Бе си въобразявал, че това стройно тяло е изплетено от камшични ремъци и стомана, а всъщност се оказваше плът, стегната, еластична и изненадващо податлива. Така, отблизо, виждаше непокорни косъмчета, напуснали стегнатата прическа, и една малка бенчица на челото, там, където започва косата. В този миг Мари Торн престана да бъде абстракция за него и се превърна в човешко същество.

— Мога и сама — каза тя.

Блейн се позабави, но накрая я пусна.

— При дадените обстоятелства — каза тя, като го гледеше втренчено, — мисля, че отношенията ни трябва да останат на чисто делова основа.

Чудо след чудо! Изведнъж и тя бе почнала да го смята за човешко същество, усещаше го като мъж и се смуцаваше от това. Мисълта му достави огромно удоволствие. Не че харесваше Мари Торн, каза си той, нито пък я желаше особено. Но много искаше да я изкара от равновесие, да изстърже емайла от фасадата, да разклати тая проклета стабилност.

— О, разбира се, мис Торн — каза той.

— Радвам се, че мислите така — отвърна тя. — Защото, честно казано, не сте мой тип.

— А какъв е вашият тип?

— Обичам високи, стройни мъже. Елегантни, непринудени и изтънчени.

— Но...

— Искате ли да обядваме? — безгрижно запита тя. — След това мистър Рейли би желал да поговори с вас. Мисля, че ще ви направи предложение.

Кипейки вътрешно, той я последва към вратата. Подиграваше ли му се? Високи, стройни, елегантни, изтънчени мъже! По дяволите, преди смъртта беше тъкмо такъв! И такъв си оставаше под това месесто русо тяло на борец, стига само да погледнеш по-навътре!

И кой кого изкарваше от равновесие?

Докато сядаха на една масичка в столовата за служители на „Рекс“, Блейн изведнъж трепна.

— Мелхил!

— Какво?

— Рей Мелхил, човекът, с когото бях затворен! Вижте, мис Торн, можете ли някак да купите и него? Ще си платя при първа възможност. Бяхме затворени заедно. Адски свястно момче.

Тя го изгледа с любопитство.

— Ще видя какво мога да сторя.

Стана от масичката. Докато я чакаше, Блейн разтриваше длани и копнееше да спипа Орк за гушата. След няколко минути Мари Торн се завърна.

— Много съжалявам — каза тя. — Свързах се с Орк. Мистър Мелхил е бил продаден един час след като ви изведох. Наистина съжалявам. Не знаех.

— Няма нищо — каза Блейн. — Мисля, че бих пийнал нещо.

9.

Мистър Рейли седеше изпъчен и почти се губеше в огромно като трон меко кресло. Той беше дребно, плешиво паякообразно старче. Прозрачната пергаментова кожа обгръщаше стегнато черепа и костеливите му китки, а през жилавата съсухрена плът ясно се очертаваха кости и сухожилия. Блейн сякаш усети как кръвта лениво се влачи по крехките, надути варикозни вени и заплашва всеки миг да спре. И все пак Рейли се държеше твърдо, а очите блестяха ясно на смешното му маймунско личице.

— Значи това е нашият човек от миналото! — каза мистър Рейли. — Моля, седнете, сър. Вие също, мис Торн. Тъкмо обсъждах с дядо си какво да ви правим, мистър Блейн.

Блейн се озърна наоколо, очаквайки едва ли не да види над себе си призрачно надвиснала фигурата на умрелия преди петдесет години дядо. Но под високия таван на богато украсената стая нямаше и следа от призрак.

— Вече си отиде — обясни мистър Рейли. — Горкият дядо може да поддържа астрално състояние само за кратко време. Но дори и така е по-добре от повечето други призраци.

Изглежда, лицето на Блейн се бе изменило, защото Рейли запита:

— Не вярвате ли в призраци, мистър Блейн?

— Боя се, че не.

— Естествено. Предполагам, че за човек от двадесети век тая дума крие някои нежелателни значения. Дрънчащи вериги, скелети, всичките тия безсмислици. Но думите променят смисъла си и дори реалността става друга, когато човечеството променя и управлява природата.

— Разбирам — любезно се съгласи Блейн.

— Мислите, че ви баламосвам — добродушно каза мистър Рейли. — Нямам такова намерение. Помислете само как се изменя смисълът на думите. През двадесети век „атомът“ е станал всеобхватна дума за писатели фантазори с техните „атомни пушки“ и „кораби с атомни двигатели“. Абсурдна дума, която всеки благоразумен човек би

трябвало да избягва, както и вие благоразумно избягвате „призраците“. Ала само няколко години по-късно „атомът“ се превърнал в образ на твърде реална и непосредствена заплаха. Нито един благоразумен човек не можел да я пренебрегне. — Мистър Рейли се усмихна унесено. — „Радиацията“ от скучен термин из учебниците се превърнала в причинител на ракови язви. „Космическата болест“ по ваше време е била абстрактно и кухо понятие. Но след петдесет години означавала болници, претъпкани със сгърчени тела. Думите имат склонност да се променят, мистър Блейн, от абстрактни, измислени и академични към функционални, реалистични и ежедневни. Това става, когато технологията догони теорията.

— А призраците?

— Случаят е подобен. Мистър Блейн, вие сте старомоден! Просто ще трябва да промените представата си за думите.

— Няма да е лесно — каза Блейн.

— Но необходимо. Не забравяйте, винаги е имало купища доказателства в полза на призраците. Прогнозата за съществуването им, може да се каже, е била благоприятна. А когато задгробният живот от безплодна мечта се превърна в реалност, призраците също станаха реалност.

— Мисля, че най-напред ще трябва да ги видя — каза Блейн.

— Несъмнено ще ги видите. Но стига толкова. Кажете, харесва ли ви нашата епоха?

— Засега не много — каза Блейн.

Рейли весело се изкиска.

— Не ви допаднаха крадците на тела, а? Но не биваше да напускате сградата, мистър Блейн. Не беше във ваш интерес, а определено не беше и в интерес на компанията.

— Съжалявам, мистър Рейли — обади се Мари Торн. — Аз бях виновна.

Рейли я изгледа, сетне пак се обърна към Блейн.

— Жалко, разбира се. Честно казано, трябваше да ви зарежем на произвола на съдбата в 1958 година. Ще бъда откровен, мистър Блейн, присъствието ви тук малко ни затруднява.

— Опечален съм.

— Двамата с дядо ми решихме, за жалост със закъснение, да не ви използваме за реклама. Трябваше да го решим по-рано. Както и да

е, вече решихме. Но може да има реклама въпреки желанието ни. Възможно е дори правителството да вземе принудителни мерки спрямо корпорацията.

— Сър — вметна Мари Торн, — адвокатите са уверени в нашата позиция.

— О, няма да идем в затвора — каза Рейли. — Но помислете за рекламата. Лошата реклама! „Рекс“ трябва да остане почтен, мис Торн. Намеци за скандал, инсинуации за беззаконие... Не, мистър Блейн не би трябвало да е тук, в 2110 година, като живо свидетелство за погрешната ни преценка. Затова, сър, бих искал да ви направя делово предложение.

— Слушам — каза Блейн.

— Да предположим, че „Рекс“ ви купи задгробна застраховка и по този начин ви гарантира оцеляване след смъртта. Ще се съгласите ли да извършите самоубийство?

Блейн бързо примига.

— Не.

— Защо не? — запита Рейли.

За момент причината изглеждаше очебийна. Кое същество би приело само да отнеме живота си? Уви, човек го прави. Блейн се помъчи да забави разговора, за да размисли.

— Преди всичко — каза той, — не съм напълно убеден в съществуването на задгробен живот.

— Ами ако ви убедим? — запита мистър Рейли. — Ще се самоубиете ли тогава?

— Не!

— Но това е късогледство! Мистър Блейн, помислете само в какво положение се намирате. Тази епоха е чужда за вас, враждебна, незадоволителна. Какво можете да работите? С кого можете да разговаряте и за какво? Дори по улиците не можете да ходите, без да поставите живота си под заплаха.

— Вече няма да се повтори — каза Блейн. — Не знаех как стоят нещата тук.

— Ще се повтори! Вие никога няма да разберете как стоят нещата! Не напълно. Сега сте като първобитен човек, захвърлен случайно във вашата 1958 година. Той навярно би се смятал за доста способен въз основа на опита си със саблезъби тигри и космати

мастодонти. Някоя милосърдна душа може дори да го предупреди да се пази от гангстери. Но каква полза? Ще го опази ли това от попадане под кола, токов удар по релсите на метрото, задушаване от газова печка, падане в асансьорна шахта, нарязване с електрически трион или смъртоносно подхлъзване във ваната? За да крачи невредим сред тия неща, човек трябва да е роден между тях. А дори и така хората от вашето време са постраждали, щом разслабят вниманието си за миг! Колко по-вероятно би било да загине първобитният човек?

— Преувеличавате — каза Блейн, усещайки как по челото му избиват ситни капчици пот.

— Преувеличавам ли? Опасностите в гората нямат нищо общо със заплахите в града. А когато градът се превърне в свръхград...

— Няма да се самоубия — заяви Блейн. — Ще рискувам. Да не говорим повече за това.

— Защо сте толкова неблагоприятен? — сприхаво запита мистър Рейли. — Самоубийте се сега и ще ни спестите куп неприятности. Ако не виждате бъдещето си, мога да го очертая вместо вас. С чисто хладнокръвие и животинска хитрост може да оцелеете година. Дори две. Няма значение, така или иначе, накрая ще се самоубиете. Вие сте типичен самоубиец. Самоубийството е изписано по лицето ви — за него сте роден, Блейн! След година-две ще се самоубиете най-окаяно, ще се изплъзнете с облекчение от изтерзаната плът, но отвъдното не ще приеме ласкаво морното ви съзнание.

— Вие сте луд! — викна Блейн.

— Никога не бъркам типичните самоубийци — спокойно отвърна мистър Рейли. — Винаги ги усещам. И дядо е съгласен с мен. Тъй че, ако вие...

— Не — рече Блейн. — Няма да се самоубия. Боя се, че ще трябва да наемете някого за целта.

— Не е в моя стил — каза мистър Рейли. — Няма да ви насилвам. Но елате на прераждането ми днес следобед. Хвърлете един поглед към отвъдното. Може да промените решението си.

Блейн се поколеба и старецът се ухили.

— Безопасно е, гарантирам, няма измама! Да не се страхувате, че ще ви задигна тялото? Още преди няколко месеца си избрах приемник от открития пазар. Между нас казано, изобщо не бих взел вашето тяло. Ще ми е неудобно, виждате ли, в нещо толкова едро.

Разговорът приключи. Мари Торн изведе Блейн.

10.

Стаята за прераждане беше обзаведена като малък театър. Както узна Блейн, често я използвали за лекции и общообразователни курсове за служителите на компанията. Днес публиката беше ограничена и подбрана. Присъствуваше управителният съвет на „Рекс“ — петима мъже на средна възраст, насядали на последния ред и увлечени в тих разговор помежду си. До тях секретарката се готвеше да записва всичко. Блейн и Мари Торн седяха отпред, колкото може подалеч от директорите.

На подиума под белите лъчи на прожекторите вече бе монтиран апаратът за прераждане — две масивни кресла с множество ремъци и проводници. Между тях имаше голяма лъскава черна машина. Дебели кабели я свързваха с креслата и Блейн имаше тревожното чувство, че ще присъствува на екзекуция. Няколко техници се бяха привели над машината за последна настройка. Край тях стояха старият брадат доктор и червендалестият му колега.

Мистър Рейли излезе на сцената, кимна на публиката и се отпусна в едно от креслата. Последва го четиридесетгодишен мъж с изплашено и бледо, но решително лице. Това беше приемникът, сегашният собственик на тялото, за което бе сключил договор мистър Рейли. Приемникът седна в другото кресло, огледа набързо публиката и сведе очи към ръцете си. Изглеждаше смутен. По горната му устна бе избила пот, самото му бе потъмняло под мишниците. Не погледна към Рейли, Рейли също не го гледаше.

На сцената излезе нов човек — плешив и сериозен, в тъмен костюм с бяла пасторска якичка и с черно томче в ръка. Той заговори шепнешком с двамата седнали.

— Кой е този? — запита Блейн.

— Отец Джеймс — обясни Мори Торн. — Той е свещеник от Църквата на идния живот.

— Това пък какво е?

— Нова религия. Нали знаете за Лудите години? Е, по това време се развихрила бурна религиозна полемика...

През 40-те години на двадесет и първи век най-парливиият въпрос беше да се определи духовният статус на отвъдното. Още по-лошо стана, когато Корпорация „Задгробен живот“ обяви появата на научно обоснован задгробен живот. Корпорацията полагаше отчаяни усилия да избегне всякакви религиозни усложнения, но това не ѝ се удаваше много добре. Повечето църковници смятаха, че науката непочтено си присвоява тяхна територия. Независимо дали го харесваше, или не, Корпорация „Задгробен живот“ бе приета като представителство на нова научно-религиозна позиция: че спасението се постига не чрез религиозни, морални или етични съображения, а чрез прилагане на безлични и неизменни научни принципи.

Провеждаха се събори, митинги и конгреси за решаване на парливиия въпрос. Някои групи възприеха мнението, че новоразкритият от науката задгробен живот очевидно не е раят, спасението, нирваната или небесните селения, защото нямаше нищо общо с душата.

Съзнанието, считаха те, не е синоним на душата, нито пък душата се крие в част от съзнанието. Признаваме, науката е открила начин да продължи съществуването на част от системата съзнание-тяло. Чудесно, но това изобщо не засяга душата и в никакъв случай не означава безсмъртие, рай, нирвана или нещо от този сорт. Душата не се влияе от научна обработка. А след окончателната и неизбежна смърт на съзнанието в научния отвъден свят, съдбата на душата ще бъде решена в съответствие с традиционните морални, етични и религиозни обичаи.

— Ехе! — възкликна Блейн. — Мисля, че схващам какво имате предвид. Опитвали са да постигнат мирно съвместно съществуване между наука и религия. Но не са ли били доводите им прекалено изтънчени за някои хора?

— Да — съгласи се Мари Торн, — макар че обяснявали много по-добре от мен и подкрепяли тезата си с всевъзможни аналогии. Но това е само едно от мненията. Други не се стремели към съвместно съществуване. Те просто заявили, че научният задгробен живот е греховен. А една група решила проблема, като застанала на научна позиция и обявила, че душата се съдържа в съзнанието.

— Сигурно това е Църквата на идния живот?

— Да. Те се отцепили от другите религии. Според тях съзнанието съдържа душата, а задгробният живот е прераждането на

душата след смъртта без всякакви духовни „ако“ и „но“.

— Това се казва да бъдеш в крак с времето — каза Блейн. — Но моралът...

— Според техните възгледи това не отменя морала. Идниците казват, че не можем да налагаме на хората морал и етика чрез система от духовни поощрения и наказания, а дори и да можем, не би трябвало да го вършим. Казват, че моралът трябва да е добър сам по себе си, първо, заради обществената система, второ, за доброто на отделната личност.

Блейн си помисли, че трупат прекалено много на гърба на морала.

— Предполагам, че е популярна религия? — запита той.

— Много популярна — отговори Мари Торн.

Блейн искаше да пита още, но в това време отец Джеймс заговори:

— Уилям Фицсимънс — обърна се свещеникът към приемника, — дойдохте ли на това място доброволно, с намерение да прекратите земното си съществуване и да го продължите в духовната сфера?

— Да, отче — прошепна пребледнелият приемник.

— И необходимата научна апаратура е подготвила бъдещото ви съществуване в духовната сфера?

— Да, отче.

Отец Джеймс се обърна към Рейли.

— Кенет Рейли, дойдохте ли на това място доброволно, за да продължите земното си съществуване в тялото на Уилям Фицсимънс?

— Да, отче — отвърна Рейли, смален, с обтегнато лице.

— И дадохте на Уилям Фицсимънс възможност да влезе в отвъдното, и платихте парично обезщетение на наследниците на Фицсимънс, и платихте държавната такса, определена за подобни сделки?

— Да, отче — каза Рейли.

— Щом като е тъй — каза отец Джеймс, — няма престъпление, било то гражданско или религиозно. Няма лишаване от живот, тъй като животът на личността Уилям Фицсимънс продължава безпрепятствено в отвъдното, а животът на личността Кенет Рейли продължава безпрепятствено на Земята. Прочее, нека започне прераждането!

За Блейн това бе като грозна смесица от брачна церемония и екзекуция. Усмехнатият свещеник се отдръпна. Техниците привързаха двамата мъже за креслата и прикрепиха електроди към ръцете, краката и челата им. В залата се възцари пълна тишина и директорите на „Рекс“ напрегнато се приведоха напред.

— Давайте — каза Рейли, като погледна към Блейн и леко се усмихна.

Старшият техник завъртя някаква шайба на черната машина. Механизмът гръмко забръмча и прожекторите помръкнаха. Дватама в креслата конвулсивно подскочиха под ремъците, сетне рухнаха назад.

— Всъщност убиват този беден негодник Фицсимънс — прошепна Блейн.

— Този беден негодник — каза му Мари Торн — отлично знаеше какво прави. Той е на тридесет и седем години и през целия си живот е бил неудачник. Никога не е успявал да се задържи на работа и досега нямаше никаква надежда да оцелее след смъртта. За него това беше великолепен шанс. Освен това има съпруга и пет деца, които не можеше да издържа. Сумата, платена от мистър Рейли, ще позволи на съпругата да даде на децата прилично образование.

— Ура за тях! — възкликна Блейн. — Продава се баща с малко употребявано тяло в отлично състояние. Налага се! Саможертва!

— Смешен сте — каза тя. — Гледайте, всичко свърши.

Техниците изключиха машината и разкопчаха ремъците. Никой не обърна внимание на сбръчканото, ухилено старческо тяло на Рейли; техници и лекари изследваха тялото приемник.

— Още нищо! — обади се брадатият стар доктор.

Блейн долавяше из залата напрежение и дори следа от страх. Секундите се влачеха, а лекари и техници продължаваха да се трупат около приемника.

— Пак нищо! — подвижна старият доктор с изтънял глас.

— Какво става? — обърна се Блейн към Мари Торн.

— Както ви казах, прераждането е сложно и опасно. Съзнанието на Рейли още не е успяло да овладее тялото приемник. Не му остава много време.

— Защо?

— Защото тялото започва да умира от мига, в който остане без стопанин. Няма ли поне дремещо съзнание, започват необратими

смъртоносни процеси. Съзнанието е най-главното. Дори и в безсъзнание то контролира автоматичните процеси. Но когато го няма изобщо...

— Нищо засега! — провикна се старият доктор.

— Мисля, че вече е късно — прошепна Мари Торн.

— Тръпка! — каза докторът. — Долових тръпка!

Настана дълго мълчание.

— Мисля, че влезе! — викна старият доктор. — Сега кислород, адреналин!

Прихлупиха с маска лицето на приемника. В ръката му се заби спринцовка. Приемникът се размърда, потрепера, килна се назад, отново се размърда.

— Успя! — изкрещя старият доктор, вдигайки кислородната маска.

Като по сигнал директорите скочиха от столовете си и изтичаха на сцената. Обкръжиха приемника, който мигаше и повръщаше.

— Моите поздравления, мистър Рейли!

— Отлично се справихте, сър!

— Изплашихте ни, мистър Рейли!

Приемникът се вторачи в тях. Избърса устни и каза:

— Името ми не е Рейли.

Старият доктор разблъска директорите и се приведе към приемника.

— Не сте Рейли? Фицсимънс ли сте?

— Не — каза приемникът. — Не съм Фицсимънс, горкият проклет глупак! И не съм Рейли. Рейли опита да влезе в това тяло, но аз бях по-бърз. Вмъкнах се пръв. Сега тялото е мое.

— Кой сте вие? — попита докторът.

Приемникът се изправи. Директорите отстъпиха от него, единият набързо се прекръсти.

— Прекалено дълго е бил мъртъв — каза Мари Торн.

Сега лицето на приемника запазваше само едва доловима, сякаш стилизирана прилика с бледото, изплашено лице на Уилям Фицсимънс. В него нямаше и следа от твърдата решителност на Фицсимънс, от раздражителността и добродушието на Рейли. То не приличаше на нищо друго освен на самото себе си.

Лицето беше мъртвешки бяло, нашарено само от черните точки на наболата брада по челюстта и бузите. Устните бяха безкръвни. Кичур черна коса лепнеше по студеното бяло чело. Докато Фицсимънс владееше тялото, чертите се съчетаваха приятно, хармонично, неопределимо. Но сега отделните черти бяха загрубели и разделени една от друга. Нехармоничното бяло лице имаше сбит и недовършен вид като желязо преди закаляване или глина преди изпичане. Изглеждаше разхлабено, унило, разнебитено поради липсата на тонус и напрежение в лицевите мускули. Спокойните, провиснали, нехармонични черти просто съществуваха, без да разкриват скритата зад тях личност. Всичко човешко сега бе събрано само в големите, търпеливи, немигащи очи — очи на Буда.

— Превърнал се е в зомби^[1] — прошепна Мари Торн и се вкопчи в рамото на Блейн.

— Кой сте вие? — повтори старият доктор.

— Не помня — каза приемникът. — Не помня.

Той бавно се завъртя и взе да слиза от сцената. Двама директори се опитаха да му преградят пътя.

— Махайте се — каза им той. — Сега тялото е мое.

Директорите му сториха път. Зомбито пристъпи към края на сцената, слезе по стъпалата, обърна се и тръгна към Блейн.

— Знам те! — каза той.

— Какво? Какво искаш? — нервно запита Блейн.

— Не помня — каза зомбито, втръчен в него. — Как се казваш?

— Том Блейн.

Зомбито поклати глава.

— Нищо не ми напомня. Но ще се сетя. Ти си, не греша. Нещо... Тялото ми умира, нали? Жалко. Ще си спомня, преди да издъхне. Ти и аз сме свързани, знаеш го, Блейн, не ме ли помниш?

— Не! — изкрещя Блейн, отблъснат от намека за връзка, от идеята за някакво жизнено звено между него и тази умираща твар. Не можеше да бъде! Каква споделена тайна наемкваше този крадец на трупове, този нечист узурпатор, каква черна интимност, какво злорадо знание споделяха помежду си като мръсен къшей хляб само двамата — той и Блейн?

Нищо, каза си Блейн. Познаваше се, знаеше какъв е и какъв е бил. Никаква твар нямаше законното право да застане насреща му.

Това същество трябва да беше лудо или пък да греши.

— Кой си ти? — запита Блейн.

— Не знам!

Зомбито размаха ръце из въздуха като човек, хванат в мрежа. И Блейн усети как навярно се чувствава съзнанието му — объркано, неориентирано, безименно, желало да живее, а пленено в умиращата плътска прегръдка на тяло зомби.

— Пак ще те видя — каза зомбито на Блейн. — Ти си важен за мен. Пак ще те видя и ще си спомня всичко за теб и мен.

Зомбито се обърна, закрачи по пътеката между столовете и излезе от залата. Блейн гледа подир него, докато внезапно нещо натеза на рамото му. Мари Торн бе припаднала. Това бе най-женствената й постъпка досега.

[1] В хайтянските суеверия — безволев жив мъртвец, вдигнат от гроба чрез магия. ↑

ЧАСТ ВТОРА

11.

Старшият техник и брадатият доктор спореха край машината за прераждане, а помощниците им се бяха строили отзад на почтително разстояние. Сблъсъкът беше чисто технически, но доколкото схвана Блейн, двамата се мъчеха да определят причината за провала на прераждането. Изглежда, всеки смяташе, че грешката е допусната от другия.

Старият доктор настояваше, че настройката трябва да е била неточна или е имало некомпенсирано падане на напрежението. Техникът се кълнеше, че машината е съвършена. Беше уверен, че Рейли не е бил физически подготвен за тежкото усилие.

Нито един от двамата не искаше да отстъпи дори на милиметър. Но като разумни хора, те скоро постигнаха компромис. Бедата, решиха, идва от безименния дух, който се пребори с Рейли и го изтласка, за да завладее тялото на Фицсимънс.

— Но кой беше той? — запита старшият техник. — Призрак, нали?

— Може би — каза докторът, — макар че адски рядко се случва призрак да овладее живо тяло. Така или иначе, говореше толкова смахнато, че сигурно е призрак.

— Който и да е бил — каза старшият техник, — твърде късно влезе в приемника. Тялото несъмнено вече е зомби. Обаче никой не е виновен.

— Правилно — каза докторът. — Ще потвърдя явната изправност на апаратурата.

— Тъй си е — рече старшият техник. — Аз пък ще свидетелствувам за явно доброто състояние на пациента.

Двамата се спогледаха в дух на абсолютно разбирателство.

Директорите се бяха отдръпнали на срочно съвещание и се мъчеха да определят какви ще бъдат непосредствените последици за служебната йерархия на „Рекс“, как да обявят за станалото на широката публика и дали да дадат на персонала едnodневен отпуск за посещение в родовия Смъртен дворец на Рейли.

Истинското тяло на стария Рейли лежеше в креслото и вече започваше да се вкочанява, без да губи безстрастната си иронична усмивка.

Мари Торн се свести.

— Елате — каза тя и изведе Блейн от залата.

Изтичаха по дългите сиви коридори към изхода на сградата. Щом се озоваха навън, тя спря едно хелитакси и каза на пилота някакъв адрес.

— Къде отиваме? — запита Блейн, когато хелитаксита се издигна и зави по курса.

— В моя апартамент. Тепърва в „Рекс“ ще наставка истинска лудница.

И тя се зае да оправя прическата си.

Блейн се подпря на облегалката и сведе поглед към искрящия град. От тази височина приличаше на изящна миниатюра, пъстроцветна мозайка от „Хиляда и една нощ“. Но нейде долу по улици и естакади крачеше зомбито и се мъчеше да си спомни... за него.

— Но защо аз? — неволно изрече Блейн.

Мари Торн го стрелна с поглед.

— Защо сте свързан със зомбито? Е, защо пък не? Никога ли не сте допусkali грешка?

— Сигурно съм допусkal. Но грешките ми са минали и заминали.

Тя поклати глава.

— По ваше време грешките може да са отминавали завинаги. Днес нищо не умира със сигурност. Това, знаете, е един от големите недостатъци на задгробния живот. Понякога грешките отказват да лежат благопристойно мъртви и погребани. Случва се да те преследват.

— Ясно — каза Блейн. — Но никога не съм вършил нещо, което да вдигне от гроба онова!

Тя безразлично сви рамене.

— В такъв случай сте по-добре, отколкото мнозина от нас.

Никога не му се бе струвала по-чужда. Хелитаксита бавно се спускаше надолу. А Блейн мрачно разсъждаваше, че всяко предимство си има и недостатъци.

В своето време бе видял как победата над болестите в изостаналите райони на света води до експлозивен растеж на населението, глад, епидемии. Бе видял как ядрената енергия поражда заплахата от ядрена война. Всяко предимство сътворяваше свои специфични недостатъци. Защо пък днес да е другояче?

Гарантираният научнообоснован задгробен живот несъмнено беше предимство за човечеството. Технологията отново бе догонила теорията! Но недостатъците... Имаше някакво неизбежно изтъняване на защитния слой около светския живот, някакви процепи в завесата, няколко дупки в бента. Мъртвите отказваха да лежат мирно и благопристойно, настояваха да се мешат с живите. В чия полза? И призраци — несъмнено логични, действащи в рамките на познатите природни закони. Но това едва ли би утешило човека, преследван от призрак.

Днес, помисли Блейн, върху земното човешко съществуване се стоварва цял нов слой от битието. Също както зомбито се стоварваше зловещо върху неговото съществуване.

Хелитаксито кацна върху покрива на един жилищен блок. Мари Торн плати сметката и поведе Блейн към апартамента си.

Апартаментът беше голям и просторен, приятно женствен и обзаведен в леко театрален дух. Ярките цветове бяха повече, отколкото Блейн би сметнал за съвместимо с мрачния характер на мис Торн, но навярно яйченожълтите и крещящо червените петна изразяваха някакъв копнеж, компенсация за задръжките на нейния делови живот. Или може би такъв беше общоприетият стил. В апартамента имаше всевъзможни технически чудеса, каквито Блейн винаги бе свързвал с бъдещето — самонастройващо се осветление и климатична инсталация, кресла с променливи форми и автоматичен бар, който произвеждаше съвсем прилично мартини.

Мари Торн мина в една от спалните. Завърна се облечена в домашна роба с висока яка и седна на кушетката срещу Блейн.

— Е, Блейн, какво смятате да правите сега?

— Мислех да ви помоля за заем.

— Разбира се.

— В такъв случай смятам да се настаня в хотел и да си потърся работа.

— Няма да е лесно — каза тя, — но имам някои познати, които...

— Не, благодаря — прекъсна я Блейн. — Дано не прозвучи прекалено смешно, но предпочитам сам да си намеря работа.

— Не, не звучи смешно. Само дано да е възможно. Ще вечеряме ли?

— Чудесно. Да не би и да готвите?

— Натискам копчета — каза тя. — Да видим сега. Какво ще речете за една типично марсианска вечеря?

— Не, благодаря — възрази Блейн. — Марсианските гозби са вкусни, но не лепят излишни килограми. Да ви се намира случайно бифтек?

Мари нагласи програмата и остави автоготвачът да подбира храната от шкафа и хладилника, да бели, разопакова, мие, готви и да поръчва нови провизии, за да замести употребените. Вечерята беше безупречна, но кой знае защо, Мари като че се смущаваше. Тя се извини на Блейн за чисто механичния процес. В края на краищата той идваше от епоха, в която жените сами са отваряли консервите и ги опитвали на вкус, но сигурно са имали и повече свободно време.

Докато допият кафето, слънцето бе залязло. Блейн каза:

— Много ви благодаря, мис Торн. А сега, ако можете да ми заемете малко пари, ще си тръгвам.

Тя го погледна изненадано.

— Посреднощ?

— Ще си намеря хотел. Бяхте много любезна, но не бих искал да злоупотребявам повече...

— Няма нищо — каза тя. — Останете да преспите.

— Добре — съгласи се Блейн.

Изведнъж устата му пресъхна, сърцето му заподскача в подозрително бърз ритъм. Знаеше, че в поканата няма нищо лично, но тялото му, изглежда, не разбираше. То държеше да реагира с надежда, дори с очакване спрямо съдържаната и антисептична мис Торн.

Тя му посочи спалнята и го снабди със зелена пижама. Когато остана сам, Блейн затвори вратата, съблече се и си легна. Каза на светлината да изгасне и стаята притъмня.

След малко, точно както бе очаквало тялото му, мис Торн, облечена в нещо бяло и ефирно, дойде и легна до него.

Лежаха мълчаливо един до друг. Мари Торн се притисна към него и Блейн положи ръка под главата ѝ.

— Мислех, че не съм от твоя тип — каза той.

— Не съвсем. Казах, че предпочитам високи, стройни мъже.

— Някога бях висок, строен мъж.

— Подозирах го — каза тя.

Помълчаха. Блейн усети, че го обзема смут и тревога. Какво означаваше това? Че е изпитала нежност към него? Или просто обичай на епохата, нещо като ескимоско гостоприемство?

— Мис Торн — каза той, — питам се дали...

— О, я млъквай! — каза тя, изведнъж се обърна към него и очите ѝ бяха огромни в сумрачната стая. — За всичко ли трябва да питаш, Том?

По-късно тя изрече сънено:

— При дадените обстоятелства мисля, че можеш да ме наричаш Мари.

На сутринта Блейн мина през душа, избърсна се и се облече. Мари натисна копчетата за закуска. След като хапнаха, тя му подаде тънък плик.

— Ако потрябва, мога да ти заема и още — каза тя. — А сега за работата...

— Много ми помогна — каза Блейн. — Останалото бих искал да свърша сам.

— Добре. На плика съм записала адреса и телефона. Моля те, обади се веднага щом намериш хотел.

— Ще се обадя — каза Блейн, като я оглеждаше внимателно.

От снощната Мари нямаше и следа. Като че бе срещнал съвсем друга личност. Но поне засега му стигаше и нейната пресметлива сдържаност.

На прага тя докосна ръката му.

— Том, моля те, внимавай. И се обаждай.

— Ще се обадя, Мари — каза Блейн.

Пое към града щастлив, свеж и твърдо решен да покори света.

12.

Първоначалната идея на Блейн беше да обиколи бюрата за проектиране на яхти. Но се отказа само като си представи как проектант от 1806 година влиза в някое бюро през 1958.

Старомодният дядка може да е много талантлив, но каква полза, щом го запитат какво знае за метацентричен шелфов анализ, диаграми на обтекаемост, центрове на напрежението и най-подходящо разположение на радара и сонара? Коя компания ще му плаща, докато изучи фактите за скоростни предавки, многослойни бои, проверка на резервоарите, стъпки на винтовете, топлообменни системи, синтетични платна...

Безнадеждно, реши Блейн. Нямахше начин да влезе в някое проектантско бюро и да помоли за работа със своите 152 години изостаналост от епохата. Работа като какъв? Навярно можеше да учи и да догони технологията на 2110 година. Но всичко трябваше да стане с времето си.

А засега щеше да вземе каквото падне.

От едно вестникарско павилионче си купи микрофилм с новия брой на „Ню Йорк Таймс“ и миниатюрен проектор. Продължи по улицата, докато намери пейка, седна и нагласи на страницата с обяви за търсене на работници. Набързо прескочи квалифицираните категории, където нямахше надежда за успех, и стигна до неквалифицираната работна ръка. Зачете:

„Автоматично кафене търси настройчик. Изискват се само основни познания по роботика.“

„Търси се чистач на корпуси за кораба «Мар-Колинг». Да има положителен резус фактор и подсилена антиклаустрофобия.“

„Търсим нормировчик за високоразтеглива разложимоопасна дейност. Нужно е само познаване на дженклирането. Безплатна храна.“

За Блейн ставаше очевидно, че в момента не му е по силите дори неквалифицираната работа на 2110 година. Прехвърли на страницата за наемане на младежи и зачете:

„Търси се младеж с интереси към смазочна техника. Добри перспективи. Да владее основите на математиката и да е работил с Хутови уравнения.“

„Младежи търсим за търговска дейност на Венера. Заплата плюс комисионна. Говоримо владение на френски, немски, руски и урски език.“

„За доставка на списания, вестници, момчета търси агенция «Ет-Кол». Да умеят да управляват «Спренинг». Изисква се добро познаване на града.“

Така значи — не го биваше даже за вестникарче!

Мисълта го потисна. Търсенето на работа щеше да се окаже по-трудно, отколкото бе предполагал. Никой ли не копаеше ями в този град, никой ли не носеше багажи? Роботи ли вършеха всичката ръчна работа, или даже и за тикане на ръчна количка трябваше докторат? Що за свят беше това?

Реши да подири отговор на първата страница на „Таймс“, нагласи проектора и зачете новините:

„В Окса, Нов Южен Марс, се строи нов космодрум.“

„Смята се, че полтъргайст е виновен за няколко индустриални пожара в района на Чикаго. Започнати са пробни заклинания за прогонване на духа.“

„В сектор Сигма-Г на астероидния пояс са открити богати медни залежи.“

„Засилва се подмолната дейност на привидения в Берлин.“

„Провежда се ново изследване на октоподските села в падината Минданао.“

„В Спенсър, щат Алабама, вилнееща тълпа линчувала и изгорила двама местни зомбита. Води се следствие срещу подстрекателите.“

„Виден антрополог обявява архипелага Туамото в Океания за последно убежище на типичната за 20-и век душевна простота.“

„Асоциацията на атлантическите рибни пастири провежда ежегодния си конгрес в хотел «Уолдорф».“

„Безуспешно преследване на върколак в Австрийски Тирол. Жителите на местните села са предупредени денонощно да се пазят от звяра.“

„В Камарата на представителите бе предложен законопроект за забрана на всякакъв вид лов и гладиаторски прояви. Законопроектът е отхвърлен.“

„Берсерк^[1] отнема живота на четири души в предградията на Сан Диего.“

„Тази година хеликоптерните катастрофи надхвърлят един милион.“

Още по-потиснат, Блейн остави вестника настрана. Духове, привидения, върколаци, полтъргаисти... Не му се нравеше звученето на тези смътни, зловещи древни думи, които днес, изглежда, означаваха съвсем реални явления. Вече бе срещнал зомби. Нямаше никакво желание да се сблъсква и с други от опасните странични ефекти на задгробния живот.

Отново закрачи. Минаваше през района на театрите, покрай искрящи увеселителни шатри, рекламни плакати за гладиаторски боеве в Медисън скуеър гардън, афиши с обяви за солидовизионни програми и сензорни представления, светещи реклами за обертонови концерти и венерианска пантомима. Блейн печално си припомни, че и той би могъл да стане част от тази ослепителна феерия, ако Рейли не бе променил решението си. Сега щеше да излиза на сцената в някой от тия театри, представян като Човек от Миналото...

Разбира се! Човек от Миналото, внезапно осъзна Блейн, има уникална и безспорна стойност като сензация, като вроден талант. „Рекс Корпорейшън“ бе спасила живота му през 1958 година само за да използва този талант. Но бяха променили решението си. Тъй че какво му пречеше да използва сензацията за свои цели? Пък и какво друго му оставаше? Шоу-бизнесът, изглежда, беше единственият достъпен за него бизнес.

Той изтича в една огромна административна сграда и на дъската за обявления откри названията на шест театрални агенции. Избра „Барнекс, Скофилд и Стайлс“ и се изкачи с асансьора до кантората им на деветнадесетия етаж.

Попадна в разкошна приемна, облепена с гигантски солидографии на усмихнати артистки. В дъното на помещението симпатична секретарка въпросително надигна вежди. Блейн се приближи към бюрото.

— Бих искал да поговоря с някого за моя номер — каза той.

— Много съжалявам — отвърна тя. — Всичко е заето.

— Това е много специален номер.

— Наистина ужасно съжалявам. Може би другата седмица.

— Вижте — каза Блейн, — моят номер е наистина уникален.

Разбирате ли, аз съм човек от миналото.

— Не ме интересува, ако ще да сте призракът на Скот Меривейл — любезно заяви тя. — Всичко е заето. Опитайте другата седмица.

Блейн се обърна да си върви. Някакъв нисък, набит мъж профуча край него и кимна на секретарката.

— Добрутро, мис Тачър.

— Добрутро, мистър Барнекс.

Барнекс! Един от агентите! Блейн хукна подир него и го сграбчи за ръкава.

— Мистър Барнекс, аз имам номер...

— Всеки си има номер — уморено каза Барнекс.

— Но този номер е уникален!

— Всеки номер е уникален. Пусни ми ръкава, приятел. Обади се другата седмица.

— Аз съм от миналото! — викна Блейн и изведнъж се почувствува кръгъл глупак.

Барнекс се обърна и го огледа. Като че беше готов тутакси да повика полицията или лудницата. Но Блейн безстрашно продължаваше.

— Истина ви казвам! — рече той. — Имам абсолютни доказателства. „Рекс Корпорейшън“ ме измъкна от миналото. Питайте ги!

— „Рекс“? — запита Барнекс. — Да, снощи в „Линда“ чух нещичко за това... Хммм. Елате в кабинета ми, мистър...

— Блейн, Том Блейн — отвърна той и последва Барнекс в тясна, претъпкана стаичка. — Как мислите, ще можете ли да ме наемете?

— Може би — каза Барнекс и му направи знак да седне. — Зависи. Кажете, мистър Блейн, от кой период на миналото идвате?

— От 1958 година. Отлично познавам тридесетте и четиридесетте години. Колкото до сценичен опит, играл съм в любителския състав на колежа, а една позната професионална актриса веднъж ми каза, че имам много естествен начин на...

— Значи 1958 година. Това двадесети век ли беше?

— Да, точно така.

Агентът поклати глава.

— Жалко. Е, ако бяхте швед от шести век или японец от седми, можех да ви намеря работа. Без затруднения уреждам ангажименти на римлянина от първи век и саксонца от четвърти; още двама-трима като тях биха ми свършили работа. Но откакто пътешествията във времето са незаконни, стана адски трудно да се намери някой от тия ранни векове. А пък отпреди новата ера — направо изключено.

— Ами двадесети век? — запита Блейн.

— Зает е.

— Зает?

— Ясна работа. Бен Търлър от 1953 година обира всички възможни представления.

— Разбирам — каза Блейн и бавно се надигна. — Благодаря все пак, мистър Барнекс.

— Няма за какво. Съжалявам, че не мога да помогна. Ако бяхте от което и да било време и място преди 11-и век, навярно щях да ви наема. Но към по-нови времена като 19-и и 20-и век интересът е слаб... Слушайте, защо не се обадите на Търлър? Не е много вероятно, но може да му трябва дубльор или нещо подобно.

Той надраска адреса на късче хартия и го подаде на Блейн. Блейн пое листчето, благодари още веднъж и излезе.

На улицата поспря за малко и изруга късмета си. Единственият му уникален и безспорен талант, сензационната му стойност беше узурпирана от Бен Търлър от 1953 година! Ама наистина, помисли той, би трябвало да ограничат по-строго пътешествията във времето. Просто не беше почтено да домъкнат човека тук и сетне да го зарежат.

Запита се що за човек е Търлър. Е, скоро щеше да узнае. Даже да не му трябваше дубльор, все щеше да е удоволствие и разтуха да поговори със сродна душа. А Търлър, който бе живял тук по-дълго, можеше да измисли какво да прави в 2110 година човек от 20-и век.

Той спря едно хелитакси и каза адреса. След петнадесет минути беше в жилищния блок на Търлър и натискаше звънеца. Отвори му зализан, бузест, добродушен на вид мъж по домашен халат.

— Вие фотографът ли сте? — запита той. — Малко подранихте.

Блейн поклати глава.

— Мистър Търлър, никога не сме се срещали. Аз съм от вашия век. От 1958 година.

— Така ли? — запита Търлър с явно недоверие.

— Самата истина — каза Блейн. — „Рекс Корпорейшън“ ме измъкна. Може да проверите при тях.

Търлър сви рамене.

— Е, какво искате?

— Надявах се, че може да ви трябва дубльор или нещо подобно...

— Не, не, никога не използвам дубльор — заяви Търлър и взе да затваря вратата.

— Така си и мислех — каза Блейн. — Всъщност дойдох просто да си поговорим. Извън собствения си век човек се чувства много самотен. Искан да поговоря с някого от моето време. Мислех си, че може би и вие се чувствувате така.

— Аз ли? О! — възкликна Търлър и ненадейно се усмихна с артистична топлота. — О, имате предвид добрия стар двадесети век! С радост бих си побъбрил за него някой ден, братче. Мъничкият стар Ню Йорк! Мошеници и янки по улиците, хубавици из парка, дечурлига на летни кънки по площад „Рокфелер“. Как няма да ми липсва! Ех, братко! Но за съжаление сега съм малко зает.

— Разбира се — каза Блейн. — Някой друг път.

— Чудесно! Наистина много ще се радвам! — каза Търлър и се усмихна още по-ослепително. — Обади се на секретарката ми, нали, мой човек? Все карам по разписание, ще знаеш. Някой ден ще си побъбрим страхотно за старите времена. А сега сигурно ще ти свършат работа един-два долара...

Блейн тръсна глава.

— Щом е тъй, бай-бай — сърдечно рече Търлър. — И не забравяй да се обадиш.

Блейн побърза да се измъкне от сградата. Никак не е приятно да ти задигнат сензационната стойност, още по-неприятно е да те ограби

стопроцентов мошеник, узурпатор на миналото, който не е и помирисвал 1953 година. Дечурлига на летни кънки по площад „Рокфелер“! А дори и тая грешка не беше нужна. Личеше си, че тоя тип е отявлен фалшификатор.

Но, уви, Блейн навярно беше единственият човек в 2110 година, който можеше да открие измамата.

Следобед Блейн си купи смяна бельо и тоалетни принадлежности. Намери стая в едно евтино хотелче на Пето авеню. През следващата седмица продължи да търси работа.

Опита из ресторантите, но откри, че живите миячи на съдове са останали в миналото. По пристанищата и космогарите почти цялата тежка работа се вършеше от роботи. Един ден колебливо го одобриха за поста инспектор по опаковките във фирмата „Джимбъл-Мейси“. Но след като грижливо проучи психологическия му профил, индекса на раздразнителност и нивото на възприемчивост, отдел „Личен състав“ го отклони в полза на някакъв тъповат дребосък от Куийнс с майсторско свидетелство по проектиране на опаковки.

Една вечер Блейн морно се връщаше към хотела, когато сред гъстата тъмна зърна познато лице. Би го разпознал мигновено където и да е. Човекът беше горе-долу на неговата възраст, набит, червенокос, чипонос, с леко изпъкнали зъби и червено петънце на врата. Крачеше някак безгрижно и спокойно, с неизтощимата самоувереност на човек, който винаги минава между капките.

— Рей! — викна Блейн. — Рей Мелхил! — Провря се през навалищата и го хвана за ръката. — Рей! Как се отърва?

Човекът дръпна ръка и приглади ръкава на сакото си.

— Името ми не е Мелхил — каза той.

— Не е ли? Сигурен ли сте?

— Разбира се, че съм сигурен — рече онзи и закрачи по-нататък.

Блейн му препречи пътя.

— Чакайте малко. Изглеждате точно като него, даже белег от радиация имате. Наистина ли сте сигурен, че не сте Рей Мелхил, енергетик от космическия кораб „Бремен“?

— Съвършено сигурен — хладно отвърна човекът. — Бъркате ме с някого, младежо.

Той си тръгна, а Блейн го изгледа втренчено. После посегна, сграбчи човека за рамото и го завъртя.

— Мръсен, гаден крадец на тела! — изрева Блейн и юмрукът му полетя напред.

Човекът, който толкова приличаше на Мелхил, отхвъркна към стената и зашеметен се свлече на тротоара. Блейн се хвърли върху него и минавачите побързаха да му сторят път.

— Берсерк! — изпищя една жена и още някой подхвана вика.

Блейн зърна как през тълпата към него се провира синя униформа.

Ченге! Блейн се гмурна в навалищата. Бързо свърна зад ъгъла, сетне кривна още веднъж, забави крачка и се озърна. Полицаят не се виждаше. Блейн отново се упъти към хотела.

Тялото беше на Мелхил, но Рей вече не беше вътре. Не го бяха помилвали в последния миг, не бе дочакал последния шанс. Бяха му отнели тялото, за да го продадат на стареца, чието вкиснато съзнание бе надянало гиздавото тяло като зле пасваш, прекалено младежки костюм.

Сега знаеше, че приятелят му наистина е мъртъв. Преди да се върне в хотела, Блейн безмълвно надигна чаша за упокой в близкия бар.

На минаване край рецепцията го спря администраторът.

— Блейн? Имам съобщение за вас. Само момент.

Той влезе в канцеларията си. Блейн чакаше и се питаше от кого ли може да бъде. Мари? Но той още не се бе обаждал на Мари и не възнамеряваше да го стори, преди да си намери работа.

Администраторът се завърна и му подаде лист хартия. Бележката гласеше: „Съобщение очаква Томас Блейн в Духовната централа, 23-ти уличен клон. Работно време от девет до пет.“

— Чудно, как ли са разбрали къде съм? — запита Блейн.

— Духовете си имат начини — отвърна служителят. — Знаем един, дето умрялата му тъща го откри въпреки три фалшиви имена, Трансплант и пълна пластична операция. Криеше се от нея в Абисиния.

— Нямам никаква умряла тъща — каза Блейн.

— Нямате? Как мислите, кой ли опитва да се свърже с вас? — заинтересува се администраторът.

— Като разбере утре, ще ви кажа — рече Блейн.

Но напразно си хабеше сарказма. Служителят вече отново се бе вгълбил в учебника за задочници по поддръжка на атомна апаратура. Блейн се качи в стаята си.

[1] В древна Скандинавия — воин, обзет от безумна убийствена ярост. ↑

13.

Двадесет и третият уличен клон на Духовната централа се намираше в голяма сива сграда недалеч от Трето авеню. Над входа бе издълбан с едри букви надписът: „Посвещава се на свободната връзка между земните жители и преминалите отвъд.“

Блейн влезе в сградата и проучи указателното табло. То посочваше етажи и номера на стаи за Входящи съобщения, Изходящи съобщения, Предавания, Клетвени отричания, Пропъждане на духове, Жертвоприношения, Молитви и Призовавания. Не беше сигурен към коя категория спада, какво означават категориите и изобщо каква е целта на Духовната централа. Отнесе листчето си на гише „Информация“.

— Това е към Входящи съобщения — каза му приятна секретарка с прошарена коса. — Направо по коридора, стая 32-А.

— Благодаря. — Блейн се поколеба, после запита: — Бихте ли ми обяснили нещо?

— Разбира се — каза жената. — Какво ви интересува?

— Ами... дано да не ви прозвучи прекалено глупаво... какво е всичко това?

Възрастната жена се усмихна.

— Труден въпрос. Във философски смисъл предполагам, че можем да наречем Духовната централа крачка към по-голямо единство, опит за премахване на дуализма на съзнание и тяло, замяна на...

— Не — каза Блейн, — питам буквално.

— Буквално? Ами че Духовната централа е поддържана с частни дарения и освободена от данъци организация, упълномощена да действа като обменно учреждение и център за депеши до и от Праговото ниво на Отвъдното. Разбира се, в някои случаи хората не се нуждаят от помощта ни и могат пряко да общуват с покойните си близки. Но най-често е необходимо усилване на сигнала. Този център разполага със съответната апаратура, за да достави до слуха ни гласовете на покойниците. Извършваме и други услуги, като клетвени отричания, пропъждане на духове, призовавания и тъй нататък, които

стават необходими от време на време, когато плътта контактува с дух.
— Тя му се усмихна сърдечно. — Стана ли ви по-ясно?

— Много благодаря — каза Блейн и тръгна по коридора към стая 32-А.

В малката сива стаичка имаше няколко кресла и високоговорител на стената. Сядайки, Блейн се запита какво ли ще стане.

— Том Блейн! — извика от високоговорителя безплътен глас.

— А? Какво? — запита Блейн, като скочи на крака и се хвърли към вратата.

— Том! Как си, момче?

Вече стиснал дръжката на вратата, Блейн изведнъж позна гласа.

— Рей Мелхил?

— Точно така! Аз съм горе, където отиват богатшите, като умрат! Страхотно, а?

— Меко казано — отвърна Блейн. — Но, Рей, как го направи? Мислех, че нямаш задгробна застраховка.

— Нямах. Чакай да ти разправя цялата история. Дойдоха да ме вземат около час след тебе. Адски бях побеснял, мислех, че ще се побъркам. Останах си разгневен и под упойката, и по време на изтриването. Още бях ядосан, когато умрях.

— Как беше смъртта? — запита Блейн.

— Като взрив. Усетих как се разпръсквам навсякъде, ставам по-голям от галактиката, разпадам се на късчета, те пък се разпадат на още по-ситни късчета и всяко едно от тях бях аз.

— И какво стана?

— Не знам. Може би гневът ми помогна. Бях се разпънал до предел — още мъничко и вече нямаше да съм аз, — а сетне просто отново се събрах. Случва се понякога. Както ти казах, няколко души на милион винаги са оцелявали без задгробна тренировка. Аз бях един от щастливците.

— Сигурно знаеш как я карам — каза Блейн. — Опитах да направя нещо за теб, но вече те бяха продали.

— Знам — потвърди Мелхил. — Благодаря все пак, Том. И знаеш ли, благодаря, че цапардоса онзи мърляч. Дето се е намърдал в моето тяло.

— И това ли видя?

— Напоследък си отварям очите на четири — каза Мелхил. — Между другото, харесва ми твоята Мари. Симпатично хлапе.

— Благодаря. Рей, как изглежда задгробният живот?

— Не знам.

— Не знаеш ли?

— Още не съм в отвъдното, Том. Сега съм на Прага. Това е подготвителен етап, нещо като мост между Земята и отвъдното. Трудно ми е да го опиша. Нещо като мъгляв здрач, от едната страна е Земята, от другата — отвъдното.

— Защо не минеш оттатък? — запитва Блейн.

— Още не — каза Мелхил. — Пътят към отвъдното е еднопосочен. Минеш ли веднъж, не можеш да се върнеш. Вече нямаш връзка със Земята.

Блейн се позамисли за това, после запитва:

— Кога ще се прехвърлиш, Рей?

— Не знам точно. Мисля засега да остана на Прага и да погледам как вървят нещата.

— Моите неща, искаш да кажеш.

— Ами...

— Много благодаря, Рей, но недей да го правиш. Върви в отвъдното. Мога и сам да се пазя.

— Разбира се, че можеш — каза Мелхил. — Но все едно, мисля засега да поскитам наоколо. Ти би го сторил заради мен, нали? Тъй че недей да спориш. А сега слушай, мисля, че те чакат неприятности.

Блейн кимна.

— Зомбито ли имаш предвид?

— Не знам кой е и какво иска от теб, Том, но не може да е добро. Гледай да си по-далечко, когато си спомни. Но не това имах предвид.

— Искаш да кажеш, че имам и други неприятности?

— Да, боя се. Ще те преследва призрак, Том.

Блейн неволно се разсмя.

— Какво ти е толкова смешно? — възмутено запитва Мелхил. — Мислиш, че е весело да те преследва призрак?

— Сигурно не. Но наистина ли е толкова сериозно?

— Божичко, какъв си невежа — рече Мелхил. — Знаеш ли нещо за призраците? Как възникват и какво искат?

— Каж ми.

— Ами... Когато човек умира, има три възможности. Първо, съзнанието му може да избухне, да се пръсне, да се разпилее и с него е свършено. Второ, съзнанието му може да устои на смъртната травма и той се озовава като дух на Прага. Мисля, че знаеш за тези две възможности.

— Продължавай — каза Блейн.

— Третата възможност е следната: съзнанието му се разкъсва от смъртната травма, но не чак дотам, че да се разпилее. Той се добира до Прага. Но напрежението го е осакатило завинаги. Той е луд. И така, драги приятелю, се ражда призрак.

— Хммм — промърмори Блейн. — Значи призракът е съзнание, полудяло от смъртната травма?

— Точно така. Той е луд и почва да преследва някого.

— Но защо?

— Призраците преследват — обясни Мелхил, — защото ги изпълва порочна омраза, гняв, страх и болка. Те не желаят да минат в отвъдното. Искат да останат колкото може по-дълго на Земята, към която неизменно е приковано вниманието им. Искат да плашат хората, да им причиняват болка, да ги подлудяват. Преследването е най-зловредното, което могат да сторят, то е тяхна мания. Виж какво, Том, още от зората на човечеството...

Още от зората на човечеството съществуваха призраци, но броят им винаги беше малък. Само неколцина на милион успяваха да оцелеят след смъртта, а от оцелелите само броени единици полудяваха при прехода, за да се превърнат в призраци.

Но тези малцина оказваха колосално влияние върху човешкия род, хипнотизиран от смъртта, изпълнен със страхопочитание пред хладната безметежна неподвижност на тъй живия и подвижен доскоро труп, шокиран от зловещия и нелеп хумор на скелета. Причудливата, тайнствена фигура на смъртта изглеждаше безкрайно многозначителна, предупреждаващият ѝ пръст сочеше към изтегналите от духове небеса. Тъй че на мястото на всеки истински призрак мълвата и страхът създаваха хиляда. Всеки пърхащ прилеп се превръщаше в призрак. Блатни огънчета, плющящи завеси и разлюлени дървета ставаха призраци, а огньовете на свети Елм, ококорените кукумявки, плъховете по стените, лисиците из гъсталака — всичко се превръщаше в поява на духове. Фолклорът се ширеше и

създаваше вещици и магьосници, дребни и зли домашни таласъми, демони и дяволи, сукуби и инкуби, върколаци и вампири. Зад всеки призрак подозираха още хиляда, зад всеки свръхестествен факт предполагаха милион.

Първите научни изследователи навлязоха в този лабиринт, опитвайки да открият истината за свръхестествените явления. Те разобличиха безброй измами, халюцинации и погрешни преценки. Откриха и някои наистина необясними явления, но макар и интересни, те бяха нищожни сред общата статистика.

Цялата фолклорна традиция се сгромоляса. Статистически нямаше призраци. Но някакво лукаво, неуловимо нещо все не искаше да миряса и да влезе в класификациите. С векове обръщаха гръб на това случайно нещо, което даваше основа и реалност на приказките за инкуби и сукуби. Докато най-сетне научната теория догони фолклора, стори му място в областта на безспорните явления и му придаде почтеност.

С откриването на научно обоснован задгробен живот, нелогичният призрак стана напълно разбираем като безумно съзнание, обитаващо мъгливия промеждутък между Земята и отвъдното. Проявите на призрачна лудост можеха да се категоризират също като земните. Имаше меланхолици, които безутешно се скитат по местата на някогашните си велики страсти; шепнеци хебефреници, които бърбят весели произволни безсмислици; идиоти и имбецили, които се завръщат в облика на дечица; шизофреници, които си въобразяват, че са животни, първообрази на вампира и дивия снежен човек, върколаци, тигролаци, лисолаци, кучелаци. Имаше зловредни духове полтъргайсти, които хвърляха камъни и палеха пожари, имаше и параноици с мания за величие, които се смятаха за Луцифер или Велзевул, Израфаел или Азazel, Дух на ланския сняг, Фурия, Провидение и даже за самата Смърт.

Призраците бяха луди. Тия самотни духове, върху чиито крехки плещи се крепеше цялата огромна структура на фолклора, ридаеха край стари крепостни кули, сливаха се с мъглите около бесилките, бърбеха безсмислици по спиритически сеанси. Те говореха, крещяха, танцуваха и пееха за радост на вярващите, додето пристигнеха учените наблюдатели със своите трезви, хладни въпроси. Тогава бягаха към

Прага на отвъдното, ужасени от яростната атака на разума, изплашени да не би да ги излекуват и отнемат заблудите им.

— Така е било значи — каза Мелхил. — Нататък сигурно се досещаш. Откакто се появи Корпорация „Задгробен живот“, доста народ оцелява след смъртта. Но, разбира се, и доста полудяват по пътя.

— И така се появяват доста призраци — добави Блейн.

— Правилно. Един от тях ти има зъб — каза Мелхил със затихващ глас. — Тъй че си опичай ума. Том, сега трябва да си вървя.

— Що за призрак е той? — запита Блейн. — Чий призрак? И защо трябва да си вървиш?

— За престоя на Земята е нужна енергия — прошепна Мелхил. — Вече почти я изразходвах. Трябва да презаредя. Чуваш ли ме още?

— Да, продължавай.

— Не знам кога ще се появи призрактът, Том. И не знам кой е. Питам го, но не иска да каже. Просто бъди нащрек.

— Ще бъда — каза Блейн, притискайки ухо към високоговорителя. — Рей! Ще се чуем ли пак?

— Мисля, че да — отвърна едва-едва Мелхил. — Том, знам, че търсиш работа. Опитай при Ед Френчъл, 19-а улица 322 — запад. Работата не е лека, но плащат добре. И се пази.

— Рей! — викна Блейн. — От кой вид е призрактът?

Никакъв отговор. Беше сам в сивата стая и високоговорителят мълчеше.

14.

На адреса, който му даде Рей Мелхил, 19-а улица 322 — запад, имаше разнебитена къщурка от кафеникав камък недалеч от пристанището. Блейн се изкачи по стъпалата и натисна звънеца с надпис „Едуард Дж. Френчъл, предприемач“. Отвори му едър олисял мъж по риза.

— Мистър Френчъл? — запита Блейн.

— Аз съм — отвърна олиселият с непоколебима приветлива усмивка. — Насам, сър.

Той въведе Блейн в апартамент, изпълнен с остър мирис на варено зеле. Предната половина на апартамента беше обзаведена като канцелария — отрупано с бумаги бюро, пращен шкаф за папки и няколко стола с високи облегалки. По-нататък Блейн зърна сумрачен хол. Нејде от дълбините на апартамента включен солидовизор пръскаше звуците на забавно предаване.

— Моля да ме извините за бъркотията — каза Френчъл и му предложи стол. — Само да намеря време, незабавно се премествам в нормална кантора някъде из центъра. Поръчките ваят като луди... Е, сър, с какво мога да ви услужа?

— Търся работа — каза Блейн.

— По дяволите — възкликна Френчъл. — Мислех, че сте клиент. — Той се завъртя към гръмогласния солидовизор и кресна: — Алис, би ли намалила това проклето чудо? — Изчака звукът да позатихне и отново се обърна към Блейн. — Братче, ако работата не потръгне скоро, ще трябва пак да стана управител на кабина за самоубийства в Кони айлънд. Значи работа търсиш, а?

— Точно така. Рей Мелхил ми каза да опитам при вас.

Лицето на Френчъл се разведри.

— Как е Рей?

— Умря.

— Срамота — рече Френчъл. — Свястно момче, само дето си падаше малко буен. Два-три пъти работи при мен, докато космическите пилоти стачкуваха. Ще пийнеш ли?

Блейн кимна. Френчъл отиде до канцеларския шкаф и измъкна бутилка ръжено уиски „Лунен сок“. Откри две нащърбени чаши и наля с изящен жест.

— За нашия Рей — каза Френчъл. — Търговците ли го спипаха?

— И го доставиха — отвърна Блейн. — Преди малко разговарях с него в Духовната централа.

— Значи се е докопал до Прага! — възхити се Френчъл. — Ех, приятелю, де и ние да имаме такъв късмет. Значи работа търсиш? Е, може и да те уредя. Я се изправи.

Той обиколи Блейн, опипа бицепсите му и плъзна ръка по издутите мускули на раменете. Постоя пред Блейн, кимайки, без да го гледа, сетне внезапно замахна към лицето му. Десницата на Блейн излетя мигновено и отби удара.

— Добро телосложение, добри рефлексии — каза Френчъл. — Мисля, че ставаш. Разбираш ли нещо от оръжия?

— Не много — призна си Блейн, като се чудеше в какво ли се забърква. — Само... въз... антични оръжия. „Гаранд“, „Уинчестър“, „Колт“.

— Без майтап? Знаеш ли, открай време си мечтая да събера колекция от антични огнестрелни оръжия. Обаче на тоя лов не се допуска нито огнестрелно, нито лъчево оръжие. Друго какво владееш?

— Мога да боравя с пушка с щик — каза Блейн, мислейки как би се пукнал от смях армейският му сержант, ако можеше да чуе това самохвалство.

— Можеш ли? Мушкане, парирание и тъй нататък? Ей, да му се не види, мислех, че изкуството на щиковия бой е изчезнало завинаги. Ти си първият, когото виждам от петнайсет години насам. Нает си, приятел.

Френчъл пристъпи към бюрото си, надраска нещо на едно листче и го подаде на Блейн.

— Утре отиваш на този адрес за инструктаж. Ще получаващ обичайната ловджийска заплата, двеста долара плюс още петдесет за всеки работен ден. Имаш ли си оръжие и екипировка? Е, ще ти намеря, но това ти се приспада от заплатата. От останалото получавам десет процента. Съгласен?

— Дадено — каза Блейн. — Бихте ли ми обяснили нещо повече за лова?

— Няма какво да се обяснява. Най-обикновен лов. Само да не се раздрънкаш. Не знам дали ловът още е законен. Дано Конгресът вземе да оправи веднъж завинаги Закона за самоубийството и Закона за разрешеното убийство. Човек вече не знае какво да прави.

— Аха — съгласи се Блейн.

— На инструктажа сигурно ще обсъдите правните въпроси — каза Френчъл. — Другите ловци ще са там и Плячката ще ви каже каквото трябва да знаете. Поздрави Рей от мене, ако пак се чуете. Кажи, че ми е мъчно, дето са го убили.

— Ще му кажа.

От страх да не изтърве работата с невежеството си, Блейн реши да не пита повече. Каквото и да представляваше ловът, той и тялото му несъмнено можеха да се справят. А сега работа, каквато и да било работа, беше необходима както за самочувствието му, така и за изтънелия му портфейл.

Благодари на Френчъл и си тръгна.

Вечерта похапна в една евтина гостилничка и си купи няколко списания. Мисълта, че си е намерил работа, го изпълваше с възторг и увереност, че ще си открие място в тази епоха.

Бодротото му настроение поспадна, когато на връщане към хотела зърна, че от една алея го наблюдава неподвижна фигура. Човекът имаше бяло лице и кротък поглед на Буда, а смачканите дрехи висяха по тялото му като дрипи на плашило.

Зомбито.

Блейн изтича към хотела, но реши да не се поддава на лошите предчувствия. В края на краищата, щом котката може да гледа краля, то и зомбито може да гледа човека, какво толкова?

Това разсъждение не му попречи да сънува кошмари чак до зори.

Рано на следващия ден Блейн тръгна към ъгъла на 42-ра улица и „Парк авеню“, за да отиде с автобус на инструктажа. Докато чакаше, зърна суматоха от другата страна на улицата.

Някакъв мъж бе спрял изведнъж на сред оживения тротоар. Кикотеше се безсмислено и хората взеха да се отдръпват от него. Според Блейн беше около петдесетгодишен, облечен в благопристоен костюм от туид, очилат и позакръглен. Носеше малко куфарче и приличаше поне на още десет милиона бизнесмени.

Внезапно той престана да се смее. Разкопча куфарчето и измъкна отвътре два леко извити кинжала. После го запокити настрани заедно с очилата си.

— Берсерк! — викна някой.

Размахал двата лъскави кинжала, човекът се хвърли сред тълпата. Народът отпред се разпищя, хукна напосоки.

— Берсерк, берсерк!

— Викнете ченгетата!

— Пазете се, берсерк!

Някой се търкаляше по тротоара и ругаеше, стискайки накълцаното си рамо. Сега лицето на берсерка беше огненочервено и по устните му избиваше пяна. Той нахълта в центъра на гъстата тълпа и хората наоколо взеха да се повалят в отчаяни усилия да избягат. Една жена с писък загуби равновесие и разпиля по плочките куп пакети.

Берсеркът замахна към нея с лявата ръка, не улучи и се гмурна по-навътре в тълпата.

Дотичаха седем-осем полицаи в сини униформи, с разкопчани кобури.

— Всички долу! — развикаха се те. — Лягайте! Всички долу!

Цялото движение бе спряло. Хората пред берсерка се хвърлиха на тротоара. От другата страна, около Блейн, също почваха да лягат.

Луничаво дванайсетгодишно момиченце дръпна Блейн за ръкава.

— Хайде, мистър, лягай долу! Да те опърлят ли искаш?

Блейн се просна до девойчето. Берсеркът се бе обърнал и с нечленоразделни крясъци тичаше срещу полицаите, размахвайки двата кинжала.

Трима полицаи стреляха едновременно, от оръжията им излетяха бледо-жълти лъчи, които се обагриха в червено, когато улучиха берсерка. Дрехите му взеха да тлеят. Той изпищя, завъртя се и опита да избяга.

Нов лъч го прониза между плешките. Той запрати кинжалите към полицаите и рухна.

Раздаде се фучене на витло, от небето се спусна линейка и бързо прибра берсерка и жертвите му. Полицаите се заеха да разпръскват придошлата тълпа.

— Добре, добре, граждани, всичко свърши. Движете се!

Тълпата взе да се разсейва. Блейн стана и се изтупа.

— Какво беше това? — запита той.

— Берсерк, глупчо — каза луничавото момиченце. — Не го ли видях?

— Видях го. Много ли ги имате?

Девоичето гордо кимна.

— Ню Йорк има повече берсерки от който и да било друг град в света освен Манила, където ги наричат „амок“. То си е същото. При нас комай стигат до петдесет годишно.

— Повече — обади се някой. — Може да са седемдесет-осемдесет на година. Обаче тоя не се справи добре.

Около Блейн и момичето се бе струпала оживена групичка. Обсъждаха берсерка досущ както в своя век Блейн неведнъж бе чувал случайни минувачи да обсъждат автомобилна катастрофа.

— Колко души намушка?

— Само петима и не вярвам да е убил някого.

— Не му беше присърце — обади се една бабичка. — Когато бях малка, не ги спираха току-тъй. Силни бяха.

— Ама и лошо място е избрал — каза луничавото девойче. — По 42-ра улица е тъпкано с ченгета. Додето почне, и вече го опърлили.

Зададе се едър полицай.

— Добре, народе, разпръсквайте се. Веселбата свърши, всеки по пътя си.

Групичката се разсея. Блейн се качи на автобуса и се запита защо над петдесет души в Ню Йорк ежегодно избират съдбата на берсерка. Само от нервно напрежение? Безумна форма на индивидуализъм? Безотговорна престъпност?

Още едно от нещата, които трябваше да узнае за света на 2110 година.

15.

На посочения адрес откри някаква мансарда високо над „Парк авеню“, някъде към 70-а улица. Един слуга го въведе в просторна стая с дълга редица столове. Дузината насядали мъже представляваха гръмогласна, яка, явно много препатила компания. Бяха облечени небрежно и изглеждаха смутени в толкова изисканата обстановка. Мнозина се познаваха.

— Хей, Ото! Пак ли се захващаш с ловната игра?

— Аха. Закъсах за пари.

— Знаех, че ще се върнеш, старче. Здравсти, Тим!

— Здравсти, Бьорн. Тоя лов ми е последен.

— Че как иначе. До следващия.

— Не, сериозно. Каня се да купя дълбоководна ферма в Североатлантическата падина. Просто ми трябва капаро.

— Ще си пропиеш капарото.

— Тоя път няма.

— О, Тезей! Как е ръката?

— Горедолу, Чико. Que tal?^[1]

— Караме някак, момче.

— Ето го и Сами Джоунс, вечно последен.

— Навреме идвам, нали?

— Десет минути закъснение. Къде ти е съдружникът?

— Слиго? Мъртъв. Онзи лов в Астурия.

— Кофти. Задгробен живот?

— Не ми се вярва.

В стаята влезе нов посетител и подвижна:

— Господа, моля за внимание!

Той прекрачи към центъра на стаята и застана с ръце на кръста пред редицата ловци. Беше среден на ръст, строен и жилест, облечен с брич и риза без яка. Имаше малки, грижливо подстригани мустачки и изненадващо сини очи на мършавото загоряло лице. Няколко секунди гледа ловците, а те кашляха и смутено премятаха крак върз крак. Накрая заговори:

— Добро утро, господа. Аз съм Чарлз Хъл, ваш работодател и Плячка. — Усмихна се без капчица топлина. — Най-напред, господа, няколко думи относно законността на нашето начинание. Напоследък възникнаха някои неясноти. Моят адвокат е проучил въпроса задълбочено и ще ви обясни. Мистър Джейсън!

Дребен, нервен човечец влезе в стаята, плътно намести очилата на носа си и се изкашля.

— Да, мистър Хъл. Господа, за момента законността на лова е следната: в съответствие с преразгледаните членове на Закона за самоубийството от 2102 година всеки човек, разполагащ със задгробна застраховка, има правото да си избере каквато и да било смърт по всяко време и място и независимо от средствата, стига тези средства да не представляват жестоко и неестествено насилие. Причината за това основно „право на смърт“ е очевидна: съдът не признава физическата смърт за смърт *per se*^[2], ако въпросната смърт не довежда до унищожаване на съзнанието. Осигурено ли е оцеляване на съзнанието, то от правна гледна точка телесната смърт е не по-важна, отколкото, да речем, отрязването на нокът. Според последното решение на Върховния съд тялото се счита за придатък на съзнанието, негова собственост, с която съзнанието може да разполага както намери за добре.

Докато траеше обяснението, Хъл обикаляше стаята с бързи котешки стъпки. Сега той спря и каза:

— Благодаря, мистър Джейсън. И тъй, правото ми на самоубийство е безспорно. Няма нищо незаконно и в решението ми да подбера един или неколцина като вас, които да ми помогнат. А вашите действия се смятат за допустими според параграфа за Разрешеното убийство от Закона за самоубийството. Чиста работа. Единственият правен въпрос възниква от неотдавнашната добавка към Закона за самоубийството.

Той кимна на мистър Джейсън.

— Добавката гласи — каза Джейсън, — че човек може да си избере всякаква смърт, по всяко време и място, чрез всички средства и тъй нататък, стига смъртта да не причини телесни увреждания на други лица.

— Това — добави Хъл — е досадната уговорка. Значи ловът е законна форма на самоубийство. Времето и мястото са уредени. Вие,

ловците, ме преследват. Аз, Плячката, бягам. Хващате ме, убивате ме. Чудесно! С изключение на едно. — Той се обърна към адвоката. — Мистър Джейсън, можете да напуснете стаята. Не искам да ви замесвам.

След излизането на адвоката Хъл продължи:

— Единственият останал проблем е, разбира се, фактът, че ще бъда въоръжен и ще положа всички усилия, за да убия вас. Всеки от вас. Всички. А това е незаконно. — Той грациозно се отпусна на един свободен стол.

— Престъплението обаче е мое, не ваше. Наел съм ви, за да ме убиете. Нямаме представа, че възнамерявам да се браня, да отвърна на удара с удар. Това е измислица за пред закона, но тя ще ви спести риска да бъдете обявени за съучастници. Ако ме заловят при опит да убия някого от вас, ще бъда наказан жестоко. Но няма да ме заловят. Някой от вас ще ме убие и така ще се изплъзна от обсега на човешкото правосъдие. Ако нямаме късмет и убия всички ви, ще се самоубия старомодно, чрез отрова. Но това би ме разочаровало. Вярвам, че няма да сте чак толкова несръчни. Има ли въпроси?

Ловците замърмориха помежду си:

— Мазно бърливо копеле.

— Остави, всички Плячки се дуют така.

— Като знае да плямпа за закони, мисли, че е по-добър от нас.

— Ще го видим как приказва с парче стомана в търбуха.

Хъл се усмихна хладно.

— Превъзходно. Смятам, че положението е ясно. А сега, ако обичате, назовете оръжията си.

Ловците отговориха един по един.

— Боздуган.

— Мрежа и тризъбец.

— Копие.

— Верижен боздуган.

— Бола.^[3]

— Ятаган.

— Пушка с щик — каза Блейн, когато му дойде редът.

— Меч.

— Бойна секира.

— Сабя.

— Благодаря, господа — каза Хъл. — Аз естествено ще бъда въоръжен с рапира и няма да нося броня. Срещата ни ще се състои в неделя призори в моето имение. Слугата ще даде на всекиго листче с пълни инструкции как да стигне до там. Да остане боецът с щик. Останалите са свободни. Приятен ден.

Ловците излязоха.

— Щиковият бой е рядко срещано изкуство — каза Хъл. — Къде го изучихте?

Блейн се поколеба.

— В армията, от 1943 до 1945 година.

— От миналото ли сте?

Блейн кимна.

— Интересно — промърмори Хъл без особени признаци на интерес. — Значи мога да предположа, че това е първият ви лов?

— Така е.

— Изглеждате сравнително интелигентна личност. Навярно си имате причини да изберете толкова рискована и неуважавана професия?

— Останал съм без пари — каза Блейн, — а друга работа не мога да намеря.

— Естествено — каза Хъл, сякаш го знаеше от самото начало. — И затова се насочихте към лова. Ала ловът не е от нещата, към които човек се насочва току-тъй; преследването на звяра Човек не е за всеки. Занаятът изисква някои специфични способности, не на последно място сред тях е умението да убиваш. Смятате ли, че притежавате този вроден талант?

— Тъй мисля — отвърна Блейн, макар че още не се бе замислял по въпроса.

— Кой знае — унесено изрече Хъл, — Въпреки войнствената си външност не ми приличате на този тип хора. Ами ако откриете, че не сте способен да ме убие? Ако се поколебаете в решителния миг, когато стоманата срещне стомана?

— Ще рискувам — каза Блейн.

Хъл кимна одобрително.

— Аз също. Може би прикрито нейде дълбоко във вас тлее убийствено пламъче. Може би не. Това съмнение ще добави

пикантност на играта — макар че навярно не ще имате време да се насладите на вкуса.

— То си е моя работа — каза Блейн, изпитвайки дълбока неприязън към елегантния и словоохотлив работодател. — Мога ли и аз да задам един въпрос?

— На вашите услуги.

— Благодаря. Защо желаете да умрете?

Хъл го изгледа, сетне избухна в смях.

— Сега наистина знам, че сте от миналото! Що за въпрос!

— Можете ли да отговорите?

— Естествено. — Хъл се облегна удобно на стола и в очите му се появи унесеният поглед на човек, който подготвя красноречиво слово. — Аз съм на четиридесет и три години, уморен от нощите и дните. Богат съм и нямам задръжки. Експериментирах, измислях, смях се, ридах, обичах, мразих, ядох и пих до насита. Опитах от всичко, което може да ми предложи Земята, и реших да си спестя досадата на повторението. Когато бях млад, представях си как тази прекрасна зелена планета се върти загадъчно около пламналото си жълто светило като съкровищница, като меден сандък с наслаждения, неизчерпаеми по съдържание и неизмерими по ефекта си върху неутолимите ми страсти. Но, уви, поживях по-дълго и съзрях края на вълненията. А сега гледам с тихо еснафско благодушие как нашата шишкава обла Земя обикаля на безопасно разстояние и с неизменна стъпка страховитата си, крещящо ярка звезда. И въображаемата съкровищница на Земята днес ми се струва шарена детска кутийка с оскъдно съдържание и мизерен ефект върху нервите, които прекалено бързо закърняват за всяка наслада.

Хъл хвърли поглед към Блейн, за да прецени впечатлението от думите си, след това продължи:

— Сега скуката се разстила пред мен като необятна пустинна равнина — и аз реших да не скучая. Предпочетох да продължа напред, нататък, навън, да изпробвам последното и най-велико приключение на Земята — приключението на Смъртта, портата към задгробния живот. Можете ли да разберете това?

— Естествено — каза Блейн, раздразнен и все пак впечатлен от театралното пъчене на Хъл. — Но какъде бързате? Може животът

тепърва да ви предложи нещичко от скритите си запаси. А смъртта е неизбежна. Защо да я пришпорвате?

— Говорите като истински оптимист от двадесети век — разсмя се Хъл. — „Животът е реален, животът е сериозен...“ По ваше време човек е трябвало да вярва, че животът е реален и сериозен. Какво друго ви е оставало? Колцина от вас са вярвали наистина в задгробния живот?

— Това не оборва забележката ми — каза Блейн, отвратен от глупавото, предпазливо, благоразумно становище, което бе принуден да заеме.

— Напротив, оборва я! Днес възгледите за живота и смъртта са променени. Вместо прозаичния съвет на Лонгфелоу, ние следваме сентенцията на Ницше — да умрем в подходящия момент! Интелигентният човек не се вкопчава в последните дрипи от живота като удавник за сламка. Той знае, че телесният живот е само нищожна частица от цялостното човешко съществуване. Защо да не ускори смъртта на тялото с някоя и друга година? Защо умният ученик да не прескочи един-два класа? Само страхливецът, глупакът, неукият се вкопчава във всяка възможна скучна секунда на Земята.

— Страхливецът, глупакът, неукият — повтори Блейн. — И онези, които нямат късмета да си купят задгробна застраховка.

— Богатството и класата си имат привилегии — леко се усмихна Хъл, — но и задължения. Едно от тези задължения е да умреш в подходящия момент, преди да си станал досаден за околните и ужасен сам за себе си. Но начинът да умреш не признава нито класа, нито възпитание. За всеки отделен човек той е благородническа грамота, рицарско приключение, кралски зов, най-велико дело в живота. И по това, как се преборва със самотното и опасно начинание, всеки разкрива истинските си човешки измерения. — Сините очи на Хъл заблестяха свирепо. — Не искам да посрещна това съдбовно събитие в постелята. Не искам скучна, кротка, банална смърт да се прокрадва към мен под маската на сън. Избирам да умра в сражение!

Блейн неволно кимна и съжали за собствената си прозаична смърт. Автомобилна катастрофа! Колко скучно, кротко и банално! И колко странен, мрачен, атавистичен и благороден изглеждаше величавият избор на смърт, който правеше Хъл. Претенциозно, разбира се, но в края на краищата и самият живот е претенциозен сред

необятната мъртва вселена. Хъл беше като древен японски благородник, който спокойно коленичи, за да изпълни церемониалния акт на харакири и със самия избор на смъртта подчертава важността на живота. Но харакири беше пасивно източно признание за грях, а избраната от Хъл смърт беше западна — свирепа, жестока, възторжена.

Възхитително. Но и крайно досадно за човек, който още не е готов да умре.

— Нямам нищо против вас или когото и да било от хората, избрали смъртта — каза Блейн. — Но какво ще речете за ловците, които смятате да убиете? Те не умират по свой избор и няма да попаднат в отвъдното.

Хъл сви рамене.

— Те са избрали да живеят опасно. По думите на Ницше, предпочитат да поемат риска и заплахата, да играят на зарове със смъртта. Блейн, да не сте размислили?

— Не.

— Тогава ще се срещнем в неделя.

Блейн тръгна към вратата и взе от слугата листчето с инструкциите. На излизане подхвърли:

— Чудя се дали сте помислили за едно.

— Кое? — попита Хъл.

— Трябва да ви е идвало на ум — рече Блейн. — Възможността цялото това сложно представление — научно доказан задгробен живот, мъртвешки гласове, призраци — да се окаже просто гигантска измислица, доходна измама, организирана от Корпорация „Задгробен живот“.

Хъл застина съвършено неподвижно. Когато заговори, в гласа му се долавяха гневни нотки.

— Това е абсолютно невъзможно. Само най-големият невежа би си помислил подобно нещо.

— Може би — каза Блейн. — Но няма ли да сте смешен, ако случайно се окаже измислица! Приятен ден, мистър Хъл.

Тръгна си доволен, че поне за миг поразклати това зализано, самодоволно, изискано, бърливо копеле... и тъжен, че собствената му смърт беше толкова скучна, кротка и банална.

[1] Как си? (исп.) ↑

[2] Сама по себе си (лат.) ↑

[3] Въже с каменни тежести за препъване или зашеметяване на животни. ↑

16.

На следващия ден, събота, Блейн мина през апартамента на Френчъл да си вземе пушката, щика, ловджийската униформа и раницата. Получи в аванс половината заплата без стойността на екипировката и уговорените десет процента. Парите бяха добре дошли, тъй като му оставаха само три долара и дребни монети.

Отиде до Духовната централа, но Мелхил не му бе оставил ново известие. Върна се в хотелската стая и цял следобед тренира мушкане и парирание.

Вечерта го завари напрегнат, обезверен и нервен от мисълта, че ловът започва призори. Посети едно малко заведение в Уест Сайд, проектирано по подобие на баровете от двадесети век, с тъмна лъскава стойка, дървени табуретки, меден парапет и стърготини по пода. Настана се в едно сепаре и поръча бира.

Класическите неоновни светлини сияеха меко и истински античен грамофон-автомат свиреше сантименталните мелодии на Глен Милър и Бенн Гудман. Блейн седеше прегърбен над халбата бира и печално се питаше кой е и какво представлява.

Наистина ли той се бе наел случайно като ловец и убиец на хора?

Тогава какво бе станало с Том Блейн, бивш проектант на яхти, бивш хай-фи любител, бивш читател на хубави книги, бивш зрител на добри пиеси? Какво бе станало с онзи тих, язвителен, лишен от агресивност човек?

Очевидно онзи човек, настанен в стройното си, нервно, непретенциозно тяло, никога не би решил да убива!

Никога ли?

Дали онзи познат и непрежалим Блейн не беше победен и погазен от едрото тяло на боец с мощни мускули и бързи рефлексии, което бе получил? И дали това тяло със своите типични хормони, вливащи се в мрачните кръвоносни съдове, със своя характерно оформен мозък, със своята система от нерви, сигнали и реакции — дали това властно тяло не отговаряше за всичко, въвличайки безпомощния си собственик в убийствено насилие?

Блейн разтърка очи и си каза, че дреме и бълнува безсмислици. Истината бе много по-проста: беше умрял по независещи от него обстоятелства, възкръсна в бъдещето и не можеше да си намери друга работа освен като ловец. Което и трябваше да се докаже.

Но това разумно обяснение не го задоволяваше, а вече нямаше време да дири неуловимата, изплъзваща се истина.

Вече не беше страничен наблюдател на 2110 година. Бе станал пристрастен участник, актьор, а не зрител, с типично актьорския буен размах. Действието беше неудържимо, то създаваше своя мимолетна истина. Спирачките изпускаха и машината, подкарана от Блейн по нанадолнището на стръмния хълм Живот, набираше инерция. Може би сега имаше последен шанс да се огледа, да обобщи, да отмери избора. Но вече бе твърде късно, защото някой се вмъкна в сепарето и застана срещу Блейн като сянка, забулваща света. Пред погледа му увисна бялото безстрастно лице на зомбито.

— Добър вечер — каза посетителят.

— Добър вечер — спокойно отвърна Блейн. — Ще пиеш ли нещо?

— Не, благодаря. Нервната ми система не се поддава на стимулиране.

— Съжалявам — каза Блейн.

Зомбито сви рамене.

— Вече си имам фамилия. Реших да се наричам Смит, докато си припомня истинското име. Смит. Харесва ли ти?

— Чудесно име — кимна Блейн.

— Благодаря. Ходих на доктор. Той каза, че тялото ми е зле. Не достига енергия, липсват възстановителни сили.

— Няма ли начин да ти се помогне?

Смит поклати глава.

— Тялото окончателно се е превърнало в зомби. Прекалено късно го заех. Докторът ми дава най-много още няколко месеца.

— Тъжно — каза Блейн, усещайки, че му се повдига от гледката на това унило лице с грубовати форми, оловносива кожа, нехармонични черти и търпелив поглед на Буда. Смит седеше, вял и неестествен в грубите си работни дрехи, покритото с черни точици лице беше гладко избръснато и миришеше на силен одеколон. Но вече се бе променил. Блейн долавяше някаква жилава сухота в някога

еластичната кожа, леко набраздяване около очите, носа и устата, ситни бръчици по челото като драскотини по старо седло. И му се струваше, че усеща към тежкия одеколонен дъх да се примесва първият лек мирис на разлагане.

— Какво искаш от мен? — запита Блейн.

— Не знам.

— Остави ме на мира тогава.

— Не мога — виновно каза Смит.

— Да ме убиеш ли искаш? — попита Блейн с пресъхнало гърло.

— Не знам! Не мога да си спомня! Да те убия, да те защитя, да те осакатя, да те обичам... още не знам! Но скоро ще си спомня, Блейн, обещавам!

— Остави ме на мира — каза Блейн, напрягайки мускули.

— Не мога — повтори Смит. — Не разбираш ли? Не знам нищо освен теб. Буквално нищо! Не познавам този свят или когото и да било в него, човек, лице, съзнание или спомен. Ти си единственият ми ориентир, център на битието ми, единствената причина да съществувам.

— Престани!

— Така е! Мислиш ли, че ми е приятно да влача по улиците тая купчина плът? За какво ми е живот, щом не виждам надежда напред и нямам спомени зад гърба си? По-добре смърт! Животът значи мръсна, разкапана плът, а смъртта е чист дух! Мисля за нея, сънувам я, прекрасната безплътна смърт! Но едно ме спира. Имам теб, Блейн, затова продължавам!

— Махай се — каза Блейн, усещайки как в гърлото му се надига горчива жлъчка.

— Теб, мое слънце и луна, мои звезди, моя Земя, моя необятна вселена, мой живот, мой разум, мой другар, враг, любовник, убиец, съпруга, баща, дете, съпруг...

Юмрукът на Блейн профуча и се стовари върху скулата на Смит. Зомбито отхвъркна към преградата на сепарето. Изражението му не се промени, само на оловносивата му скула се появи широк пурпурен белег.

— Твоят знак! — промърмори Смит.

Блейн надигна юмрук за нов удар, сетне го отпусна. Смит се изправи.

— Тръгвам си. Пази се, Блейн. Недей да умираш още! Нужен си ми. Скоро ще си спомня и ще дойда при теб.

И все тъй без никакво чувство по унилото си, провиснало и белязано лице, Смит напусна бара.

Блейн поръча двойно уиски и дълго седя над него, мъчейки се да овладее треперещите си ръце.

17.

Един час преди разсъмване Блейн стигна до имението на Хъл със селския ракетобус. Беше облечен в традиционната ловджийска униформа — риза и панталони в тютюнев цвят, обувки с гумени подметки и широкопола шапка. На едното му рамо висеше раницата, на другото носеше пушката и щика в найлонов чувал.

Един слуга го посрещна на портата и го поведе към ниската, безразборно построена резиденция. Блейн узна, че имението на Хъл обхваща деветдесет акра гори в планините Адирондак между Кийн и Елизабеттаун. Тук, съобщи слугата, бащата на Хъл се самоубил на петдесет и една години, отнасяйки със себе си живота на шестима ловци, преди седмият да му отсече главата със сабя. Славна смърт! Чичото на Хъл пък предпочел да стане берсерк в Сан Франциско, града, който обичал открай време. Полицайте трябвало да го надупчат с лъчеви пистолети на дванадесет места, докато рухне, но успял да повлече в гроба седем минувачи. Вестниците писали много за подвига и тези репортажи се пазели в семейния албум.

Всичко това показвало разликата в темпераментите, изтъкна словоохотливият стар васал. Някои били като чичото — дружелюбни веселяци, искащи да умрат сред тълпата и да привлекат нечие внимание. Други, като сегашния мистър Хъл, обичали повече самотата и природата.

Блейн любезно кимаше на всички тия приказки и след малко бе въведен в просторна каменна стая, където пристигналите ловци пиеха кафе и доизостряха оръжията си като бръсначи. Светли отблясъци играеха по стоманеносиния меч и сребрилата брадва, трепкаха по лъскавия връх на копието и скрежно примигваха по диамантените шипове на двата боздугана. От пръв поглед Блейн помисли, че всичко напомня средновековна сцена. Но като поразмисли, реши, че по-скоро прилича на филмов епизод.

— Придърпай си стол, братче — обади се човекът със секирата. — Добре дошъл в Благотворителното дружество за защита на Касапите, Кланичните работници и Пладнешките убийци. Аз съм

Сами Джоунс, най-добрият майстор на секирата в двете Америки, а вероятно и в Европа.

Блейн седна и се запозна с останалите ловци. Сред тях имаше представители на шест националности, но всички говореха английски.

Сами Джоунс беше набит, чернокос мъж с биволски врат, облечен в закърпена избеляла униформа, с няколко стари ловни белега по грубоватото нискочело лице.

— Първи лов? — запита той, хвърляйки поглед към грижливо изгладените дрехи на Блейн.

Блейн кимна, измъкна пушката от найлоновия чувал и закрепил щика на дулото. Провери скобата, притегна ремъка и отново свали щика.

— Ти наистина ли можеш да се биеш с това чудо? — запита Джоунс.

— И още как — отвърна Блейн по-самоуверено, отколкото се чувствуваше.

— Дано. Такива като Хъл бързо надушват слабака. Първо него опитват да откъснат от дружината.

— Обикновено колко трае един лов? — запита Блейн.

— Ами... най-дългият, на който съм бил, свърши за осем дни. Това беше в Астурия, там очистиша моя съдружник Слиго. Общо взето, добра дружина може да пречука Плячката за ден-два. Зависи как иска да умре. Някои се мъчат да изтраят колкото може по-дълго. Крият се из пещери и оврази, мръсните коварни псета, а ти трябва да ги дириш и все да чакаш удар в лицето. Така си отиде Слиго. Но мисля, че Хъл не е от тях. Той иска да умре като велик огнедишащ мъжкар и герой. Значи ще дебне наоколо и ще рискува, та да види колцина от нас ще надупчи със свинския си шиш.

— Като те слушам, комай не го одобряваш — каза Блейн.

Сами Джоунс надигна рошавите си вежди.

— Не си падам по тия, дето вдигат голяма врява, че умират. Ето го, иде самият герой.

Влезе Хъл, строен и елегантен, с копrienен костюм в тютюнев цвят и бял копrienен шал, праметнат свободно около врата. Носеше лека раница, а на рамото му бе пристегнатата тънка, злокобна на вид рапира.

— Добро утро, господа — поздрави той. — Оръжията наточени, раниците стъкмени, обувките здраво вързани? Превъзходно!

Хъл пристъпи към прозореца и дръпна завесите настрани.

— Вижете как пуква зората, величав светлик по източния небосклон, предвестник на свирепия ни владетел Слънце, който заповядва да почнем лова. Сега ще тръгвам. Слугата ще ви събщи кога изтича преднината ми от половин час. Сетне можете да поемете по дирята и да ме убиете при първа възможност. Ако ви се удаде! Имението е оградено. Няма да напускам пределите му, вие също.

Хъл се поклони, после бързо и грациозно излезе от стаята.

— Божичко, как ги мразя тия щураци! — изрева Сами Джоунс след като вратата се затвори. — Всички си приличат, един няма със света. Държат се толкоз хладнокръвно и небрежно, толкоз героично, мътните ги взели. Да знаеха само как адски смешни ми изглеждат — на мен, дете съм бил вече на дваисет и осем подобни циркове.

— Защо ловуваш? — запита Блейн.

Сами Джоунс сви рамене.

— Баща ми въртеше секирата, та от него научих занаята. Друго не умея.

— Можеш да научиш и друг занаят — каза Блейн.

— Сигурно мога. Истината е, че обичам да трепя тия аристократични господа. Мразя ги, всичките богати копелета с гадния им задгробен живот, дете беден човек не може да си го позволи. С удоволствие ги убивам, ако имах пари, бих си плащал за правото да го върша.

— А Хъл обича да убива бедняци като теб. Печален е този свят.

— Не, просто е откровен — отвърна Сами Джоунс. — Стани сега да ти наглася раницата както трябва.

Като свършиха, Сами Джоунс добави:

— Слушай, момче, защо не вземем да си правим компания на тоя лов? Да се пазим взаимно, нали разбираш.

— Мене да пазиш, искаш да кажеш — рече Блейн.

— Няма нищо срамно. За да практикуваш един тънък занаят, трябва първо да го научиш. А има ли по-добър учител от мен, майстор над майсторите?

— Благодаря — каза Блейн. — Ще гледам да не се изложам, Сами.

— Ще се справиш чудесно. Слушай сега, Хъл е фехтовчик, можеш да бъдеш уверен, а фехтовчиците си имат разни трикове, ще ти ги обясня по пътя. Щом той...

В това време влезе един слуга със старинен, богато украсен хронометър в ръка. Когато секундната стрелка отмина цифрата 12, той се втрени в ловците.

— Господа, отсрочката изтече. Ловът може да започне.

Ловците се струпяха навън в сивото, мъгливо утро. Метнал тризъбеца на рамо, следотърсачът Тезей веднага откри дирята. Тя водеше нагоре, към забулената в мъгли планина.

Подредени в колона, ловците поеха по склоновете.

Скоро ранното утринно слънце разсея мъглите. Излязоха на голи гранитни скали и Тезей загуби следата. Ловците се разпръснаха в начупена верига по склона и бавно продължиха да напредват нагоре.

Към пладне меченосецът измъкна от трънака късче тютюнева коприна. Няколко минути по-късно Тезей откри по мъха отпечатъци от стъпки. Те водеха надолу, към тясна долина, обрасла с гъсти гори. Ловците нетърпеливо се втурнаха нататък.

— Ето го! — изкрещя някой.

Блейн се завъртя и видя на петдесет ярда отдясно да тича човекът с верижния боздуган. Той беше най-младият ловец, як и самоуверен сицилианец. Оръжието му представляваше здрава ясенова дръжка с трийсет сантиметра верига. На края на веригата висеше тежка метална топка с шипове, наричана в средновековието „утринна звезда“. Сицилианецът въртеше оръжието над главата си и пееше колкото му глас държи.

Сами Джоунс и Блейн се хвърлиха към него. Видяха как Хъл изскочи от храстите с рапира в ръка. Сицилианецът се юрна напред и стовари върху него удар, който би повалил дърво. Хъл пъргаво отскочи настрани и замагна.

Човекът с верижния боздуган изхърка и рухна, пронизан в гърлото. Хъл стъпи на гърдите му, изтегли рапирата и отново изчезна в гъсталака.

— Винаги съм се чудил защо някои избират верижен боздуган — каза Сами Джоунс. — Много е неудобен. Ако не повалиш противника от първия удар, нямаш време за втори.

Сицилианецът беше мъртъв. В храсталака ясно личеше откъде е минал Хъл. Хвърлиха се подир него, последвани от повечето ловци. Неколцина тичаха от двете страни.

Скоро пак излязоха на скали и следата се загуби.

Цял следобед търсиха без резултат. Привечер избраха място за бивак на склона, сложиха часови и седнаха да обсъдят днешния ловен ден край малкия лагерен огън.

— Къде смяташ, че е? — попита Блейн.

— Може да се крие навсякъде из това проклето имение — отвърна Джоунс.

— Не забравяй, тук той познава всяка педя земя. Ние сме дошли за пръв път.

— Значи може да се крие безконечно.

— Ако иска. Но комай забравяш, че той желае да бъде убит! По велик, бляскав, героичен начин. Тъй че, докато не го очистим, все ще се мъчи да ни надупчи.

Блейн се озърна през рамо към мрачната гора.

— Сега може да е там и да ни слуша.

— Несъмнено е там — каза Джоунс. — Дано да не задремат часовете.

Разговорът лениво бръмчеше над малкия бивак, огънят догаряше. Блейн копнееше за утрото. Мракът бе разменил ролите. Сега ловците се превръщаха в дивеч, дебнат от жесток и безсъвестен самоубиец, твърдо решил да повлече в гроба колкото може повече жертви. С тази мисъл задряма.

Някъде преди разсъмване го събуди писък. Грабна пушката, скочи на крака и се взря в тъмното. Раздаде се нов писък, този път по-близо, и някой шумно хукна през гората. Сетне един от ловците хвърли в прегорелия огън шепа сухи листа.

В лумналото жълто сияние Блейн видя някакъв човек да се клатушка към бивака. Беше един от часовете, повлякъл копието подир себе си. Кървеше на две места, но раните не изглеждаха смъртоносни.

— Копеле — проплака копиеносецът, — мръсно копеле.

— Не се коси, Чико — рече един от групата, разкъсвайки ризата му, за да почисти и превърже раните. — Удари ли го?

— Много е бърз — изстена копиеносецът. — Не улучих.

Свършено бе със съня за тази нощ.

Под първите отблясъци на зората ловците отново поеха в широка верига, търсейки следи от Плячката. Тезей откри строшено копче, после полуизтритата стъпка. Дирята пак свърна настрани и залькатуши нагоре по остър планински връх.

Откъм началото на колоната Ото внезапно нададе вик:

— Хей! Насам! Открих го!

Тезей се втурна към него, последван от Блейн и Джоунс. Видяха как Хъл отстъпва назад, гледайки напрегнато настъпващия Ото с размахана бола над късо подстриганата глава. Аржентинското ласо изсвистя във въздуха, трите му железни топки се замъглиха. После Ото го пусна. Хъл мигновено се просна на земята. Болата се стрелна като змия на сантиметри над главата му, омота се около един клон и го прекърши. Широко ухилен, Хъл изтича към обезоръжения човек.

Преди да стигне до него, дотърча Тезей, въртейки тризъбеца. Двамата размениха удари. После Хъл му обърна гръб и побягна.

Тезей замахна. Плячката изрева от болка, но продължи да тича.

— Рани ли го? — запита Джоунс.

— Цепнах му задника — отвърна Тезей. — Болезнено за самолюбието, но инак нищо сериозно.

Задъхани, ловците продължиха тичешком по нанагорнището. Но пак бяха изтървали Плячката.

Разпръснаха се във верига, обкръжиха изтъняващия връх и бавно се заизкачваха. От време на време шум и отпечатьци от стъпки им подсказваха, че Плячката все още е пред тях, оттегля се нагоре. Върхът продължаваше да изтънява и те стегнаха редицата, за да попречат на Хъл да си проправи път.

Към края на следобеда боровете и смърчовете оредяха. Над тях имаше хаотичен лабиринт от гранитни канари, а отвъд него беше самият връх.

— Сега внимателно! — подвикна Джоунс на ловците.

Още преди да довърши, Хъл атакува. Изскачайки иззад един скален зъбер със свистяща рапира, той налетя върху стария Бьорн, човека с боздугана, опитвайки да го повали светкавично и да се изплъзне от примката на ловците.

Но Бьорн отстъпи съвсем бавно, отбивайки предпазливо набезите на рапирата, стиснал боздугана с две ръце като тояга. Хъл

ядно изруга флегматичния противник, нападна яростно и едва успя да отскочи изпод тежкия удар на боздугана.

Старият Бьорн пристъпи напред — и избърза. Рапирата се впи в гърдите му и отлетя назад като змийски език. Бьорн изтърва боздугана и тялото му се търкулна по склона.

Но ловците пак бяха затворили обръча. Хъл отстъпи нагоре, в скалния лабиринт.

Ловците бързаха напред. Блейн забеляза, че слънцето клони към залез, из въздуха вече се носеше здрач и сивите канари разстилаха дълги сенки.

— Свечерява се — подметна той на Джоунс.

— Остава ни към половин час светло време — отвърна Джоунс, оглеждайки небето с премрежени очи. — Трябва да го спипаме час по-скоро. Стъмни ли се, може да пречука всеки от нас на тая скала.

Сега се движеха по-бързо, претърсвайки между високите канари.

— Може да търкулне камъни отгоре — каза Блейн.

— Друг да, но не и той — възрази Джоунс. — Адски е горделив.

И тогава Хъл пристъпи към Блейн иззад една висока скала.

— Добре, стрелецо — рече той.

Вдигнал пушката диагонално, Блейн едва успя да отбие удара. Острието на рапирата изскърца по цевта край шията му. Той машинално го отклони. Нещо го застави с рев да забие щика напред, сетне да го развърти в яростно, изтърбушващо кълцане и накрая да стовари приклада с надеждата да пръсне по камъните мозъка на врага. В този миг Блейн вече не беше цивилизован човек, подгонен от прискърбна необходимост, беше някакво първобитно създание, следващо с радост истинското си призвание — убийството.

С бърза, копринена грация Плячката отбегна ударите му. Блейн се запрепъва подир него, гневът го лишаваше от ловкост. Ненадейно Сами Джоунс го избута настрани.

— Мой е — каза Джоунс. — Само мой. Ха да те видя, Хъл. Опитай си свинския шиш.

С безизразно лице и просветваща рапира Хъл пристъпи напред. Джоунс стоеше твърдо, с леко подвити нозе и секирата играеше като перце в ръцете му. Хъл атакува с измамно движение, Джоунс отби толкова мощно, че се разхвърчаха искри и рапирата се преви като зелена вейка.

Останалите ловци вече се бяха насъбрали. Насядаха по камъните наоколо да си поемат дъх, после взеха да коментират двубоя и да подхвърлят съвети.

— Забоди го на скалата, Сами!

— Не, метни го в пропастта!

— Искаш ли помощ?

— Не, по дяволите! — изрева Джоунс.

— Гледай да не ти отхапе пръста, Сами.

— Не бой се — каза Джоунс.

Блейн гледаше и яростта му догаряше също тъй бързо, както бе пламнала. Досега бе смятал, че секирата ще се окаже тромаво оръжие, изискващо пълен размах за всеки удар. Но Сами Джоунс владееше късия тежък топор като диригентска палка. Удряше без размах, от всяко положение, мигом възстановяваше равновесието си и с безмилостния напор на своята маса изтласкваше Хъл към ръба на отвесната скала. Блейн осъзна, че двамата изобщо не могат да се мерят един с друг. Хъл беше даровит любител, убиец дилетант, Джоунс беше изпечен професионален главорез. Боят им беше като сблъсък на зло домашно куче с тигър от джунглата.

Всичко свърши бързо сред синия здрач на планинския връх. Сами Джоунс отби нов удар и тежко закрачи напред, люшкайки секирата с вдигнат лакът. Острието се впи дълбоко в левия хълбок на Хъл. Плячката полетя с писък покрай отвесната планинска стена. Дълги секунди го чуваха как се премята и блъска в издатините.

— Вижте къде падна — каза Сами Джоунс.

— Трябва да е мъртъв — рече човекът със сабята.

— Сигурно. Но докато не проверим, не сме си свършили работата.

По пътя надолу откриха обезобразения изстиващ труп на Хъл. Отбелязаха мястото за гробарите и продължиха към резиденцията.

18.

Ловците се завърнаха в града заедно и устройоха див гуляй. По някое време Сами Джоунс попита Блейн дали ще дойде с него на следващия ангажимент.

— Чудесна работа съм уредил в Омск — каза Джоунс. — Един руски благородник иска да организира гладиаторски игри. Ще трябва да боравиш с копие, но то си е като пушката. Ще те тренирам по пътя. След Омск идва ред на лова в Манила — голяма работа, казвам ти. Петима братя искат да се самоубият едновременно. Търсят петдесет ловци. Какво ще речеш, Том?

Блейн обмисли внимателно отговора. Ловджийският живот беше най-подходящото, което бе открил досега в този свят. Харесваше му грубоватата дружба на хора като Сами Джоунс, пряките им простички мисли, животът на открито, действието, изтриващо всички съмнения.

От друга страна, имаше нещо страхотно безсмислено в това да бродиш по света като наемен убиец, съвременен узаконен вариант на платения бияч, главореза, удушвача. Имаше нещо безплодно в действието заради самото действие, неподплатено от цел или замисъл, без откровение и отговор. Тези мисли навярно не биха го посетили, ако наистина беше такъв, какъвто изглеждаше телом, ала не беше такъв. Разцеплението съществуваше и трябваше да се съобразява с това.

А в края на краищата този свят му предлагаше и други проблеми, други предизвикателства, по-подходящи за неговата личност. И трябваше да се срещне с тях.

— Съжалявам, Сами — каза той.

Джоунс поклати глава.

— Правиш грешка, Том. Роден си за убиец. Нищо друго не ти подхожда.

— Може би — отвърна Блейн. — Ще трябва да проверя сам.

— Е, на добър час. И си пази тялото. Добро ти се е паднало.

Блейн неволно примига.

— Толкова ли личи?

— Аз съм врял и кипял, Том — ухили се Джоунс. — Познавам кой е надянал приемник. Ако съзнанието ти беше родено в това тяло, щеше да заправиш на лов с мен. А ако беше родено в друго тяло...

— Да?

— Изобщо нямаше да тръгнеш на лов. Лошо съчетание, Том. Гледай по-скоро да решиш накъде отиваш.

— Благодаря — каза Блейн.

Стиснаха си ръцете и Блейн тръгна към хотела.

Влезе в стаята и както си беше с дрехите се просна на леглото. Сутринта щеше да се обади на Мари. Но първо трябваше да се наспи. Всички планове, проблеми, решения, даже мечти, можеха да почакаат. Беше изморен до смърт.

Изгаси лампата и след секунди заспа.

Няколко часа по-късно се събуди с чувството, че нещо не е наред. В стаята беше тъмно. Всичко беше неподвижно, по-безмълвно и натегнало от очакване, отколкото се полага в Ню Йорк.

Седна в леглото и дочу нещо да помръдва леко в другия край на стаята, край мивката.

Блейн протегна ръка и щракна ключа на лампата. В стаята нямаше никого. Но пред очите му порцелановият леген излетя във въздуха. Надигаше се бавно, висейки невероятно, без опора. И в същото време се раздаде тъничък треперлив смях.

Мигом разбра, че го преследва призрак, и то не какъв да е, а полтъргайт.

Предпазливо се измъкна от леглото и запристъпва към вратата. Висящият леген внезапно се спусна и полетя към главата му. Приведе се и легенът се строши в стената.

Веднага се надигна каната за вода, последвана от две масивни чаши. Като се въртяха и премятаха безредно, предметите бавно приближаваха.

Блейн грабна една възглавница вместо щит и хукна към вратата. Завъртя дръжката в мига, когато едната чаша се разби над главата му. Вратата не се поддаде. Полтъргайтът я държеше затворена.

Каната жестоко го блъсна в ребрата. Втората чаша кръжеше около главата му със зловещо бръмчене и го принуди да отстъпи от вратата.

Спомни си за пожарната стълба зад прозореца. Но щом помръдна, и полтъргайтът се сети за нея. По завесите изведнъж лумна огън. Същевременно пламна възглавницата в ръката му и Блейн я захвърли.

— Помощ! — изкрещя той. — Помощ!

Изтикваха го към ъгъла. Леглото с грохот се плъзна напред и му прегради пътя за отстъпление. Един стол бавно излетя във въздуха и се приготви да го удари по главата.

И непрестанно звучеше тъничък треперлив смях, който Блейн сякаш познаваше, ала не можеше да си припомни откъде.

ЧАСТ ТРЕТА

19.

Когато леглото запълзя към него, Блейн се развика за помощ толкова гръмогласно, че стъклата затрепераха. Отвърна му само пискливият кикот на полтъргайста.

Глухи ли бяха всички в тоя хотел? Защо никой не отговаряше?

После той осъзна, че както стоят нещата, никому не би минало и през ум да се притече на помощ. Насилието беше нещо обичайно в този свят, а смъртта — чисто личен въпрос. Разследване нямаше да има. На сутринта камериерът просто щеше да почисти безпорядъка и да отметне, че стаята е свободна.

Вратата беше непроходима. Виждаше само един шанс — да прескочи леглото и да се хвърли през затворения прозорец. Ако пресметнеше скока добре, щеше да падне отвън, до парапета, който му стигаше до кръста. Ако се засилеше прекалено, щеше да прелети над него и да падне от третия етаж на тротоара.

Столтът се стовари върху плещите му и леглото загромоля напред, за да го притисне към стената. Блейн бързо пресметна ъгъла и разстоянието, стегна мускули и се хвърли към прозореца.

Ударът беше точен, но не бе взел предвид напредъка на съвременната наука. Прозорецът хлътна навън като гумен лист, сетне с плясък се върна на място. Блейн отлетя към стената и зашеметен рухна на пода. Надигайки очи, видя, че тежкото бюро се тътри към него и бавно започва да се накланя.

Полтъргайстът налегна бюрото с цялата си безумна сила и в този миг забравената врата се отвори. Без никакво изражение върху грубоватото си лице на зомби, Смит влезе в стаята и отклони с рамо падащото бюро.

— Ела — каза той.

Блейн не си губи времето да задава въпроси. Скочи на крака и се вкопчи в затварящата се врата. С помощта на Смит успя отново да я отвори и двамата се изнизаха навън. Откъм стаята долетя крясък, изпълнен с безсилна злоба.

Стиснал здраво китката на Блейн, Смит изтича по коридора. Спуснаха се по стълбите, пресякоха фойето и изскочиха на улицата. Лицето на зомбито беше мъртвешки бледо, само там, където го бе ударил Блейн, имаше пурпурно петно. То вече се разливаше почти по половината му лице и го превръщаше в нелепа маска на Арлекин.

— Къде отиваме? — попита Блейн.

— На сигурно място.

Стигнаха до стар изоставен вход на метрото и слязоха надолу. В края на стъпалата спряха пред железен люк в напукания бетонен под. Смит отвори люка и кимна на Блейн да го последва.

Блейн се поколеба и дочу едва доловим писклив смях. Полтъргаистът го преследваше, както някога Евменидите^[1] са преследвали жертвите си по улиците на древна Атина. Ако искаше, можеше да остане на светло в горния свят, преследван от луд призрак. Или пък можеше да слезе със Смит в мрака отвъд железния люк, към неизвестна участ в подземния свят.

Пискливият смях се засили. Блейн не се колеба повече. Последва Смит през люка и го затвори над главата си.

Засега полтъргаистът бе решил да не ги преследва. Крачеха по тунел, осветен от редки електрически крушки, покрай пропукани керамични тръби и грамадния труп на изоставена мотриси, покрай ръждиви стоманени въжета, струпани на гигантски змийски намотки. Въздухът беше влажен и застоял, а рядката тиня под краката им можеше всеки момент да ги подхлъзне.

— Къде отиваме? — повтори Блейн.

— Където мога да те защита — отвърна Смит.

— Можеш ли?

— Духовете не са неуязвими. Призракът може да бъде прогонен, ако знаем истинската му самоличност.

— Значи знаеш кой ме преследва?

— Мисля, че да. Логично погледнато, може да бъде само една личност.

— Кой?

Смит поклати глава.

— Бих предпочел засега да не споменавам името му. Няма смисъл да го викаме, ако ни е оставил на мира.

По няколко разнебитени стълбища от мек камък слязоха в просторна зала и заобиколиха по ръба на черно езерце, чиято вода изглеждаше твърда и неподвижна като смола. От другата страна на езерцето започваше коридор. Един човек стоеше пред него и преграждаше пътя.

Беше висок, плещест негър, облечен в дрипи и въоръжен с парче желязна тръба. От пръв поглед Блейн разбра, че е зомби.

— Това е приятелят ми — каза Смит. — Мога ли да го въведа?

— Уверен ли си, че не е инспектор?

— Абсолютно уверен.

— Чакайте тук — нареди негърът и изчезна навътре в коридора.

— Къде сме? — запита Блейн.

— Под Ню Йорк, в лабиринта от изоставени тунели на метрото, стари канализационни шахти и някои проходи, които сами сме си издълбали.

— Но защо дойдохме тук?

— Къде другаде можехме да идем? — изненадано запита Смит. — Тук е моят дом. Не знаеше ли? Намираш се в нюйоркската колония на зомбитата.

Блейн не смяташе, че колонията на зомбитата е кой знае колко по-добра от призрака, но не му остана време да разсъждава по въпроса. Негърът се завърна. До него едва-едва куцукаше с тояжка прегърбен старец. Мрежа от хиляди бръчки и гънчици прорязваше лицето му. Очите му едва личаха сред ситната резба от провиснала плът, дори устните му бяха сбръчкани.

— Това ли е човекът, за когото ми каза? — запита той.

— Да, сър — отговори Смит. — Това е човекът. Блейн, да те запозная с мистър Кийн, ръководител на нашата колония. Мога ли да го въведа, сър?

— Можеш — каза старецът. — И аз ще ви придружа донякъде.

Поеха напред по коридора. Мистър Кийн се подпираше с цялата си тежест върху рамото на негъра.

— При обичайни обстоятелства — каза мистър Кийн, — в колонията се допускат само зомбита. За всички други входът е забранен. Но вече от години не съм разговарял с нормален човек и реших, че може би си струва да опитам. Затова по настоятелната молба на Смит направих изключение за вас.

— Много ви благодаря — каза Блейн, като се надяваше, че има защо да благодари.

— Не ме разбирайте погрешно. Нямам нищо против да ви помогна. Но преди всичко друго отговарям за безопасността на хиляда и стоте зомбита, живеещи под Ню Йорк. Заради тях не бива да допускаме нормалните тук. Отшелничеството е единствената ни надежда сред този неук свят. — Мистър Кийн помълча. — Но може би вие ще успеете да ни помогнете, Блейн.

— Как?

— Като слушате, разберете и предадете на другите онова, което научите. Надяваме се само на просветата. Кажете ми какво знаете по проблемите на зомбитата?

— Много малко.

— Ще ви обясня. Зомбизмът, мистър Блейн, е болест, около която отдавна се трупа ореол на суеверие, сравним с ореола около такива болести като епилепсия, проказа или танцът на свети Вит. Духовната тенденция е обща. Знаете, че болните от шизофрения някога са били смятани за обладани от дявола, а хидроцефалите идиоти — за благословени души. Подобни фантазии засягат и зомбитата.

Известно време вървяха мълчаливо. Мистър Кийн продължи:

— Суеверията относно зомбитата идват главно от Хаити; болестта зомбизъм, макар и рядка, е разпространена по цял свят. Но в общественото съзнание суеверията и болестта са се преплели безнадеждно. Зомбито от суеверията е елемент на хаитянския култ вуду, човек, чиято душа е открадната чрез магия. Магьосникът може да използва тялото на зомбито както си иска, може дори да го накълца и да продаде месото на пазара. Ако зомбито вкуси сол или види морето, разбира, че е мъртъв, и се завръща в гроба. Всъщност всичко това е свършено безпочвено. Суеверието е възникнало от описанията на болестта. Някога тя е била извънредно рядка. Но днес поради разширяването на обмена на съзнания и методите за прераждане зомбизмът се среща по-често. Болестта настъпва, когато съзнанието заема тяло, което прекалено дълго е било изоставено. Тогава съзнание и тяло не са единно цяло, както е при вас, мистър Блейн. Вместо това те съществуват като почти независими обекти, обединени в безпокойно сътрудничество. Нашият приятел Смит е типичен пример. Той може да контролира най-основните функции на тялото си, но по-тънката

координация е недостъпна за него. Гласът му не може да променя интонацията си, а слухът му не долавя тънките разлики в тоновете. Лицето му е безизразно, защото почти или съвсем не владее лицевата мускулатура. Той управлява тялото си, но не е наистина част от него.

— И нищо ли не може да се направи? — попита Блейн.

— В днешно време нищо.

— Много съжалявам — смутено каза Блейн.

— Не молим за съчувствието ви — заяви Кийн. — Настояваме само за най-елементарно разбиране. Просто искам и вие, и всички други да знаят, че зомбизмът не е божие наказание за грехове, а болест като раковите метастази и нищо повече. — Мистър Кийн се подпря на стената, за да си поеме дъх. — Не споря, зомбито има неприятна външност. Тромав е, раните му не заздравяват, тялото му бързо се разпада. Бъбри като идиот, препъва се като пияница, зяпа като извратен тип. Но няма това е причина да го превръщаме в хранилище на цялата вина и позор по света, в прокажен на двайсет и втори век? Казват, че зомбитата нападали хора; та телата им са извънредно уязвими и обикновенният зомби не би издържал нападението на някое порешително дете. Вярват, че болестта била заразна, а очевидно не е така. Казват, че зомбитата били сексуално извратени, а истината е, че зомбито не изпитва каквито и да било сексуални чувства. Но хората не желаят да научат истината и затова зомбитата са парии, които стават само за бесилката или за кладата на линчуващата тълпа.

— Ами властите? — запита Блейн.

Мистър Кийн се усмихна горчиво.

— Някога бяха така добри да ни затварят в лечебниците за душевноболни. Разбирате ли, те не ни желаят злото. Ала зомбитата рядко са луди и властите го знаят. Тъй че сега с мълчаливото им съгласие заемаме тези изоставени тунели на метрото и канализацията.

— Не можахте ли да намерите по-добро място?

— Честно казано, подземията ни подхождат. Слънчевата светлина действа зле на кожата, лишена от способност за регенерация.

Отново закрачиха напред.

— Какво мога да направя? — попита Блейн.

— Можете да разкажете някому това, което узнахте тук. Или да напишете. Вълните постепенно ще се разширят...

— Ще сторя каквото ми е по силите.

— Благодаря — тържествено изрече мистър Кийн. — Просветата е единствената ни надежда. Просветата и бъдещето. Сигурно в бъдеще хората ще са по-просветени.

Бъдещето? Изведнъж Блейн усети, че му се завива свят. Защото това беше бъдещето, в което бе попаднал от идеалистичния, изпълнен с надежди двадесети век. Сега беше бъдещето! Но обещаното всеобщо просвещение все още не бе настъпило и хората си бяха горе-долу каквито винаги са били. За секунда Блейн усети как вековете се стоварват върху него. Почувства се изгубен и стар, по-стар от Кийн, по-стар от човечеството — едно същество в наето тяло, застанало на непознато място.

— Ето че стигнахме до целта ви — каза мистър Кийн.

Блейн бързо примига и светът отново се проясни. Сумрачният коридор бе свършил. Отпред ръждива желязна стълба, прикрепена към стената, водеше нагоре, в мрака.

— Всичко хубаво — каза мистър Кийн и си тръгна, като се подпираше тежко върху рамото на негъра.

Блейн се загледа подир стареца, после се обърна към Смит.

— Къде отиваме?

— Нагоре по стълбата.

— Но накъде води тя?

Смит вече бе започнал да се изкачва. Спря, погледна надолу и восъчните му устни се обтегнаха в усмивка.

— Ще посетим един твой приятел, Блейн. Отиваме в гробницата при ковчегата му и ще помолим да не те преследва повече. Ако трябва, ще го принудим.

— Кой е той? — запита Блейн.

Смит само се ухили и продължи да се изкачва. Блейн тръгна по стълбата след него.

[1] В древногръцката митология — божества, охраняващи реда в света и наказващи убийците. ↑

20.

Над коридора имаше вентилационна шахта, водеща към друг коридор. Най-сетне стигнаха до врата и минаха през нея.

Озоваха се в просторна, ярко осветена зала. Сводестият таван беше покрит със стенопис, на който красив синеок мъж сред тълпа от ангели се възнасяше към ефирния небесен лазур. Блейн веднага разбра кой е позирал за картината.

— Рейли!

Смит кимна.

— Намираме се в неговия Палат на смъртта.

— Как разбра, че Рейли ме преследва?

— Трябваше сам да се сетиш. Само двама твои познати са починали наскоро. Призракът явно не беше Рей Мелхил. Трябваше да е Рейли.

— Но защо?

— Не знам — каза Смит. — Може би Рейли ще ти отговори лично.

Блейн огледа стените. Те бяха инкрустирани с кръстове, полумесеци, звезди и свастики, както и с индийски, африкански, арабски, китайски и полинезийски магически знаци. По пръснати из залата пиедестали се издигаха статуи на древни божества. Сред десетките фигури Блейн разпозна Зевс, Аполон, Дагон, Один и Астарта^[1]. Пред всеки пиедестал имаше олтар, а на всеки олтар лежеше шлифован скъпоценен камък.

— За какво е това? — попита Блейн.

— За омилоствяване на боговете.

— Но задгробният живот е научно доказан факт.

— Мистър Кийн ми каза, че науката е безсилна пред суеверията. Рейли е бил твърдо уверен, че ще оцелее след смъртта, но не е виждал смисъл да рискува. Освен това мистър Кийн казва, че най-богатите, както и най-религиозните, не биха харесали задгробен живот, където допускат кого да е. Те смятат, че с подходящи ритуали и символи могат да попаднат в по-отбран кръг на отвъдното.

— Има ли по-отбран кръг? — запита Блейн.

— Никой не знае. Просто поверие.

Смит го поведе през залата към една врата, покрита с дърворезба от египетски и китайски йероглифи.

— Вътре е тялото на Рейли — каза Смит.

— И ще влизаме ли?

— Да, налага се.

Смит бутна вратата. Пред Блейн се разкри просторна зала с мраморни колони. Точно в центъра лежеше ковчег от бронз и злато, инкрустиран със скъпоценни камъни. Около ковчегата бе струпано поразително количество вещи: картини и скулптури, музикални инструменти, гравюри, перални машини, електрически печки, хладилници, даже цял хеликоптер. Имаше дрехи, книги и богато подредена банкетна маса.

— За какво е всичко това? — запита Блейн.

— Духът на тия вещи е предназначен да придружи собственика си в задгробния живот. Древно поверие.

Първата реакция на Блейн бе жалост. Научно доказаният задгробен живот не бе освободил хората от страха пред смъртта, както би трябвало да се очаква. Напротив, бе засилил тяхната неувереност и бе подхранил стремежа към съперничество. След като имаха осигурен задгробен живот, хората искаха да го усъвършенствуват, да се радват на по-добър рай, отколкото всички останали. Равенството не беше лошо нещо, но на първо място стоеше частната инициатива. Идеята за съвършена и безстрастна уравниловка не се нравеше никому както на Земята, така и в задгробния живот. Желанието да задмине другите бе накарало човек като Рейли да си изгради гробница като древноегипетски фараон, цял живот да мисли за смъртта, да живее в непрестанно дирене на начини да запази имота и общественото си положение в идната велика неизвестност.

Срамота. И все пак, помисли Блейн, не се ли основаваше жалостивостта му на недостатъчна вяра в действителността на предприетите от Рейли мерки? Ами ако човек можеше да подобри положението си в задгробния живот? В такъв случай нямаше ли най-добре да оползотвори времето си в тоя свят, като работи, за да си осигури по-добра вечност?

Разсъждението изглеждаше разумно, но Блейн отказваше да го приеме. Не можеше това да е единствената причина за съществуване на белия свят! Добър или лош, красив или грозен, животът трябваше да се изживее просто защото е живот.

Смит бавно пристъпи в погребалната зала и Блейн прекъсна размишленията си. Зомбито спря и се загледа в малка масичка, покрита с орнаменти. Безстрастно я прекатури с ритник. Сетне бавно, едно по едно, стъпка изящните украшения върху полирания мраморен под.

— Какво правиш? — запита Блейн.

— Искаш ли полтъргаистът да те остави на мира?

— Разбира се.

— Значи трябва да има някаква причина да те остави на мира — рече Смит, ритайки една натруфена абаносова скулптура.

Блейн реши, че това е доста разумно. Дори и призрак трябва да знае, че рано или късно ще се наложи да напусне Прага и да премине в отвъдното. А щом знае, ще иска имуществото да го чака непокътнато. Следователно — бори се срещу огъня с огън, срещу преследването с преследване.

И все пак се почувствува като вандал, когато избра една картина, нарисувана с маслени бои, и се приготви да забие юмрук в нея.

— Недей — изрече някой над главата му.

Блейн и Смит погледнаха нагоре. Над тях сякаш се рееше едва забележима сребриста мъгла. От нея долетя тъничък гласец:

— Моля те, остави картината.

Блейн задържа надигнатия си юмрук.

— Ти ли си, Рейли?

— Да.

— Защо ме преследваш?

— Защото ти си отговорен! Всичко е по твоя вина! Ти ме унищожи със злобното си убийствено съзнание! Да, ти, грозна твар от миналото, ти, проклето чудовище!

— Не бях аз! — викна Блейн.

— Ти беше! Ти не си човек. Не си естествен! Всички те избягват освен мъртвия ти приятел! Защо и ти не умря, убицецо!

Юмрукът на Блейн се устреми към картината. Тъпичкият гласец изпищя:

— Недей!

— Ще ме оставиш ли на мира? — запита Блейн.

— Остави картината — примоли се Рейли.

Блейн внимателно я сложи на пода.

— Ще те оставя на мира — каза Рейли. — Защо не? Има неща, които не можеш да видиш, Блейн, но аз ги виждам. Дните ти на Земята ще са кратки, много кратки, болезнено кратки. Тия, в които вярваш, ще те предадат, тия, които мразиш, ще те надвият. Ти ще умреш, Блейн, не след години, а скоро, по-скоро, отколкото би повярвал. Ще бъдеш предаден и ще умреш от собствената си ръка.

— Ти си луд! — извика Блейн.

— Луд ли съм? — изкиска се Рейли. — Луд ли съм? Луд ли съм?

Сребрилата мъгла изчезна. Рейли си бе отишъл.

Смит го поведе обратно по тесни криволичещи тунели, които се изкачваха към нивото на улицата. Навън въздухът беше мразовит и зората обагряше високите сгради в червено и сиво.

Блейн взе да благодари, но Смит поклати глава.

— Няма защо да благодариш! В края на краищата ти си ми нужен, Блейн. Какво щях да правя, ако полтъргаистът те бе убил? Пази се, внимавай. Без теб не ми остава нищичко.

Зомбито впери в него тревожен поглед, после изтича назад. Блейн го гледаше как се отдалечава и се питаше дали не е по-добре да има десетина врагове, отколкото приятел като Смит.

[1] Богове от митологията на различни народи. ↑

21.

Половин час по-късно беше в апартамента на Мари Торн. Мари, без грим, облечена в домашна роба, примига сънено и го въведе в кухнята, където натисна копчетата за кафе, препечени филийки и бъркани яйца.

— Бих искала — каза тя — да подбиращ по-приличен час за драматичните си появявания. Часът е шест и трийсет сутринта.

— Занапред ще се постарая — весело отговори Блейн.

— Беше обещал да се обадиш. Какво стана с теб?

— Тревожи ли се тия дни?

— Ни най-малко. Какво стана?

Между хапките Блейн й разказа за лова, преследването и прогонването на призрака. Тя го изслуша и накрая рече:

— И тъй, очевидно се гордееш с постиженията си. Навярно имаш право. Но все още не знаеш какво иска Смит и дори кой е той.

— Нямам представа — каза Блейн. — Смит също. Честно казано, изобщо не ме интересува.

— Какво ще стане, когато той разбере?

— Тогава ще му мисля.

Мари надигна вежди, но си премълча.

— Том, какви са плановете ти сега?

— Ще си намеря работа.

— Като ловец ли?

— Не. Логично или не, ще опитам из бюрата за проектиране на яхти. После ще взема да наминавам насам в по-прилични часове и да ти досаждам. Как звучи?

— Непрактично. Искаш ли един добър съвет?

— Не.

— Все пак ще ти го дам. Том, напусни Ню Йорк. Бягай колкото може по-далече. Иди на островите Фиджи или Самоа.

— Че защо?

Мари неспокойно закрачи напред-назад из кухнята.

— Ти просто не разбираш този свят.

— Мисля, че го разбирам.

— Не! Том, имал си няколко типични преживелици и толкоз. Но това не означава, че си усвоил нашата култура. Бил си отвлечен, гонил те е призрак и си ходил на лов. Но това не е нищо повече от повърхностна туристическа обиколка. Рейли беше прав, ти си изгубен и безпомощен както би бил някой първобитен човек в твоята 1958 година.

— Това е смешно и протестирам против сравнението.

— Добре де, нека да е китаец от 14-и век. Представи си, че този хипотетичен китаец е срещнал гангстер, возил се е на автобус и е видял Кони айлънд. Би ли казал, че е разбрал Америка от 20-и век?

— Разбира се, че не. Накъде биеш?

— Бия натам — каза тя, — че тук не си в безопасност и дори не усещаш какви, къде или колко сериозни са заплахите. Първо, онзи проклет Смит е по петите ти. Второ, наследниците на Рейли може да не се зарадват, че си осквернил гробницата му, може би ще сметнат за необходимо да предприемат нещо. А и директорите на „Рекс“ още обсъждат какво да те правят. Ти обърка, промени и провали цял куп неща. Не го ли усещаш?

— Мога да се справя със Смит — заяви Блейн. — Наследниците на Рейли да вървят по дяволите. Колкото до директорите, какво могат да ми сторят?

Мари се приближи и го прегърна през врата.

— Том — сериозно изрече тя, — на твое място всеки човек, роден в тази епоха, би побързал да си плюе на петите.

За миг Блейн я притисна и погали лъскавата ѝ черна коса. Тя се тревожеше за него, искаше да е в безопасност. Но сега нямаше настроение да слуша предупреждения. Бе преодолял опасностите на лова, бе минал през желязната врата на подземния свят и отново си бе проправил път към светлината. Сега, седнал в слънчевата кухничка на Мари, се чувствуваше въодушевен и умиротворен. Опасността му се струваше академичен проблем, който за момента не заслужаваше обсъждане, а идеята да бяга от Ню Йорк беше абсурдна.

— Кажи ми — шеговито подхвърли Блейн, — и ти ли си от нещата, които обърках?

— Навярно ще си загубя работата, ако това имаш предвид.

— Не това имам предвид.

— Тогава би трябвало да знаеш отговора... Том, моля те, няма ли да напуснеш Ню Йорк?

— Не. И моля те, престани да създаваш паника.

— О, господи — въздъхна тя, — говорим един и същ език, но не мога да ти втъпя. Не разбираш. Нека да опитам с пример. — Тя се позамисли. — Представи си, че някой има платноходка...

— Обичаш ли платноходките? — попита Блейн.

— Да, много. Том, слушай ме! Представи си, че някой има платноходка и се кани да тръгне на презокеанско плаване...

— По морето на живота — вметна Блейн.

— Не си смешен — каза тя и в този миг изглеждаше много красива и сериозна. — Този човек не разбира нищичко от платноходки. Гледа я как се полюшва свежо боядисана и всичко си е на мястото. Не може да си представи никаква опасност. Сетне ти оглеждаш платноходката. Виждаш, че ребрата са пропукани, корабни червеи са прояли кормилната стойка, гнездото на мачтата е прогнило, платната са плесенявали, болтовете на кила са ръждиви и сглобките са готови да се разпаднат.

— Откъде си научила толкова много за платноходките? — запита Блейн.

— Плавам с тях от дете. Слушай, ако обичаш. Казваш на този човек, че платноходката е негодна, че навярно ще потъне при първата буря.

— Трябва някой ден да излезем двамата по море — каза Блейн.

— Но този човек — упорито продължи Мари, — нищо не разбира от платноходки. Всичко изглежда наред. И най-гадното е, че не можеш да му кажеш точно какво ще се случи или кога. Може платноходката да издържи месец, година или пък само седмица. Може най-напред да се строят болтовете на кила или пък мачтата да ги изпревари. Просто не знаеш. Това е и нашето положение. Не мога да ти кажа какво ще се случи или кога. Просто знам, че не си готов за плаване. Трябва да се махнеш оттук!

Тя го изгледа с надежда. Блейн кимна и каза:

— Страхотен екипаж става от теб.

— Значи няма да си отидеш?

— Не. Цяла нощ съм бил на крак. Само на едно място отивам — в леглото. Ще ми правиш ли компания?

— Върви по дяволите!

— Скъпа, моля те! Къде е жалостта ти към един бездомен странник от миналото?

— Аз излизам — каза тя. — Настанявай се в спалнята както намериш за добре. И гледай да си помислиш за това, което ти казах.

— Дадено — съгласи се Блейн. — Но защо да се тревожа, щом ти ще се грижиш за мен?

— И Смит се грижи за теб — напомни му тя.

Целуна го лекичко и излезе от кухнята.

Блейн довърши закуската и легна да спи. Събуди се малко след пладне. Мари още не се бе прибрала, тъй че преди да си тръгне, той ѝ остави весела бележка с адреса на хотела.

През следващите няколко дни безуспешно посети повечето бюра за проектиране на яхти в Ню Йорк. Някогашната му фирма, „Матисън и Питърс“, отдавна бе предала богу дух. Другите фирми не проявяваха интерес. Най-сетне в „Якобсен яхтс лимитед“ старшият проектант го разпита подробно за отдавна изчезналите модели „Залив Чезапик“ и „Бахамски острови“. Блейн прояви значителни познания по двата типа и демонстрира остарялото си чертожно изкуство.

— От време на време получаваме поръчки за антични корпуси — каза старшият проектант. — Знаете ли какво? Ще ви наемем за разсилен. Ще ви плащаме комисионна за проектиране на класически корпуси, а ще можете и да поизучите занаята — честно казано, познанията ви са старомодни. Когато напреднете, ще ви повишим. Какво ще кажете?

Назначаваха го най-долу, но все пак това беше работа, законна работа с добра надежда за повишение. Значи най-после си бе намерил истинско място в света на 2110 година.

— Приемам с благодарност — каза Блейн.

За да отпразнува събитието, вечерта отскочи до един Сензорен магазин да купи проектор и няколко записа. Мислеше, че му се полага поне мъничко разкош.

Сензофилмите бяха неделима част от 2110 година, вездесъщи и популярни като телевизията по времето на Блейн. По-големи и по-сложни варианти на сензофилмите се използваша за салонни прожекции, други пък се прилагаха в рекламата и пропагандата. В

днешно време те бяха най-чистата и най-могъща форма на стандартна мечта, скроена по мярка всекиму.

Но имаха и извънредно гласовити противници, които okayваха зловещата тенденция към пълна пасивност в представлението. Тия критици се тревожеха от прекомерната лекота, с която човек можеше да възприеме сензофилма; и наистина, множество домакини ходеха по цял ден с безизразни физиономии като съвременни мистички, потънали в непресекващи ярки видения.

Когато четете книга или гледа телевизия, изтъкваха критиците, зрителят трябва да се напругне, да участвува. А сензофилмите просто те заливат, ярки, блестящи, коварни, и оставят след себе си вредното шизофренично впечатление, че сънищата са по-добри и по-желани от живота. Подобно впечатление не бива да се допуска, дори и да е вярно. Сензофилмите са опасни! Безспорно в сензокиното са създадени и някои пълноценни художествени произведения. (Не можем да пренебрегнем Верео, Джонстън и Телкин, многообещаващия млад талант Микелсен.) Но добрите произведения не са много. И ако ги премерим срещу вредния психичен ефект, спадането на масовия вкус, склонността към пълно бездействие...

Още едно поколение, гръмовно предсказваха критиците, и хората не ще могат да четат, да мислят и да действуват!

Аргументът бе силен. Но Блейн от висотата на своите 152 години си припомняше почти същите доводи, издигани срещу радиото, киното, комиксите, телевизията и евтините романчета. Дори всеобщо таченият роман някога е бил сурово мъмрен за отклонението си от стандартите на чистата поезия. Всяко нововъведение изглежда унищожително за културата, а в крайна сметка се превръща в основен неин дял, възплъщение на доброто старо време и духа на Златната ера — за да бъде нападнато и накрая унищожено от следващото нововъведение.

Добри или лоши, сензофилмите съществуваха. Блейн влезе в магазина, за да вземе участие в тях.

След като огледа няколко модела, той си купи на умерена цена проектор „Бендикс“. После с помощта на продавача подбра три популярни записа и мина в сепарето да ги изпробва. Прикрепи електродите на челото си и включи първия.

Сензофилмът беше на историческа тема, твърде романтична интерпретация на „Песен за Роланд“, записана с нискоинтензивна, неидентификационна техника, което даваше възможност за огромни бойни сцени и масови епизоди. Сънят започна.

...и Блейн се озова сред прохода Ронсевал в онова горещо и съдбовно утро на 778 година, гледайки заедно с ариергарда на Роланд как основните части от армията на Карл Велики бавно се нижат към страната на франките. Морните ветерани се друсаха във високите седла, проскърцваше кожа, шпори дрънкаха по бронзовите стремена. Из въздуха се носеше мирис на борове и пот, едва доловим пушек откъм сринатата до земята Памплона, дъх на смазана стомана и суха лятна трева...

Блейн реши да го купи. Следващият запис беше високоинтензивен — преследване на Венера, в което зрителят се идентифицираше изцяло с подгонения, но невинен човек. Последният беше вариант на „Война и мир“ с променлива интензивност и идентификация в някои епизоди.

Докато плащаше покупките, продавачът му намигна.

— Интересува ли ви нещо по-така?

— Може би — каза Блейн.

— Имам записи от страхотни гуляйчета. Пълна идентификация с превключване отгоре на това. Не? Доставиха ми същински ужас — човек, който умира в тресавище. Убийците записали смъртта му за специализираната търговия.

— Друг път — каза Блейн и се запъти към вратата.

— Освен това — прошепна продавачът — имам специален запис, направен е законно, но не го показват на широката публика. Няколко копия се разпространяват нелегално. Човек, който се възражда от миналото. Абсолютно автентично.

— Наистина ли?

— Да, съвсем уникален. Вълнението е чисто като камбанен звън, остро като нож. Бисер за колекциите. Предричам, че ще стане класика.

— Това да се чува — мрачно рече Блейн.

Взе немаркирания запис и се върна в сепарето. След десет минути излезе почти потресен и го купи на безбожна цена. Сякаш купуваше късче от самия себе си.

За съжаление всички имена бяха грижливо изтрети, за да не може полицията да открие източника. Беше знаменит, но по напълно анонимен начин.

22.

Всеки ден Блейн ходеше на работа, метеше пода, събираше хартиите от кошчетата, надписваше пликове и сегиз-тогиз изпълняваше поръчки за антични корпуси. Вечер зубреше сложната наука за проектиране на яhti през 22-ри век. След време взеха да му поръчват дребни рекламни обяви. В това отношение прояви талант и скоро бе повишен за младши проектант на яhti. През него започна да минава голяма част от връзките между „Якобсон яhtс лимитед“ и корабостроителниците, работещи по техни проекти.

Продължаваше да учи, но класическите корпуси не се търсеха много. Братя Якобсен поемаха повечето масови модели, а старият Ед Ричтър, по прякор Чудото от Салем, чертаеше нестандартните състезателни и многокорпусни платноходи. Блейн въртеше информацията и рекламата и не му оставаше време за нищо друго.

Работата беше отговорна, необходима. Но не беше проектиране на яhti. Животът му в 2110 година безвъзвратно навлизаше в почти същия коловоз, както и през 1958.

Блейн дълбоко се замисли над това. От една страна, беше щастлив. Конфликтът между съзнанието му и чуждото тяло изглеждаше решен веднъж завинаги. Очевидно съзнанието командуваше.

От друга страна, положението не говореше много добре за качеството на въпросното съзнание. Ето го — човек, който е попаднал в бъдещето след 152 години, минал е през чудеса и ужаси, а отново работи с морна и страшна неизбежност като младши проектант на яhti, който се занимава с всичко друго, само не и с проектиране на яhti. Нима в характера му имаше някакъв фатален дефект, някакъв скрит недостатък, който го обричаше на подчинение независимо от обкръжението?

Унило си представяше как го захвърлят на около милион години в миналото, в каменната ера. Несъмнено след кратък период на първоначална адаптация би станал младши проектант на лодки еднодръвки. Само че не истински проектант. Работата му би била да

брои талисманите, да проверява качеството на дънерите и да доставя гнезда за греблата, докато някой друг момък (навярно неандерталски гений) ръководи цялата истинска работа.

Това беше обезсърчаващо. Но за щастие имаше и друга гледна точка. Неизбежното му завръщане можеше да се приеме като чудесен пример за душевна твърдост, за човешко постоянство. Той беше човек, който знае какво представлява. Както и да се променяше обкръжението, оставаше верен на своите задължения.

Погледнато така, можеше да се гордее, че во веки веков ще си остане младши проектант на яхти.

Продължи да работи, като се люшкаше между тези две основни самопреценки. Един-два пъти се срещна с Мари, но тя обикновено беше заета по управителни съвети на „Рекс“. Напусна хотела и се настани в малък, обзаведен с вкус апартамент. Ню Йорк започваше да му изглежда нормален.

А и дори да не бе спечелил нищо друго, напомняше си той, поне бе решил проблема с противоречията между съзнание и тяло.

Но тялото не се предаваше толкова лесно. Блейн бе пропуснал един от проблемите, които е вероятно да възникнат за собственик на силно, симпатично и крайно своенравно тяло като неговото.

Един ден конфликтът избухна отново и беше по-сериозен от когато и да било.

Беше напуснал работа в обичайния час и чакаше на автобусната спирка. Забеляза, че една жена го гледа втренчено. Беше на около двадесет и пет години, закръглена, привлекателна и червенокоса. Облечена бе простичко. Имаше решително лице, но в очите ѝ се криеше тъга.

Блейн разбра, че я е виждал и преди, но досега не ѝ е обръщал внимание. Припомни си, че веднъж се бе качила на хелибуса с него. Друг път бе влязла в някакъв магазин по стъпките му. И още няколко пъти бе минала покрай жилищния му блок, когато тръгваше за работа.

Наблюдаваше го навярно от седмици. Но защо?

Отвърна на погледа и зачака. Жената се поколеба, после каза:

— Може ли да поговорим за малко? — Гласът ѝ беше дрезгав, приятен, но много нервен. — Моля ви, мистър Блейн, много е важно.

Значи знаеше името му.

— Разбира се — отвърна Блейн. — Какво има?

— Не тук. Може ли... ъъ... да отидем някъде?

Блейн се ухили и тръсна глава. Изглеждаше сравнително безопасна, но и Орк изглеждаше така. В тоя свят да се доверяваш на непознати значеше да загубиш ума си, тялото или и двете заедно.

— Не ви познавам — каза Блейн — и не знам откъде сте научили името ми. Каквото и да искате, ще трябва да ми го кажете тук.

— Всъщност не би трябвало да ви досаждам — посърна жената. — Но не можех да се удържа, трябваше да поговоря с вас. Понякога ме наляга такава самота, нали знаете какво е?

— Самота? Е, да, но защо искате да разговаряте с мен?

Тя го изгледа печално.

— Вярно, вие не знаете.

— Не, не знам — търпеливо каза Блейн. — Защо?

— Не може ли да идем някъде? Не ми е приятно да го казвам пред хората.

— Ще трябва да го кажете — отсече Блейн, започвайки да мисли, че играта наистина е много сложна.

— О, добре — каза жената, явно засрамена. — Отдавна ви следя, мистър Блейн. Узнах името и професията ви. Трябваше да говоря с вас. Всичко е заради това ваше тяло.

— Какво?

— Тялото ви каза тя, без да го поглежда. — Виждате ли, то беше на съпруга ми, преди да го продаде на „Рекс Корпорейшън“.

Блейн отвори уста, но не можа да намери подходящи думи.

23.

Още от самото начало Блейн знаеше, че преди да му бъде връчено, тялото е живяло свой собствен живот в този свят. Действувало е, взимало е решения, обичало е, мразило е, оставяло е свой неповторим отпечатък върху обществото, изплитало е своя сложна и трайна мрежа от познанства. Би могъл дори да предположи, че е имало съпруга — повечето тела си имаха. Но той бе предпочел да не мисли за това. Бе си позволил да повярва, че всичко свързано с предишния собственик е изчезнало по най-удобен начин.

Собствената му среща с краденото тяло на Рей Мелхил би трябвало да му докаже колко наивно е подобно поведение. Сега, ще не ще, трябваше да помисли по въпроса.

Отидоха в апартамента на Блейн. Жената, Алис Кранч, седна унило на крайчеца на дивана и прие предложената цигара.

— Такива ми ти работи — каза тя. — Френк — тъй се казваше мъжът ми, Френк Кранч — все нещо не му достигаше, нали знаете? Имаше си добра работа като ловец, но все не беше доволен.

— Ловец?

— Да, беше копиеносец в китайските игри.

— Хмм — промърмори Блейн и отново се зачуди какво ли го бе накарало да отиде на онзи лов. Собствените му затруднения или дремещите рефлексии на Кранч? Колко досадно, че проблемът съзнание-тяло изникваше отново тъкмо когато изглеждаше тъй чудесно уреден.

— Но все не беше доволен — продължи Алис Кранч. — Не го свърташе, като гледаше ония смахнати богаташи как си уреждат убийствата и заминават в отвъдното. Ненавиждаше мисълта, че ще пукне като псе, такъв си беше Френк.

— Не го осъждам — каза Блейн.

Тя сви рамене.

— Какво да се прави? Френк нямаше шанс да спечели пари за задгробна застраховка. Това го мъчеше. А после дойде оная тежка рана в рамото, дето едва не го вкара в гроба. Сигурно още носите белега?

Блейн кимна.

— Е, от онзи момент вече не беше същият. Ловците обикновено не мислят много за смъртта, но Френк взе да си блъска главата. Мислеше за нея непрекъснато. А после срещна оная кльоцава дама от „Рекс“.

— Мари Торн?

— Същата. Кльоцава дама, твърда като пирон и студена като риба. Не разбирах какво толкова намираше Френк в нея. О, той си покръшкваше от време на време, повечето ловци са такива. От опасностите е. Но има кръшкане и кръшкане. Беше се лепнал като гербова марка за тая капризна дамичка от „Рекс“. Просто не разбирах какво толкова намираше в нея. Искам да кажа, беше толкова кльоцава и с толкова постна физиономия. Хубавичка беше, ако човек обича мършавите, но изглеждаше тъй, сякаш и в леглото ще влезе с дрехите, нали ме разбирате.

Блейн кимна измъчено.

— Продължавайте.

— Е, за някои вкусове не се спори, но мислех, че знам какво харесва Френк. И съм имала право, защото се оказа, че не кръшка с нея. Срещите били чисто делови. Един ден цъфна на вратата и ми рече: „Бейби, напускам те. Тръгвам на онуй пусто пътешествие в отвъдното. А пък за теб ще има една дебела пачка.“ — Алис въздъхна и избърса очи. — Тоя голям идиот си беше продал тялото! От „Рекс“ му осигурили задгробна застраховка, дали му обезщетение за мен и той адски се гордееше, проклетникът! Е, помъчих се да го разубедея, бърбих до посиняване. Никаква полза, беше решил, че негово е царството небесно. Мислеше си, че бездруго му е изпята песента и следващият лов ще го довърши. И замина. Обади ми се веднъж от Прага.

— Още ли е там? — запита Блейн, усещайки как настръхват косъмчетата по врата му.

— Вече цяла година не съм го чувала — каза Алис, — тъй че сигурно е преминал в отвъдното. Негодник!

Тя си поплака, после избърса очи с миниатюрна кърпичка и скръбно се вторачи в Блейн.

— Нямахте да ви досаждам. В края на краищата тялото си беше на Френк, той го продаде и сега е ваше. Нямам претенции спрямо него

или вас. Но понякога съм толкова потисната, толкова самотна.

— Представям си — прошепна Блейн, мислейки, че тя определено не е негов тип. Обективно погледнато, беше хубавичка. Миловидна, но възпълна. Чертите ѝ бяха добре оформени, подчертани и ярки. Червената коса, макар и явно боядисана, беше гладка и дълга до раменете. Такава жена можеше да си представи с ръце на кръста да хока полицай, да тегли рибарска мрежа, да танцува фламенко под звуците на китара, да подкарва стадо кози по планинска пътека с разкопчана селска блуза и широка пола, шушнеща около мощните ѝ бедра.

Но не му беше по вкуса.

Обаче, напомни си той, Френк Кранч е смятал, че тя е тъкмо по неговия вкус. А той носеше тялото на Кранч.

— Повечето ни приятели — продължаваше Алис — бяха ловци от китайските игри. О, някои наминаваха след като Френк си отиде. Но нали ги знаете ловците, само за едно си мислят.

— Това факт ли е? — запита Блейн.

— Да. И тъй, напуснах Пекин и се върнах в Ню Йорк, където съм родена. А после един ден видях Френк — тоест вас. Щях да припадна на място. Искам да кажа, би трябвало да го очаквам и прочие, но все пак си е потресение да видиш как се разхожда тялото на мъжа ти.

— И аз тъй мисля — съгласи се Блейн.

— Тръгнах подир вас значи и тъй нататък. Изобщо нямаше да ви досаждам или нещо такова, но все ме гризеше отвътре. И някак взех да се чудя що за човек... искам да кажа, Френк беше толкова... е, двамата много си пасвахме, нали разбирате.

— Естествено — каза Блейн.

— Бас държа, че ме мислите за ужасна жена!

— Нищо подобно! — възрази Блейн.

Тя го гледаше право в очите със скръбно и кокетно изражение. Блейн усети как потръпва старата рана на Кранч.

Но не забравяй, каза си той, Кранч е изчезнал. Сега всичко е на Блейн — волята на Блейн, изборът на Блейн, вкусът на Блейн...

Нали?

Трябва да се отърва от този проблем, помисли той, докато прегръщаше податливата Алис и я целуваше със съвсем неблейновска страст...

На сутринта Алис приготви закуската. Блейн седеше, гледаше през прозореца и из главата му се въртяха черни мисли.

Отминалата нощ го бе убедила окончателно, че Кранч продължава да царува над умо-телесната коалиция Кранч-Блейн. Защото снощи изобщо не приличаше на себе си. Беше свиреп, жесток, груб, гневен и ликуващ. Бе се превърнал във всичко онова, което винаги го отблъскваше, бе се отдал на страсти, навярно граничещи с безумие.

Това не беше Блейн. Беше Кранч, Победоносното тяло.

Блейн винаги бе ценил високо деликатната изтънченост и усета към нюанси. Може би прекалено високо. И все пак това бяха негови достоинства, израз на собствената му, лична индивидуалност. С тях беше Томас Блейн. Без тях ставаше по-малко от нищо — сянка, хвърляна от всепобедния Кранч.

Унило си представи бъдещето. Щеше да се откаже от борбата и да стане такъв, какъвто го иска тялото — побойник, кавгаджия, жизнерадостен скитник. Може би след време щеше да привикне с този живот, дори да го хареса...

— Закуската е готова — обяви Алис.

Закусиха мълчаливо. Алис скръбно опипваше синината на ръката си. Накрая Блейн не издържа.

— Виж какво — каза той, — съжалявам.

— За какво?

— За всичко.

Тя се усмихна измъчено.

— Няма нищо. Всъщност вината беше моя.

— Съмнявам се. Подай ми маслото, ако обичаш.

Тя му подаде маслото. Няколко минути се храниха мълчаливо. После Алис каза:

— Беше много, много глупаво.

— Защо?

— Сигурно съм тичала подир илюзия. Мислех си, че мога пак да намеря Френк цял и невредим. Всъщност не съм такава, мистър Блейн. Но мислех, че ще бъде както с Френк.

— А не беше ли?

Тя поклати глава.

— Не, разбира се, че не.

Блейн внимателно остави кафеената чашка.

— Предполагам, че Кранч е бил по-груб. Предполагам, че те е бяхтил от стена в стена. Предполагам...

— О, не! — извика тя. — Никога! Мистър Блейн, Френк беше ловец и имаше тежък живот. Но към мен винаги е бил съвършен джентълмен. Имаше обноски, такъв си беше Френк.

— Имаше ли?

— Несъмнено имаше! Френк винаги беше нежен с мен, мистър Блейн. Беше... деликатен, нали ме разбирате. Мил. Нежен. Никога, никога не беше груб. Честно казано, беше точно обратното на вас, мистър Блейн.

— Ъ — рече Блейн.

— Не че ви има нещо — добави тя с прибързано съчувствие. — Вие наистина сте грубичък, но нали знаете, вкусове разни.

— Сигурно е тъй — каза Блейн. — Да, сигурно е тъй.

Довършиха закуската сред неловко мълчание. Освободена от натрапчивата илюзия, Алис си тръгна веднага след това, без дори да подхвърли, че може пак да се видят някой ден. Блейн седеше в широкото кресло, гледаше през прозореца и мислеше.

Значи не беше като Кранч!

Печалната истина, каза си той, бе, че постъпваше както си въобразяваше постъпките на Кранч при подобни обстоятелства. Чисто самовнушение. Истерично си бе втълпил, че един силен, активен, енергичен мъж, който работи на чист въздух, непременно ще се държи с жените като мечка.

Бе се подвел по стереотипа. Щеше да се чувства още по-глупав, ако не беше толкова облекчен от възвръщането на застрашената си блейновщина.

Намръщи се, като си припомни как Алис описваше Мари. Кльоцава, твърда като пирон и студена като риба. Пак стереотипи.

Но при дадените обстоятелства едва ли можеше да упреква Алис.

24.

Няколко дни по-късно Блейн получи известие, че го чакат за разговор в Духовната централа. Намина там след работа и попадна в кабинета, който бе използвал предния път.

— Здравей, Том — раздаде се от високоговорителя гласът на Мелхил.

— Здравсти, Рей. Чудех се къде се губиш.

— Още съм на Прага, но вече няма да е задълго. Ще трябва да продължа и да ви дя как изглежда отвъдното. Обаче исках пак да поговоря с теб, Том. Мисля, че трябва да внимаваш с Мари Торн.

— Ама, Рей...

— Сериозно ти казвам. През цялото време е в „Рекс“. Не зная какво става там, залата им за конференции е изолирана против психическо проникване. Но нещо се мъти около теб и тя е замесена здравата.

— Ще си отворям очите — каза Блейн.

— Том, моля те, послушай ме. Махай се от Ню Йорк. Махай се бързо, докато още имаш тяло и съзнание в него.

— Оставам — каза Блейн.

— Упорито копеле — прочувствено изрече Мелхил. — Каква полза, че имаш дух закрилник, щом изобщо не го слушаш?

— Много съм ти благодарен за помощта — каза Блейн. — Наистина. Но кажи ми откровено, какво ще спечеля, ако избягам?

— Може да останеш жив малко по-дълго.

— Само малко? Толкова ли е зле?

— Доста. Том, помни, че не бива да вярваш никому. Сега трябва да си тръгвам.

— Ще те чуя ли пак, Рей?

— Може би да — каза Мелхил. — Може би не. Успех, момко.

Разговорът приключи. Блейн се прибра в апартамента си.

Следващият ден беше събота. Блейн се въргала в леглото до късно, направи си закуска и опита да се обади на Мари. Нямаше я. Реши да прекара деня в почивка и да изгледа сензофилмите.

Този следобед го посетиха двама души.

Най-напред дойде кротка прегърбена бабичка, облечена в строга тъмна униформа. На армейското ѝ кепе беше изписано: „Стара църква“.

— Сър — каза тя с леко хъхрещ глас, — аз събирам пожертвувания за Старата църква, организация, която цели да укрепи вярата в тия безпътни и безбожни времена.

— Съжалявам — рече Блейн и понечи да затвори вратата.

Но под носа на старицата навярно неведнъж се бяха захлопвали врати. Тя се вклини между вратата и касата, продължавайки да говори.

— Дошла е, млади сър, епохата на Вавилонския звяр, времето за душевна погибел. Дошла е епохата на Сатаната и часът на привидния му триумф. Но не се подлъгвайте! Всевишният допуска това да се случи, за да изпита и отсъди, да отдели зърното от плевата. Бойте се от изкушение! Бойте се от пътя на злото, който се разстила пред вас великолепен и бляскав!

Блейн ѝ подаде един долар, за да млъкне. Бабичката благодари, но продължи да приказва.

— Пазете се, млади сър, от последната сатанинска съблазън — фалшивия рай, наричан от хората „задгробен живот“! Та можеше ли Сатаната да измисли по-хитра примка за света човешки от тази, неговата най-голяма илюзия! Илюзията, че адът е рай! И хората се подлъгват по лукавата измама и сами влизат в нея!

— Благодаря — каза Блейн, опитвайки да затвори вратата.

— Помнете ми думите! — викна старицата, като го гледаше с изцъклени сини очи. — Отвъдното е зло! Бойте се от пророците на адския задгробен живот!

— Благодаря! — кресна Блейн и успя да затвори вратата.

Отново се отпусна в креслото и включи проектора. Почти за цял час се вгълби в „Бягство на Венера“. После на вратата се почука.

Блейн отвори и видя дребен, добре облечен бузест младеж със сериозна физиономия.

— Мистър Томас Блейн? — запита непознатият.

— Аз съм.

— Мистър Блейн, аз съм Чарлз Фаръл от Корпорация „Задгробен живот“. Мога ли да поговоря с вас? Ако сега не е удобно, навярно можем да уговорим среща за някой друг...

— Влизайте — каза Блейн, разтваряйки широко вратата пред пророка на адския задгробен живот.

Фаръл беше благ, деловит, сладкодумен пророк. Първата му работа бе да връчи на Блейн писмо, напечатано върху бланка на Корпорация „Задгробен живот“ и потвърждаващо, че Чарлз Фаръл е пълномощен представител на корпорацията. Писмото съдържаше подробно описание на Фаръл, подписа му, три подпечатани снимки и пълен комплект отпечатъци от пръстите му.

— А ето и доказателства за самоличността ми — каза Фаръл и измъкна от портфейла си пилотска книжка, библиотечна карта, удостоверение за гласоподаване и документ за освобождаване от държавна служба. После притисна пръстите на дясната си ръка върху отделно листче специално обработена хартия и го подаде на Блейн за сверка с отпечатъците в писмото.

— Необходимо ли е всичко това? — попита Блейн.

— Абсолютно — отвърна Фаръл. — В миналото имахме някои неприятни инциденти. Безскрупулни спекуланти често опитват да се представят за служители на „Задгробен живот“ сред лековерни или бедни хора. Предлагат спасение на безценица, взимат каквото могат и изчезват от града. Прекалено много нещастници загубиха цялото си състояние, без да получат нещо в замяна. Защото незаконните посредници, дори когато наистина работят за някоя дребна и мимолетна задгробна фирма, не разполагат с необходимата за такава дейност сложна апаратура и опитни техници.

— Не знаех — каза Блейн. — Няма ли да седнете?

Фаръл седна.

— Бюрото за контрол на бизнеса се мъчи да вземе някакви мерки. Обаче спекулантите са прекалено подвижни, затова трудно ги хващат. Само Корпорация „Задгробен живот“ и още две компании с правителствено одобрена техника могат да осигурят онова, което обещават — живот след смъртта.

— Ами разните дисциплини за укрепване на духа? — запита Блейн.

— Съзнателно ги прескочих. Те са съвсем друга категория. Ако имате необходимото търпение и решителност за двацетгодишно напрегнато обучение, прав ви път. Ако нямате, значи ви трябва научна помощ и подкрепа. И тогава на сцената излизаме ние.

— Бих желал да чуя нещо повече за това — каза Блейн.

Мистър Фаръл се настани по-удобно в креслото.

— Ако сте като повечето хора, навярно искате да знаете що е живот? Що е смърт? Що е съзнание? Къде е точката на взаимодействие между съзнание и тяло? Дали съзнанието е и душа? Дали душата е и съзнание? Дали са независими, взаимозависими или преплетени? Съществува ли изобщо това, което наричаме душа? — Фаръл се усмихна. — Това ли са част от въпросите, на които искате да отговоря?

Блейн кимна.

— Е, не мога — каза Фаръл. — Просто не знаем, нямаме и представа. Що се отнася до нас, това са религиозно-философски въпроси, на които Корпорация „Задгробен живот“ няма намерение и даже не се опитва да отговори. Интересуват ни резултатите, а не догадките. Ориентацията ни е медицинска. Подходът ни — прагматичен. Не ни е грижа как и защо получаваме резултатите, нито пък колко странни изглеждат. Има ли резултат? Това е единственият въпрос, който задаваме, и в него е нашата принципна позиция.

— Мисля, че изяснихте положението — каза Блейн.

— За мен е важно да го сторя от самото начало. Тъй че позволете да уточня още нещо. Не допускате грешката да си мислите, че предлагаме рая.

— Така ли?

— В никакъв случай! Раят е религиозно понятие, а ние нямаме нищо общо с религията. Нашият задгробен живот е оцеляване на съзнанието след смъртта на тялото. Толкоз. Не претендираме, че задгробният живот е рай, както например някои древни учени са твърдели, че костите на първобитните хора са останки от Адам и Ева.

— Преди вас тук намина една бабичка — каза Блейн. — Тя твърдеше, че отвъдното е ад.

— Тя е фанатичка — ухили се Фаръл. — Преследва ме навсякъде. Откъде да знам, може и да е свършено права.

— Какво знаете за отвъдното?

— Познанията ни са оскъдни — призна Фаръл. — Със сигурност знаем само следното. След телесната смърт съзнанието се прехвърля в област, наречена Праг, която съществува между Земята и отвъдното. Смятаме, че това е нещо като подготвителен етап за прехода към

отвъдното. Попадне ли там, съзнанието може да продължи по-нататък когато пожелае.

— Но как изглежда отвъдното?

— Не знаем. Почти сме уверени, че няма физическа основа. Оттук нататък всичко е догадка. Някои мислят, че съзнанието е същността на тялото и следователно човек може да отнесе в отвъдното същностите на светските си имоти. Може би. Други не са съгласни. Някои смятат, че отвъдното е място, където душите изчакват реда си, за да се преродят на други планети като част от необятен цикъл на прераждане. Може и това да е вярно. Други смятат, че отвъдното е само първи етап от извънземното съществуване и че има още шест, все по-трудни за достигане, завършващи с нещо като нирвана. Може би. Чувал съм, че отвъдното е безкрайна мъглива област, където бродиш самотен, вечно търсиш и никога не намираш. Чел съм теории, доказващи, че хората трябва да се групират в отвъдното по семейства, други казват, че групирането става по раси, религии, цвят на кожата или обществено положение. Някои хора, както лично се убедихте, твърдят, че влизате в самия ад. Има привърженици на теорията за илюзията, които заявяват, че съзнанието изчезва окончателно, когато напусне Прага. А има и хора, които обвиняват корпорациите, че фалшифицират всички ефекти. Неотдавна излезе научен труд, в който се казва, че човек може да намери в отвъдното каквото пожелае — рай, царство небесно, валхала, зелени пасища, въпрос на избор. Твърди се, че в отвъдното царуват древните богове — боговете на Хаити, Скандинавия или Белгийско Конго, зависи към коя теория се придържаш. Естествено контратеорията пък доказва, че изобщо не може да има богове. Виждал съм една английска книга, доказваща, че отвъдното се управлява от английски духове, руска книга, твърдяща, че управляват руснаци, и няколко американски книги, които доказват, че властта е на американците. Миналата година излезе една книга, заявяваща, че отвъдното има правителство от анархисти. Виден философ настоява, че конкуренцията е природен закон, значи и в отвъдното трябва да е тъй. И така нататък. Можете да изберете която и да било от тия теории, мистър Блейн, или пък да си измислите собствена.

— А вие какво мислите? — запита Блейн.

— Аз? Запазвам си правото на мнение. Като му дойде времето, ще ида там и ще разбера.

— Това ми допада — каза Блейн. — За съжаление няма да имам тази възможност. Не разполагам с парите за тия ваши баснословни цени.

— Знам. Проверих финансите ви, преди да се обадя.

— Тогава защо...

— Всяка година — каза Фаръл — определен брой задгробни застраховки се раздават безплатно, някои от филантропи, други от корпорации и тръстове, а една малка част — по лотария. Щастлив съм, мистър Блейн, да ви съобщя, че сте избран за едно от тия дарения.

— Аз?

— Приемете моите поздравления — каза Фаръл. — Имате невероятен късмет.

— Но кой ми прави дарението?

— Корпорацията „Мейн-Фарбинджър текстил“.

— Никога не съм ги чувал.

— Е, те са чули за вас. Дарението е знак на признание за пътешествието ви от 1958 година до нашата епоха. Приемате ли го?

Блейн се втренчи в задгробния представител. Фаръл изглеждаше искрен; така или иначе, историята му можеше да се провери в управлението на „Задгробен живот“. Блейн имаше известни подозрения спрямо великолепия дар, подхвърлен тъй ненадейно в ръцете му. Но мисълта за гарантирано оцеляване след смъртта надделя над всички възможни съмнения, отхвърли всички възможни страхове. Благоразумието е полезно нещо, но не и когато пред теб се разтварят портите на задгробния живот.

— Какво ще трябва да направя? — запита той.

— Просто да ме придружите в сградата на „Задгробен живот“ — отвърна Фаръл. — Можем да свършим необходимото за няколко часа.

Оцеляване! Живот подир смъртта!

— Много добре — каза Блейн. — Приемам дарението. Да вървим!

Незабавно напуснаха апартамента.

25.

Хелитаксито ги откара право в сградата на „Задгробен живот“. Фаръл отведе Блейн до Приемното отделение и подаде на дежурната фотокопие от акта за дарение. Блейн даде отпечатъци от пръстите си и представи ловния си билет. Жената грижливо свери всички данни със своя официален списък на приетите. Накрая се увери във валидността на документите и подписа приемния лист.

След това Фаръл отведе Блейн в Контролната зала, пожела му успех и излезе.

В Контролната зала група млади техници поеца щафетата и подложиха Блейн на всевъзможни прегледи. Батареи от калкулатори щракаха, громоляха и бълваха метри хартиена лента и дъжд от перфокарти. Злокобни машини бълбукаха и писукаха насреща му, зяпаха го с огромни червени очи, примигваха и грейваха с янтарна светлина. Самописци драскаха по разграфени листове. И през цялото време техниците поддържаха оживен делови разговор.

— Интересна бета реакция. Мислиш ли, че можем да изравним тая дъга?

— Може, може, стига само да понижиш коефициента на предприемчивост.

— Не ми се ще. Това разхлабва мрежата.

— Не е речено да я разхлабиш чак дотам. Така или иначе, ще издържи травмата.

— Може би... Ами тоя Хенлигер-фактор? Изключен е.

— Защото е в тяло приемник. Ще се покаже.

— Миналата седмица не се показа. Онзи тип изхвърча като ракета.

— Той от самото начало си беше малко нестабилен.

— Хей! — възкликна Блейн. — Има ли шанс да не стане?

Техниците се обърнаха, като че го виждаха за пръв път.

— Всеки случай е различен, братче — каза единият.

— С всекиго трябва да се работи индивидуално.

— Просто проблеми, непрекъснато проблеми.

— Мислех, че процедурата е напълно разработена — каза Блейн.
— Казаха ми, че е безпогрешна.

— Е, да, това разправят на клиентите — презрително рече един от техниците.

— Рекламен боклук.

— Тук нещата се объркват ежедневно. Още много хляб има да ядем, додето се оправим.

— Но можете ли да разберете, дали процедурата е успешна? — обади се Блейн.

— Естествено. Ако е успешна, още си жив.

— Ако не е, тук ти е краят.

— Обикновено е успешна — утеши го един техник. — За всички освен за К-3.

— Тъкмо този проклет фактор К-3 ни съсипва. Казвай, Джеймсън, К-3 ли е, или не?

— Не съм сигурен — отвърна Джеймсън, прегърбен над някакъв примигващ инструмент. — Тест-машината пак се е скапала.

— Какво е К-3? — запита Блейн.

— Де да знаехме! — навъсено рече Джеймсън. — Само в едно сме сигурни — който го има, не може да оцелее след смъртта.

— При никакви обстоятелства.

— Старият Фицрой смята, че това е вграден ограничителен фактор, въведен от природата, за да не се развилнее човешкият род.

— Но тия, дето имат К-3, не го предават на децата си.

— Не е изключено да е блуждаещ ген и да прескача няколко поколения.

— Аз К-3 ли съм? — запита Блейн, като се мъчеше да удържи трепета в гласа си.

— Едва ли — добродушно каза Джеймсън. — Доста е рядък. Чакай да проверя.

Блейн зачака, докато техниците преглеждаха данните, а Джеймсън се мъчеше да определи с дефектната си машина дали има фактор К-3, или не. След известно време Джеймсън надигна глава.

— Е, комай не е К-3. Макар че кой ли знае всъщност? Както и да е, хайде на работа.

— А сега какво? — запита Блейн.

Иглата на спринцовка се заби дълбоко в ръката му.

— Не бой се — рече му един техник, — всичко ще мине чудесно.
— Сигурни ли сте, че не съм К-3?

Техникът кимна небрежно. Блейн искаше да пита още нещо, но го обори дрямка. Техниците го вдигнаха и го положиха върху бяла операционна маса.

Когато се свести, лежеше на удобна кушетка и слушаше тиха, ласкава музика. Една сестра му подаде чаша шери, а до нея стоеше лъчезарно усмихнат мистър Фаръл.

— Добре ли се чувствувате? — запита Фаръл. — Би трябвало. Всичко мина отлично.

— Тъй ли?

— Няма място за грешка. Мистър Блейн, задгробният живот е ваш.

Блейн допи шерито и се изправи малко неуверено.

— Задгробният живот е мой? Когато и да умра? От каквото и да умра?

— Точно така. Независимо от начина или времето на смъртта, съзнанието ви ще оцелее. Как се чувствувате?

— Не знам — каза Блейн.

Започна да реагира едва половин час по-късно, докато се завръщаше към апартамента си.

Задгробният живот беше негов!

Изведнъж го изпълни див възторг. Вече нищо нямаше значение, съвсем нищо! Беше безсмъртен! Можеха да го убият на място и пак щеше да оцелее!

Изпитваше великолепно опиянение. Весело си помисли дали да не се хвърли под колелата на някой минаващ камион. Какво толкова? Всъщност нищо не можеше да му навреди! Сега можеше да стане берсерк, весело да кълца из тълпата. Защо не? Всъщност ченгетата можеха да убият само тялото му!

Чувството беше неописуемо. Сега Блейн за пръв път осъзна какъв товар са носили хората през целия си живот преди откриването на научно доказан задгробен живот. Припомни си тежкия, разплут, непрестанен подсъзнателен страх от смъртта, който неусетно преценяваше всяка постъпка и просмукваше всяко движение. Смъртта, този древен враг, сянката, която пълзи по коридорите на човешкото съзнание като някаква зловеща тения, призракът на всички дни и

нощи, спотаеният злодей зад ъглите, сянката зад вратите, невидимият гост на всяко пиршество, незнайната фигура сред всеки пейзаж, вездесъща, вечно чакаща...

Край.

Защото сега от съзнанието му се бе сринало страхотно бреме. Страхът от смъртта бе изчезнал, опияняващо изчезнал, и той се чувствуваше лек като перце. Смъртта, тази древна неприятелка, беше победена!

Завърна се в апартамента, обзет от неописуемо блаженство. Когато отключи вратата, телефонът звънеше.

— Блейн слуша!

— Том! — Беше Мари Торн. — Къде изчезна? Цял ден се мъча да те откроя.

— Бях навън, скъпа. А ти къде беше, по дяволите?

— В „Рекс“. Опитвах да разбера какво са замислили. Сега слушай внимателно, имам важна вест за теб.

— И аз имам важна вест за теб, скъпа — каза Блейн.

— Слушай ме! Днес в твоя апартамент ще се появи един човек. Ще се представи за търговец от Корпорация „Задгробен живот“ и ще ти предложи безплатна задгробна застраховка. Не приемай.

— Защо не? Мошеник ли е?

— Не, всичко е истина, предложението също. Но не бива да приемаш.

— Вече приех — каза Блейн.

— Какво?

— Той беше тук преди няколко часа. Приех.

— Мина ли вече процедурата?

— Да. Да не е била фалшива?

— Не — каза Мари, — разбира се, че не е била. О, Том, кога ще се научиш да не приемаш подаръци от непознати? Имахме време за задгробната застраховка... О, Том!

— Какво има? — запита Блейн. — Беше дарение от „Мейн-Фарбинджър текстил“.

— Тая фирма се владее изцяло от „Рекс Корпорейшън“.

— О... Че какво от това?

— Том, директорите на „Рекс“ ти направиха това дарение. Използват „Мейн-Фарбинджър“ за параван, но дарението е от „Рекс“!

Не разбираш ли какво означава това?

— Не. Вместо да крещиш, би ли ми обяснила по човешки?

— Том, става дума за параграфа за разрешеното убийство от Закона за самоубийството. Ще го приложат.

— За какво говориш?

— Говоря за онзи параграф от Закона за самоубийството, който узаконява взимането на тяло приемник. „Рекс“ гарантира оцеляване на съзнанието ти след смъртта и ти прие. Сега могат законно да вземат тялото ти за каквото пожелаят. То е тяхна собственост. Могат да убият тялото ти, Том!

— Да ме убият?

— Да. И разбира се, ще го сторят. Правителството подготвя процес срещу тях за незаконното ти извличане от миналото. Ако не се мотаеш наоколо, няма доказателства. Слушай сега. Трябва да напуснеш Ню Йорк, после страната. Може тогава да те оставят на мира. Ще ти помагам. Мисля, че трябва...

Телефонът замлъкна.

Блейн прещрака вилката няколко пъти, но не чу сигнал. Явно линията беше прекъсната.

Възторгът, който го изпълваше до преди няколко секунди, бързо се изпари. Изчезна опияняващото чувство на независимост от смъртта. Как изобщо му бе хрумнало, че може да стане берсерк? Искаше да живее. Искаше да живее в плът и кръв на Земята, която познаваше и обичаше. В духовния живот нямаше нищо лошо, но засега не го искаше. И още дълго нямаше да го поиска. Искаше да живее сред солидни предмети, да диша въздух, да яде хляб и да пие вода, да усеща плътта около себе си, да докосва чужда плът.

Кога ще опитат да го убият? По всяко време. Апартаментът му беше клопка. Блейн бързо натъпка всички пари в джоба си и изтича към вратата. Отвори я и огледа коридора. Беше пуст.

Изскочи навън, хукна по коридора и изведнъж спря.

Изад ъгъла се бе появил човек. Стоеше наред коридора. Носеше грамаден лъчемет, насочен към корема на Блейн.

Беше Сами Джоунс.

— Ах, Том, Том — въздъхна Джоунс. — Повярвай ми, адски съжалявам, че си ти. Но бизнесът си е бизнес.

Блейн стоеше като вкаменен, а дулото на лъчемета се надигаше към гърдите му.

— Защо ти? — успя да запита той.

— Че кой друг? — отвърна Сами Джоунс. — Не съм ли най-добрият ловец в западното полукълбо, пък сигурно и в Европа? „Рекс“ ни нае всички до един от Ню Йорк и областта. Само че този път с лъчево и огнестрелно оръжие. Съжалявам, че си ти, Том.

— Но нали и аз съм ловец — възрази Блейн.

— Няма да си първият застрелян. Рискове на професията, момче. Не мърдай. Ще те оправя бързо и чисто.

— Не искам да умра! — изпъшка Блейн.

— Защо не? — запита Джоунс. — Нали си получи задгробната застраховка?

— Измамиха ме! Искам да живея! Недей, Сами!

Лицето на Сами Джоунс стана сурово. Той старателно се прицели, после отпусна лъчемета.

— Много милозлив взех да ставам за тая игра — каза Джоунс. — Добре, Том, тръгвай. Мисля си, че всяка Плячка трябва да има малко преднина. Тъй е по-спортсменско. Обаче те пускам само за малко.

— Благодаря, Сами — каза Блейн и хукна по коридора.

— Обаче, Том... ако наистина ти се живее, отваряй си очите. Казвам ти, в Ню Йорк сега ловците са повече от жителите. И всички транспортни средства са под надзор.

— Благодаря — подвикна Блейн, търчейки по стълбите.

Озова се на улицата, но не знаеше къде да иде. А нямаше време за колебания. Беше късен следобед, до спасителния мрак оставаха дълги часове. Избра посока и закрачи напред.

Почти инстинктивно нозете го поведоха към бордеите на града.

26.

С ръце в джобовете крачеше покрай разнебитени къщурки и стари жилищни блокове, край евтини кръчми и нощни локали, мъчейки се да разсъждава. Трябваше да измисли план. Ако не си съставеше някакъв план, някакъв начин да се измъкне от Ню Йорк, ловците щяха да го открият след час-два.

Джоунс му бе казал, че транспортните средства са под надзор. На какво можеше да се надява тогава? Беше невъоръжен, незащитен...

Е, навярно имаше начин да промени това. С пистолет в ръката положението щеше да е малко по-друго. Всъщност много по-друго. Както бе изтъкнал Хъл, ловецът може законно да застреля Плячка, но ако Плячката застреля ловец, подлежи на арест и строго наказание.

Ако застреляше ловец, полицията беше длъжна да го арестува! Всичко щеше да се обърка ужасно, но поне щеше да се спаси от непосредствената заплаха.

Продължи напред, докато стигна до заложна къща. На витрината лъщяха редици огнестрелни и лъчеви оръжия, ловни пушки, кинжали и мачете. Блейн влезе.

— Трябва ми пистолет — каза той на мустакатия мъж зад тезгяха.

— Пистолет. Тъй. И какъв пистолет по-точно? — запита мъжът.

— Лъчеви имате ли?

Съдържателят кимна и пристъпи към едно чекмедже. На бял свят се появи блестящ пистолет с лъскави медни инкрустации.

— Това, значи, е специална стока. Автентичен лъчев пистолет „Сейлс-Бърн“ за лов на едър венериански дивеч. От петстотин ярда можете да срежете на две всяка тичаща, пълзяща или летяща твар. Отстрани е регулаторът за ширина. Можете да го нагласите ветрилообразно за близки разстояния или да го свиете на иглен лъч за далечна стрелба.

— Чудесно, чудесно — рече Блейн, вадейки банкноти от джоба си.

— Това копче тук — продължаваше съдържателят — регулира времетраенето на изстрела. Както е нагласено сега, дава стандартния кратък разряд. Едно деление удължава времетраенето с четвърт секунда. Сложете го на автоматична стрелба и ще реже като коса. Има заряд за повече от четири часа, в оригиналната батерия са останали над три. Нещо повече, можете да използвате това оръжие в домашната си работилница. Със специална стойка и приставка за ограничаване на мощността можете да режете пластмаса по-добре, отколкото на банциг. Друга приставка го превръща в поялна лампа. Приставки се купуват...

— Купувам — прекъсна го Блейн.

Съдържателят кимна.

— Може ли да видя разрешителното ви, моля?

Блейн извади ловния си билет и му го показа. Съдържателят кимна и с подлудяваща мудност попълни квитанция.

— Не си правете труда. Ще го взема както си е.

— Тогава ще струва седемдесет и пет долара — каза съдържателят.

Докато Блейн хвърляше парите на тезгяха, продавачът се загледа в някакъв списък, закачен на задната стена.

— Стойте! — внезапно рече той.

— А?

— Не мога да ви продам това оръжие.

— Защо не? — запита Блейн. — Видяхте ловния ми билет.

— Но не ми казахте, че сте регистрирана Плячка. Знаете, че Плячката не може да носи оръжие. Излъчиха името ви преди половин час. Законно няма да ви продадат оръжие никъде в Ню Йорк, мистър Блейн.

Съдържателят избута банкнотите към края на тезгяха. Блейн се хвърли към ръчовия пистолет. Съдържателят го изпревари и насочи оръжието срещу него.

— Би трябвало да им спестя труда — каза той. — Нали си имаш проклетата застраховка? Какво искаш още?

Блейн стоеше съвършено неподвижно. Съдържателят отпусна пистолета.

— Но не е моя работа — добави той. — И без това ловците скоро ще те спипат.

Той се пресегна под тезгяха и натисна някакъв бутон. Блейн се завъртя и изтича навън. Свечеряваше се. Но сега знаеха къде се намира. Ловците навярно вече се стичаха насам.

Стори му се, че чу някой да го вика по име. Без да поглежда назад, той се втурна през тълпата и се помъчи да измисли нещо. Не можеше да умре така, нали? Не можеше да прескочи 152 години само за да бъде застрелян пред очите на милиони хора! Просто не беше честно!

Забеляза, че по петите му крачи ухилен мъж. Беше Тезей с пистолет в ръка — изчакваше да се разчисти пространство за стрелба.

Блейн хукна още по-бързо, провря се през тълпата и кръшна в пресечката. Изтича по нея, сетне внезапно спря.

На фона на светлината в края на уличката се очертаваше човешки силует. Едната му ръка беше на кръста, другата се надигаше за стрелба. Блейн се поколеба, озърна се към Тезей.

Дребният ловец стреля и лъчът обгори ръкава на Блейн. Блейн изтича към една отворена врата, но тя рязко се захлопна под носа му. Втори изстрел опърли сакото му.

С кошмарна яснота загледа как идват двамата ловци — Тезей съвсем близо зад него, другият ловец малко по-далече преграждаше изхода. С натежали като олово крака Блейн побягна към по-далечния враг, прескачайки канализационни люкове и решетки на метрото, покрай магазини със спуснати рулетки и заключени къщни врати.

— Дръпни се, Тезей! — викна ловецът. — Държа го на мушка!

— Виж му сметката, Хендрик! — отвърна Тезей и се прилепи към стената, за да избегне лъча.

От петдесет фута разстояние ловецът се прицели и стреля. Блейн се просна по очи и лъчът прелетя над него. Търкулна се настрани, опитвайки да намери последно убежище в някой вход. Лъчът шареше подир него, обгаряше бетона и превръщаше в пара локвите мръсна вода.

Сетне една от решетките на метрото хлътна под тялото му.

Падайки, той разбра, че решетката навярно е била срязана от лъча. Невероятен късмет! Но трябваше да падне на крака. Трябваше да остане в съзнание, да се отдръпне от шахтата, да използва късмета. Ако загубеше съзнание, тялото му щеше да лежи точно под отвора — удобна мишена за ловците, застанали на ръба.

Опита да се преметне във въздуха, но закъсня. Тежко падна по гръб и главата му се блъсна в един железен стълб. Но волята да запази съзнание бе толкова силна, че успя да се изправи на крака.

Трябваше да се отдалечи по-навътре из тунелите на метрото, толкова далече, че да не го намерят.

Но дори първата крачка бе непосилна. Нозете му се подгънаха безпомощно. Падна по очи, извъртя се и погледна нагоре към зеещия отвор.

После изгуби съзнание.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

27.

Когато се свести, Блейн реши, че задгробният живот не му харесва. Беше тъмно, неравно и миришеше на машинно масло и тиня. Освен това го болеше главата и имаше чувството, че гърбът му е строшен поне на три места.

Може ли дух да усеща болка? Блейн се размърда и установи, че все още има тяло. Всъщност даже усещаше само тялото си, духът още се рееше. Изглежда, не беше в отвъдното.

— Почини си още малко — изрече нечий глас.

— Кой е? — запита Блейн непрогледния мрак.

— Смит.

— О! Ти! — Блейн седна и опипа тръпнещата си глава. — Как го направи, Смит?

— Още малко и нямаше да успея — каза зомбито. — Щом те обявиха за Плячка, тръгнах да те търся. Неколцина от тукашните ми приятели предложиха да помогнат, но ти бягаше прекалено бързо. Извиках те, когато излезе от заложната къща.

— Да, стори ми се, че чух глас — каза Блейн.

— Ако се беше обърнал, можехме да те приберем още тогава. Но ти не се обърна, затова те последвахме. На няколко пъти ти отваряхме решетки и канализационни люкове, обаче беше трудно да преценим момента. Всеки път малко закъснявахме.

— Но не и последния път — каза Блейн.

— Накрая се наложи да отворя решетката точно под тебе. Съжалявам, че си удари главата.

— Къде съм?

— Издърпах те от главния тунел — каза Смит. — Сега си в страничен коридор. Тук ловците няма да те открият.

Блейн отново не намираше подходящи думи, за да благодари на Смит. А и Смит отново не приемаше благодарности.

— Не е заради теб, Блейн. За себе си го правя. Нужен си ми.

— Разбра ли вече за какво?

— Още не — каза Смит.

Привиквайки към сумрака, очите на Блейн различиха очертанията на главата и раменете на зомбито.

— А сега какво? — запита той.

— Сега си в безопасност. През подземията можем да те отведем чак до Ню Джърси. Оттам нататък ще се оправяш сам. Но не ми се вярва да имаш затруднения.

— Какво чакаме в момента?

— Мистър Кийн. Без негово разрешение не мога да те преведа по тунелите.

Зачакаха. След няколко минути Блейн различи да се задава крехката фигура на мистър Кийн, подпрян върху ръката на грамадния негър.

— Съжалявам, че имате неприятности — каза Кийн, сядайки до Блейн. — Много жалко.

— Мистър Кийн — обади се Смит, — ако само ми разрешите да го преведа до Ню Джърси по стария тунел Холанд...

— Искрено съжалявам — прекъсна го Кийн, — но не мога да разреша.

Блейн се озърна и видя, че е обкръжен от десетина парцаливи зомбита.

— Разговарях с ловците — каза Кийн — и им дадох гаранция, че до половин час ще се завърнете горе на улиците. Сега трябва да си вървите, Блейн.

— Но защо?

— Просто не можем да си позволим да ви помогнем — обясни Кийн. — И първия път поех необичаен риск, като ви позволих да оскверните гробницата на Рейли. Но го сторих заради Смит, защото съдбата му изглежда някак свързана с вашата. А Смит е от моя народ. Но този път е прекалено. Знаете, че мълчаливо ни търпят да живеем под земята — но само толкова.

— Знам — каза Блейн.

— Смит трябваше да помисли за последствията. Когато отвори онази решетка под вас, ловците нахлуха в тунелите. Не ви намериха, но знаят, че сте някъде тук. И взеха да търсят, Блейн, да търсят! Десетки ловци претърсват нашите подземия, блъскат нашите хора, заплашват, крещят, приказват по малките си радиостанции. Надойдоха

и репортери, дори любопитни зяпачи. Някои по-млади ловци се изнервиха и взеха да стрелят по зомбитата.

— Много съжалявам за това — каза Блейн.

— Вината не е ваша. Но Смит би трябвало да е наясно. Светът на подземията не е суверенно кралство. Съществуваме само защото ни търпят, а това търпение може да секне по всяко време. Затова се обърнах към ловците и репортерите.

— Какво им казахте? — запита Блейн.

— Казах им, че една ръждясала решетка се е строшила под вас. Казах, че случайно сте паднал и сте пропъзлял в укрите. Уверих ги, че нито един зомби не е замесен, че до половин час ще ви открием и ще ви върнем на улиците. Те приеха честната ми дума и си тръгнаха. Ех, ако можех да постъпя другояче...

— Не ви осъждам — каза Блейн и бавно се изправи.

— Не уточних къде ще излезете — добави Кийн. — Поне ще имате малко по-добър шанс, отколкото преди. Бих искал да сторя нещо повече, но не мога да позволя подземията да се превърнат в ловни терени. Трябва да останем неутрални, да не досаждаме никому, никого да не плашим. Само по този начин ще оцелеем, докато дойде епохата на разбирателството.

— Къде ще изляза? — запита Блейн.

— Избрах един изоставен изход от метрото към 79-а улица — каза мистър Кийн. — Оттам би трябвало да имате добър шанс. И сторих още нещо, което навярно не биваше да правя.

— Какво?

— Свързах се с един ваш приятел, който ще чака на изхода. Но, моля ви, не казвайте никому за това. А сега да побързаме!

Мистър Кийн поведе колоната по криволичешия подземен лабиринт. Блейн крачеше последен и главоболието му постепенно утихваше. Скоро спряха пред бетонни стъпала.

— Изходът е тук — каза Кийн. — Успех, Блейн.

— Благодаря — отвърна Блейн. — И на теб, Смит... благодаря.

— Направих за теб каквото ми беше по силите — каза Смит. — Ако умреш, вероятно и аз ще умра. Ако оцелееш, ще продължа опитите да си спомня.

— И ако си спомниш?

— Тогава ще ти дойда на гости — каза Смит.

Блейн кимна и тръгна нагоре по стълбата.

Навън беше късна нощ и 79-а улица изглеждаше пуста. Блейн стоеше край изхода, озърташе се и се чудеше какво да прави.

— Блейн!

Някой го викаше. Но не Мари, както бе очаквал. Гласът беше мъжки, глас на някой, когото познаваше — може би Сами Джоунс или Тезей. Бързо се завъртя към изхода на метрото. Вратата беше затворена и здраво залостена.

28.

— Том, Том, аз съм!

— Рей?

— Естествено! Говори по-тихо. Наблизо има ловци. Чакай сега.

Блейн приклепна до залостения изход на метрото и зачака, като хвърляше плахи погледи наоколо. Не виждаше и следа от Мелхил. Нямаше нито призрачни изпарения, нито каквото и да било освен нашепващ глас.

— Добре — каза Мелхил. — Сега тръгвай на запад. Бързо.

Блейн закричи, усещайки невидимото присъствие на Мелхил да се рее край него.

— Рей, как така? — запита той.

— Крайно време беше и аз да ти помогна с нещичко — отвърна Мелхил. — Онзи старец, Кийн, се обадил на твоята приятелка, а тя пък се свърза с мен чрез Духовната централа. Чакай! Спри на място.

Блейн отскочи зад близкия ъгъл. Над самите покриви бавно прелиташе хеликоптер.

— Ловци — каза Мелхил. — Големи маневри си предизвикал днес, момко. Разлепиха плакати с награда за главата ти. Дават награда даже само за информация. Том, казах на Мари, че ще опитам да помогна. Не знам колко ще изтрая. Изтощава ме. След това заминавам направо в отвъдното.

— Рей, не знам как...

— Зарежи. Слушай, Том, не мога да приказвам дълго. Мари се е спазарила с някакви свои приятели. Те имат план, стига да те доведе при тях. Стой!

Блейн спря и намери убежище зад една пощенска кутия. Минаха дълги секунди. Сетне наблизо притичаха трима ловци с пистолети в ръце. Когато изчезнаха зад ъгъла, Блейн отново тръгна.

— Страхотни очи имаш — каза той на Мелхил.

— Тук, горе, обзорът е чудесен — отвърна Мелхил. — Бързо пресичай тази улица.

Блейн побягна към отсрещния тротоар. През следващите петнадесет минути, напътствуван от Мелхил, той се вмъкваше в разни улички и отново излизаше, напредваше и отстъпваше по бойното поле на града.

— Тук е — каза най-после Мелхил. — Оная врата там, номер 341. Успя! Ще се видим, Том. Внимавай...

В този момент двама души излязоха иззад близкия ъгъл, спряха и се вторачиха в Блейн. Единият възкликна:

— Хей, това е онзи тип!

— Кой тип?

— Онзи, дето дават награда за главата му. Хей, ти!

Те се втурнаха напред. Блейн размаха юмруци и бързо повали първия в несвяст. Завъртя се, търсейки втория, но Мелхил бе овладял положението.

Вдигнал ръце над главата си, вторият нападател правеше опити да се опази. Загадъчно летящ капак от кофа за боклук гневно дрънчеше около ушите му. Блейн прекрачи напред и довърши работата.

— Страхотно — изрече Мелхил със съвсем изнемощял глас. — Отдавна ми се щеше да опитам номерата на призраците. Обаче изтощава... Успех, Том!

— Рей!

Блейн почака, но нямаше отговор, вече не усещаше и присъствието на Мелхил.

Нямаше смисъл да чака. Приблужи се към номер 341, отвори вратата и влезе вътре.

Озова се в тесен коридор. В дъното имаше нова врата. Блейн почука.

— Влез — каза някой.

Отвори вратата и прекрачи в мръсна стаичка с плътно спуснати завеси.

Мислеше, че вече нищо не е в състояние да го изненада. Но въпреки това се стресна, виждайки насреща си ухиления Чарлз Орк, крадеца на тела. А до него седеше и също се хилеше Джо, дребният пласьор на Трансплант.

29.

Блейн инстинктивно отстъпи заднишком към вратата, но Орк му махна с ръка да влезе. Крадецът на тела не се беше променил — все тъй дългунест и мършав, с дълго печално лице и тесни, прави и честни очи. Дрехите му висяха все тъй нелепо, сякаш бе свикнал по-често да носи джинси, отколкото костюми по поръчка.

— Чакахме те — каза Орк. — Сигурно си спомняш Джо.

Блейн кимна — много добре си спомняше дребосъка с лукавия поглед, който бе отвлякъл вниманието му, за да сипе Орк приспивателно в чашата.

— Радвам се да ви видя отново — каза Джо.

— Така си и мислех — каза Блейн, без да помръдва от вратата.

— Влизай и сядай — рече Орк. — Не се готвим да те изядем, Том. Наистина. Каквото било — било.

— Ти се опита да ме убиеш.

— Онова беше бизнес — каза Орк откровено както винаги. — Сега сме в един лагер.

— Как мога да бъда сигурен?

— Никой никога не се е съмнявал в моята почтеност — заяви Орк. — Разбира се, когато съм почтен, а сега случаят е тъкмо такъв. Мис Торн ни нае да те измъкнем жив и здрав от страната и смятаме да го направим. Сядай да обсъдим положението. Гладен ли си?

Блейн неохотно седна. На масата имаше сандвичи и бутилка червено вино. Едва сега усети, че цял ден не е хапвал нищичко. Докато той унищожаваше сандвичите, Орк запали тънка кафява пура, а Джо като че задряма.

— Знаеш ли — каза Орк, издишвайки синкав дим, — без малко да се откажа от тази работа. Не че парите са малко, мисля, че мис Торн бе повече от щедра. Но Том, това е едно от най-големите преследвания в нашия прекрасен град от доста време насам. Виждал ли си някога такова чудо, Джо?

— Никога — бързо поклати глава Джо. — Градът е облепен като мухоловка.

— Тия от „Рекс“ наистина искат да ти видят сметката — продължи Орк. — Сърчицата им копнеят да спипат тялото ти където и да е. Сигурно е доста напрегнато да си имаш неприятности с толкова голяма организация. Но е и предизвикателство, истинско мъжко предизвикателство.

— Чарлз обича големите начинания — обади се Джо.

— Признавам — каза Орк. — Особено ако от тях може да падне голяма печалба.

— Но къде мога да отида? — запита Блейн. — Къде няма да ме открие „Рекс“?

— Комай никъде — печално каза Орк.

— Извън Земята? Венера? Марс?

— Още по-зле. На планетите има само по няколко градчета и селца. Всички се знаят. До една седмица ще се разчуе. Пък и не си за там. Ако изключим китайците на Марс, планетите все още са заселени предимно с учени глави, техните семейства и шепа младежи, пратени на обучение. Няма да ти хареса.

— Къде тогава?

— И аз това попитах мис Торн — каза Орк. — Обсъдихме няколко възможности. Първо, операция за превръщане в зомби. Мога да я направя. „Рекс“ никога няма да те потърси под земята.

— Предпочитам да умра — каза Блейн.

— И аз — съгласи се Орк. — Тъй че се отказахме от това. Мислехме да ти намерим малка ферма в Атлантическата падина. Там е много уединено. Но за живот под водата е нужен по-особен характер, а не вярваме да го имаш. Вероятно ще те налегне депресия. Накрая след дълъг размисъл решихме, че най-подходящото място за теб са Маркизите.

— Кое?

— Маркизките острови. Рядък архипелаг от малки островчета, бивше полинезийско владение нейде в средата на Тихия океан. Не много далече от Таити.

— Южните морета — промълви Блейн.

— Точно така. Предположихме, че там ще се чувствуваш у дома си, както нийде другаде на Земята. Чувал съм, че животът бил като в 20-и век. И което е по-важно, „Рекс“ може да те остави на мира.

— От къде на къде?

— Причината е очевидна, Том. Преди всичко защо изобщо искат да те убият? Защото са те измъкнали нелегално от миналото и се страхуват от мерките, които се кани да предприеме правителството. Но щом избягаш на Маркизите, излизаш от юрисдикцията на американското правителство. Няма те, няма и процес. А с това, че бягаш толкова далече, доказваш на „Рекс“ добрите си намерения. Това явно не е постъпка на човек, който се кани да се раздрънка пред чичо Сам. Пък и Маркизите са независима държавица, откакто французите ги напуснаха, тъй че за да те лови там, „Рекс“ ще трябва да получи специално разрешение. Обективно погледнато, това би трябвало да е прекалено главоболно за всички заинтересовани страни. Правителството на САЩ несъмнено ще зареже цялата история и мисля, че „Рекс“ ще те остави на мира.

— Сигурно ли е? — запита Блейн.

— Естествено, че не. Само догадка. Но разумна.

— Не можем ли предварително да се споразумеем с „Рекс“?

Орк поклати глава.

— За да се пазариш, Том, трябва да имаш нещичко. Докато си в Ню Йорк, за тях е по-лесно и по-безопасно да те убият.

— Май си прав — каза Блейн. — Как ще ме измъкнете?

Орк и Джо се спогледаха смутено.

— Е, точно това беше най-трудното — каза Орк. — Сякаш просто нямаше начин да те измъкнем жив.

— Хеликоптер или ракета?

— Трябва да спират на изходите към въздушните магистрали, а на всеки изход чакат ловци. Наземният транспорт също е изключен.

— Ако се дегизирам?

— Можеше да стане през първите часове на лова. Сега е невъзможно дори ако успеем да ти направим пълна пластична операция. Ловците вече са снабдени с детектори за самоличност. Ще те разобличат моментално.

— Значи няма изход? — запита Блейн.

Орк и Джо отново си размениха тревожни погледи.

— Има — каза Орк. — Само един изход. Но вероятно няма да ти допадне.

— Ще ми допадне да остана жив. Какъв е?

Орк помълча и запали нова пура.

— Намислихме да те подложим на бързо замразяване почти до абсолютната нула, като за космически полет. После ще превозим тялото ти в сандък със замразено говеждо. Ще бъдеш насред товара, тъй че най-вероятно няма да те открият.

— Звучи рисковано — забеляза Блейн.

— Не твърде рисковано — каза Орк.

Блейн се намръщи, долавяйки, че тук има нещо съмнително.

— През цялото време ще бъда в безсъзнание, нали?

— Не — отвърна Орк след дълго мълчание.

— Няма ли?

— Не може да стане така — обясни му Орк. — Там е работата, че ще трябва да се разделиш с тялото си. Тъкмо това се боях, че няма да ти допадне.

— За какво говориш, по дяволите? — запита Блейн, ставайки на крака.

— По-кратко — каза Орк. — Седни, запали си цигара, пийни още вино. Това е положението, Том. Не можем да измъкнем оттук замразено тяло със съзнание в него. Ловците очакват нещо от този сорт. Можеш ли да си представиш какво ще стане, когато завъртят детектора към трюма със замразено месо и засекаат вътре дремещо съзнание? Хвърчилото отлита! Adieu la musique!^[1] Не се мъча да те сплеща, Том. Просто не може да стане така.

— Какво ще стане тогава със съзнанието ми? — запита Блейн, сядайки отново.

— Това — каза Орк — вече е работа на Джо. Обясни му, Джо.

Джо бързо кимна.

— Отговорът, приятелю, е Трансплант.

— Трансплант?

— Разказах ти за него в онази злополучна вечер, когато се срещнахме за пръв път. Спомняш ли си? Трансплант, великото забавление, играта, която всеки може да играе, тръпката за повехнали мозъци, допингът за морни тела. Нашата мрежа от Трансплантисти обхваща целия свят, мистър Блейн! Хора, които обичат да се превключват ту тук, ту там, мъже и жени, на които е омръзнало да влачат все същото старо тяло. Ще ви включим в организацията.

— Смятате да прехвърлите съзнанието ми през страната? — запита Блейн.

— Точно така! От тяло на тяло — отвърна Джо. — Повярвай ми, това е не само забавно, но и поучително.

Блейн скочи на крака толкова бързо, че прекатури стола.

— Да имаш да вземаш! — заяви той. — Още тогава ти казах и пак ще повторя, че няма да играя мръсната ти игричка. Предпочитам да рискувам на улицата.

Той тръгна към вратата.

— Знам, че е малко страшничко, но... — започна Джо.

— Не!

— По дяволите, Блейн — викна Орк, — ще оставиш ли поне човекът да се доизкаже?

— Добре — каза Блейн. — Говори.

Джо си наля половин чаша вино и я изгълта на един дъх.

— Мистър Блейн, не е лесно да го обясня на вас, човек от миналото. Но опитайте да разберете това, което ще кажа.

Блейн кимна сдържано.

— И тъй. В днешно време Трансплант се използва като сексуална игра, така го рекламирам и аз. Защо? Защото хората не познават добрите начини на приложение, а реакционното правителство твърдо е решило да го премахне. Но Трансплант е нещо много повече от игра. Той е цял нов начин на живот! И независимо дали вие и правителството го харесвате, или не, Трансплант олицетворява света на бъдещето.

Очите на дребния посредник засияха. Блейн отново седна.

— В човешките дела има два основни елемента — поучително изрече Джо. — Единият е вечната човешка борба за свобода: свобода на вероизповеданието, свобода на печата и събранията, свобода на изборите — свобода! А другият основен елемент в човешките дела са усилията на правителството да отнеме свободата на народа.

Блейн се позамисли върху тази малко опростена представа за човешките дела. Но продължаваше да слуша.

— Правителството — заяви Джо — ограничава свободата по редица причини. За безопасност, за лична облага, за власт или защото смята, че хората още не са узрели за нея. Но каквато и да е причината, основните факти не се променят: човек се стреми към свобода, а правителството се стреми да не му я даде. Трансплант е просто още

един ред в дългия списък на свободите, за които човек е копнял, а правителството е смятало, че ще му навредят.

— Сексуална свобода? — подигравателно запита Блейн.

— Не! — възкликна Джо. — Не че има нещо лошо в сексуалната свобода. Но в основата си Трансплант не е това. Разбира се, така го представяме — с пропагандна цел. Защото хората не искат абстрактни идеи, мистър Блейн, и не си падат по хладната теория. Те искат да знаят какво ще стори Трансплант за тях. Ние им показваме само малка част, сетне те сами научават още много.

— Какво ще стори Трансплант? — запита Блейн.

— Трансплант — страстно изрече Джо — дава на човека възможност да надхвърли рамките, наложени от неговата наследственост и обкръжение!

— Ъ?

— Да! Трансплант позволява на човека да обменя знания, тела, таланти и умения с всекиго, който пожелае размяна. А мнозина желаят. Повечето хора не искат цял живот да използват все едни и същи умения, независимо колко са задоволителни. Човек е прекалено неспокойно създание. Музикантите искат да станат инженери, рекламните агенти искат да станат ловци, моряците искат да станат писатели. Но обикновено в един живот няма време за овладяване и прилагане на повече от едно умение. А дори и да имаше време, слепият фактор на таланта е непреодолимо препятствие. С Трансплант човек може да придобие всички желани вродени таланти, умения и знания. Помислете за това, мистър Блейн. Защо ще го заставяме да прекара цял живот в едно тяло, което не е избрал сам? Все едно да му кажем, че трябва да живее с наследствените си болести, без да опитва да ги излекува. Човек трябва свободно да избира тялото и талантите, които най-добре подхождат на личните му изисквания.

— Ако планът ви се осъществи — каза Блейн, — просто ще създадете тълпа от невротизици, които ежедневно си сменят телата.

— Все същият общ аргумент е бил издиган против утвърждаването на всяка нова свобода — отвърна Джо с искрящи очи. — През цялата история се твърди, че човек не е достатъчно благоразумен, за да избира религията си, че на жените не им достига разсъдък, за да прилагат правото на глас, че на народа не бива да се разрешава сам да избира собствените си представители, защото

изборът ще е глупав. И разбира се, наоколо е пълно с невротичи, които биха осквернили дори рая. Но много повече са хората, които ще използват свободите си за добро. — Джо сниши глас и зашепна доверително. — Трябва да осъзнаете, мистър Блейн, че човек не е просто тяло, защото получава тялото си по случайност. Не е умение, защото умението често се поражда по необходимост. Не е талант, който се създава от наследствеността и обкръжението в детството. Той не е болестта, към която може да има предразположение, не е и околната среда, която го оформя. Човек съдържа всички тия неща, но той е нещо по-голямо от техния сбор. Той има власт да променя обкръжението, да лекува болестите си, да усъвършенствува уменията — и накрая, да избира собственото си тяло и таланти! Това е идната свобода, мистър Блейн. Тя е исторически неизбежна, независимо дали вие и правителството я харесвате, или не. Защото човек трябва да има всяка възможна свобода!

Изнервен и задъхан, Джо завърши своята яростна и малко несвързана реч. Блейн се вгледа в дребния човечец с ново чувство на уважение. Сега разбираше, че пред него стои един истински революционер от 2110 година.

— Прав е, Том — подхвърли Орк. — Трансплант е узаконен в Швеция и Цейлон, но не изглежда да е засегнал особено обществения морал.

— След време — рече Джо, като си наливаше чаша вино, — целият свят ще възприеме Трансплант. Това е неизбежно.

— Навярно — каза Орк. — А може на негово място да измислят някаква нова свобода. Както и да е, Том, виждаш, че Трансплант има известни морални оправдания. И е единственият начин да спасим тялото ти. Какво ще речеш?

— Да не би и ти да си революционер? — запита Блейн.

Орк се ухили.

— Може и тъй да се каже. Сигурно съм като ония, които се промъквали през блокадите на Американската гражданска война, или като типовете, дето продавали оръжие на революционерите в Централна Америка. Те гонели печалбата, но нямали нищо против социалните промени.

— Бре, бре — саркастично рече Блейн. — А пък аз досега си мислех, че си най-обикновен престъпник.

— Зарежи — добродушно каза Орк. — Готов ли си да опиташ?

— Естествено. Просто съм изумен. И на ум не ми е идвало, че ще се озова в авангарда на социалната революция.

— Добре — усмихна се Орк. — Дано да ти провърви, Том. Вдигни си ръкава. Крайно време е да започваме.

Блейн нави левия си ръкав, докато Орк вадеше спринцовка от едно чекмедже.

— Това е само за да те зашеметим — обясни Орк. — Йога-машината е в съседната стая. Тя върши истинската работа. Когато се свестиш, ще бъдеш гост в нечие съзнание, а дълбоко замразеното ти тяло ще пътува през страната. Ще те сглобим пак веднага щом отмине опасността.

— Колко съзнания мога да заемам? — запита Блейн. — И за колко време?

— Не знам колко ще се наложи да използваме. Що се отнася до времето във всяко от тях — няколко секунди, минути, може би половин час. Ще те прехвърляме колкото може по-бързо. Да знаеш, че няма да е пълен Трансплант. Няма да овладяваш тялото. Просто ще заемаш малка частица от съзнанието като наблюдател. Тъй че бъди спокоен и се дръж естествено. Ясно?

Блейн кимна.

— Но как работи тази йога-машина?

— Като учението на йогите — каза Орк. — Машината просто върши онова, което би могъл да направиш сам, ако дълбоко си усвоил йогистките упражнения. Отпуска всеки мускул и нерв в тялото ти, фокусира и успокоява съзнанието, помага ти да се съсредоточиш. Когато събереш необходимата мощ, вече си готов за астрално излъчване. И в това ще ти помогне машината. Тя улеснява разхлабването на връзката с тялото, което един посветен йога може да постигне без механична помощ. После те излъчва към избрания човек, който е готов да те приеме. Останалото е въпрос на привличане. Вмъкваш се вътре както риба, останала на сухо, скача отново във водата.

— Звучи рисковано — каза Блейн. — Ами ако не успея да се вмъкна?

— Човече, и да искаш, не можеш да останеш вън! Виж какво, нали си чувал за хора, обладани от демони? Разни типове, попаднали

под контрола на тъй наречени демони. Идеята се среща почти из целия световен фолклор. Разбира се, някои от обладаните са били шизофреници или направо измамници. Но имало маса случаи на истинско духовно нашествие — съзнания, овладени от други хора, които са открили начина да напускат тялото си и да се вселяват в друго. Нашествениците заграбвали властта без механична помощ и въпреки отчаяната съпротива на жертвите. А ти разполагаш с йога-машина и хората са готови да те приемат. Тъй че защо се тревожиш?

— Добре — каза Блейн. — Как е на Маркизите?

— Прекрасно — отговори Орк, забивайки иглата в ръката му. — Ще ти хареса.

Блейн бавно потъна в унес, мислейки за палми, кипнала бяла пяна по коралови рифове и чернооки девойки, които се кланят пред каменен бог.

[1] Сбогом на музиката! (фр.) ↑

30.

Нямаше чувство за събуждане, не усети преход. Съзнанието му бликна изведнъж като ярко оцветен диапозитив, проектиран на бял екран. И той внезапно се втурна в движения и действия като марионетка, съживена от яростен замах на кукловода.

Не беше изцяло Томас Блейн. Беше и Едгар Дайърсън. Или по-точно, беше Блейн в Дайърсън, неразделна част от тялото на Дайърсън, късче от съзнанието на Дайърсън, гледащо света през очите на Дайърсън, мислещо мислите на Дайърсън, долавящо всички мъгляви полуосъзнати фрагменти от спомените на Дайърсън, от надеждите, страховете и желанията. И все пак си оставаше Блейн.

Дайърсън-Блейн излезе от разораната нива и се облегна на дървената ограда. Беше фермер, старомоден зеленчукопроизводител от Ню Джърси с минимум машини, които някак не му внушаваха доверие. Наближаваше седемдесетте и беше здрав като камък. Само сегиз-тогиз в ставите му се обаждаше артритът, почти излекуван от младото селско докторче; случваше се и гръбнакът да го понаболява преди дъжд. Но той се смяташе за здрав, по-здрав от мнозина, и годен поне за още двайсет години живот.

Дайърсън-Блейн тръгна към къщичката си. Солена пот проливаше сивата му работна риза и избиваше на петна по безформените джинси.

Отдалече дочу кучешки лай и малко замъглено зърна една жълто-кафява фигура да се носи на подскоци към него. (Очила ли? Не, благодаря. И тъй съм си добре.)

— Хей, Чамп! Хей, насам, мойто момче!

Кучето го обиколи на бегом, сетне затича в тръс край него. В челюстите си стискаше нещо сиво, плъх или може би парче месо. Дайърсън-Блейн не виждаше много добре.

Той се приведе да погали Чамп по главата...

Отново нямаше никакво чувство за преход или отминало време. Просто на екрана се появи нов диапозитив и изведнъж оживя нова марионетка.

Сега беше Томпсън-Блейн и лежеше, придрямвайки, по гръб върху грубите дъски на платноходката, стиснал хлабаво с мургавата си ръка румпела и възето на платното. Откъм десния борд беше ниското Източно крайбрежие, а отляво виждаше част от Балтиморския залив. Лодката плавно се носеше по лекия летен ветрец и водата весело бълбукаше под вълнореза.

Томпсън-Блейн намести по-удобно върху дъските върлинестото си загоряло тяло и се извъртя, докато успя да подпре крака на мачтата. Беше си у дома едва от седмица след двегодишен трудово-учебен стаж на Марс. Не ще и дума, всичко беше много интересно, особено археологията и спелеологията. Пясъчното земеделие понякога ставаше скучничко, но той обичаше да управлява машините за събиране на реколтата.

Сега се бе завърнал за двегодишен ускорен курс в колежа. После би трябвало да се върне на Марс като управител на ферма. Така беше според договора за стипендия. Но не можеха да го заставят, ако решеше да откаже.

Може би щеше да се върне. Може би не.

Момчетата на Марс бяха толкова целеустремени. Яки, способни и винаги малко деспотични. Когато се върнеше — ако се върнеше, — щеше да си доведе жена, нямаше намерение да я търси там. Разбира се, не забравяше Марша, тя наистина беше чудесна. Но откакто целият ѝ кибуц^[1] се премести на Южната полярна шапка, не беше получил отговор на последните си три писма. Може пък да не е била чак толкова чудесна.

— Хей, Санди!

Томпсън-Блейн надигна очи и видя Еди Дюлитъл да размахва ръка от борда на своя „Магарешки бодил“. Вяло отвърна на поздрава. Еди беше едва на седемнайсет години, никога не бе напуснал Земята и искаше да стане капитан на космически лайнер. Ха! Има да чака!

Слънцето клонеше към хоризонта и Томпсън-Блейн доволно гледаше залеза. Довечера имаше среща с Дженифър Хънт. Отиваха на танци в „Звездната прашка“ в Балтимор и баща му бе разрешил да вземе хеликоптера. Братче, колко беше пораснала Дженифър за две години! И как само гледаше момчетата, свенливо и дръзко в същото време. Кой знае какво можеше да се случи след танците на задната седалка на хеликоптера. Може би нищо. Но може би, може би...

Томпсън-Блейн седна и завъртя румпела. Вятърът нахлу в платното и лодката пое нов курс. Време беше да се връща в пристана за яхти, после у дома за вечеря, после...

Тежкият кожен бич изплющя по гърба му.

— Хей, ти, на работа!

Пигот-Блейн с удвоено старание вдигна тежката кирка над главата си и я стовари върху прашното пътено платно. Пазачът стоеше наблизо с пушка под лявата мишница, стиснал с дясната ръка дръжката на провлачения в прахта бич. Пигот-Блейн познаваше всяка бръчица и пора по дългото, глуповато лице на този пазач, провисналите ъгълчета на тънките стиснати устни, присвитите избледнели очи — познаваше ги като собственото си лице.

Чакай само, мършо, безмълвно рече той на пазача. Иде и твоят час. Само чакай, почакай мъничко.

Пазачът се отдалечи, крачейки бавно покрай редицата затворници, които работеха под бялото слънце на Мисисипи. Пигот-Блейн опита да се изхрани, но не можа да събере слюнка. Какво ми приказвате за вашия чудесен съвременен свят, помисли той. Какво ми приказвате за тия дърти грамадни космически кораби, автоматични ферми и чудесното тлъсто отвъдно? Мислите, че всичко е тъй? Питайте ги тогава как строят пътища в окръг Куилиг, Северно Мисисипи. Няма да ви кажат, тъй че най-добре елате и вижте сами. Щото такъв е истинският свят!

Работещият пред него Арни прошепна:

— Готов ли си, Отис? Готов ли си?

— Готов — прошепна Пигот-Блейн, свивайки и разпускаяки дебелите си пръсти около пластмасовата дръжка на кирката. — Повече от готов, Арни.

— Значи след секунда. Гледай Джеф.

Косматата гръд на Пигот-Блейн се изду нетърпеливо. Той отметна правата кестенява коса от очите си и се загледа към Джеф, застанал пет човека по-напред във веригата. Пигот-Блейн чакаше и усещаше болката в обгорелите рамене. На глезените му имаше мазолести белези от оковите, по гърба му — зараснали бразди от предишни побоища. В стомаха му пареше люта жажда. Но тази жажда не можеше да се утоли нито с черпак вода, нито с каквото и да било на

света — безумната жажда, която го доведе тук след като опустоши единствената кръчма в Гейнвил и пречука онзи вонящ дърт индианец.

Джеф размахна ръка. Окованите с обща верига затворници се хвърлиха напред. Пигот-Блейн скочи към пазача с костеливото лице, кирката му излетя нагоре, а пазачът изтърва бича и трескаво се помъчи да вдигне пушката.

— Мършо! — изкрещя Пигот-Блейн и стовари кирката точно напред челото на пазача.

— Вземи ключовете!

Пигот-Блейн грабна ключовете от пояса на мъртвия пазач. Чу трясъка на пушка, чу остър предсмъртен писък. Тревожно надигна очи...

Рамирес-Блейн пилотираше хеликоптера си над монотонните равнини на Тексас. Отиваше към Ел Пасо. Беше сериозен младеж и изцяло се бе съсредоточил да изкопчи и последната капчица мощ от мотора на стария хеликоптер, за да пристигне в Ел Пасо преди затварянето на Джонсъновия железарски магазин.

Внимателно управляваше своенравната таратайка и само нарядко през съсредоточението му прелитаха бързи мисли за височината и показанията на компаса, за танците в Гуанахуато следващата седмица, за цената на кожата в град Хуарес.

Равнината под него беше изпъстрена със зелени и жълти петна. Той погледна часовника си, после индикатора за скоростта.

Да, помисли Рамирес-Блейн, щеше да стигне до Ел Пасо, преди да затворят магазина! Можеше дори да му остане време за малко...

Тайлър-Блейн избърса устата си с ръкав и обра остатъците от мазен сос с къшей царевичен хляб. Оригна се, избута стола назад и стана от кухненската маса. С подчертано безгрижие взе от килера спукана паница и я напълни с парчета свинско, малко зеленчуци и голям краешник царевичен хляб.

— Ед — рече жена му, — какво правиш?

Той я погледна. Беше мършава, чорлава и преждевременно повехнала. Извърна лице, без да отговаря.

— Ед! Кажи ми, Ед!

Тайлър-Блейн раздражено се втренчи в нея, усещайки как язвата му започва да се обажда от звуците на този остър, уплашен глас. Най-острият глас в цяла Калифорния, помисли той, и тъкмо за нея да се

ожени. Остър глас, остър нос, остри лакти и колене, плоска като дъска и ялова отгоре на всичко. Крака само за опора на тялото, но не и поне за миг наслаждение. Корем за пълнене, но не и за докосване. От всички момичета в Калифорния несъмнено бе избрал най-окаяното, като последен глупак, какъвто си беше по думите на чичо Раф.

— Къде си помъкнал тая паница с храна? — запита тя.

— Навън, да нахраня кучето — каза Тайлър-Блейн, пристъпвайки към вратата.

— Ние нямаме куче! О, Ед, не го прави, недей тази вечер!

— Ще го направя — каза той, доволен от нейната уплаха.

— Моля те, не тази вечер. Нека сам да си се премести нейде другаде. Ед, послушай ме! Ами ако се разчуе из града?

— Слънцето вече залезе — отвърна Тайлър-Блейн, застанал край вратата с паница в ръцете.

— Хората дебнат — каза тя. — Ед, ако разберат, ще ни линчуват, знаеш, че ще го сторят.

— Страшно гиздава ще изглеждаш на въжето — рече Тайлър-Блейн, отваряйки вратата.

— Правиш го само за да ме ядосаш! — кресна тя.

Той затвори вратата зад гърба си. Навън здрачът се сгъстяваше. Тайлър-Блейн поспря на двора край изоставения кокошарник и се озърна. Единствената близка къща беше на Фланагън, на стотина ярда от неговата. Но съседите не се месеха в чужди работи. Искаше да провери дали наоколо не се спотайва някое от градските хлапета. Поизчака, после продължи напред, придържайки грижливо паницата с храна.

Достигна покрайнините на хилавата горичка и остави паницата на земята.

— Всичко е наред — тихо подвикна той. — Излез, чичо Раф.

От гората на четири крака изпъзля човек. Лицето му беше восьчнобяло, устните му безкръвни, очите безизразно втренчени, чертите груби и недовършени, като желязо преди закаляване или глина преди изпичане. Дългата драскотина на челото му беше гноясала, а десният крак, счупен от съгражданите, висеше отпуснат и безполезен.

— Благодаря, момче — каза зомбито Раф, чичо на Тайлър-Блейн.

Той набързо изгълта съдържанието на паницата. Когато свърши, Тайлър-Блейн запита:

— Как се чувствуваш, чичо Раф?

— Хич нищо не чувствувам. Туй старо тяло вече е за боклука. Още ден-два, може би седмица и ще ви се махна от главите.

— Ще се грижа за теб — рече Тайлър-Блейн, — стига само да си жив, чичо Раф. Ще ми се да можех да те прибера у нас.

— Не — каза зомбито, — веднага ще разберат. И без това рискуваш... Момче, как е оная кльоца, жена ти?

— Злобна както винаги — въздъхна Тайлър-Блейн.

Зомбито издаде нещо подобно на смях.

— Предупредих те, момче, преди десет години те предупредих да не се жениш за туй момиче. Нали?

— Не ще и дума, чичо Раф. Само ти каза умна приказка тогава. Де да те бях послушал.

— Нямах да сбъркаш, момче. Е, аз да се връщам в скривалището.

— Имаш ли вяра, чичо? — тревожно запита Тайлър-Блейн.

— Имам.

— И ще се постарая да умреш с вяра?

— Ще се постарая, момче. И ще се докопам до онзи Праг, не бой се. А стигна ли там, ще си удържа на думата. Истина ти казвам.

— Благодаря, чичо Раф.

— Думата ми на две не става. Ще повитая около нея, ако добрият господ ми даде да се добера до Прага. Първо е ред на онзи дебел доктор, дето ми докара тоя хал. Но после ще се заема с нея. Ще я побъркам от витаене. Ще я подгоня от теб, докато пробяга през целия щат Калифорния!

— Благодаря, чичо Раф.

Зомбито отново издаде нещо като смях и пропъзля обратно в рядката горичка. За миг Тайлър-Блейн потрепера неудържимо, сетне вдигна празната паница и си тръгна към схлупената дъсчена къщурка...

Маринър-Блейн придърпа презрамката на банския костюм, за да го прилепи по-плътно към стройното си, гъвкаво младо тяло. Като намести на гръб кислородната бутилка, тя взе респиратора и тръгна към шлюза.

— Дженис?

— Да, майко? — каза тя и се обърна с гладко, безизразно лице.

— Къде отиваш, скъпа?

— Малко да поплувам, мамо. Мислех си, че може да погледна новите градини на ниво 12.

— Да не би случайно да имаш среща с Том Льовен?

Досещаше ли се майка ѝ? Маринър-Блейн приглади черната си коса и отговори:

— Естествено, че не.

— Добре тогава — каза майка ѝ, полуусмихната и явно не твърде убедена. — Гледай да се прибереш рано, скъпа. Знаеш колко се тревожи татко ти.

Тя се приведе, бързо целуна майка си и изтича към шлюза. Мама знае, сигурна беше! И не я спира! Всъщност защо пък да я спира? В края на краищата вече беше на седемнадесет години, достатъчно голяма, за да прави каквото си иска. Днес хлапетата растат по-бързо, отколкото по мамино време, само че родителите не го разбират. Родителите не разбират ужасно много неща. Просто искат да си седят кротко и да планират нови терени за фермата. Представата им за веселба е да слушат някой стар класически запис, джазово парче или рокендрол. А след това мъдро да приказват колко свободни творци са били прадедите. Понякога разгръщат големи лъскави книги за изкуството, пълни с репродукции на комикси от 20-и век, и разговарят за забравеното изкуство на сатирата. Представата им за страхотна, ама Страхотна Вечер е да слязат в художествената галерия и да се захласват по колекцията корици на Сатърди ивнинг пост от Великия период. Но всички тия дългокоси старци и техните истории бяха скучни. Изкуството да си гледа работата, тя обичаше сензофилмите.

Маринър-Блейн си сложи маската и респиратора, надяна плавниците и завъртя клапана. След няколко секунди шлюзът се напълни с вода. Тя нетърпеливо изчака налягането да се изравни с външното. После шлюзът автоматично се отвори и тя излетя навън.

Подводната ферма на татко ѝ беше на тридесет метра дълбочина, недалеч от огромния подводен масив на Хавайските острови. Тя се насочи надолу, слизайки към зеления полумрак с бързи, мощни тласъци. Том щеше да я чака при кораловите пещери.

Със слизането мракът около Маринър-Блейн ставаше все по-гъст. Тя включи прожектора на челото си и захапа по-здраво мундщука на респиратора. Запита се вярно ли е, че скоро щели да присаждат на

подводните работници хриле? Така разправяше учителят по естествознание, може би щеше да стане още по нейно време. Как ли би изглеждала с хриле? Загадъчна навярно, гладка и странна, богиня-риба.

Освен това, ако не са красиви, винаги може да ги прикрие с косата.

В жълтото сияние на прожектора зърна отпред кораловите пещери, червено-розов клонест лабиринт с уютни херметични кабинички дълбоко навътре, където гарантирано никой няма да наруши уединението ти. Видя и Том.

Изпълни я неувереност. Божичко, ами ако направят бебе? Том я уверяваше, че всичко ще е наред, но той беше само на деветнайсет години. Права ли бе да постъпва така? Често бяха разговаряли за това и тя винаги го смайваше с прямотата си. Но да приказваш е едно, а да го сториш — съвсем друго. Какво би си помислил Том за нея, ако откажеше? Можеше ли да го обърне на шега, да се престори, че просто го е задявала?

Дълъг и златист, Том плуваше край нея към пещерите. Пръстите му бързо казаха „здравей“ на езика на знаците. Наблизо премина риба стрелец, после дребна акула.

Какво да прави? Пещерите бяха съвсем наблизо, извисяваха се отпред, мрачни и многозначителни. Том се усмихна и тя усети, че сърцето ѝ се топи...

Елджън-Блейн надигна глава, поизправи се и разбра, че е бил задрямал. Седеше наметнат с одеяло в шезлонг на палубата на малък моторен кораб. Неспокойното море подмяташе корабчето нагоре-надолу, но високо в небето слънцето грееше ярко и свежият вятър отнасяше пушека от дизела като дълъг черен шлейф.

— По-добре ли се чувствувате, мистър Елджън?

Елджън-Блейн надигна поглед към дребен, брадат мъж с капитанска фуражка.

— Чудесно, просто чудесно — отвърна той.

— Вече приближаваме — каза капитанът.

Загубил ориентация, Елджън-Блейн кимна, опитвайки да прецени положението. Напрегна памет и си припомни, че е нисък, с тежка мускулатура, мощен гръден кош, широки плещи, малко къси

крака за херкулесовото туловище, едри мазолести длани. На рамото му имаше стар назъбен белег, спомен от ловна злополука...

Елджън и Блейн се сляха.

После той осъзна, че най-сетне отново се завръща в собственото си тяло. Блейн беше името му, а Елджън — навярно псевдонима, под който го бяха измъкнали Чарлз Орк и Джо.

Дългото бягство бе свършило! Умът и тялото му отново бяха заедно!

— Казаха ни, че не сте добре, сър — подхвърли капитанът. — Толкова дълго бяхте в кома...

— Вече съм много добре — каза Блейн. — Има ли още много път до Маркизите?

— Не. До остров Нуку Хива остават само няколко часа.

Капитанът се върна на мостика. А Блейн се замисли за многото личности, с които се бе срещал и преплитал.

Уважаваше твърдия, независим стар Дайърсън, тръгнал бавно към къщичката си, надяваше се младият Санди Томпсън да се завърне на Марс, съжаляваше порочния убиец Пигот, радваше се на срещата със сериозния и прям Хуан Рамирес, чувствуваше смес от скръб и презрение към лукавия и некадърен Ед Тайлър, молеше се всичко да мине добре за хубавата Дженис Маринър.

Те оставаха с него. Добри или зли, желаше им щастие на всички. Сега те бяха неговото семейство. Далечни роднини, братовчеди и чичовци, които вече никога няма да срещне, племеннички и племенници, над чиято съдба дълго ще размишлява.

Бяха пъстра смес, като всяко семейство, ала бяха негови и никога нямаше да ги забрави.

— Нуку Хива на хоризонта! — провикна се капитанът.

Блейн зърна на ръба на хоризонта тъмна точица, увенчана с бял купест облак. Енергично разтърка чело, твърдо решен да не мисли повече за новото си семейство. Сега трябваше да се заеме с реалността. Скоро щеше да пристигне в новия си дом, а това трябваше сериозно да се обмисли.

[1] Еврейско колективно стопанство. ↑

31.

Корабът бавно навлезе в залива Таиохае. Капитанът, горд с местния си произход, охотно съобщи на Блейн основните данни за новата му родина.

Маркизките острови, обясни той, се състоят от две отделни островни групи, покрити със скалисти планини. Някога архипелагът носел името Канибалски острови и местните жители се славели с уменията си да изколят екипажа на някой търговски кораб или робовладелска шхуна. Французите завладели островите през 1842 година и им дали автономия през 1933. Нуку Хива е най-големият остров и столица на архипелага. Най-високият му връх, Теметиу, е висок около хиляда и двеста метра. Пристанището Таиохае се гордее с почти петхилядно население. Градчето е спокойно, сънено, каза капитанът, и си е спечелило славата на нещо като светилище сред забързаната суматоха на Южните морета. Защото тук е последното убежище на непокварената Полинезия от 20-и век.

Блейн кимаше, без да запомня почти нищо от лекцията на капитана, защото много по-силно го впечатляваше гледката на огромната мрачна планина, поръбена със сребристи водопади, и тежкият грохот на океана по гранитната основа на острова.

Реши, че тук ще му хареса.

Скоро корабът хвърли котва край градския пристан и Блейн слезе да поразгледа Таиохае.

Видя един супермаркет и три киносалона, улички с къщи във фермерски стил, много палми, няколко едноетажни бели магазинчета със стъклени витрини, доста кафенета, десетки автомобили, бензиностанция и светофар. Тротоарите бяха изпълнени с хора, облечени с пъстри ризи и изгладени панталони. Всички носеха тъмни очила.

Значи това е последното убежище на непокварената Полинезия от 20-и век, помисли Блейн. Градче от Флорида, прехвърлено в Южните морета!

Но какво ли друго да очаква от 2110 година? Древната Полинезия беше също тъй мъртва, както Викторианска Англия или Франция на Бурбоните. А Флорида на 20-и век, припомни си той, можеше да се окаже наистина много приятна.

Продължи по главната улица и на една сграда забеляза табела, съобщаваща, че началникът на пощата Алфред Грей е назначен за представител на Корпорация „Задгробен живот“ за Маркизките острови. А по-нататък се натъкна на малка черна сграда с надпис „Обществена кабина за самоубийства“.

А, саркастично помисли Блейн, модерната цивилизация се докопва и дотук! Додето се озърнем, ще построят и Духовна централа. И накъде отиваме тогава?

Бе стигнал до края на градчето. Тъкмо тръгваше обратно, когато някакъв набит червендалест мъж притича към него.

— Мистър Елджън? Мистър Томас Елджън?

— Аз съм — отвърна Блейн с лека тревога.

— Ужасно съжалявам, че ви изпуснах на кея — рече червендалестият, попивайки с пъстра носна кърпа потта по широкото си лъскаво чело. — Непростимо, разбира се. Чисто недоглеждане от моя страна. Островна апатия. След време неминуемо прихваща всекиго. О, аз съм Дейвис, собственик на корабостроителницата „Връх“. Добре дошли в Таиохае, мистър Елджън.

— Благодаря, мистър Дейвис — каза Блейн.

— Напротив. Аз искам пак да ви благодаря, че отвърнахте на обявата ми — възрази Дейвис. — Вече от месеци търся старши конструктор. Нямате си представа! И честно казано, не се надявах да привлека човек с квалификация като вашата.

— Хммм — промърмори Блейн, изненадан и доволен от грижливата подготовка на Чарлз Орк.

— Малцина познават както трябва корабостроителните методи на 20-и век — печално каза Дейвис. — Губи се изкуството. Огледахте ли острова?

— Съвсем малко — отвърна Блейн.

— Мислите ли, че ще ви се иска да останете? — тревожно запита Дейвис. — Нямате представа колко е трудно да накараш добър корабостроител да се засели в затънтено местенце като нашето. Още щом стъпят тук, искат да се втурнат към грамадните шумни градове

като Папееете или Апия. Знам, че там заплатите са по-високи, има повече забавления, общество и прочие. Но Таиохоае си има свой чар.

— До гуша ми е дошло от градове — усмихна се Блейн. — Едва ли ще се втурна нататък, мистър Дейвис.

— Добре, добре! — възкликна Дейвис. — В близките няколко дни не си правете труда да идвате на работа, мистър Елджън. Починете, отпуснете се, огледайте нашия остров. Тук, знаете, е последното убежище на първобитна Полинезия. Ето ключовете за къщата ви. Улица „Теметиу“ номер едно, право нагоре по планинския склон. Да ви покажа ли пътя?

— Ще се справя — каза Блейн. — Много ви благодаря, мистър Дейвис.

— Аз ви благодаря, мистър Елджън. Ще намина утре, като си поотдъхнете. После може да се запознаете с някои местни личности. Всъщност съпругата на кмета устройва прием в четвъртък. Или в петък? Както и да е, ще разбере и ще ви обади.

Стиснаха си ръцете и Блейн пое по улица „Теметиу“ нагоре, към новия си дом.

Домът се оказа малко, наскоро боядисано бунгало с великолепен изглед към трите южни залива на Нуку Хива. Няколко минути Блейн се наслаждава на гледката, сетне натисна дръжката на вратата. Не беше заключено и той влезе вътре.

— Време беше да пристигнеш.

Блейн зяпна. Не можеше да повярва на очите си.

— Мари!

Тя изглеждаше крехка, красива и хладнокръвна както винаги. Но беше нервна. Говореше бързо и отбягваше да го погледне в очите.

— Мислех си, че ще е най-добре да довърша подготовката на място — каза тя. — Тук съм от два дни и те чакам. Вече си се срещнал с мистър Дейвис, нали? Изглежда много приятен човечец...

— Мари...

— Казах му, че съм ти годеница — продължи тя. — Надявам се, че нямаш нищо против, Том. Трябваше някак да оправдая присъствието си. Казах, че идвам по-рано, за да те изненадам. Разбира се, мистър Дейвис беше очарован, той държи на всяка цена да си привлече старши конструктор. Сърдиш ли се, Том? Винаги можем да кажем, че сме развалили годежа и...

Блейн я прегърна.

— Не искам да развалям годежа. Обичам те, Мари.

— О, Том, Том, обичам те! — За миг тя неистово се вкопчи в него, после отстъпи назад. — Ако не възразяваш, най-добре ще е да уредим сватбата колкото може по-скоро. Тукашните хора са много старомодни провинциалисти, типичен 20-и век, ако ме разбираш.

— Мисля, че те разбирам — каза Блейн.

Двамата се спогледаха, после избухнаха в смях.

32.

Мари държеше да остане в мотела „Южни морета“ докато уредят сватбата. Блейн предложи да се ограничат със скромна церемония пред мировия съдия, но Мари го изненада — искаше най-шумната сватба, на която е способно градчето. Организирах я в неделя в дома на кмета.

Мистър Дейвис им услуги с малка яхта от корабостроителницата. Призори вдигнаха платна и поеха на сватбено пътешествие до Таити.

За Блейн то носеше усета на прекрасен и мимолетен сън. Плаваха през море, изваяно от зелен нефрит и виждаха как едрата жълта луна пълзи по вантите и се заплита сред въжетата. Слънцето изгря над дълъг черен облак, достигна зенита и се търкулна, превръщайки морето в излъскана медна тепсия. Хвърлиха котва в лагуната на Папеее и видяха как пламтят сред залива планините на Мурееа, по-фантастични от лунните планини. И Блейн си припомни онзи ден в залива Чезапик, когато мечтаеше. Ах, Раятеа, планините на Мурееа, прохладният попътен вятър...

Цял континент, цял океан, пък и други препятствия го делиха тогава от Таити. Но това беше в съвсем друг век.

Изкачиха се на Мурееа, яздоха коне по склоновете и се окичиха с белите венци на Таити. Сетне слязоха в залива при закотвената яхта и потеглиха към островите Туамото.

Накрая се завърнаха в Таиохоае. Мари се зае с домакинството, а Блейн тръгна на работа в корабостроителницата.

През първите седмици тревожно чакаха, преглеждаха нюйоркските вестници и се питаха какво ще направи „Рекс“. Но от корпорацията нямаше ни вест, ни кост и те решиха, че опасността трябва да е отминала. И все пак изпитаха голямо облекчение, когато след два месеца прочетоха, че ловът срещу Блейн е прекратен.

Работата на Блейн в корабостроителницата беше интересна и разнообразна. От островчетата криво-ляво пристигаха катери и яhti с изкривени валове или нащърбени витла, с корпуси, разцепени от

коварни коралови рифове, с платна, раздрани от внезапни бури. Обслужваха и подводни апарати от близката морска ферма, която използваше Таиохоае за снабдителна база.

Блейн уреждаше всички делови въпроси умело и експедитивно. След време взе да пише някои от рекламните обявления в „Куриер на Южните морета“. Това повлече подир себе си нови дейности, нова бумацина и още по-голяма нужда от връзка между корабостроителницата „Връх“ и малките работилнички, на които прехвърляха част от работата. Блейн се зае с това, пое и рекламата.

Работата му като старши конструктор започваше да придобива странна прилика с предишните му занимания на младши конструктор на яхти.

Но това вече не го смущаваше. Сега му изглеждаше очевидно, че е младши конструктор на яхти, ни повече, ни по-малко. Такава му беше съдбата и той я приемаше.

Животът му навлезе в приятна рутина, изградена около корабостроителницата и бялото бунгало, изпълнена с ходене на кино в събота вечер и микрофилми на „Сънди таймс“, кратки пътувания до подводната ферма и съседни островчета от Маркизкия архипелаг, вечеринки у кмета и покер в яхтклуба, ненадейни платноходни екскурзии през Контрольорския залив и нощно къпане под луната на плажа Темуоа. Блейн започваше да мисли, че животът му е достигнал своята финална и окончателна форма.

И тогава, почти четири месеца след пристигането му в Таиохоае, всичко отново се промени.

В едно утро като всички други утрини Блейн се събуди, закуси, целуна жена си за довиждане и слезе към корабостроителницата. На плазовете беше изкарана издута, тумбеста яхта от Туамото, излязла от курса при опит да мине само на платна през един тесен пролив и заклещена от отлива върху пенеста гранитна скала, преди екипажът да успее да включи двигателя. Шест ребра и част от обшивката се нуждаеха от смяна. Навярно щяха да се справят за седмица.

Блейн оглеждаше яхтата, когато намина мистър Дейвис.

— Хей, Том — рече собственикът, — преди малко някакъв тип се навърташе тук и питаше за теб. Видя ли го?

— Не — каза Блейн. — Кой беше?

— От континента — намръщи се Дейвис. — Тая сутрин бил слязъл от парахода. Казах му, че още не си дошъл, и той рече, че ще те потърси у вас.

— Как изглеждаше? — запита Блейн, усещайки как се стягат мускулите на корема му.

Дейвис се намръщи още повече.

— Е, точно това е най-чудното. Висок горе-долу колкото теб, мършав и много мургав. Имаше дълга брада и бакенбарди. Напоследък такова нещо рядко се среща. И вонеше на бръснарски одеколон.

— Странно звучи — каза Блейн.

— Много странно. Бас държа, че брадата му не беше истинска.

— Тъй ли?

— Изглеждаше фалшива. Всичко в него изглеждаше фалшиво. И куцаше много зле.

— Спомена ли някакво име?

— Каза, че името му било Смит. Том, къде отиваш?

— Трябва да се прибирам незабавно — каза Блейн. — По-късно ще опитам да ти обясня.

Той изтича към улицата. Смит трябва да беше открил кой е и какво ги свързва. И точно както бе обещал, зомбито му идваше на гости.

33.

Когато каза на Мари, тя веднага изтича до килера да извади куфарите. Замъкна ги в спалнята и взе безразборно да хвърля дрехи в тях.

— Какво правиш? — запита Блейн.

— Стягам багажа.

— Виждам. Но защо?

— Защото се махаме оттук.

— Какво приказваш? Та ние живеем тук!

— Вече не — каза тя. — Не живеем, щом се навърта онзи проклет Смит. Том, той носи неприятности.

— Не се и съмнявам — рече Блейн. — Но това не е причина да бягаме. Остави багажа за момент и ме послушай! Какво мислиш, че може да ми стори?

— Няма да чакаме, за да разберем — отвърна тя и продължи да тъпче дрехи в куфарите, докато Блейн я хвана за ръцете.

— Успокой се. Нямам намерение да бягам от Смит.

— Но това ще е единствената разумна постъпка — възрази Мари. — Той е досадник, но няма да живее дълго. Само още няколко месеца, може би седмици и ще умре. Отдавна трябваше да е умрял този ужасен зомби! Том, да се махаме!

— Да не си полудяла? — възкликна Блейн. — Каквото и да иска, ще мога да се справя.

— И друг път си го казвал.

— Тогава нещата бяха различни.

— И сега са различни! Том, можем пак да вземем на заем яхтата, мистър Дейвис ще ни разбере, и можем да отидем на...

— Не! Да пукна, ако бягам от него! Може би си забравила, Мари, обаче Смит ми спаси живота.

— Но за какво го спаси? — проплака тя. — Том, предупреждавам те! Ако си е спомнил, не бива да го срещаш!

— Чакай малко — бавно изрече Блейн. — Да не би да знаеш нещо? Нещо, което не знам?

Тя мигом се успокои.

— Разбира се, че не.

— Мари, истината ли ми казваш?

— Да, скъпи. Но се боя от Смит. Моля те, Том, изпълни ми тоя каприз, нека се махнем.

— Вече не бягам от никого — каза Блейн. — Тук е моят дом. Край.

Мари седна, като че изведнъж бе останала без сили.

— Добре, скъпи. Прави каквото решиш.

— Така те искам — рече Блейн. — Всичко ще се уреди.

— Разбира се — каза Мари.

Блейн прибра куфарите и закачи дрехите в гардероба. После седна и зачака. Физически беше спокоен. Но в спомените се връщаше към подземиято, отново минаваше през украсената с дърворезба врата, покрита с египетски и китайски йероглифи, влизаше между мраморните колони на просторния Палат на смъртта с позлатения бронзов ковчег. И отново чуваше пискливия глас на Рейли да говори през сребриста мъгла:

— Има неща, които не можеш да видиш, Блейн, но аз ги виждам. Дните ти на Земята ще са кратки, много кратки, болезнено кратки. Тия, в които вярваш, ще те предадат, тия, които мразиш, ще те надвият. Ти ще умреш, Блейн, не след години, а скоро, по-скоро, отколкото би повярвал. Ще бъдеш предаден и ще умреш от собствената си ръка.

Този луд старец! Блейн потръпна леко и погледна Мари. Тя седеше с наведена глава и чакаше. Зачака и той. След малко на вратата леко се почука.

— Влез — каза Блейн на онзи, който бе дошъл.

34.

Блейн веднага позна Смит въпреки фалшивата брада, бакенбардите и мургавия грим. Зомбито влезе, накуцвайки, и донесе лек мирис на разложение, неуспешно прикрит със силен аромат на бръснарски одеколон.

— Извинявай за маскировката — каза Смит. — Не целя да заблуждавам теб или когото и да било. Просто лицето ми вече не е за гледане.

— Дълъг път си изминал — каза Блейн.

— Да, доста дълъг — съгласи се Смит, — и минах през много премеждия, но няма да ти досаждам с разкази за тях. Важното е, че пристигнах.

— Защо дойде?

— Защото знам кой съм — каза Смит.

— И мислиш, че това ме засяга?

— Да.

— Не си представям как — мрачно рече Блейн. — Но нека чуем.

— Чакайте — намеси се Мари. — Смит, ти го преследваш откакто е попаднал в този свят. Не е имал и миг покой. Не можеш ли просто да приемеш положението такова, каквото е? Не можеш ли просто да идеш някъде и кротко да умреш?

— Не преди да му кажа — отвърна Смит.

— Хайде да чуем — подкани го Блейн.

— Името ми е Джеймс Олин Робинсън.

— Никога не съм чувал за теб — каза Блейн след кратък размисъл.

— Естествено.

— Срещали ли сме се някога преди онзи случай в сградата на „Рекс“?

— Официално не.

— Но сме се срещали?

— За малко.

— Добре, Джеймс Олин Робинсън, разкажи ми. Кога се срещнахме?

— Беше съвсем за малко — каза Робинсън. — Зърнахме се за част от секундата и повече нищо не видяхме. Това се случи в една късна вечер през 1958 година на едно самотно шосе, ти в твоята кола, а аз в моята.

— Ти си карал колата, в която катастрофирах?

— Да, ако можеш да го наречеш катастрофа.

— Така беше! Чиста случайност!

— Ако е вярно, повече нямам работа тук — каза Робинсън. — Но, Блейн, аз знам, че не беше катастрофа. Беше убийство. Питай жена си.

Блейн погледна жена си, седнала на ръба на дивана. Лицето ѝ беше преbledняло като платно. Сякаш и последната капчица жизненост бе изцедена от нея. Погледът ѝ като че се обръщаше навътре и не се радваше на онова, което виждаше там. Блейн се запита дали съзерцава призрака на някаква стара вина, отдавна погребана, отдавна започнала да възкръсва и сега вдигнала бяло знаме пред появата на брадатия Робинсън.

И като я гледаше, бавно започна да схваща.

— Мари — каза той, — какво ще речеш за онази нощ през 1958 година? Как разбрахте, че ще се сблъскам?

— Използуваме методи за статистическо предсказване, фактори на валентност... — Гласът ѝ изтъня и секна.

— Или сте ме накарали да се сблъскам? — запита Блейн. — Не сте ли организирали катастрофата в нужния момент, за да ме пренесете в бъдещето за рекламната си кампания?

Мари не отговори. А Блейн напрегна памет, за да си спомни как бе умрял.

Караше по правото, пусто и бяло шосе, лъчите на фаровете опипваха далечината, а мракът отпред отстъпваше безконечно... Колата му буйно и вироглаво свърна към връхлитащите фарове... С все сила опита да извърти волана. Не се поддаваше... Кормилото свободно се завъртя в ръцете му и моторът изстена...

— Бога ми, вие сте ме вкарали в оная катастрофа! — изкрещя Блейн на жена си. — Вие и вашите енергийни системи „Рекс“ сте

накарали колата ми да кривне! Гледай ме в очите и отговаряй! Не е ли вярно?

— Добре де! — каза тя. — Но не сме искали да убием него. Робинсън просто се изпречи на пътя. Съжалявам за това.

— През цялото време си знаела кой е той — каза Блейн.

— Подозирах.

— И не ми каза. — Блейн закрочи напред-назад из стаята. — Мари! По дяволите, ти си ме убила!

— Не съм, Том! Не, наистина. Пренесох те от 1958 година в нашето време. Дадох ти друго тяло. Но не те убих наистина.

— Уби само мен — обади се Робинсън.

Мари с усилие се откъсна от самосъзерцанието и го погледна.

— Боя се, че нося отговорност за вашата смърт, мистър Робинсън, макар и непреднамерена. Тялото ви трябва да е умряло едновременно с тялото на Том. Енергийната система „Рекс“, която го прехвърли в бъдещето, е повлякла и вас. После завладяхте приемника на Рейли.

— Много слабо утешение за загубата на предишното ми тяло — каза Робинсън.

— Несъмнено. Но какво искате? Какво мога да сторя? Отвъдното...

— Не го искам — отсече Робинсън. — Още не бях опитал земния живот.

— На колко години беше по време на катастрофата? — попита Блейн.

— На деветнадесет.

Блейн печално кимна.

— Не съм готов за отвъдното — каза Робинсън. — Искам да пътешествувам, всичко да опитам, всичко да видя. Искам да узная що за човек съм. Искам да живея! Знаете ли, че не съм докосвал жена? Бих заменил безсмъртието за десет хубави години на Земята. — Робинсън се поколеба за миг, после добави: — Искам тяло. Искам здраво мъжко тяло, в което да живея. Не тази мърша, която влача. Блейн, жена ти уби предишното ми тяло.

— Искаш моето? — запита Блейн.

— Ако смяташ, че е почтено — отвърна Робинсън.

— Хей, чакайте малко! — викна Мари.

Лицето ѝ отново бе порозовяло. С признанието, изглежда, се бе освободила от хватката на спомена за някогашното злодеяние, бе се завърнала към борбата за живот.

— Робинсън — каза тя, — не можеш да искаш това от него. Той нямаше нищо общо с твоята смърт. Вината беше моя и съжалявам. Не искаш женско тяло, нали? Пък и не бих ти дала моето. Било каквото било! Махай се оттук!

Без да ѝ обръща внимание, Робинсън гледаше Блейн.

— От самото начало знаех, че си ти, Блейн. Дори когато не знаех нищо друго, знаех, че си ти. Бдях над теб, Блейн, спасих ти живота.

— Да, спаси го — тихо каза Блейн.

— И какво от това? — кресна Мари. — Добре, спасил ти е живота. Това не значи, че го притежава! Човек не може да спаси нечий живот и да смята, че ще си го вземе когато пожелае. Том, не го слушай!

— Нямам нито възможност, нито намерение да те насилвам, Блейн — каза Робинсън. — Ти ще решиш кое смяташ за право, а аз ще се подчиня. И ще си припомниш всичко.

Блейн изгледа зомбито почти с обич.

— Значи има и още. Още много. Нали, Робинсън?

Робинсън кимна, впил поглед в лицето на Блейн.

— Но как разбра? — запита Блейн. — Как можа да разбереш?

— Защото те разбирам. Превърнах те в дело на живота си. Животът ми се въртеше около теб. Не мислех за нищо друго освен за теб. И колкото по-добре те опознавах, Блейн, толкова по-уверен бях.

— Може би — каза Блейн.

— За какво изобщо говорите? — намеси се Мари. — Какво още? Какво може да има още?

— Трябва да помисля за това — каза Блейн. — Трябва да си спомня. Моля те, Робинсън, почакай малко навън.

— Разбира се — каза зомбито и веднага излезе.

Блейн направи знак на Мари да мълчи. Седна и зарови глава в шепите си. Сега трябваше да си спомни нещо, за което би предпочел да не мисли. Сега веднъж завинаги трябваше да го проследи до извора и да разбере.

В паметта му дълбоко се бяха врязали думите, които крещеше Рейли в Палата на смъртта:

— Ти си отговорен! Ти ме унищожи със злобното си убийствено съзнание! Да, ти, грозна твар от миналото, ти, проклето чудовище! Всички те избягват освен мъртвия ти приятел! Защо и ти не умря, убиецо!

Знаел ли бе Рейли?

Спомни си как Сами Джоунс му каза след лова:

— Роден си за убиец, Том. Нищо друго не ти подхожда.

Досещал ли се бе Сами?

А сега най-важното от всичко. Онзи върховен миг от неговия живот — моментът на смъртта му през една нощ на 1958 година. Припомни си ярко:

Кормилото заработи отново, но Блейн не му обърна внимание, обладан от внезапно буйно ликуване, светкавична смяна на настроението, която го караше да приветствува съкрушителния удар, да жадува за него, за болка, жестокост и смърт.

Блейн трепереше конвулсивно, преживявайки наново мига, който бе искал да забрави — мига, когато можеше да избегне катастрофата, но предпочете да убие.

Той вдигна глава, погледна жена си и каза:

— Аз го убих. Това знаеше Робинсън. А сега и аз го знам.

35.

Той старателно обясни на Мари всичко. Отначало тя не искаше да му повярва.

— Толкова отдавна беше, Том! Как можеш да бъдеш сигурен какво се е случило?

— Сигурен съм — каза Блейн. — Мисля, че никой не може да забрави как е умрял. Аз си го спомням много добре. Така умрях.

— И все пак не можеш да се наречеш убиец само заради един миг, заради част от секундата...

— Колко време е нужно, за да изстреляш куршум или да забиеш нож? — запита Блейн. — Част от секундата! Толкова е нужно, за да станеш убиец.

— Но, Том, ти не си имал мотив!

Блейн поклати глава.

— Вярно е, че не убих заради плячка или мъст. Но пък и не съм от този тип убийци. Те се срещат сравнително рядко. Аз съм тихата вода, обикновеният среден момък, който е събрал в характера си от всичко по малко, включително и убийство. Убих, защото в онзи момент имах възможност. Моята лична възможност, уникално съчетание на събития, чувства, мисли, влажност, температура и господ знае какво още, което едва ли би се повторило за още два живота.

— Но ти не си виновен! — възкликна Мари. — Това нямаше да се случи, ако енергийните системи „Рекс“ и аз не бяхме ти създали тази изключителна възможност.

— Да. Но аз се възползувах от случая — каза Блейн, — възползувах се и извърших хладнокръвно убийство просто за развлечение, защото знаех, че не могат да ме хванат. Моето убийство.

— Ех... Нашето убийство — каза тя.

— Да.

— Добре де, убийци сме — спокойно изрече Мари. — Приеми го, Том. Не се разкисвай. Веднъж сме убили, можем пак да убием.

— Никога — каза Блейн.

— С него е почти свършено! Кълна ти се, Том, не му остава и месец. Изпял си е песента. Един удар и излиза от играта. Едно бльскане.

— Не съм от тоя тип убийци — рече Блейн.

— Ще позволиш ли аз да го направя?

— И от тоя тип не съм.

— Идиот такъв! Тогава просто не прави нищо! Чакай. Месец, не повече, и с него е свършено. Можеш да изчакаш един месец, Том...

— Пак убийство — уморено каза Блейн.

— Том! Няма да му дадеш тялото си! Какво ще стане с нашия съвместен живот?

— Мислиш ли, че можем да продължим след всичко това? — запита Блейн. — Аз не бих могъл. А сега престани да спориш с мен. Не знам дали щях да го направя, ако нямаше задгробен живот. Най-вероятно не. Но задгробен живот има. Бих искал да отида там с чисти сметки, доколкото е възможно, пито-платено и взето-върнато. Ако това беше единственото ми битие, щях да се вкопча в него с нокти и зъби. Но не е! Не разбираш ли?

— Разбирам, естествено — тъжно каза Мари.

— Право да си кажа, напоследък съм много любопитен към този отвъден живот. Искам да го видя. А има и нещо друго.

— Какво?

Раменете на Мари трепереха и Блейн ги прегърна здраво. Мислеше си за разговора с Хъл, елегантната и аристократична Плячка. Хъл бе казал:

— Ние следваме сентенцията на Ницше — да умрем в подходящия момент! Интелигентният човек не се вкопчава в последните дрипи от живота като удавник за сламка. Той знае, че телесният живот е само нищожна частица от цялостното човешко съществуване. Защо умният ученик да не прескочи един-два класа?

Блейн си припомни колко странен, мрачен, атавистичен и благороден изглеждаше величавият избор на смърт, който правеше Хъл. Претенциозно, разбира се, но в края на краищата и самият живот е претенциозен сред необятната мъртва вселена. Тогава Хъл му изглеждаше като древен японски благородник, който спокойно коленичи, за да изпълни церемониалния акт на харакири и със самия избор на смъртта подчертава важността на живота. Хъл бе казал още:

— Начинът да умреш не признава класа и възпитание. За всеки отделен човек той е благородническа грамота, рицарско приключение, кралски зов. И по това, как се преборва със самотното и опасно начинание, всеки разкрива истинските си човешки измерения.

Мари прекъсна унеса му с въпрос.

— Какво е това друго нещо?

— О! — Блейн се позамисли. — Просто исках да кажа, че комай неусетно съм попил някои от нравите на 22-ри век. Особено аристократичните. — Той се ухили и я целуна. — Естествено, нали винаги съм имал добър вкус.

36.

Блейн отвори вратата на къщичката.

— Робинсън, ела с мен до кабината за самоубийства. Давам ти тялото си.

— Друго не съм и очаквал от теб, Том — каза зомбито.

— Да вървим тогава.

Двамата бавно заслизаха по планинския склон. Няколко секунди Мари ги гледа през прозореца, сетне тръгна подир тях.

Спряха пред вратата на кабината за самоубийства.

— Мислиш ли, че ще можеш да го овладееш без проблеми? — запита Блейн.

— Сигурен съм — рече Робинсън. — Том, много ти благодаря за това. Ще се грижа за тялото ти.

— То всъщност не е мое — уточни Блейн. — Принадлежало е на някой си Кранч. Но си го обикнах. Ще свикнеш с навиците му. Само напомняй от време на време кой командува. Понякога му се иска да ходи на лов.

— Мисля, че ще ми хареса — каза Робинсън.

— Да, сигурно ще ти хареса. Е, желая ти успех.

— Успех и на теб, Том.

Мари се приближи и целуна Блейн за сбогом с ледени устни.

— Какво ще правиш сега? — попита Блейн.

Тя сви рамене.

— Не знам. Чувствувам се толкова вцепенена... Том, трябва ли?

— Трябва — каза Блейн.

Още веднъж се озърна към палмите, шепнещи под слънцето, към синята морска шир и надвисналата мрачна грамада на планината, прорязана от сребристи водопади. После им обърна гръб, влезе в кабината за самоубийства и затвори вратата зад себе си.

Нямаше нито прозорци, нито мебели, освен един-единствен стол. Закачената на стената инструкция беше много проста. Само сядаш и без да бързаш, завърташ ключа до дясната си ръка. След това умираш

бързо и безболезнено, а тялото ти остава невредимо за следващия наемател.

Блейн седна, провери къде е ключът и се облегна назад с притворени очи.

Пак си помисли как бе умрял за пръв път и пак му се искаше да бе станало някак по-интересно. По право този път би трябвало да заличи грешката и да загине като Хъл, яростно преследван привечер по някой планински склон. Защо не можа да стане така? Защо не можа да срещне смъртта в двубой с тайфун, срещу връхлитащ тигър или както се катери по Еверест? Защо смъртта му пак щеше да е тъй кротка, тъй банална, тъй обикновена?

Но пък, от друга страна, защо всъщност никога не бе проектирал яхти?

Една героична смърт, разбра той отново, не би му подходдала. Несъмнено му е било писано да умре тъкмо така — бързо, банално и безболезнено. И навярно целият му живот в бъдещето бе преминал в подготовка и оформяне на тази смърт — смътни признаци, когато умря Рейли, многообещаваща сигурност в Палата на смъртта, неумолима съдба, когато се засели в Таиохае.

И все пак, независимо колко е банална, смъртта си остава най-интересното събитие в човешкия живот. Блейн нетърпеливо очакваше своята.

Нямаше от какво да се оплаква. Макар че бе живял в бъдещето само малко повече от година, успя да спечели най-голямата награда — отвъдното! Отново усети онова, което бе изпитал след излизането от сградата на „Задгробен живот“ — свобода от тежкия, разплут, непрестанен подсъзнателен страх от смъртта, който неусетно преценява всяка постъпка и просмуква всяко движение. Нито един човек от неговата епоха не би могъл да живее без сянката, която пълзи по коридорите на съзнанието като някаква зловеща тения, без призрака на всички дни и нощи, без сянката зад вратите, невидимия гост на всяко пиршество, незнайната фигура сред всеки пейзаж, вездесъща, вечно чакаща...

Край!

Защото сега древната неприятелка беше победена. И хората вече не умираха, те продължаваха!

Но той бе спечелил нещо повече от отвъдното. Бе успял да свие и вмести в тази година цял един живот.

Беше се родил в ослепително осветена бяла стая, с надвесено над него брадато докторско лице и добродушна сестра, която да го храни, докато той уплашено слуша как наоколо бръщолевят на непознат език. Отрано се бе впуснал в живота, неук и недодялан, заяпа се по ориенталските чудеса на Ню Йорк и позволи на един непознат с прям поглед и бърза реч да го прави на глупак и едва ли не на труп, докато по-мъдри глави го отърваха от премеждието и утешиха болката му. Надянал чудесното, силно и загадъчно тяло, той отново се впусна в авантюри, този път малко поумнял, и тръгна рамо до рамо с мъже, подгонили опасност и почести с бляскави оръжия в ръце. Бе преживял и тази лудост, а на по-напреднала възраст си избра почтена професия. Но някои мрачни поличби, покълнали още в мига на неговото раждане, узряха и го принудиха да бяга от родния край към най-далечните кътчета на света. И все пак пътьом той успя да се сдобие със семейство, вярно, семейство с някой и друг скелет в гардероба, но затова пък негово. В разцвета на мъжката си сила бе достигнал до страна, която обикна, бе се оженил и на сватбеното си пътешествие бе видял как пламтят сред залеза планините на Мурееа. Сетне бе улегнал, за да прекара последните си месеци в покой, полезен труд и сладки спомени за чудесата, които бе видял. И тъй ги бе преживял, почитан и уважаван от всички. Стигаше му. Блейн завъртя ключа.

37.

— Къде съм? Кой съм? Какво съм?

Никакъв отговор.

— Спомням си. Аз съм Томас Блейн и току-що умрях. Сега съм на Прага, съвсем реално и напълно неопишуемо място. Усещам Земята. А напред усещам отвъдното.

— Том...

— Мари!

— Да.

— Но как можа... Не мислех...

— Е, може в някои отношения да не съм била много добра съпруга, Том. Но винаги бях вярна и правех за теб каквото ми беше по силите. Естествено, че ще те последвам.

— Мари, правиш ме много щастлив.

— Радвам се.

— Да продължим ли?

— Накъде, Том?

— Към отвъдното.

— Том, страх ме е. Не може ли просто малко да постоим тук?

— Всичко ще се оправи. Ела с мен.

— О, Том! Ами ако ни разделят? Как ще е там? Не вярвам да ми хареса. Боя се, че ще е ужасно странно, призрачно и страховито.

— Не бой се, Мари. За два живота три пъти съм бил младши конструктор на яхти. Такава ми е съдбата! Няма начин да свърши дотук!

— Добре. Вече съм готова, Том. Да вървим.

ЦИВИЛИЗАЦИЯ НА СТАТУСА

ГЛАВА 1

Завръщането му в съзнание бе бавен и мъчителен процес. То бе пътешествие, в което той пресичаше цялата безконечност на времето. Сънуваше. През гъстите слоеве на съня се издигаше от въображаемото начало на всички неща. Подаде се псевдопод от първичната тиня и псевдоподът бе самият той. Превърна се в амеба, която съдържаше *неговата* същност, после в риба, белязана със собствената му специфична индивидуалност, после в маймуна, различна от всички други маймуни. И накрая се превърна в човек.

Що за човек? Смътно се виждаше — безлик, здраво стиснал в ръка лъчемета, с труп край нозете. Такъв човек.

Събуди се, разтърка очи и зачака да дойдат още спомени.

Не идваха. Не помнеше даже името си.

Трескаво се надигна, седна и заповяда на паметта да се възвърне. Когато тя не се подчини, той се озърна, търсейки в обкръжението някакъв белег за личността си.

Седеше на легло в тясна сива стаичка. От едната страна имаше затворена врата. От другата, зад непридърпана докрай завеса, се виждаше ниша с мъничък умивалник. Светлината в стаята идваше от някакъв скрит източник, може би от самия таван. Освен леглото и един стол нямаше никакви други мебели.

Подпря брадата си с длан и затвори очи. Помъчи се да подреди всичките си знания и следствията от тях. Знаеше, че е човек, вид *Homo Sapiens*, жител на планетата Земя. Говореше език, за който знаеше, че се нарича английски. (Означаваше ли това, че има и други езици?) Знаеше обичайните названия на нещата: стая, светлина, стол. В допълнение притежаваше и ограничено количество най-общи познания. Знаеше, че има множество важни неща, които някога е знаел, а сега не помни.

Трябва да ми се е случило нещо.

Това нещо би могло да бъде и по-лошо. Ако бе продължило още малко, щеше да го превърне в безмозъчна твар, лишена от дар-слово,

от съзнание, че е човек, мъж, жител на Земята. Все нещичко му бе останало.

Но когато се опита да разпростре мисълта си отвъд основните факти, с които разполагаше, той стигна до сумрачна област, изпълнена с ужас. Вход забранен. Изследването на собственото му съзнание беше опасно като пътешествие към... какво? Не можеше да намери сравнение, макар да подозираше, че съществуват много.

Трябва да съм бил болен.

Това беше единственото разумно обяснение. Той беше човек със спомени за памет. Някога трябва да бе притежавал тази безценна дарба да си припомня, за която сега можеше само да се досеща по ограничените данни, с които разполагаше. Някога трябва да бе имал специфични спомени за птици, дървета, приятели, семейство, обществено положение, съпруга може би. Сега можеше само да развива теории за тях. Някога би могъл да каже: това е като, или онова ми напомня... Сега нищо не му напомняше за нищо, нещата приличаха единствено на самите себе си. Бе загубил способностите си за противопоставяне и сравнение. Вече не можеше да анализира настоящето с оглед на преживяното в миналото.

Това трябва да е болница.

Разбира се. На това място се грижеха за него. Добродушни доктори полагаха усилия да възстановят паметта му, да му възвърнат самоличността, да реставрират системите за преценка, да му кажат кой е и какво представлява. Колко бяха добри, усети как в очите му бликват сълзи на благодарност.

Стана и бавно закрачи из стаичката. Отиде до вратата и откри, че е заключена. За момент го обзе паника пред тази заключена врата, но той твърдо потисна страха. Може пък да е буйствал.

Е, вече нямаше да буйства. Ще видят. Ще го възнаградят с всички възможни привилегии за пациент. Ще поговори с доктора за това.

Зачака. След време чу как по коридора отвъд вратата се задават стъпки. Седна на ръба на леглото и се вслуша, опитвайки да овладее вълнението си.

Стъпките спряха край вратата му. Някакво капаче се плъзна настрани и през отвора надникна непознато лице.

— Как се чувстваш? — запита човекът.

Той се приближи до отвора и видя, че мъжът, който го разпитваше, е облечен в кафява униформа. След малко осъзна и какво представлява предметът, закачен на кръста му — оръжие. Този човек несъмнено беше пазач. Имаше тъпо, непроницаемо лице.

— Можете ли да ми съобщите как се казвам? — попита болният.

— Наричай се 402 — отвърна пазачът. — Това е номерът на килията ти.

Не му харесваше. Но 402 все беше по-добре, отколкото нищо. Той пак запита пазача:

— Отдавна ли съм болен? Имам ли подобрение?

— Да — каза пазачът не особено убедително. — Важното е да кротуваш. Подчинявай се на правилата. Така е най-добре.

— Разбира се — каза 402. — Но защо не мога да си спомня нищо?

— Ами... така се полага — рече пазачът и се наклони да си върви.

— Чакайте! — викна 402 подир него. — Не можете просто да ме оставите така, трябва да ми кажете нещо. Какво ми се е случило? Защо съм в тази болница?

— Болница ли? — Пазачът ухилено се обърна към 402. — Откъде ти хрумна, че тук е болница?

— Така предполагам — каза 402.

— Грешно си предполагал. Това е затвор.

402 си спомни съня за убития човек. Сън или спомен? Отчаяно изкрещя след пазача:

— Какво е престъплението ми? Какво съм извършил?

— Ще узнаеш — каза пазачът.

— Кога?

— След кацането — обясни пазачът. — А сега се пригответе за сбора.

Той се отдалечи. 402 седна на леглото и се помъчи да размисли. Беше узнал някои неща. Намираще се в затвор и затворът щеше да каца. Какво означаваше това? От къде на къде ще каца затвор? И какво е това „сбор“?

От това, което стана сетне, 402 запази само объркана представа. Изтече неизмерим период от време. Той седеше на леглото и се мъчеше да скърпи фактите около себе си. Стори му се, че дочува звънци. После вратата на килията рязко се отвори.

Защо? Какво означаваше това?

402 пристъпи към вратата и надникна в коридора. Беше много развълнуван, но не искаше да напуска безопасната си килия. Почака и скоро се зададе пазачът.

— Добре де — рече пазачът, — никой няма да ти стори зло. Тръгвай право по коридора.

После го побутна леко. 402 тръгна по коридора. Видя как се отварят и другите врати, как в коридора излизат други хора. Отначало бяха като тънко поточе, но по-нататък взеха да прииждат още и още. Повечето изглеждаха зашеметени и никой не обелваше дума. Звучаха единствено гласовете на стражата:

— Хайде, движи се, продължавай, право напред.

Насочваха ги към просторен кръгъл салон. Като се озърна, 402 видя, че покрай цялата зала обикаля балкон и по него през няколко метра са разположени въоръжени пазачи. Присъствието им изглеждаше излишно; тях сплашени и объркани хора нямаше да се решат на бунт. И все пак той предположи, че навъсената стража има символично значение. Те напомняха на новосъбудилите се основния факт в живота им — че са затворници.

След няколко минути на балкона излезе мъж в тъмна униформа. Той вдигна ръка за внимание, макар че затворниците и без това вече го гледаха втренчено. Сетне, въпреки че не се виждаха усилватели, гласът му прогърмя кухо из салона:

— Това е беседа за предварителна подготовка. Слушайте внимателно и се постарайте да възприемете онова, което ще ви кажа. Тия факти ще бъдат много важни за вашето съществуване.

Затворниците го гледаха. Ораторът продължи:

— Преди около час всички вие се събудихте в килиите си. Открихте, че не можете да си припомните предишния живот — нито дори имената си. Всички притежавате оскъден запас от най-общи знания, колкото да поддържат връзката ви с реалността. Няма да обогатявам познанията ви. На Земята всички вие бяхте зли и покварени престъпници. Бяхте хора от най-долна проба — хора, загубили всякакво право на уважение от страна на Държавата. В някоя по-непросветена епоха щяха да ви екзекутират. В нашата епоха ви пратиха на заточение. — Говорителят протегна ръце, за да успокои ропота, който се разля из залата. — Всички вие сте престъпници. И

всички имате едно общо качество — неспособност да се подчинявате на основните задължителни правила в човешкото общество. Тия правила са необходими за съществуването на цивилизацията. Чрез отхвърлянето им вие сте извършили престъпления срещу човечеството. И затова човечеството ви отритва. Вие сте пясък в механизма на цивилизацията и бяхте изпратени в един свят, където царуват вам подобните. Тук можете сами да си измислите правила и да умрете според тях. Тук е свободата, за която копнеехте, неудържимата и самоунищожителна свобода на растящи ракови метастази. — Говорителят избърса челото си и се втренчи в затворниците. — Но може би някои от вас все още могат да се поправят. Омега, планетата, към която отиваме, е ваша планета, свят, управляван изцяло от затворници. Свят, където можете да започнете отначало, без предразсъдъци против вас, с чисто досие! Миналото ви е забравено. Не се мъчете да си го спомните. Подобни спомени само ще разбудят престъпните ви наклонности. Смятайте се за новородени от мига на събуждане в килиите си.

Бавните, отмерени думи на оратора криеха някаква хипнотична сила. 402 слушаше, вперил леко размътен поглед в бледото му чело.

— Нов свят — продължаваше говорителят. — Вие сте възродени, но с необходимото съзнание за грях. Без него не бихте могли да се преборите със злото, присъщо на вашите личности. Помнете го. Помнете, че няма бягство и няма завръщане. Из небесата на Омега денонощно патрулират стражеви кораби, въоръжени с най-модерни лъчеви оръдия. Тия кораби имат за цел да унищожат всичко, което се издигне на повече от сто и петдесет метра над повърхността на планетата — непреодолима бариера, през която не ще успее да мине нито един затворник. Примирете се с тези факти. Те представляват правилата, които ще трябва да ръководят живота ви. Помислете за онова, което ви казах. А сега се пригответе за кацане.

Говорителят напусна балкона. Известно време затворниците просто зяпаха опустялото му място. После забръмчаха колебливи разговори. След малко заглъхнаха. Нямаше за какво да говорят. Без спомени за миналото, затворниците нямаха върху какво да градят предположения за бъдещето. Не можеха да обменят и лични възгледи, защото личностите им бяха съвсем нови и още неоформени.

Седяха мълчаливо — като необщителни хора, прекарали прекалено дълго в единични килии. Пазачите по балкона стояха като статуи, далечни и безпристрастни. Сетне едва доловима тръпка прелетя през пода на залата.

Тръпката се повтори, превърна се в отчетливо вибриране. 402 почувствува, че натежава, сякаш невидим товар притискаше главата и раменете му.

От високоговорителите се раздаде глас:

— Внимание! В момента корабът каца на Омега. След малко слизаме.

* * *

Последните вибрации замряха и подът под краката им леко се наклони. Все тъй безмълвни и замаяни, затворниците бяха подредени в дълга колона и изведени от салона. Обкръжени от пазачи, те закрачиха по някакъв безкраен коридор. По дължината му 402 започна да си дава представа за размерите на кораба.

Далече напред зърна лъч ярка слънчева светлина, от която помръкваше бледото коридорно осветление. Когато неговата част от дългата влачеща се колона стигна до там, 402 видя, че лъчите долитат от люка, през който излизат затворниците.

На свой ред 402 мина през люка, слезе по дълга стълба и се озова на твърда земя. Стоеше сред открит слънчев площад. Пазачи подреждаха слезлите затворници в колони, наоколо се тълпяха зяпачи.

От високоговорителите прогърмя глас:

— Отговаряйте, когато чуете номера си. Сега ще узнаете своята самоличност. Отговаряйте веднага, щом чуете името си.

402 се почувствува слаб и грохнал от умора. Сега не би го заинтересувала дори собствената му самоличност. Искеше само да легне, да заспи, да намери време да поразмисли за положението си. Огледа се и забеляза мимоходом грамадния кораб отзад, пазачите, зяпачите. Високо горе зърна подвижни черни точки сред синьото небе. Отначало ги помисли за птици. После се вгледа по-внимателно и разбра, че са стражеви кораби. Не го заинтересуваха особено.

— Номер 1! Обади се!

— Тук — отговори нечий глас.

— Номер 1, името ти е Уейн Саутхолдър. Възраст 34 години, кръвна група А-L2, индекс AR-431-C. Осъден за измяна.

Когато гласът замлъкна, откъм тълпата се раздаде гръмогласен одобрителен рев. Зрителите аплодираха изменническата дейност на затворника и го приветствуваха на Омега.

Имената се редяха по списъка. Унесен от топлото слънце, 402 дремеше прав и слушаше престъпленията: убийство, кражба на кредит, сектантство, мутантство... Най-сетне повикаха и него.

— Номер 402.

— Тук.

— Номер 402, името ти е Уил Барънт. Възраст 27 години, кръвна група 0-L3 индекс JX-221R. Осъден за убийство.

Тълпата нададе радостен вик, но 402 почти не го чу. Мъчеше се да привикне с мисълта, че притежава име. Истинско име, а не номер. Уил Барънт. Надяваше се да не го забрави. Повтаряше си името отново и отново и едва не пропусна последното съобщение от високоговорителя.

— Сега новациите ще бъдат пуснати на Омега. Ще получите временен приют на площад А-2. Бъдете предпазливи и благоразумни в думите и постъпките си. Наблюдавайте, слушайте и се учете. По закон съм длъжен да ви кажа, че средната продължителност на живота на Омега е около три земни години.

Мина известно време, преди Барънт да осъзнае последните думи. Той все още обсъждаше новото име. Не си бе и помислял какво произтича от факта, че е убиец, попаднал в един престъпен свят.

ГЛАВА 2

Поведоха ги към дългата редица бараки на площад А-2. Затворниците наброяваха почти петстотин души. Все още не бяха хора, а само същества, чиято истинска памет се бе възвърнала едва преди час. Насядали по наровете, новородените любопитно оглеждаха телата си, с жив интерес изследваха ръцете и краката си. Зяпаха се взаимно и виждаха собствената си безформеност, отразена в чуждите очи. Още не бяха станали възрастни хора, ала не бяха и деца. Оставаха им някои абстракции и призрочни спомени. Зрелостта идваше бързо, родена от старите навици и лични черти, съхранени сред раздраните нишки на предишния им земен живот.

Новаците се вкопчваха в смътните спомени за представи, идеи, правила. След няколко часа флегматичната им нерешителност взе да се разсейва. Превръщаха се в мъже. Личности. От замаяното и повърхностно подчинение започваха да изплуват отчетливи различия. Характерите напомняха за себе си и всичките петстотин души постепенно откриваха какво представляват.

Уил Барънт се нареди на опашка, за да се погледне в единственото огледало на бараката. Когато му дойде редът, видя отражението на младеж с приятно, слабовато лице, тънък нос и права кестенява коса. Лицето беше решително, честно, най-обикновено, без никакви следи от буйни страсти. Барънт разочаровано му обърна гръб — това бе лице на непознат.

По-късно, като се огледа внимателно, той не откри белези или каквото и да било, по което да отличи тялото си от хиляди други тела. Ръцете му бяха гладки, без мазоли. Беше по-скоро жилав, отколкото мускулест. Питаше се какво ли е работил на Земята.

Убийство?

Намръщи се. Не беше готов да го приеме.

Някой го потупа по рамото.

— Как си?

Завъртя се и видя зад себе си широкоплещест червенокос мъж.

— Много добре — каза Барънт. — Ти стоеше пред мен, нали?

— Точно така. Номер 401. Името ми е Денис Фьорен.

Барънт се представи.

— Какво си извършил? — запита Фьорен.

— Убийство.

Фьорен кимна с уважение.

— Аз пък съм фалшификатор. Като си гледам ръцете, още не мога да повярвам. — Той протегна напред две грамадни лапи, покрити с редки рижи косъмчета. — Но майсторлъкът си остава. Ръцете ми взеха да си спомнят преди която и да било друга част от тялото. На кораба седях в килията и ги гледах. Сърбяха ме. Искаха да изскочат на свобода и да се захванат с работа. Само че не можех да си спомня каква.

— И какво направи? — попита Барънт.

— Затворих очи и дадох воля на ръцете си. Додето се опомня, те вече опипваха ключалката на килията. — Фьорен надигна огромните си китки и ги огледа с възхищение. — Хитри са, дяволчетата!

— Опипваха ключалката ли? — повтори Барънт. — Нали си бил фалшификатор?

— Да де, фалшификаторството ми е било основната професия — поясни Фьорен. — Но чифт сръчни ръце могат да вършат, кажи-речи, всичко. Подозирам, че само са ме хванали за фалшификаторство, но може да съм бил и касоразбивач. За обикновен фалшификатор ръцете ми знаят прекалено много.

— Узнал си за себе си повече от мен — въздъхна Барънт. — А аз имам за начало само един сън.

— Е, все е начало — рече Фьорен. — Сигурно има начини да узнаеш повече. Важното е, че сме на Омега.

— Прав си — кисело каза Барънт.

— Няма нищо лошо в това. Не чу ли какво каза онзи човек? Това е наша планета!

— Със средна продължителност на живота три земни години — напомни му Барънт.

— Ами, дрънкат колкото да ни сплашат. Изобщо не вярвам на такива глупости, щом ги чувам от стражата. Важното е, че си имаме собствена планета. Чу какво разправят. „Земята ни отритвала.“ Новата

Земя! Кому ли е притрябвала? Тук си имаме наша планета. Цяла планета, Барънт! Свободни сме!

— Прав си, приятел — обади се друг мъж. Беше дребен, с плах и подкупващо дружелюбен поглед. — Името ми е Джо — събщи той. — Всъщност Жоао, но предпочитам архаичната форма с нейните отзвуци от добрите стари времена. Господа, без да искам, дочух разговора ви и най-охотно се присъединявам към мнението на нашия червеносок приятел. Помислете само за възможностите! Земята ни отритвала? Великолепно! Без нея ние ще сме по-добре. Тук всички сме равни, свободни хора в свободно общество. Няма униформи, няма пазачи, няма войници. Само разкаяни бивши престъпници, които желаят да живеят мирно и тихо.

— Тебе за какво те прибраха? — запита Барънт.

— Казаха, че съм бил крадец на кредит — отвърна Джо. — Срам ме е да призная, че не си спомням що е крадец на кредит. Но навярно ще се сетя.

— Тукашните власти може да имат някаква система за тренировка на паметта — каза Фьорен.

— Власти ли? — възмутено възкликна Джо. — За какви власти приказваш? Това е *наша* планета. Тук всички сме равни. Следователно просто не може да има власти. Не, приятели, всички тия глупости остават на Земята. Тук ние...

Изведнъж той млъкна. През отворената врата на бараката влизаше непознат човек — явно по-отдавнашен жител на Омега, тъй като не беше облечен в сивата затворническа униформа. Шишкавото му тяло обтягаше пищния жълто-син костюм. Нож и кобур с пистолет висяха на колана около необятната му талия. Отвъд прага той спря с ръце на кръста и огледа новодошлите.

— Е? — запита непознатият. — Какво става бе, новаци, не знаете ли какво значи Квестор? Ставайте!

Никой не помръдна.

Лицето на Квестора почервеня.

— Май ще трябва да ви понауча на уважение.

Още преди да измъкне оръжието от кобура, новодошлите бяха наскачали на крака. Квесторът ги изгледа малко разочаровано и върна пистолета на място.

— Първото, което трябва добре да запомните, е вашият статус на Омега. Вашият статус е *никакъв*. Вие сте пеони, а това означава, че сте *нищо*. — Той помълча, сетне добави: — Сега внимавайте, пеони. Ще узнаете задълженията си.

ГЛАВА 3

— Първото, което следва да разберете, новаци — каза Квесторът, — е какво точно представлявате. Това е много важно. И аз ще ви кажа какво представлявате. Вие сте пеони. По-долни от най-долните. Вие сте без статус. Няма нищо по-долно освен мутантите, а те всъщност не са хора. Има ли въпроси?

Квесторът изчака. Нямахше въпроси и той продължи:

— Определих какво представлявате вие. Оттук преминаваме към разбирането какво представляват всички други на Омега. Първо, всички са по-важни от вас, но някои са по-важни от другите. По ранг над вас стои Местният Жител, който е почти същата стока като новациите, след това идва Свободният Гражданин. Като знак на статуса си той носи сив пръстен и дрехите му са черни. Той също не е особено важен, но струва много повече от вас. Ако имат късмет, някои от вас могат да станат Свободни Граждани. Следват Привилегированите Класи, които ще отличавате по разни символи, в зависимост от ранга — например златни обици за класата на Хаджиите. След време ще узнаете всички белези и привилегии на различните рангове и степени. Би трябвало да спомена и свещениците. Макар да не са от ранга на Привилегированите, те получават по традиция известни права и закрила. Ясен ли съм дотук?

Всички в бараката измънкаха утвърдително. Квесторът продължи:

— Сега преминаваме към въпроса за поведението при среща с човек от по-висок ранг. Като пеони вие сте длъжни почтително да поздравявате Свободния Гражданин с пълната му титла. На Привилегированите, например на Хаджиите, ще говорите само когато ви питат, при това с наведени очи и събрани отпред ръце. В присъствието на Привилегирован Гражданин не си тръгвате без разрешение. При никакви обстоятелства няма да седате пред него. Ясно? Има още много за учене. Например моята служба на Квестор отговаря на ранга Свободен Гражданин, но носи и някои от правата на

Привилегированите. — Квесторът огледа новаците, за да се увери, че са разбрали. — Тази барака е вашият временен дом. Съставих график кой ще мете, кой ще мие пода и тъй нататък. Разрешавам да ме питате за всичко и по всяко време, но глупави или нахални въпроси могат да бъдат наказани с осакатяване или смърт. Главно помнете, че сте по-долу от най-долните. Ако не го забравите, може и да оцелеете. — Квесторът помълча. — През следващите дни ще получите назначения. Някои от вас ще отидат в германиевите мини, други в риболовния флот, трети ще бъдат обучени на разни занаяти. Междувременно сте свободни да поогледате Тетрахайд.

Виждайки недоумяващите им погледи, Квесторът обясни:

— Така се нарича градът, в който се намирате. Най-големият... — той се позамисли — и всъщност единственият град на Омега.

— Какво означава Тетрахайд? — запита Джо.

— Откъде да знам? — навъси се Квесторът. — Сигурно е от ония стари земни имена, дето все ги измислят разни умници. Както и да е, отваряйте си очите на четири, щом тръгнете из града.

— Защо? — обади се Барънт.

Квесторът се ухили.

— Това, пеоне, ще трябва сам да откриеш.

Той се обърна и с широка крачка напусна бараката. Когато изчезна, Барънт се приближи до прозореца. Навън се виждаше само пустият площад и отвъд него улиците на Тетрахайд.

— Да излезеш ли мислиш? — запита Джо.

— Разбира се — отвърна Барънт. — Идваш ли с мен?

Дребничкият крадец на кредит поклати глава.

— Струва ми се опасничко.

— Ами ти, Фьорен?

— И на мен не ми харесва — каза Фьорен. — Може би ще е разумно да поостанем около бараката засега.

— Смешно — възрази Барънт. — Сега този град е *наш*. Никой ли няма да дойде?

Фьорен смутено прегърби широките си плещи и поклати глава. Джо сви рамене и се опъна на нара. Останалите новаци даже не повдигнаха очи.

— Много добре — заяви Барънт. — После ще ви разкажа най-подробно.

Той изчака още малко да види дали някой не е променил решението си, след това излезе навън.

* * *

Град Тетрахайд представляваше сборище от сгради, плъзнали по тесен полуостров, който стърчеше навътре в ленивото мътно море. Откъм сушата полуостровът беше преграден от висока каменна стена с няколко порти, охранявани от часови. Най-голямата сграда беше Арената, където веднъж годишно се провеждаха Игрите. Близко до арената имаше групичка правителствени сгради.

Барънт крачеше по тесните улици, оглеждаше се и се мъчеше да си състави поне частична представа за своята нова родина. Криволичещите глинести пътища и мрачните олющени сгради размърдаха в съзнанието му крайчеца на едва доловим спомен. На Земята бе виждал подобно място, но не можеше да си припомни нищо за него. Не можеше даже да открие източника на това чувство, мъчително като сърбеж.

Той мина покрай Арената и навлезе в централния делови квартал на Тетрахайд. Зачете в захлас фирмите над вратите: „ДОКТОР БЕЗ РАЗРЕШИТЕЛНО — АБОРТИ ПРАВИ МУМИНТАЛНО“. По-нататък следваше: „АДВОКАТ, ЛИШЕН ОТ ПРАВА. ПОЛИТИЧЕСКИ МАШИНАЦИИ!“.

Имаше смътното чувство, че нещо не е наред. Продължи нататък край магазини, рекламиращи крадени стоки, и забеляза тясно салонче, където обещаваха: „ЧЕТЕНЕ НА МИСЛИ! ПОДБРАН ПЕРСОНАЛ МУТАНТИ ПРОВИДЦИ! РАЗКРИВАМЕ ЗЕМНОТО ВИ МИНАЛО!“

Изкушаваше се да влезе. Но се сети, че няма пари, а Омега изглеждаше място, където парите се ценят твърде високо.

Барънт зави по следващата пресечка, отмина няколко ресторанта и стигна до голямо здание, наречено „ИНСТИТУТ ПО ОТРОВИТЕ“ (*Изгодни условия. Услуги на изплащане до 3 години. Гарантиран резултат, при неуспех връщаме таксата*). Съседният вход се оказа „ГИЛДИЯ НА УБИЙЦИТЕ, СЕКЦИЯ 452“.

След беседата на затворническия кораб Барънт бе очаквал Омега да бъде посветена на превъзпитанието на престъпниците. Но ако се

съдеше по фирмите, съвсем не беше така или пък превъзпитанието се изразяваше в твърде странни форми. Дълбоко замислен, той бавно продължи напред.

Изведнъж забеляза, че минувачите се отдръпват от пътя му. Хората го стрелкаха с погледи и изчезваха в магазини и входове. Някаква старица хукна да бяга, щом го зърна.

Какво ги плашеше? Затворническата униформа ли? Не, на Омега навярно това беше най-обикновена гледка. Тогава какво?

Улицата опустяваше. Наблизо един търговец трескаво дърпаше металната ролетка пред витрина, отрупана с рапири и шпаги.

— Какво има? — попита го Барънт. — Каква е тая бъркотия?

— Ти луд ли си? — отвърна търговецът. — Днес е Кацниден!

— Моля?

— Кацниден! — повтори търговецът. — Денят, в който каца корабът. Връщай се в бараката, идиот!

Той с трясък намести ролетката и я заключи. Барънт внезапно изтръпна от страх. Нещо съвсем не беше наред. Май трябваше да побърза обратно. Глупост беше, че не се постара да узнае повечко за местните обичаи, преди да...

По улицата се задаваха трима мъже. Бяха добре облечени и всички имаха на лявото ухо златна хаджийска обица. На коланите им висяха оръжия.

Барънт тръгна назад. Един от непознатите се провикна:

— Стой, пеоне!

Барънт забеляза, че ръката на човека се полюшва край кобура. Спря и запита:

— Какво има?

— Днес е Кацниден — рече непознатият и огледа приятелите си.
— Е, кой почва пръв?

— Да теглим жребий.

— Ето монета.

— Не, с игра на пръсти.

— Готови? Раз, два, три!

— Мой е — обади се Хаджията отляво.

Приятелите му отстъпиха назад и той извади пистолета.

— Чакайте! — викна Барънт. — Какво правите?

— Каня се да те застрелям — обясни Хаджията.

— Но защо?

Онзи се усмихна.

— Защото е привилегия на Хаджиите. На всеки Кацниден имаме право да стреляме по новите пеони, които напускат района на бараките.

— Никой не ми е казал!

— Естествено. Ако вземем да ви разправяме, нито един новак няма да си покаже носа от бараката на Кацниден. И цялата веселба ще се провали.

Хаджията се прицели.

Барънт реагира мигновено. В момента на изстрела се хвърли на земята, чу съскане и зърна как по стената на съседната сграда пробяга назъбена обгорена ивица.

— Сега е мой ред — подхвърли единият от чакащите.

— Извинявай, старче, мисля, че е мой.

— Старшинството, драги приятелю, си има привилегии. Дръпни се.

Преди следващият кандидат да се прицели, Барънт скочи на крака и хукна. Засега острите завои на уличката го прикриваха, но изотзад долиташе тропотът на преследвачите. Те тичаха, без да бързат, дори по-скоро крачеха, сякаш бяха напълно уверени, че ще настигнат плячката. Барънт напрегна сили, свърна в близката пресечка и тутакси разбра, че е сбъркал. Намираше се в задънена улица. Отзад лениво се задаваха Хаджиите.

Барънт отчаяно се огледа. Всички магазини бяха заключени, със спуснати ролетки. Нямахше как да се изкатери по стената, нямахше и скривалище.

Ненадейно видя една отворена врата наред пътя, който все още го делеше от преследвачите. Беше пробягал край нея, без да я забележи. Над входа стърчеше табела с надпис: „ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ЖЕРТВИТЕ“. Тъкмо за мен, помисли си Барънт.

Втурна се нататък, минавайки едва ли не под носа на смаяните Хаджии. Огнена мълния от нечий пистолет опърли земята под нозете му, сетне той стигна до вратата и се хвърли навътре с летящ плонж.

Изправи се. Преследвачите не бяха влезли, гласовете им продължаваха да долитат от улицата — тримата любезно спореха кой пред кого е. Барънт осъзна, че е попаднал в някакво свещено убежище.

Намираще се в просторна светла стая. На пейката до вратата няколко дрипльовци се смееха на току-що подхвърлена шега. Малко по-навътре тъмнокосо момиче гледаше Барънт втренчено с големите си зелени очи. В дъното на стаята имаше бюро. Седналият зад него мъж кимна на Барънт.

Пристъпи към бюрото. Човекът отсреща беше нисък и очилат. Усмиваше се насърчително, чакайки Барънт да заговори.

— Тук ли е Дружеството за защита на жертвите? — попита Барънт.

— Съвършено вярно, сър — потвърди човекът. — Аз съм Рондолп Френдлър, президент на тази благотворителна организация. Мога ли да ви помогна?

— И още как! — възкликна Барънт. — Практически аз съм жертва.

— Разбрах го от пръв поглед — сърдечно се усмихна Френдлър. — Определено имате жертвен вид; такава една смесица от страх и неувереност с лекичък привкус на уязвимост. Отдалече бие на очи.

— Много интересно — каза Барънт, като се озърташе към вратата и се питаше докога ли ще трае правото на убежище. — Мистър Френдлър, аз не съм член на вашата организация.

— Няма значение. В нашата група винаги се влиза спонтанно. Човек става член, когато му се наложи. Целта ни е да защитаваме неотменните права на жертвите.

— Да, сър. Отвън... такава... трима души искат да ме убият.

— Ясно — каза Френдлър, отвори чекмеджето и извади дебела книга. Бързо я прелисти и откри търсеното сведение. — Кажете ми, забелязахте ли статуса на тези хора?

— Мисля, че бяха Хаджии — отговори Барънт. — Всеки от тях имаше златна обица на лявото ухо.

— Съвършено правилно. А днес е Кацниден. Вие сте пристигнали с днешния кораб и сте обявен за пеон. Така ли е?

— Да, така е.

— Тогава с радост ви известявам, че всичко е наред. Кацниденският лов свършва по залез слънце. Можете да си тръгнете с пълна увереност, че всичко е както трябва и правата ви не са нарушени ни най-малко.

— Да си тръгна ли? След залез слънце, искате да кажете.

Мистър Френдлър поклати глава и се усмихна печално.

— Не, за съжаление. Според закона трябва да си вървите незабавно.

— Но те ще ме убият!

— Това е самата истина — каза Френдлър. — За жалост нищо не мога да сторя. По принцип жертва е онзи, който предстои да бъде убит.

— Мислех, че ръководите организация за защита.

— Така е. Но ние защитаваме правата, а не жертвите. Правата ви не са накърнени. До залез слънце на Кацниден Хаджиите имат привилегията да ви убият по всяко време, ако не сте в района на бараките. Бих си позволил да добавя, че вие имате право да убиете всеки, който се опита да ви убие.

— Нямам оръжие — напомни Барънт.

— Така си е то с жертвите — рече Френдлър. — Там е цялата разлика, нали? Но с оръжие или без оръжие, боя се, че вече е време да си вървите.

Барънт се вслуша. От улицата още долитаха ленивите гласове на Хаджиите.

— Няма ли задна врата? — запита той.

— Съжалявам.

— Щом е тъй, просто няма да изляза.

Все така усмихнат, мистър Френдлър отвори чекмеджето и измъкна пистолет. Насочи го към Барънт и заяви:

— Наистина *се налага* да излезете. Можете да си опитате шанса с Хаджиите, или пък да загинете тук, без какъвто и да било шанс.

— Услужете ми с пистолета — помоли Барънт.

— Забранено е — отвърна Френдлър. — Помислете си, как тъй ще пуснем въоръжени жертви да търчат насам-натам? Всичко би се объркало. — Той щракна предпазителя. — Тръгвате ли?

Барънт пресметна шансовете си да се хвърли през бюрото към пистолета и реши, че няма да успее. Обърна се и бавно тръгна към вратата. Дрипльовците продължаваха да се кикотят. Тъмнокосото момиче бе станало от пейката и сега стоеше до изхода. Когато се приближи, Барънт забеляза, че е много красива. Запита се за какво ли престъпление е изгонена от Земята.

Както минаваше край нея, нещо твърдо притисна ребрата му. Посегна, стисна го и откри, че държи в ръката си малък, но твърде

ефикасен на вид пистолет.

— Успех — прошепна момичето. — Надявам се, че знаете как да го употребите.

Барънт кимна признателно. Не беше уверен, че знае, но все щеше да се научи.

ГЛАВА 4

Улицата беше пуста, само тримата Хаджии стояха на двадесетина метра от изхода и тихичко разговаряха. Когато Барънт излезе, двама от тях отстъпиха назад, третият закрачи към жертвата с небрежно отпусната ръка. Виждайки, че Барънт е въоръжен, той бързо надигна пистолета за стрелба.

Барънт се хвърли на земята и натисна спусъка на непознатото оръжие. Усети го как потрепера в ръката му и зърна главата и раменете на Хаджията да почерняват и да се разпадат. Преди Барънт да се прицели в останалите противници, непреодолима сила изтръгна пистолета от ръката му. Предсмъртният изстрел на Хаджията бе огънал края на дулото.

Макар да знаеше, че не ще успее навреме, Барънт отчаяно се метна подир пистолета. Кожата му тръпнеше в очакване на гибелния изстрел. Като по чудо все още жив, той се търкулна до пистолета и се прицели в най-близкия Хаджия.

В последната секунда удържа пръста си на спусъка. Хаджиите бяха прибрали пистолетите в кобурите. Единият мърмореше:

— Горкият стар Дрейкън. Не му идеше отръки бързото целене и това си е.

— Малко тренираше — рече другият. — Никога не се задържаше на стрелбището.

— Е, мене ако питаш, това беше чудесен нагледен урок. Човек не бива да се отпуска.

— Нито пък да подценява когото и да било, та дори и прост пеон — добави вторият и погледна Барънт. — Добре стреляш, момко.

— Да, много добре, дума да няма — съгласи се приятелят му. — С пистолет трудно се постига точен прицел в движение.

Разтреперан, Барънт се изправи на крака. Продължаваше да стиска пистолета на момичето и беше готов да стреля при първото подозрително движение на Хаджиите. Но те не вършеха нищо подозрително. Изглежда, смятаха инцидента за приключен.

— А сега какво? — запита Барънт.

— Нищо — отвърна единият Хаджия. — На Кацниден се разрешава само по едно убийство за всеки отделен ловец или ловна група. След това излизаш от Лова.

— Съвсем незначителен празник всъщност — обади се другият. — Не е като Игрите при Лотарията.

— Сега няма какво друго да правиш — рече първият, — освен да отидеш в Бюрото за регистрация и да си получиш наследството.

— Да си получа кое?

— Наследството — търпеливо повтори Хаджията. — Имаш правото да получиш цялото имуществото на жертвата. За съжаление трябва да кажа, че Дрейкън не притежаваше кой знае какво.

— Не го биваше за търговец — печално добави другият. — Но все ще получиш нещичко, колкото да стартираш в живота. И тъй като извърши законно убийство — макар и крайно изненадващо, — ти се издигаш по статус. Ставаш Свободен Гражданин.

По улиците пак бяха наизлезли хора и продавачите отключваха ролетките. Четирима униформени мъже натовариха трупа на Дрейкън в приближилия се камион с надпис: „ИЗВОЗВАНЕ НА ТРУПОВЕ, СЕКТОР 5“. Нормалният живот на Тетрахайд продължаваше. Тъкмо това, а не уверенията на Хаджиите, подсказа на Барънт, че моментът за убийства е отминал. Той прибра в джоба си оръжието на момичето.

— Бюрото за регистрация е нататък — посочи единият Хаджия. — Ние ще ти станем свидетели.

Барънт все още почти не разбираше ситуацията. Но тъй като нещата внезапно се обръщаха в негова полза, реши да приеме станалото, без да пита. По-късно щеше да има предостатъчно време за изясняване на мястото си в цялата история.

Придружен от Хаджиите, той се запъти към Бюрото за регистрация на площад „Мерник“. Там някакъв скучаещ чиновник изслуша разказа им, извади деловите книжа на Дрейкън и залепи върху всички документи името на новия собственик. Барънт забеляза, че по бумагите вече има няколко стари лепенки. Изглежда, деловият живот на Тетрахайд беше доста динамичен.

Узна, че е станал притежател на магазинче за противоотрови, разположено на булевард „Лъжовен“ №3.

Освен това документите официално потвърждаваха новия му ранг на Свободен Гражданин. Като символ на статуса чиновникът му връчи пръстен от оръжейна стомана и го посъветва час по-скоро да се преоблече в костюм на Гражданин, ако желае да избегне неприятни инциденти.

На излизане Хаджиите му пожелаха успех. Барънт реши да види как изглежда новата му собственост.

Булевард „Лъжовен“ се оказа всъщност къса пресечка между две улици. Към средата му имаше магазин с голям надпис: „ПРОТИВООТРОВИ“. По-долу се уточняваше: *Специфични за всяка отрова, била тя животинска, растителна или минерална. Носете нашия удобен спасителен комплект „Направи си сам“. Двадесет и три противоотрови в един джобен контейнер!*

Барънт отключи и влезе. Видя нисък тезгях, а зад него — лавици до тавана, претъпкани с надписани шишета, пакети, кутии и стъкленици със странни листа, клонки и гъби. Под тезгяха имаше библиотечка с книги като „Бърза диагноза при случаи на остро отравяне“, „Арсениковата група“ и „Разновидности на буниката“.

Очевидно отровителството играеше значителна роля в ежедневието на Омега. Цял един магазин — а вероятно имаше и други — се занимаваше само с осигуряването на противоотрови. Барънт се позамисли и реши, че е наследил странен, но почтен занаят. Щеше да проучи книгите и да разбере как се търгува с противоотрови.

Зад магазина имаше апартамент с хол, спалня и кухня. В един от гардеробите Барънт откри зле ушит черен костюм на Гражданин и се преоблече. Извади оръжието на момичето от джоба на затворническото облекло, подържа го на длан, сетне го прибра в джоба на новите си дрехи. Напусна магазина и се върна към Дружеството за защита на жертвите.

Вратата пак беше отворена и тримата дрипльовци още седяха на пейката. Вече не се смееха. Дългото чакане, изглежда, ги бе изморило. В дъното на стаята мистър Френдлър седеше зад бюрото си, зает с дебел куп документи. От момичето нямаше и следа.

Барънт закрачи към бюрото и Френдлър се надигна да го посрещне.

— Моите поздравления! — възкликна той. — Скъпи момко, най-горещо ви поздравявам. Изстрелът беше великолепен. И то в

движение!

— Благодаря — каза Барънт. — Причината да се върна тук...

— Знам защо — прекъсна го Френдлър. — Искате да узнаете правата и задълженията си като Свободен Гражданин. Има ли нещо поестествено? Ако обичате, седнете на онази пейка и ще бъда на ваше разположение след...

— Не съм дошъл за това — възрази Барънт. — Разбира се, искам да узная правата и задълженията си. Но в момента търся онова момиче.

— Момиче ли?

— Когато дойдох, тя седеше на пейката. От нея получих пистолета.

Мистър Френдлър го изгледа смаяно.

— Гражданино, тук има някакво недоразумение. През целия ден в тази приемна не е влизала никаква жена.

— Тя седеше на пейката до онези хора. Много привлекателна тъмнокоса девойка. Трябва да сте я забелязали.

— Непременно бих я забелязал, ако се е намирала тук — отвърна Френдлър и примигна. — Но както вече казах, в това помещение днес не е влизала никаква жена.

Барънт се втрени в него и извади пистолета от джоба си.

— В такъв случай откъде имам това?

— Аз ви го дадох на заем — заяви Френдлър. — Радвам се, че можахте да го използвате успешно, ала сега ще ви бъда благодарен, ако го върнете.

— Лъжете — изрече Барънт и здраво стисна оръжието. — Да питаме ония хора.

Следван от Френдлър, той се върна към пейката. Привлече вниманието на мъжа, който бе седял най-близо до момичето, и запитал:

— Къде е девойката?

Онзи вдигна настреща му унило, брадясало лице.

— За каква девойка говорите, Гражданино?

— За онази, която седеше тук.

— Никого не съм забелязал. Рафил, да си виждал някаква женска на тая пейка?

— Не съм — обади се Рафил. — А пък седя тук още от десет сутринта и не съм мръдвал.

— И аз не съм я виждал — добави третият. — А очите ми си ги бива.

Барънт се завъртя към Френдлър.

— Защо ме лъжете?

— Казах ви самата истина — отвърна Френдлър. — През целия ден тук не е имало никакво момиче. Аз ви дадох оръжието на заем, имам такава привилегия като президент на Дружеството за защита на жертвите. А сега ще бъда благодарен, ако ми го върнете.

— Не — каза Барънт. — Ще задържа пистолета, докато намеря момичето.

— Може да се окаже неразумно — рече Френдлър и побърза да добави: — Искам да кажа, че при дадените обстоятелства кражбата не се опрощава.

— Ще поема този риск — отсече Барънт, обърна му гръб и напусна Дружеството за защита на жертвите.

ГЛАВА 5

Трябваше му време, за да се опомни от бурното си нахлуване в живота на Омега. Започвайки от безпомощното състояние на новородено бебе, Барънт бе минал през убийство и бе станал собственик на магазин за противоотрови. От забравеното си минало на някаква планета, наречена Земя, бе изхвърлен в едно съмнително настояще сред свят, пълен с престъпници. Бе надзърнал в сложната класова структура и бе доловил намеци за официално утвърдена програма за убийства. Бе открил в себе си известна доза самоувереност и изненадващо бърза стрелба. Знаеше, че тепърва му предстои да узнае още много за Омега, Земята и себе си. Надяваше се да оцелее поне докато направи тези открития.

Но всичко по реда си. Трябваше да си изкарва хляба. За целта следваше да опознае отровите и средствата против тях.

Настани се в апартамента зад магазина и зачете книгите, останали от покойния Хаджи Дрейкън.

Литературата за отровите се оказа увлекателна. Имаше растителни отрови, известни на Земята — например чемерика, кукуряк, старо биле и тис. Узна за действието на бучиниша — от началното натравяне до сетните гърчове. Имаше отравяне с циановодород от горчиви бадеми или с дигиталин от попадиино семе. Прочете за ужасното действие на самокитката с нейния смъртоносен запас от аконит. Имаше гъби като червената и бялата мухоморка, а съвсем отделно идваха чисто местните растителни отрови като червеночашката, цъфтящата лилия и безсмъртничето.

Но растителните отрови, макар и отчайващо многообразни, бяха само част от изучаваната тема. Трябваше да опознае сухоземните, морските и въздушните животни, няколкото разновидности отровни паяци, змиите, скорпионите и гигантските оси. Имаше внушителен списък от отровни метали, като арсен, живак и бисмут. Широко бяха разпространени азотната, солната, фосфорната и сярната киселина. А имаше и отрови, дестилirани или извлечани от най-различни

източници, между които бяха стрихнинът, мравчената киселина, хиосциаминът и беладоната.

За всяка отрова бяха посочени една или повече противоотрови, но Барънт подозираше, че тия сложни и предпазливо описани съединения често се оказват безполезни. Нещата допълнително се усложняваха от факта, че ефикасността на противоотровата, изглежда, зависеше от правилната диагноза на отравянето. А твърде често симптомите, предизвикани от една отрова, напомняха действието на друга.

Изучавайки наръчниците, Барънт разсъждаваше върху тия проблеми. А междувременно, макар и доста нервно, обслужваше първите си клиенти.

Откри, че много от страховете му са неоснователни. Въпреки десетките смъртоносни вещества, препоръчвани от Института по отровите, повечето затворници простодушно се придържаха към арсеника или стрихнина. Те бяха евтини, сигурни и убиваха много мъчително. Циановодородът имаше лесно доловима миризма, живакът трудно се вкарваше в организма, а киселините, макар и приятно драматични, бяха опасни за онзи, който ги използва. Самокитката и дяволската гъба бяха превъзходни, не ще и дума; старото биле не допускаше никакви съмнения, а мухоморката си имаше свой зловещ чар. Но това бяха отрови за по-зрели, търпеливи хора. Припряното младо поколение — и особено жените, които представляваха 90 на сто от затворниците на Омега — се задоволяваше с прости чък арсеник или стрихнин в зависимост от случая и възможностите.

Жените на Омега бяха консервативни. Те просто не се интересуваха от безконечната изтънченост на отровителското изкуство. Средствата не ги вълнуваха, търсеха само целта — колкото може по-бързо и по-евтино. Жените на Омега се славеха с благоразумието си. Макар че ревностните теоретици от Института по отровите се мъчеха да продават смеси от Контактна отрова и Тридневен мухъл, макар че полагаха усилия да разработят сложни и заплетени схеми с употреба на оси, скрити игли и чаши с двойно дъно, рядко намираха клиенти сред жените. Обикновеният арсеник и бързодействащият стрихнин си оставаха крайъгълен камък на търговията с отрови.

Напълно естествено това облекчаваше работата на Барънт. Лечението — незабавно повръщане, промивка на стомаха, неутрализиращи вещества — се овладяваше сравнително лесно.

Срещна известни затруднения с хора, които отказваха да повярват, че са били отровени с нещо толкова банално като арсеник или стрихнин. В подобни случаи Барънт предписваше разни корени, билки, вейки, листа и незначителни хомеопатични^[1] дози отрова. Но преди това неизменно прилагаше повръщане, промивка на стомаха и неутрализиращо средство.

След като се настани както трябва, Барънт покани на гости Денис Фьорен и Джо. Фьорен си беше намерил временна работа на пристанището — разтоварваше рибарски кораби. Джо организираще вечерни игри на покра сред държавните служители в Тетрахайд. И двамата не бяха особено напреднали по статус — без убийства в актива си бяха достигнали едва до званието Местен Жител втора степен. Смуцаваха се от срещата със Свободен Гражданин, но Барънт ги успокои. Те бяха единствените му приятели на Омега и нямаше намерение да ги загуби заради някаква си разлика в общественото положение.

От разговора си с тях не успя да узнае кой знае какво за законите и обичаите в Тетрахайд. Дори Джо не бе сполучил да изкопчи нещо конкретно от приятелите си на държавна служба. Законите на Омега се пазеха в тайна. По-старите жители използваша правните си познания, за да налагат волята си върху новодошлите. Тази система се оправдаваше и укрепваше с доктрината за неравенството между хората, поставена в ядрото на тукашната правна система. Чрез планирано неравенство и принудително невежество властта и статусът оставаха в ръцете на по-старите заселници.

Естествено движението към върховете на обществото не можеше да се спре напълно. Но можеше да бъде забавено, обезсърчено и придружено с изключителни опасности. На Омега човек се сблъскваше със законите и обичаите по рискования метод на опитите и грешките.

Макар че работата в магазина за противоотрови отнемаше почти цялото му време, Барънт не изоставяше усилията си да открие момичето. Но не намираще и следа от нейното съществуване.

Сприятели се с търговците от съседните магазини. Единият, Демънд Харисбърг, беше наперен мустакал младеж, продавач на

хранителни стоки. Подобна дейност се считаше за простовата и донякъде смешна, но както казваше Харисбърг, дори и престъпниците трябва да ядат. А това налагаше съществуването на фермери, доставчици, обработка и търговия. Харисбърг твърдеше, че занаятът му по нищо не отстъпва на по-типичните местни професии, заети с осигуряване на насилствена смърт. Освен това чичото на жена му беше министър на държавните строежи. Чрез него Харисбърг се надяваше да получи разрешително за убийство. Осигурен с този свръхважен документ, можеше да убие някого в законния шестмесечен срок и да се издигне до статуса на Привилегирован Гражданин.

Барънт кимаше одобрително. Но се чудеше дали жената на Харисбърг, мършава и нервна дама, няма да го отрови преди това. Изглеждаше недоволна от съпруга си, а на Омега разводът беше забранен.

Другият му съсед, Тем Ренд, беше върлинещ веселяк, наскоро прехвърлил четиридесетте. Дълъг белег от изгаряне се спускаше от лявото му ухо почти до ъгълчето на устните — спомен от някакъв оптимист, който се надявал на по-висок статус. Оказало се, че оптимистът е сбъркал в избора. Тем Ренд беше собственик на оръжеен магазин, непрекъснато тренираше и винаги носеше образци от стоките си. Според свидетелите, извършил контраубийството по най-безупречен начин. Тем мечтаеше да стане член на Гилдията на Убийците. Беше подал молба в тази аскетична старинна организация и имаше шанс да го приемат след около месец.

Барънт си купи пистолет от магазина му. По съвета на Ренд избра модел „Джемиасън-Тайър“ с иглен лъч. Пистолетът беше по-бърз и поточен от което и да било огнестрелно оръжие, а по ударна сила не отстъпваше на тежкокалибрен куршум. Вярно, липсваше му ветрилното разсейване, присъщо за топлинните пистолети, каквито употребяваха Хаджиите — те убиваха в радиус петнадесет сантиметра от центъра на попадение. Но широколъчевите оръжия насърчаваха неточната стрелба. Бяха небрежни, калпави и създаваха калпави навици. Всеки можеше да стреля с топлинен пистолет, но за овладяването на игления лъч беше нужна постоянна тренировка. А това си струваше труда. Добър иглострелец на бърза ръка се справяше с двама широколъчеви противници.

Барънт взе съвета присърце, тъй като му го даваше кандидат-убиец и собственик на оръжеен магазин. От този ден нататък прекарваше дълги часове на стрелбището в мазето на Ренд, за да усъвършенствува рефлексите си и да привикне с кобура тип „Бързохват“.

Самото оцеляване в този свят му налагаше да поработи доста и да узнае ужасно много неща. Барънт не се плашеше от труд, стига целта да си струва усилията. Надяваше се на временно Затишие, колкото да навакса в знанията и да догони по-старите жители.

Но Омега не знаеше що е затишие.

* * *

Един късен следобед Барънт тъкмо затваряше магазина, когато влезе клиент с твърде странен вид. Посетителят беше петдесетгодишен широкоплещест мъжага със строго мургаво лице. Облеклото му се състоеше от дълга червена роба и сандали. Около кръста му беше пристегнат кожен колан, на който висяха малка черна книжка и кинжал с червена дръжка. Цялата му външност излъчваше необикновена сила и власт. Барънт не знаеше какъв е статусът му.

— Тъкмо затварях, сър — каза той. — Но ако искате да купите нещо...

— Не съм дошъл да купувам — отвърна посетителят. Позволи си да се усмихне едва доловимо. — Дойдох да продавам.

— Да продавате ли?

— Аз съм свещеник — обясни непознатият. — Ти си новодошъл в моя район. Не те забелязах на литургиите.

— Не знаех нищо за...

Свещеникът вдигна ръка.

— Както по светите, така и по мирските закони незнанието не оправдава нарушението на личните задължения. Дори напротив, незнанието може да бъде наказано като акт на съзнателна небрежност според Закона за пълната лична отговорност от 23-та година, да не говорим за Малкото допълнение. — Той пак се усмихна. — Обаче засега не става дума за наказание.

— Радвам се да го чуя, сър — каза Барънт.

— Общоприетата форма на обръщение е „чичо“ — поправи го свещеникът. — Аз съм чичо Ингемар и дойдох да ти разкажа за православната религия на Омега, тоест преклонението пред онзи чист и всевишен дух на Злото, който е наше вдъхновение и утеха.

— Ще бъда много щастлив да узная за религията на Злото, чичо. Да минем ли в хола?

— Както кажеш, племеннико — рече свещеникът и последва Барънт към апартамента в дъното на магазина.

[1] Хомеопатия — лечение чрез малки дози лекарства, които в по-големи дози предизвикват симптоми, подобни на самата болест. ↑

ГЛАВА 6

— Злото — започна свещеникът след като се настани удобно в най-хубавото кресло на Барънт — е онази вътрешна сила, която ни вдъхновява за дела, постигани със сила и търпение. Преклонението пред Злото задължително е и преклонение пред самия себе си — следователно единствено то е непогрешимо. Онова „аз“, което обожаваме, е идеалното обществено същество: човекът, който се задоволява със своята ниша в обществото, но е готов да сграбчи всяка възможност за издигане; човекът, който посреща смъртта достойно, който убива без унизителна и порочна жалост. Злото е жестоко, тъй като отразява безпогрешно нехайната и неразумна вселена. Злото е вечно и неизменно, макар да се явява пред нас в безбройните форми на променливия живот.

— Би ли приел чаша вино, чичо? — запита Барънт.

— Благодаря, много си любезен — каза чичо Ингемар. — Как върви търговията?

— Горещо-долу. Тая седмица малко позападна.

— Няма го вече онзи интерес към отровителството — промърмори свещеникът, отпивайки меланхолично малка глътка вино. — Не е като в ония години, когато ме докараха от Земята — младо момче, току-що разпопено. Но да си дойдем на думата. Говорех ти за Злото.

— Да, чичо.

— Ние се прекланяме пред Злото, въплътено във фигурата на Черния, онзи рогат и страховит призрак на нашите дни и нощи. В лицето на Черния откриваме седемте смъртни гряха, четиридесетте углавни престъпления и сто и едната простъпки. Няма престъпление, което Черния да не е извършил — безупречно, както му е присъщо. Затуй ние, несъвършените създания, се равняваме по неговото съвършенство. И понякога Черния ни възнаграждава, явявайки се пред нас в цялата ужасяваща красота на огнената си плът. Да, племеннико,

аз самият бях удостоен да го видя. Преди две години той се яви на закриването на Игрите, а беше се появил и предната година.

Свещеникът се позамисли за великото богоявление. Сетне добави:

— Тъй като в държавата виждаме въплътени най-високите човешки възможности за постигане на Злото, ние обожаваме и нея като свръхчовешко, но не съвсем божествено творение.

Барънт кимна. С големи усилия се удържаше да не задреме. Приспиваше го тихият, монотонен глас на чичо Ингемар, който говореше за такива всеизвестни истини като Злото. Напрягаше се да не затвори очи.

— Човек би могъл да запита — продължаваше да гъгне чичо Ингемар, — щом Злото е най-висше постижение на човешката същност, то защо Черния позволява във вселената да има и Добро? Въпросът за Доброто е мъчил с векове непросветените души. Сега ще ти дам отговора.

— Да, чичо — рече Барънт, като се щипеше потайно по бедрото в усилие да остане буден.

— Но най-напред да уточним понятията. Да разгледаме същността на Доброто. Храбро и безстрашно да се взрем в лика на нашия велик враг и да открием какви са неговите истински черти.

— Да — повтори Барънт и се запита дали да не отвори прозореца. Клепачите му бяха невероятно натежали. Разтърка ги енергично и се помъчи да внимава.

— Доброто е илюзорно състояние — монотонно и равномерно говореше чичо Ингемар, — което приписва на човека несъществуващите качества алтруизъм, смирение и благочестивост. Как да разпознаем Доброто като илюзия? Разпознаваме го, защото във вселената съществуват само човечеството и Черния, а да обожаваш Черния, значи да обожаваш собственото си върховно олицетворение. И тъй, след като доказахме, че Доброто е илюзия, трябва да приемем и че съставките му не съществуват. Разбра ли?

Барънт не отговори.

— Питам разбра ли? — повиши глас свещеникът.

— А? — сепна се Барънт. Беше задрямал с отворени очи. Отърси се от дрямката и успя да изрече: — Да, чичо, разбрах.

— Чудесно. Разбирайки това, ние питаме защо Черния позволява във вселената на Злото да съществува Добро, та макар и като илюзия? И откриваме отговора в Закона за Необходимите противоположности, тъй като не бихме разпознали Злото като такова, ако нямаше върху какво да се открие. Противоположността дава най-добрия контраст. А противоположното на Злото е Доброто. — Свещеникът се усмихна победоносно. — Всичко е толкова просто и ясно, нали?

— Несъмнено, чичо. Би ли желал още малко вино?

— Само капчица — каза свещеникът.

Още десетина минути той говори на Барънт за чаровното естествено Зло, присъщо на зверовете от гори и поля, после го посъветва да се учи в поведението си от тия простодушни създания. Накрая стана и се приготви да си върви.

— Много се радвам, че си побъбрихме — каза свещеникът, стискайки дружески ръката на Барънт. — Мога ли да се надявам, че ще те видя на понеделнишките ни вечерни литургии?

— Литургии?

— Разбира се — кимна чичо Ингемар. — Всеки понеделник вечер в полунощ провеждаме Черна меса в Ситното сбирнище на Църковни път. След службата Дамският кръжок обикновено поднася лека закуска, после започваме танци и хорови песни. Много е весело. — Той широко се усмихна. — Виждаш ли, преклонението пред Злото може да бъде забавно.

— Не се и съмнявам — каза Барънт. — Ще дойда, чичо.

Той изпрати свещеника до вратата. Заклучи и дълбоко се замисли за всичко, което бе казал чичо Ингемар. Очевидно беше необходимо да присъства на литургиите. Дори задължително. Само на едно се надяваше — Черната меса да не е чак толкова адски скучна, колкото разсъжденията на Ингемар за Злото.

Това стана в петък. През следващите два дни Барънт беше много зает. Търговският агент от окръг Кървавата яма му изпрати товар билки и корени за хомеопатично лечение. Почти цял ден му трябваше за подреждане и сортиране, а докато ги прибере в съответните гърненца и стъкленици, отмина още един ден.

* * *

В понеделник Барънт тъкмо беше обядвал и се завръщаше в магазина, когато му се стори, че забеляза момичето. Изтича подир него, но то се изгуби сред тълпата.

Като се прибра, откри, че под вратата е пъхнато писмо. Оказа се, че е покана от съседния Магазин за сънища. Текстът гласеше:

Скъпи Гражданино,

Използуваме случая да ви поздравим с добре дошъл в квартала и да ви предложим услугите на най-добрия по наше мнение Магазин за сънища на Омега.

На ваше разположение са всички видове и типове сънища — при това на удивително ниски цени. Специализираме се в паметосъбуждащи сънища за Земята. Можете да бъдете уверен, че вашият квартален Магазин за сънища ви предлага само най-добрите възможности за един друг живот.

Като Свободен Гражданин вие несъмнено ще пожелаете да се възползвате от тези услуги. Можем ли да се надяваме, че ще го сторите до една седмица?

Собственикът

Барънт остави писмото. Нямаше дори идея какво представлява този „Магазин за сънища“, нито пък как се предизвикват самите сънища. Трябваше да узнае. Въпреки любезните думи поканата звучеше безапелационно. Нямаше съмнение, че посещаването на Магазин за сънища е едно от задълженията на всеки Свободен Гражданин.

Но това можеше да почака. Тази вечер щеше да има Черна меса и от него явно очакваха да присъствува на нея.

В единадесет часа вечерта Барънт излезе от магазина си. Искаше да има време за разходка из Тетрахайд, преди да отиде на литургията, която започваше в полунощ.

Изпълнен с бодрост, той закрачи напред. И все пак капризната и изненадваща природа на Омега едва не го погуби, преди да е стигнал до Ситното сборище на Църковния път.

ГЛАВА 7

Когато започна разходката, нощта беше гореща, почти задушливо влажна. Ни най-лек полъх на вятъра не потръпваше по мрачните улици. Макар да беше облечен само с черна мрежеста фланелка, шорти, колан за пистолета и сандали, Барънт имаше чувството, че е увит в дебело одеяло. Почти всички граждани на Тетрахайд бяха или в Сборищата, или на хладно в мазетата си. По тъмните улици се мяркаха само редки минувачи.

Барънт позабави крачка. Малцината, които срещаше, тичаха към домовете си. Имаше нещо паническо в този безмълвен, упорит спринт сред жегата, в която дори вървенето беше същинска мъка. Барънт опита да разбере какво става, но никой не искаше да се спре. Един старец кресна през рамо:

— Не стой на улицата, идиот!

— Защо? — запита Барънт.

Старецът изръмжа нещо неясно и продължи да тича.

Барънт закрачи по-нататък, опипвайки нервно дръжката на лъчевия пистолет. Явно нещо не беше наред, но нямаше представа какво е то. Сега най-близкото убежище беше Ситното сборище, до там оставаше около половин миля. Сметна, че ще е най-добре да продължи нататък и да бъде нащрек в очакване да узнае каква е заплахата.

След няколко минути Барънт бе сам сред къщите с плътно залостени врати и прозорци. Мина към средата на улицата, разхлаби пистолета в кобура и се подготви за нападение от която и да било страна. Може би идваше някакъв специален празник от рода на Кацниден. Може би тази вечер щеше да почне лов на Свободни Граждани. Всичко изглеждаше възможно на планета като Омега.

Мислеше, че е готов за всичко. Но нападението долетя от най-неочакваната посока.

Лек ветрец раздвижи застоялия въздух. Отслабна, после пак се завърна, този път доловимо охлаждайки горещата улица. Вятърът се

спускаше от континенталните планини, прелиташе през Тетрахайд и Барънт усети как потта почва да засъхва по гърба и гърдите му.

Само след няколко минути климатът в града бе станал невъобразимо приятен.

И температурата продължи да спада.

Спадаше бързо. Откъм далечните планини нахлуваше леден въздух и температурата слезе на двадесет градуса, после на петнадесет.

Смешно, помисли си Барънт. Май ще е по-добре да побързам към Сборището.

Той ускори крачка, а температурата падаше стремглаво надолу. Отмина десетте градуса, пресече и нулата. По улиците проблясваха първите следи от слана.

Не може да спадне повече, помисли Барънт.

Можеше. По улиците налетя гневен зимен вихър и температурата слезе на пет-шест градуса под нулата. Из въздуха влагата взе да се превръща в скреж.

Замръзнал до кости, Барънт тичаше по пустите улици, а вятърът, набрал ураганна сила, го дърпаше и тласкаше насам-натам. Всяка стъпка по лъсналите от лед плочи ставаше опасна. Той се подхлъзна, падна и си наложи да бяга по-бавно, за да запази равновесие. Студът се засилваше, вятърът ревеше и виеше като бесен звяр.

Зърна светлинка в процепа между залостените капаци на един прозорец. Спря и заблъска по дъските, но отвътре не долетя нито звук. Изведнъж си спомни, че жителите на Тетрахайд никога не си помагаха — колкото повече умрат, толкова повече шансове имаха оцелелите. И Барънт продължи да тича с безчувствени, вдървени нозе.

Вятърът пищеше в ушите му, градушката замеряше земята с ледени буци колкото юмрук. Вече нямаше сили да тича. Можеше само да се влачи през смразения побелял свят и да се надява, че ще стигне до Ситното сборище.

Не знаеше дали е крачил часове, или години. На един ъгъл мина край два трупа, сгущени край стената и покрити със скреж. Бяха прекратили бягството си и бяха загинали от студ.

Барънт превъзмогна умората и се застави отново да тича. Непоносим бодеж се впиваше в ребрата му като нож, а студът пълзеше

нагоре по ръцете и краката му. Скоро замръзването щеше да достигне гърдите и това щеше да бъде краят.

Лавина от ледени късове го зашемети. Не усети никакъв преход, просто откри, че лежи на замръзналата земя и чудовищният вихър изсмуква сетната топлинка, която все още тлееше в тялото му.

Далече на ъгъла зърна червената светлинка на Сборището. Надигна се на лакти и колене и запълзя нататък като автомат, без всъщност да се надява, че ще стигне. Лазеше, лазеше цяла вечност, а мамещата светлинка си оставаше все тъй далече.

Но той продължаваше да пълзи и най-сетне достигна вратата на Сборището. С последни сили се изправи на крака и дръпна дръжката.

Вратата беше заключена.

Немощно заблъска по нея. След малко на вратата се откряна тясно прозорче. Някакъв човек го погледна и шпионката се захлопна. Барънт зачака да отворят вратата. Напразно. Минутите отминаваха, а никой не отваряше. Какво чакаха тия вътре? Какво не беше наред? Барънт опита отново да замахне срещу вратата, загуби равновесие и се свлече на земята. Превъртя се на хълбок и впи отчаян поглед в заключената порта. После изгуби съзнание.

* * *

Когато се свести, Барънт откри, че лежи на кушетка. Двама души разтриваха ръцете и краката му, а под себе си усещаше топлината на електрически възглавнички. Отгоре тревожно го гледаше широкото смугло лице на чичо Ингемар.

— По-добре ли си сега? — запита чичото.

— Мисля, че да — отвърна Барънт. — Защо толкова се забавихте да отворите вратата?

— Без малко изобщо да не я отворим — каза свещеникът. — Противозаконно е да се помага на чужди хора в беда. Тъй като засега не сме те приели в Сборището, на практика все още си чужд човек.

— Тогава защо ме пуснахте вътре?

— Моят помощник забеляза, че сме се събрали четен брой богомолци. Трябва да сме нечетно число, което е желателно да завършва на три. Там, където светите и мирските закони влизат в

противоречие, мирските са длъжни да отстъпят. Затова те пуснахме въпреки правителствените наредби.

— Странни наредби — промърмори Барънт.

— Съвсем не. Както повечето закони на Омега, и този цели ограничаване на броя на населението. Планетата, знаеш, е крайно оскъдна. Непрекъснатият поток от нови затворници постоянно раздува населението, като създава огромни неудобства за по-старите жители. Налага се да търсим начини и средства за премахване на излишните пришълци.

— Не е честно — възкликна Барънт.

— Ще си промениш мнението, като станеш от старите — рече Ингемар. — А че ще станеш, не се съмнявам — много си упорит.

— Може би. Но какво се случи всъщност? Температурата трябва да беше спаднала с петдесетина градуса за четвърт час.

— Точно с петдесет и девет градуса. Всичко е много просто. Планетата Омега обикаля по ексцентрична орбита около двойна звездна система. Чувал съм, че допълнителна нестабилност предизвиква и своеобразната структура — разпределението на морета и планини. Резултатът е всеобщ и драматично убийствен климат с присъщите му неочаквани и резки промени на температурата.

В разговора се намеси помощникът, дребен и самодоволен момък.

— Изчислено е, че Омега стои на външната граница в класификацията на планетите, където е възможен човешки живот без специални приспособления. Ако колебанията между горещина и студ бяха малко по-бурни, щяха да ни унищожат до крак.

— Идеален свят за наказателна колония — гордо добави чичо Ингемар. — Опитните местни жители отрано усещат кога се задава промяна в температурата и бързат да се приберат.

— Това е... ад — каза Барънт, като не намери по-силна дума.

— Съвършено точно определение — съгласи се свещеникът. — Това наистина е ад и следователно идеално подхожда за преклонение пред Черния. Ако вече се чувствуваш по-добре, Гражданино Барънт, дали да не продължим службата?

Барънт се беше съвзел, само пръстите на ръцете и краката му бяха поизмръзнали. Той кимна и тръгна след свещеника и паството към централната част на Сборището.

След онова, което бе преживял, Черната меса му се стори скучна и спокойна. Отпуснат на църковния стол с вградено отопление, Барънт слушаше в просъница проповедта на чичо Ингемар за задължението всеки да се стреми към всекидневното зло.

Преклонението пред Злото, твърдеше чичо Ингемар, не бива да се оставя само за понеделник вечер. Напротив! Познаването и сътворяването на Злото трябва да изпълват ежедневието на всекиго. Не всекиму е писано да бъде велик грешник, ала няма място за отчаяние. Множеството дребни злодеяния, вършени цял един живот, се сбират в греховно цяло, което е твърде приятно за Черния. Никой не бива да забравя, че мнозина велики грешници, та дори и демоничните светци, често са започвали с най-скромни дела. Нима в началото Трастус не е бил кротък търговец, който мамел клиентите с по някоя и друга шепа ориз? Кой би очаквал този простичък човечец да израсне до фигурата на Червения касапин от Трънопът? А кой би си въобразил, че доктор Луен, син на хамалин, един ден ще стане най-прочутият световен авторитет по практическо приложение на мъченията? Само упорството и благочестието са помогнали на тия хора да се възвисят над вродените си недостатъци и да достигнат до блаженото си място отдысно на Черния. И това доказва, заяви чичо Ингемар, че Злото е дело както на богатите, така и на бедните.

С това проповедта завърши. Барънт се събуди в момент, когато помощникът изнесе и показа пред благочестивото паство светите символи — кинжал с червена дръжка и гипсова жаба. После пак задряма, докато свещеникът бавно изписваше магически петоъгълник.

Най-сетне церемонията привърши. Прочетоха имената на злите демони покровители — Баел, Форкас, Буер, Марчоций, Астарот и Бехемот. Последва молитва за пропъждане на Доброто. Чичо Ингемар се извини, че не разполага с девица за жертвоприношение на Червения олтар.

— Не ни достигнаха средства за доставка на пеонка с правителствено удостоверение за девственост — каза той. — Обаче съм сигурен, че другия понеделник ще успеем да организираме церемонията. Сега моят помощник ще мине между вас...

Помощникът обиколи паството с поръбен в черно поднос за събиране на пожертвувания. Както всички други богомолци, Барънт щедро даде своя дял. Така изглеждаше най-разумно. Чичо Ингемар

явно беше опечален, че няма девица за жертвоприношението. Ако вземеше и да се ядоса, можеше да му хрумне да пожертвува някого от паството, бил той девствен или не.

Барънт не остана на хоровото пеене и танците. След края на вечерното преклонение той предпазливо подаде глава през вратата. Температурата се беше вдигнала докъм двадесет градуса над нулата и от скрежа бяха останали само локви вода. Барънт стисна ръката на свещеника и побърза към дома си.

ГЛАВА 8

Омръзнали му бяха коварствата и изненадите на Омега. Сега гледаше да не се отдалечава от магазина, въртеше търговията и си отваряше очите на четири за нови неприятности. Започваше да придобива типичния вид на местен жител — кос поглед през подозрително присвити клепки, ръката неизменно до кобура, краката готови за бяг. Досуц като по-старите жители той придобиваше шесто чувство за прикритите заплахи.

Вечер, след като залостеше врати и прозорци и включеше тройната алармена инсталация, Барънт дълго лежеше в постелята и се мъчеше да си припомни Земята. Като опипваше слепешком най-мъгливите кътчета на паметта си, той откриваше мъчително неясни намеци, следи и откъслечни картини. Ето огромна магистрала, която завива към слънцето; част от необятен многоетажен град; близък поглед към заобления корпус на космически кораб. Но образите бяха нетрайни. Те съществуваха само нищожна частица от секундата, после изчезваха.

Съботните вечери Барънт прекарваше с Джо, Денис Фьорен и съседа Тем Ренд. Джо преуспяваше в играта покра и беше успял с подкупи да си пробие път до статуса на Свободен Гражданин. Фьорен беше прекалено прям и откровен за подобно нещо; оставаше си на нивото Местен Жител. Но пък Тем Ренд обещаваше да наеме едрия фалшификатор за асистент, ако одобряха молбата му за встъпване в Гилдията на Убийците.

Вечерта започна доста приятно, ала както винаги завърши със спор за Земята.

— Вижте сега — каза Джо, — всички знаем как изглежда Земята. Тя е комплекс от гигантски плаващи градове. Издигнати са върху изкуствени острови в океаните...

— Не, градовете са на суша — обади се Барънт.

— На вода — настоя Джо. — Земните жители са се завърнали към морето. Всички имат специални кислородни адаптери за дишане в

солена вода. Сушата вече не се използва за нищо. Морето осигурява всичко, което...

— Не е така — каза Барънт. — Спомням си огромни градове, но те бяха на суша.

— И двамата грешите — намеси се Фьорен. — За какво са й градове на Земята? Тя ги е зарязала вече от векове. Сега Земята е парк, резерват. Всеки си има къщичка и няколко акра ниви. Възродени са всички гори и джунгли. Хората не се мъчат да покорят природата, а живеят съвместно с нея. Нали, Тем?

— Прав си, но не докрай — каза Тем Ренд. — Все още има градове, само че подземни. Страхотни подземни заводи и производствени райони. Другото е както каза Фьорен.

— Няма никакви заводи — упорито възрази Фьорен. — Не са необходими. Каквото му потрябва на човек, може да се сътвори чрез мозъчна енергия.

— Аз пък ви казвам — заяви Джо, — че си спомням плаващите градове! Живеех в сектор Нимуи на остров Пасифая.

— Да не мислиш, че това доказва нещо? — запита Ренд. — Аз си спомням, че работех в осемнадесето подземно ниво на Нуева Чикага. Работната ми норма беше двадесет дни годишно. Останалото време прекарвах навън, из горите.

— Грешиш, Тем — каза Фьорен. — Няма никакви подземни нива. Ясно си спомням, че баща ми беше Контрольор Трета степен. Не бяхме заседнало семейство, всяка година се преселвахме на двестатриста мили. Потрябваше ли ни нещо, баща ми се захващаше да мисли и то изникваше пред нас. Беше обещал да ме научи, но изглежда, не сме стигнали дотам.

— Е, явно двама-трима от нас имат фалшиви спомени — реши Барънт.

— Без съмнение — съгласи се Джо. — Но въпросът е кой от нас е прав?

— Никога няма да узнаем — каза Ренд, — освен ако успеем да се върнем на Земята.

С това спорът приключи.

* * *

Към края на седмицата Барънт получи нова, по-настойтелна покана от Магазина за сънища. Реши да изпълни задължението си още същата вечер. Провери температурата и откри, че се е вдигнала над тридесет и пет градуса. Помъдриял от суровите уроци на Омега, той натъпка малка чанта с топли дрехи и чак тогава пое на път.

Магазинът за сънища се намираше в аристократичния квартал около Мъртвешката улица. Барънт влезе и се озова в малка, луксозно обзаведена чакалня. Лукав младеж му се усмихна притворно иззад полираното си бюро.

— Мога ли да ви услужа? — запита младежът. — Казвам се Номис Дж. Аркдрегън, заместник-управител по нощните сънища.

— Бих искал да си поизясня кое как е — каза Барънт. — Как предизвиквате сънищата, какви са и тъй нататък.

— Разбира се — кимна Аркдрегън. — Нашите услуги са лесно обясними, Гражданино...

— Барънт. Уил Барънт.

Аркдрегън пак кимна и отметна името в списъка пред себе си. Надигна очи и заговори:

— Нашите сънища се предизвикват чрез действието на наркотици върху мозъка и централната нервна система. Има много наркотици, доставящи желаня ефект. Сред най-употребяваните са такива като хероин, морфин, опиум, кокаин, хашиш и пейот. Всички те са земни продукти. А единствено на Омега се намират Черното чехълче, гондолчето, маницеята, три-наркотинът, джедалите и разните производни на кармоидната група. Всички те са сънотворящи.

— Ясно — каза Барънт. — Значи продавате наркотици.

— Нищо подобно! — възрази Аркдрегън. — Далеч не е тъй просто и грубо. В древни времена земните хора са използвали наркотици. Възникващите сънища непременно се оказвали хаотични и случайни по природа. Човек никога не знаел какво ще сънува и за колко време. Не знаел дали ще е сън, или кошмар, ужас или блаженство. Тази неувереност е премахната в модерния Магазин за сънища. Днес нашите наркотици грижливо се отмерват, смесват и пригаждат за всеки отделен посетител. В сънотворчеството царува абсолютна прецизност — от безметежната нирвана на Черното чехълче през пъстроцветните халюцинации на пейота и три-наркотина, до

сексуалните фантазии, предизвиквани от хашиша и морфина, и накрая до възкресяващите паметта сънища на кармоидната група.

— Тъкмо възкресяването на паметта ме интересува — каза Барънт.

Аркдрегън се намръщи.

— Не бих ги препоръчал за първо посещение.

— Защо не?

— Сънищата за Земята обикновено се оказват по-обезпокоителни от всички други въображаеми сцени. Най-често е желателно човек да си изгради възприемчивост към тях. За първото посещение бих ви препоръчал някоя приятна сексуална фантазия. Тая седмица имаме специална разпродажба на сексуални фантазии.

Барънт поклати глава.

— Мисля, че предпочитам нещо истинско.

— Не би трябвало — рече заместник-управителят с усмивка на познавач. — Повярвайте ми, щом човек веднъж привикне със секса във виденията, истинското преживяване просто бледнее.

— Не ме интересува — отсече Барънт. — Искам сън за Земята.

— Но вие не сте си изградили възприемчивост! — възкликна Аркдрегън. — Дори не сте прирастен.

— Трябва ли да съм прирастен?

— Важно е. И неизбежно. Всички наши наркотици създават у клиента привикване, както го изисква законът. Виждате ли, за да оцени истински един наркотик, човек трябва да се прирасти към него. С това неимоверно се повишава удоволствието, да не говорим за нарасналата възприемчивост. Ето защо препоръчвам да започнете с...

— Искам сън за Земята — повтори Барънт.

— Много добре — неохотно се съгласи Аркдрегън. — Но не поемаме отговорност за произтичащите злополуки.

Той въведе Барънт в дълъг коридор. Минаха край редица врати и зад някои от тях Барънт дочу глухи стонове и блажено пъшкане.

— Експерименти — каза Аркдрегън, без да се впуска в обяснения.

Спряха пред една врата в края на коридора. Вътре седеше някакъв брадат веселяк, облечен в бяла престилка. Четеше книга.

— Добър вечер, доктор Уейн — каза Аркдрегън. — Това е Гражданинът Барънт. Първо посещение. Настоява за земен сън.

С тези думи Аркдрегън се завъртя и излезе.

— Е — рече докторът, — мисля, че ще го уредим някак. — Той остави книгата. — Хайде, легнете там, Гражданино Барънт.

В центъра на стаята имаше дълга маса с множество шарнири за промяна на формата. Над нея висеше някакъв сложен апарат. В дъното на помещението блестяха стъклени шкафчета, пълни с квадратни буркани, които напомняха на Барънт за неговите противоотрови.

Легна. Доктор Уейн го подложи на общ преглед, после извърши специфични тестове за възприемчивост, хипнотичен индекс, реагиране на единадесетте основни наркотични групи и податливост на тетанични и епилептични гърчове. Надраска резултатите в бележника си, провери цифрите, отиде до един от шкафовете и се зае да смесва наркотици.

— Има ли вероятност да се окаже опасно? — запита Барънт.

— Не би трябвало — отвърна доктор Уейн. — Изглеждате сравнително здрав. Бих казал дори, че сте в отлично здраве и имате нисък праг на възприемчивост. Естествено понякога се случват епилептични пристъпи, навярно поради натрупване на алергични реакции. Няма как да ги предотвратим. А има и травми, които понякога довеждат до лудост и смърт. Много интересна тема за изследване. Някои хора пък се заклепват в сънищата си и с нищо не можем да ги измъкнем. Предполагам, че би следвало да го наречем специфична форма на лудост, макар да не е точно така.

Докторът бе привършил с наркотичната смес. Сега я зареждаше в спринцовка. Барънт започваше сериозно да се съмнява дали е чак толкова благоразумно да продължава.

— Май ще е по-добре да отложи посещениято — каза той. — Не съм сигурен дали...

— Не се тревожете за нищо — успокои го докторът. — Това е най-добрият Магазин за сънища на Омега. Опитайте да се отпуснете. Мускулното напрежение може да предизвика тетанични конвулсии.

— Мисля, че мистър Аркдрегън беше прав — смотолеви Барънт. — Сигурно не бива да сънувам Земята още от първото посещение. Той каза, че е опасно.

— Е, в края на краищата струва ли си да живеем без някой и друг риск? — рече докторът. — Колкото до нещастните случаи, те най-често

са мозъчни увреждания и разкъсване на кръвоносни съдове. А ние разполагаме с всичко необходимо за лечение на подобни травми.

Иглата увисна над лявата ръка на Барънт.

— Размислих — заяви той и опита да се надигне от масата.

Доктор Уейн сръчно заби иглата в мускула.

— Дойде ли човек в Магазин за сънища, няма място за размисляне. Опитайте да се отпуснете...

Барънт се отпусна. Легна по гръб и в ушите му се раздаде пискливо свистене. Опита да се взре в лицето на доктора. Но лицето се бе променило.

Лицето беше старческо, кръгло и месесто. По брадичката и гушата висяха гънки лой. Лицето беше потно, дружелюбно, изплашено. Това беше неговият Съветник Пети срок.

— Хайде, Уил — каза Съветникът, — трябва да внимаваш. Научи се да го владееш тоя твой буен нрав. Трябва, Уил!

— Знам, сър — отвърна Барънт. — Просто така ме е яд на онзи...

— Уил!

— Добре де — каза Барънт. — Ще внимавам.

Той излезе от университетската канцелария и тръгна през града. Това бе фантастичен град от небостъргачи и многоетажни улици, блеснал град от сребристи и диамантени сияния, амбициозен град, който ръководеше необятна мрежа от страни и планети. Барънт крачеше по третото пешеходно ниво и продължаваше гневно да мисли за Ендрю Теркалър.

Заради Теркалър и неговата нелепа ревност бяха отхвърлили молбата на Барънт за встъпване в Космоизследователския корпус. Съветникът му не можеше да стори нищо по въпроса — Теркалър имаше прекалено силно влияние в Комитета за подбор. Щяха да минат цели три години, преди да му разрешат нова молба. А междувременно беше прикован към Земята и оставаше без работа. Цялото му обучение беше свързано с извънземните изследвания. На Земята нямаше място за него, а сега го откъсваха от космоса.

Теркалър!

Барънт слезе от пешеходното ниво и се качи на скоростния подвижен тротоар към района Санте. Летейки напред, той опипваше мъничкото оръжие в джоба си. На Земята пистолетите бяха забранени. Беше си доставил този по сложен и потаен път.

Щеше да убие Теркалър.

Мерна се вихър от размазани нелепи лица. Сънят помръкна. Когато се проясни, Барънт откри, че се цели с пистолета в мършав кривоглед тип, чиито писъци за милост секнаха изведнъж.

Информаторът с безизразно, сурово лице регистрира престъплението и съобщи на полицията.

Полицаите в сиви униформи го поставиха под арест и го отведоха на съд.

Съдията с мъглива пергаментова физиономия го осъди на доживотно заточение на планетата Омега и издаде заповед за принудително изтриване на паметта му.

После сънят се превърна в калейдоскоп на ужаса. Барънт се катереше по хлъзгав прът, по отвесна планинска стена, по някакъв гладък кладенец. Изотзад го догонваше трупът на Теркалър с разкъсани гърди. От двете страни бяха пренебрежителният информатор и съдията с пергаментово лице — те подкрепяха мъртвеца.

Барънт бягаше по хълм, по улица, по покрив. Преследвачите бяха по петите му. Нахълта в сумрачна жълта стая, затвори вратата и превъртя ключа. Обърна се и видя, че се е заключил с трупа на Теркалър. В раната на гърдите буйно растяха гъбички, корона от винена и пурпурна плесен обвиваше окървавената глава. Трупът се приближи, посегна към него и Барънт се хвърли с главата надолу през прозореца.

— Излизай, Барънт. Прекаляваш. Излизай от съня.

Барънт нямаше време да слуша. Прозорецът се превърна в пързалка и той се хлъзна по полирания улей към просторен амфитеатър. Там по сивия пясък към него пълзеше трупът, като се надигаше на прогнилите остатъци от ръце и крака. Огромните трибуни бяха празни, само съдията и информаторът седяха един до друг и гледаха.

— Заклешил се е.

— Е, предупредих го...

— Излизай от съня, Барънт. Говори ти доктор Уейн. Ти си на Омега, в Магазина за сънища. Излизай от съня. Все още имаш надежда, ако се измъкнеш незабавно.

Омега? Сън? Нямах време да мисли за това. Барънт плуваше през мрачно, зловонно блато. Съдията и информаторът плуваха след него, като поддържаха трупа, чиято кожа бавно се лющеше.

— Барънт!

А сега блатото се превръщаше в гъста пихтия, която лепнеше по ръцете и краката му, нахлуваше в гърлото му, докато съдията и информаторът...

— Барънт!

Барънт отвори очи и откри, че лежи на масата в Магазина за сънища. Отгоре се беше надвесил явно разтревоженият доктор Уейн. До него медицинска сестра държеше поднос със спринцовки и кислородна маска. Зад нея Аркдрегън бършеше потта от челото си.

— Не вярвах вече да се измъкнеш — каза доктор Уейн. — Наистина не вярвах.

— Отърва се в последния момент — обади се сестрата.

— Предупредих го — заяви Аркдрегън и излезе от стаята.

Барънт се надигна и седна.

— Какво стана? — запита той.

Доктор Уейн сви рамене.

— Трудно е да се каже. Може би сте предразположен към кръгова реакция, а понякога наркотиците не са абсолютно чисти. Но обикновено тия работи не се повтарят. Повярвайте ми, Гражданино Барънт, наркотичното преживяване е много приятно. Сигурен съм, че следващия път ще бъдете очарован.

Все още потресен от изпитанието, Барънт се зарече да не опитва втори път. Каквото и да му струваше, нямаше да рискува нова среща с подобен кошмар.

— Пристрастен ли съм вече? — интересува се той.

— О, не — каза доктор Уейн. — Пристрастяването започва след третото или четвъртото посещение.

Барънт благодари и си тръгна. На минаване край бюрото на Аркдрегън попита колко му дължи.

— Нищо — отговори Аркдрегън. — Първото посещение винаги е за сметка на заведението.

И той се усмихна многозначително.

Барънт напусна Магазина за сънища и побърза да се прибере в апартамента си. Трябваше да помисли за много неща. Сега за пръв път

имаше доказателство, че е извършил съзнателно и предумишлено убийство.

ГЛАВА 9

Едно е да те обвиняват в убийство, което не можеш да си спомниш, съвсем друго — да си спомняш убийството, в което те обвиняват. Няма как да не повярваш на подобно доказателство.

Барънт опита да избистри чувствата, които го вълнуваха сега. До посещението в Магазина за сънища никога не се бе чувствувал убиец, независимо от обвиненията на земните власти. В най-лошия случай си мислеше, че може да е убил някого във внезапен и непредотвратим пристъп на ярост. Но да подготви и извърши хладнокръвно убийство...

Защо го бе сторил? Дали жаждата за мъст е била толкова неутолима, че да отхвърли всички задръжки на земната цивилизация? Очевидно да. Беше убил човек, някой бе донесъл за това и съдията го бе пратил на Омега. Убиец, заточен на планета за престъпници. За да преуспее в живота, просто трябваше да следва естествената си склонност към убийство.

И все пак Барънт откриваше, че му е извънредно трудно да го стори. Изпитваше удивителна неприязън към кръвопролитията. Вярно, когато дойде Денят на Свободните граждани, той излезе на улицата с лъчевия пистолет, но така и не успя да се застави да застреля някого от по-низшите класи. Не искаше да убива. Смехотворен предразсъдък, като се има предвид кой е и къде е попаднал, но не можеше да се отърве от него и толкоз. Независимо че Тем Ренд и Джо неуморно го поучаваха относно задълженията му като Гражданин, Барънт продължаваше да смята убийството за твърде гнусно нещо.

Потърси помощ от психиатър, който му каза, че отвращението от убийството се кореняло в нещастното му детство. Фобията допълнително се усложнила от травматичните ефекти на преживяното в Магазина за сънища. Поради всичко това убийството, висшето обществено благо, станало за него непоносимо противно. Тази противоубийствена невроза, възникнала у човек с всеостранни заложби към изкуството да се убива, заяви психиатърът, неизменно щяла да доведе Барънт до гибел. Единственото решение било да се изкорени

неврозата. Психиатърът препоръча незабавно лечение в санаториум за пациенти с престъпни антиубийствени наклонности.

Барънт посети санаториума и чу как лудите пациенти крещат за добрина, почтеност, святост на живота и тям подобни срамотии. Нямаше никакво намерение да се присъедини към тях. Може и да беше болен, но не чак дотам!

Приятелите му твърдяха, че с това безотговорно поведение ще си докара неприятности. Барънт не възразяваше, но се надяваше да убива само при необходимост и така да избегне от погледа на високопоставените личности, които прилагаха законите.

В течение на няколко седмици замисълът сякаш вървеше успешно. Барънт пренебрегваше все по-настоятелните писма от Магазина за сънища и повече не стъпи в Ситното сборище. Търговията вървеше чудесно и той разделяше свободното си време между тренировки с лъчевия пистолет и изучаване на действието на рядко срещаните отрови. Често си мислеше за девойката. Все още пазеше пистолета, с който му бе услужила. Питаше се дали някога ще я види пак.

Мислеше и за Земята. След посещението в Магазина за сънища понякога из съзнанието му просветваха спомени, откъслечни образи на старинна каменна сграда, брястова горичка, завой на река зад завеса от върбови клони. Тия полувидения за Земята го изпълваха с почти непоносим копнеж. Както повечето граждани на Омега, той имаше само едно истинско желание — да се завърне у дома.

А това бе невъзможно.

Дните отминаваха и когато дойде ред на неприятностите, те връхлетяха изневиделица. Една нощ откъм вратата се раздадоха тежки удари. Полузадрямалият Барънт стана да отвори. Четирима униформени мъже нахълтаха в магазина и му казаха, че е арестуван.

— За какво? — запита Барънт.

— Антинаркомания — отвърна един от мъжете. — Имаш три минути за обличане.

— Какво е наказанието?

— Ще разбереш в съда — отсече непознатият. Той намигна на останалите и добави: — Обаче антинаркоманите само гробът ги оправя. А?

Барънт се облече.

* * *

Отведоха го в една зала сред лабиринта от пристройки на Съдебното управление. Залата се наричаше „Претупан съд“ в чест на древната англосаксонска юридическа процедура. Точно срещу нея се намираше Камарата „Лека ти пръст“, също със старинен произход. До Камарата беше „Безапелационният съд“.

Висока дървена преграда делеше Претупания съд на две, тъй като в основата на местното правосъдие лежеше принципът обвиняемият да не вижда нито съдията, нито свидетелите на обвинението.

— Обвиняемият да стане — раздаде се иззад преградата.

Безстрастният, монотонен глас звучеше от малък високоговорител. Барънт едва различаваше думите, тонът и звученето почти се губеха, както бе предвидено. Дори по глас съдията оставаше анонимен.

— Уил Барънт — започна обвинителят, — изправен си пред този съд по обвинение в антинаркомания, както и по второстепенно обвинение в липса на религиозно благочестие. По последното разполагаме с клетвено изявление на духовно лице. По главното обвинение свидетелствата идват от Магазина за сънища. Можеш ли да отречеш някое от престъпленията?

Барънт помисли малко, сетне отговори:

— Не, сър, не мога.

— Засега можем да пренебрегнем липсата на благочестие като първа простъпка. Но антинаркоманията е върховно престъпление срещу държавата Омега. Непрестанната употреба на наркотици е принудително право на всеки гражданин. Всички знаят, че правата трябва да се упражняват, иначе ще бъдат изгубени. Да изгубим правата си би означавало да изгубим крайъгълния камък на нашата свобода. Следователно отхвърлянето на всяко друго пренебрегване на правата е равносилно на държавна измяна.

Гласът помълча. Пазачите неспокойно пристъпваха от крак на крак. Твърдо убеден, че положението е безнадеждно, Барънт стоеше изпънат мирно и чакаше.

— Наркотиците имат много предназначения — продължи скритият съдия. — Няма защо да изброявам благотворните им ефекти върху потребителя. Но от държавническа гледна точка ще кажа, че население от наркомани е лоялно население; че наркотиците са основен източник на данъчни приходи; че те са пример за целия ни начин на живот. Ще добавя, че антинаркоманските групировки неизменно са се оказвали враждебни към местните обичаи и органи на властта. Обяснявам ти надълго и нашироко, Уил Барънт, за да осъзнаеш по-ясно присъдата, която ще ти бъде наложена.

— Сър — обади се Барънт, — сбъркал съм, че избягвах наркоманията. Няма да се оправдавам с незнания, тъй като знам, че законът не признава подобни оправдания. Но най-покорно ще помоля да ми дадете повторен шанс. Моля ви, сър, не забравяйте, че все още е възможно да стана наркоман и да тръгна по правия път.

— Съдът признава това — каза съдията. — По тази причина съдът с радост ще приложи в най-висша степен своето справедливо милосърдие. Вместо незабавна екзекуция имаш възможност сам да избереш една от двете смекчени присъди. Първата е наказателна — за престъпление против държавата да загубиш дясната си ръка и левия крак, но не и живота си.

Барънт преглътна на сухо и запита:

— Каква е другата присъда, сър?

— Втората присъда е ненаказателна — да бъдеш подложен на Божия съд. И ако оцелееш след него, да ти се върне съответното обществено положение.

— Избирам Божия съд — каза Барънт.

— Много добре — изрече съдията. — Да се приведе в изпълнение.

Докато извеждаха Барънт от залата, той чу зад гърба си приглушения смях на един от стражите. Дали пък не беше сбъркал? Можеше ли Божият съд да бъде по-страшен от двойно осакатяване?

ГЛАВА 10

Както казваше поговорката, на Омега и косъм не можеш да пъхнеш между съда и изпълнението на присъдата. Стражата незабавно поведе Барънт към кръгла каменна зала в подземията на Съдебното управление. По високия, сводест таван ослепително светеха бели дъгови лампи. По-долу част от стената беше премахната и заменена с трибуна за зрители. Когато Барънт влезе, вече почти всички места бяха заети и амбулантни търговци продаваха копия от дневния ред на съда.

За една-две минути Барънт остана сам на каменния под. После в заоблената стена се отвори широка врата и от нея се изтъркаля някаква странна машина.

Високоговорителят над трибуната обяви:

— Дами и господа, моля за внимание. Ще бъдете свидетели на Божи съд 642-BG223 между Гражданина Уил Барънт и GME-213. Заемете местата си, моля. Двубоят ще започне след няколко минути.

Барънт огледа противника си. Лъскавата черна машина имаше формата на полукълбо високо почти до гърдите му. Без да спира нито за миг, тя се търкаляше напред-назад на малките си колелца. Проблясъци на скрити лампички чертаеха причудливи червени, зелени и кехлибареножълти рисунки по гладката метална черупка. В паметта на Барънт изплува смътен спомен за някакво същество от земните океани.

— Няколко обяснителни думи за ония, които посещават нашата галерия за пръв път — прогърмя високоговорителят. — Затворникът Уил Барънт доброволно е избрал да се подложи на Божи съд. В дадения случай инструмент на правосъдието ще бъде GME-213, един от най-добрите образци на нашето инженерно творчество. Тази машина, или Макс, както я наричат нейните многобройни приятели и почитатели, е истински пример за ефикасно убийствено оръжие, способно да прилага не по-малко от двадесет и три смъртоносни похвата, много от които са извънредно болезнени. За целите на съда програмата ще работи по принципа на случайността. Това означава, че

Макс не избира по какъв начин да убие противника. Похватите се избират или отхвърлят чрез случайни комбинации на двадесет и три числа, свързани със също тъй случайни интервали от една до шест секунди.

Макс внезапно потегли към центъра на залата и Барънт се отдръпна от него.

— Затворникът има възможност да обезвреди машината — продължаваше гласът от високоговорителя. — В такъв случай той печели двубоя и бива освободен с пълно възстановяване на правата и привилегиите според статуса. Методът на обезвреждане е различен за всяка машина. Затворникът винаги има теоретичната възможност да победи. Но на практика това се случва средно в 3,5 на сто от двубоите.

Барънт вдигна поглед към зрителите по трибуната. Ако се съдеше по облеклото, всички бяха мъже и жени с висок статус, високопоставени личности от кръга на Привилегированите класи.

И изведнъж зърна на първия ред девойката, която му бе услужила с пистолета си в деня, когато опознаваше Тетрахайд. Наистина беше толкова красива, както я помнеше, но по бледото ѝ овално лице не трепваше дори следа от вълнение. Тя го гледаше с откровен и безстрастен интерес, сякаш наблюдаваше странен бръмбар в стъкленница.

— Нека двубоят да започне! — обяви високоговорителят.

Барънт вече нямаше време да мисли за девойката, защото машината се задаваше към него.

Заобиколи я предпазливо. Макс изхвърли напред гъвкаво пипало с бяла мигаща светлина на върха. После се затъркаля към Барънт и взе да го изтласква към стената.

Внезапно машината спря. Барънт чу как вътре прещракват зъбчатки. Пипалото се прибра и вместо него изникна шарнирна метална ръка с остър нож на края. Машината се затъркаля по-бързо и застави жертвата да отстъпи към стената. Ръката замахна, но Барънт успя да отскочи. Чу как острието изскърца по камъка. Докато ръката се прибираше, Барънт използва възможността да се върне към центъра на залата.

Знаеше, че единственият му шанс да се справи с Макс е в паузите, когато селекторът променя методите за убийство. Но как се обезврежда такава гладка механична костенурка?

Макс пак се задаваше и сега по металната му черупка лъщеше мътнозеленикаво вещество, което Барънт разпозна незабавно — контактна отрова. Хвърли се в отчаян бяг покрай стените на залата, като опитваше да се спаси от гибелното докосване.

Машината спря. Обля я неутрализатор, който изчисти отровата. Сетне машината отново се устреми към него, този път без видимо оръжие — явно се канеше да го размаже по стената.

Барънт се задъхваше. Отскочи настрани и Макс свърна подир него. Безсилно се подпря на стената, а машината набра скорост.

Ненадейно тя спря на сантиметри от него. Селекторът прещрака. Макс вадеше нещо като боздуган.

Барънт помисли, че това е упражнение по приложен садизъм. Продължеше ли още малко, машината щеше да го изтощи и да го убие най-спокойно. Ако искаше да се спаси, трябваше да действа незабавно, докато все още има сили.

Преди да довърши мисълта, машината развъртя боздугана с металната си ръка. Барънт не успя да отбегне докрай. Боздуганът се стовари върху лявото му рамо и ръката му изтръпна.

Макс отново избираше. Барънт се метна върху гладката обла черупка. Най-отгоре забеляза две дупчици. Молейки се от сърце да се окажат отвори за проветряване, той ги запуши с пръсти.

Машината рязко спря и публиката изрева. Барънт се вкопчваше в гладката повърхност с вцепенената си ръка и се мъчеше да удържи пръсти в дупчиците. Лампичките на Макс просветнаха зелено, сетне жълто, червено. Дълбокото му боботене се превърна в глухо бръмчене.

После от машината изникнаха резервни тръби за проветряване.

Барънт опита да ги запуши с тяло, но машината изведнъж оживя с рев, вихрено се завъртя и го метна настрани. Барънт се претърколи, скочи на крака и се върна към центъра на арената.

Двубоят бе траял не повече от пет минути, но Барънт беше изтощен. С усилие на волята се застави да бяга от машината, която сега се задаваше към него с широка лъскава секира.

Когато ръката замахна със секирата, Барънт не отскочи, а се хвърли срещу нея. Сграбчи я с две ръце и я изви назад. Металът изскърца и на Барънт му се стори, че ставата започва да се пропуква. Ако успееше да прекърши металната ръка, може би щеше да обезвреди машината, в краен случай ръката ставаше за оръжие...

Внезапно Макс даде заден ход. Барънт опита да удържи ръката, но тя се изтръгна от пръстите му. Просна се по корем. Секирата изсвистя и се впи в рамото му.

Барънт се претърколи по гръб и погледна към трибуната. Свършено беше. Най-добре покорно да приеме следващото нападение на машината и да се отърве веднъж завинаги. Публиката крещеше от възторг, гледайки как Макс започва да се преобразява за нов вид убийство.

А девойката му махаше с ръка.

Барънт гледаше и се мъчеше да го осмисли. Тя го подканваше с жестове да обърне нещо, да преобърне и унищожи.

Нямаше време за гледане. Замаян от загубата на кръв, той едва се изправи на крака и видя, че машината атакува. Не го интересуваше какво оръжие е извадила, цялото му внимание беше насочено към колелата.

Когато Макс връхлетя, Барънт се хвърли под колелата.

Машината опита да удари спирачки и да завие, но закъсния. Колелата се търкулнаха по тялото на Барънт и предницата рязко се вирна нагоре. Барънт изпъшка от удара. Подложил гръб под машината, той напрегна сетни сили в опит да се изправи.

За миг Макс се полюшна, бясно въртейки колела. После се преметна по гръб. Барънт рухна до него.

Когато пред очите му просветля, машината още лежеше по гръб. Беше изкарала ръце и опитваше да се преобърне.

Барънт се хвърли върху плоския ѝ корем и заблъска с юмруци. Никаква полза. Помъчи се да откъсне едно от колелата, но не успя. Макс се надигаше, за да се преобърне и да продължи двубоя.

С крайчеца на окото си Барънт зърна девойката. Непрестанно, настоятелно тя повтаряше едно и също изскубващо движение.

Едва сега Барънт забеляза до едно колело кутийка с предпазители. С цената на откъснат нокът той изтръгна капачето и махна предпазителя. Машината предаде богу дух. Барънт изгуби съзнание.

ГЛАВА 11

На Омега законът е върховна сила. Таен или явен, свещен или мирски, законът управлява дейността на всички граждани, от утайките на обществото до силните на деня. Без закона не може да има привилегии за ония, които го създават, следователно законът е абсолютно необходим. Без закона и суровата му принуда Омега би била невъобразим хаос, в който човешките права се простират само дотам, докъдето може да се наложат със сила. Подобна анархия би означавала край на местното общество, по-специално би означавала край за онези престарели граждани от управляващата класа, които са се издигнали до висок статус, но стрелковото им майсторство отдавна е отминало своя връх.

И тъй законът беше необходим.

Но освен всичко друго обществото на Омега беше престъпно, съставено изцяло от личности, които са нарушавали земните закони. В крайна сметка то насърчаваше личната инициатива. В това общество закононарушителят беше цар, престъпленията се посрещаха не само с търпимост, но и с възхита, дори с възнаграждение, всяко отстъпление от правилата се оценяваше само по това, доколко е успяло.

И това пораждаше парадокс — престъпно общество, в което законите се създават, за да бъдат нарушавани.

Все тъй скрит зад дъсчената преграда, съдията обясни това на Барънт. Бяха минали няколко часа от края на Божия съд. През това време отведоха Барънт в болницата за превръзка. Повечето от раните му не бяха сериозни — две пукнати ребра, дълбоко съсечено ляво рамо, няколко синини и драскотини.

— Следователно — продължаваше съдията — законът трябва едновременно да се нарушава и да не се нарушава. Тия, които никога не нарушават закона, не се издигат по статус. Обикновено биват убити по един или друг начин, тъй като им липсва необходимата инициатива, за да оцелеят. За тия, които като теб нарушават законите, положението е малко по-друго. Законът ги наказва с непреклонна суровост — освен

ако успеят да минат между капките. — Съдията помълча. После замислено добави: — Върховната личност на Омега е онзи човек, който разбира законите, оценява тяхната необходимост, познава наказанията за всяка простъпка, после ги нарушава — и сполучва! Това, сър, е идеалният престъпник и идеалният гражданин на Омега. И тъкмо това успя да сториш ти, Уил Барънт, като победи в Божия съд.

— Благодаря, сър — каза Барънт.

— Бих искал да разбереш — продължи съдията, — че първото успешно нарушаване на закона съвсем не означава, че ще успееш и втория път. При всеки следващ опит шансовете против теб нарастват — както нараства и възнаграждението, ако успееш. Затова те съветвам да избягваш прибързани действия, основани на новополученото знание.

— Ще ги избягвам, сър — съгласи се Барънт.

— Много добре. От днес се издигаш в статус Привилегирован Гражданин с пълни права и задължения. Разрешава ти се да продължиш досегашната си търговия. Нещо повече, награден си с безплатна едноседмична почивка в района на Облачното езеро, и за това време можеш да вземеш със себе си всяка жена, която избереш.

— Моля? — сепна се Барънт. — Какво беше това, последното?

— Едноседмична почивка — повтори скритият съдия — с всяка жена, която избереш. Това е висока награда, защото на Омега мъжете са шест пъти повече от жените. Можеш да избереш всяка неомъжена жена, независимо дали е съгласна, или не. Разполагаш с три дни за избор.

— Не ми трябват три дни — каза Барънт. — Искам девойката, която седеше най-отпред на трибуната. Чернокоса, със зелени очи. Сещате ли се коя имам предвид?

— Да — бавно изрече съдията. — Сещам се коя имаш предвид. Казва се Моера Ермаис. Препоръчвам ти да избереш някоя друга.

— Има ли причина?

— Не. Но ще постъпиш много по-благоразумно, ако избереш друга. Моят писар с удоволствие ще ти достави списък на подходящи млади дами. Всички те разполагат с писмена клетвена декларация за примерно поведение. Някои са завършили Женския институт, а там, навярно знаеш, се провежда строг двегодишен курс по изкуството и

премъдростите на гейшите. Лично аз мога да препоръчам на вниманието ти...

— Искам Моера — настоя Барънт.

— Младежо, преценката ти е грешна.

— Нищо, поемам риска.

— Много добре — каза съдията. — Почивката ти започва утре в девет сутринта. Искрено ти желая всичко най-хубаво.

* * *

Стражата изведе Барънт от залата на съда и го върна в магазина. Приятелите му, които бяха очаквали смъртно известие, дойдоха да го поздравят. Горяха от любопитство да узнаят всички подробности за Божия съд, но Барънт вече бе разбрал, че потайното знание е път към властта. Разказа им събитията само в най-общи черти.

Тази вечер имаше още един повод за празнуване. Гилдията на Убийците най-сетне бе одобрила молбата на Тем Ренд. Както бе обещал, той взимаше Фьорен за асистент.

На следващата сутрин Барънт отвори магазина и видя пред вратата спрял автомобил. Беше осигурен за почивката от Съдебното управление. На задната седалка беше Моера — много красива и твърде ядосана на вид.

— Да не си се побъркал, Барънт? — запита тя. — Мислиш ли, че имам време за такива глупости? Защо избра мен?

— Ти ми спаси живота — каза Барънт.

— И сигурно си мислиш, че това говори за някакъв интерес от моя страна? Е, не ме интересува. Ако имаш поне капчица благодарност, кажи на шофьора, че си размислил. Все още можеш да избереш друго момиче.

Барънт поклати глава.

— Ти си единственото момиче, което ме интересува.

— Значи няма да отстъпиш?

— И през ум не ми минава.

Моера въздъхна и се облегна назад.

— Ти наистина ли се интересуваш от мен?

— И дори нещо повече — заяви Барънт.

— Добре де — рече Моера, — щом не искаш да отстъпиш, изглежда, ще трябва да се примиря.

Тя извърна глава, но миг преди това Барънт зърна по устните ѝ едва забележима усмивка.

ГЛАВА 12

Облачното езеро беше най-хубавият курорт на Омега. На влизане в областта всички оръжия се оставяха при входа. Дуели не се разрешаваха при никакви обстоятелства. Споровете се решаваха безпрекословно от най-близкия барман, а убийството се наказваше с незабавна загуба на статуса.

Край Облачното езеро бяха достъпни всевъзможни забавления. За любителите на зрелища имаше турнири по фехтовка, бикоборство и подмамване на мечки. Спортистите можеха да изберат плуване, алпинизъм или ски. Вечер имаше танци в голямата бална зала, където дебели стъклени стени делеха местните жители от гражданите и гражданите от елита. В добре снабдения наркоман се намираще всичко, което би могъл да желае един изискан наркоман, както и някои последни открития, които евентуално би му хрумвало да изпробва. За общителните характери всяка сряда и събота вечер се организираше оргия, Пещерата на сатира. За срамежливите ръководството уреждаше маскирани срещи по сумрачните улички край хотела. Но най-приятни бяха полегатите хълмове и сенчестите гори, където всеки можеше да се разхожда и да отърси напрежението от ежедневната борба за оцеляване в Тетрахайд.

Барънт и Моера бяха настанени в съседни стаи с незаклучена врата помежду им. Но първата вечер Барънт не пристъпи към тази врата. Моера не бе проявила желание за подобна инициатива, а на планета, където жените имат постоянен и неограничен достъп до отрови, мъжът трябва добре да размисли, преди да им налага нежеланата си компания. Дори собственикът на магазин за противоотрови трябва да има предвид, че може и да не долови навреме собствените си симптоми.

На втория ден двамата се изкачиха високо по хълмовете. Носеха кошница с провизии и спряха да закусят на полегат тревист склон, който се спускаше към сивото море. След закуската Барънт попита Моера защо му е спасила живота.

— Няма да харесаш отговора — каза тя.

— Все едно, бих искал да го чуя.

— Ами... ти изглеждаше толкова смешен и уязвим, когато влезе в Дружеството за защита на жертвите. Бих помогнала на всеки, който има такъв вид.

Барънт кимна смутено.

— А втория път?

— Изглежда, вече бях почнала да се интересувам от теб. Без никаква романтика, тъй да знаеш. Съвсем не съм романтична.

— Какво точно те интересуваше? — запита Барънт.

— Помислих си, че може би ще е добре да те завербувам.

— Интересно. Защо не ми кажеш нещо повече?

Моера мълчаливо го оглеждаше със зелените си очи. После каза:

— Почти нищо не мога да ти разкрия. Членувам в организация. Винаги търсим подходящи кандидати за вербуване. Обикновено ги подбираме направо от затворническите кораби. След това вербовчиците като мен обикалят и търсят хора, които биха ни свършили работа.

— Какви хора търсите?

— Извинявай, Уил, но не като теб.

— Защо не като мен?

— Отначало сериозно си мислех да те завербувам — каза Моера.

— Ти изглеждаше тъкмо такъв човек, какъвто ни трябва. После проверих досието ти.

— И?

— Не вербуваме убийци. Понякога ги наемаме за специфични задачи, но не ги приемаме в организацията. Има някои смекчаващи обстоятелства, които признаваме — например убийство при самозащита. Но иначе сме убедени, че щом един човек е извършил на Земята предумишлено убийство, той не е за нас.

— Разбирам — каза Барънт. — Ще променя ли нещо, ако кажа, че ми липсва обичайното за Омега отношение към убийството?

— Знам, че ти липсва — въздъхна Моера. — Ако зависеше от мен, бих те включила в организацията. Но не решавам аз... Уил, сигурен ли си, че си убиец?

— Мисля, че да — каза Барънт. — Навярно да.

— Жалко. И все пак организацията се нуждае от най-издръжливите личности, независимо какво са извършили на Земята. Нищо не мога да обещаая, но ще видя какво мога да направя. Добре ще е, ако успееш да узнаеш нещичко за причините, които са те тласнали към убийство. Може би има смекчаващи обстоятелства.

— Може би — неуверено повтори Барънт. — Ще опитам да узная.

Тази вечер, тъкмо преди Барънт да заспи, Моера отвори междинната врата и влезе в стаята. Топла и гладка, тя се плъзна в леглото му. Той се опита да каже нещо, но тя притисна устните му с длан. И Барънт, който се бе научил да не пита откъде е дошъл късметът, покорно замълча.

Останалите дни от почивката отлетяха неусетно. Повече не стана дума за организацията, но може би за утеха междинната врата оставаше отключена. Привечер на седмия ден Барънт и Моера се завърнаха в Тетрахайд.

— Кога мога да те видя пак? — запитва Барънт.

— Ще ти се обадя.

— Не звучи много обнадеждаващо.

— Повече не мога да обещаая — каза Моера. — Съжалявам, Уил. Ще видя дали може да се уреди нещо с организацията.

Няма как, Барънт трябваше да се примири. Когато колата го остави пред магазина, той все още не знаеше къде живее Моера и в каква организация участва.

Седна в апартамента си и грижливо обмисли всички подробности на преживяното в Магазина за сънища. А те бяха недвусмислени: омразата му към Теркалър, незаконното оръжие, срещата, трупът, после доносникът и съдията. Липсваше само едно. Не си спомняше самото убийство, не помнеше как насочва пистолета и натиска спусъка. Сънят прекъсваше при срещата с Теркалър и продължаваше след смъртта му.

Навярно бе блокирал мига на самото убийство в дъното на паметта си, но може би имаше някаква провокация, някаква уважителна причина да убие този човек. Трябваше да узнае.

Имаше само два начина да се добере до информация за Земята. Единият минаваше през натегналите от ужас видения в Магазина за

сънища и той твърдо бе решил повече да не стъпва там. Другият начин беше да потърси услугите на мутант провидец.

Барънт споделяше всеобщата неприязън към мутантите. Те бяха съвсем различна раса и техният статус на недосегаеми не беше само предразсъдък. Всички знаеха, че мутантите често са носители на странни и неизлечими болести. Обществото ги отритваше и те отвърщаха на отблъскването с отблъскване. Живееха в Мутантския квартал — същински затворен град в покрайнините на Тетрахайд. Благодарумните граждани не припарваха към Квартала, особено нощем; всички знаеха, че мутантите могат да бъдат отмъстителни.

Но само мутанти притежаваха провидчески дарби. В обезобразените им тела се криеха необичайни сили и таланти, странни и свръхестествени способности, които нормалните хора отбягваха денем, но потайно ги диреха през нощта. Говореше се, че мутантите са любимци на Черния. Някои хора смятаха, че само мутант може да овладее великото изкуство на Черната магия, за което непрестанно говореха свещениците, ала никой не смееше да го спомене в присъствието на свещеник.

Странните дарби на мутантите бяха породили слуха, че те си припомнят за Земята много повече, отколкото е достъпно за обикновените мъже и жени. Не само помнели Земята като цяло, но някои от тях можели да проследят жизнената нишка на човека назад в пространството и времето, да пробият стената на забравата и да кажат какво му се е случило в действителност.

Други пък смятаха, че мутантите изобщо нямат изключителни дарби. Мислеха ги за хитри мошеници, които си изкарват хляба от хорските суеверия.

Барънт реши да открие истината. Една късна вечер той се облече и въоръжи както трябва, излезе от апартамента и се запъти към Мутантския квартал.

ГЛАВА 13

Без да отдалечава ръка от оръжието си, Барънт вървеше по тесните, криволиचेци улички. Крачеше сред сакати и слепци, край идиоти хидроцефали и микроцефали, край жонгльор, който удържаше във въздуха дванадесет пламтящи факли с помощта на недоразвита трета ръка, израснала наред гърдите му. Наоколо улични търговци предлагаха дрехи, талисмани и накити. Минаваха каручки, натоварени с пикантна и нехигиенична на вид храна. Насреща се появи ред ярко боядисани фасади на публични домове. Момичетата се трупаха по прозорците и му подвикваха, а една четириръка и шестокрака жена му съобщи, че е дошъл тъкмо навреме за Делфийските ритуали. Барънт ѝ обърна гръб и едва не се сблъска с чудовищно шишкава жена, която дръпна нагоре блузата си и разкри осем повехнали гърди. Той се шмугна край нея и побърза да се размине с четири сраснали сиамски близначки, загледани към него с огромните си скръбни очи.

Барънт зави зад ъгъла и спря. Висок парцалив старец с тояжка в ръка преграждаше пътя му. Беше полусляп — гладка кожа покриваше орбитата, където би трябвало да е лявото му око. Ала дясното беше проницателно и свирепо под бялата вежда.

— Вие търсите услугите на истински провидец, нали? — запита старецът.

Барънт кимна.

— Последвайте ме — каза мутантът.

Той свърна по близката пресечка и Барънт пое след него, като стискаше здраво дръжката на пистолета. Законът забраняваше на мутантите да носят оръжие, но също като този старец повечето от тях имаха тежки бастуни с железни върхове. Отлично средство за ръкопашен бой.

Старецът отвори една врата и му направи знак да влезе. Барънт се поколеба, мислейки за слуховете колко лековерни граждани са попадали в ръцете на мутантите. После придърпа нагоре лъчевия пистолет и прекрачи прага.

В дъното на дълъг коридор старецът отвори нова врата и въведе Барънт в тясна полумрачна стаичка. Когато очите му привикнаха с тъмнината, Барънт различи силуетите на две жени, седнали пред проста дървена маса. На нея имаше блюдо с вода, а във водата — шлифован многостенен къс стъкло колкото мъжки юмрук.

Едната жена беше много стара и напълно плешива. Другата беше млада и хубава. Когато се приближи до масата, Барънт с чувство на ужас забеляза, че под коленете краката ѝ са сраснали с люспеста кожена мембрана, а ходилата смътно напомняха рибешка опашка.

— Какво желаеш да ти провидя, Гражданино Барънт? — запита младата жена.

— Откъде знаеш името ми? — изненада се Барънт. Не получи отговор. — Добре. Искам да узная за убийството, което съм извършил на Земята.

— Защо искаш да узнаеш? Нима властите не ти го признават за заслуга?

— Признават го. Но искам да узная защо съм го извършил. Може би има смекчаващи обстоятелства. Може да е било при самозащита.

— Толкова ли е важно? — запита младата жена.

— Мисля, че да — отвърна Барънт. Той се поколеба, после решително продължи. — Истината е, че страдам от невроза и имам предубеждения против убийството. Бих предпочел да не убивам. Затова искам да зная защо съм извършил убийство на Земята.

Мутантите се спогледаха. После старецът се ухили и каза:

— Гражданино, ще ви помогнем доколкото можем. Ние, мутантите, също имаме предубеждения против убийството, защото все нас ни убиват. Всички сме благосклонни към гражданите с подобни неврози.

— Значи ще провидите миналото ми?

— Не е толкова лесно — обади се младата жена. — Провидческата дарба е само вейка от дървото на пси-талантите и крие много трудности. Не винаги дава резултат. А когато дава, смисълът му често е загадъчен.

— Мислех, че всички мутанти могат да надникнат в миналото когато си поискат — каза Барънт.

— Не — възрази старецът, — това не е вярно. Първо, не всички от нас, които наричате мутанти, са истински мутанти. Напоследък към

мутантизма причисляват почти всички уродства или отклонения от нормата. Терминът се е превърнал в удобно покритие за онова, което не съвпада със земните норми за външен вид.

— Но сред вас има и истински мутанти?

— Разбира се. Но дори и между тях съществуват различни мутации. Някои просто страдат от радиационно израждане — гигантизъм, микроцефалия и тъй нататък. Само малцина от нас притежават наченки на пси-способности... макар че всички мутанти се хвалят с тях.

— Можеш ли да провиждаш? — попита го Барънт.

— Не. Но Майла може — и старецът посочи младата жена. — Понякога може.

Жената се взираше в стъкления многостен сред блюдото с вода. Бледите ѝ очи се разтвориха широко, почти изпълнени от огромните зеници, а рибешкото ѝ тяло се вцепени, изпънато напред, и старицата трябваше да я подпре, за да не падне.

— Започва да вижда нещо — каза старецът. — Водата и стъклото само помагат за концентриране на вниманието. Майла умее добре да провижда, макар че понякога обърква настояще и бъдеще. Подобни случаи са досадни и създават лоша слава на провидците. Но няма как. От време на време бъдещето изплува тук, във водата, и Майла трябва да каже какво е видяла. Миналата седмица каза на един Хаджия, че ще умре след четири дни. — Старецът се изкиска. — Да бяхте видели каква физиономия направи!

— А каза ли как ще умре? — запита Барънт.

— Да. От нож. Горкият човек цели четири дни не мръдна от дома си.

— Убиха ли го?

— Естествено. Жена му го уби. Волева жена била, казват.

Барънт се надяваше Майла да не провиди нищо от бъдещето му. Животът и без това беше тежък, та нямаше нужда да го влошават и разни мутантски пророчества.

Тя откъсна поглед от ъгловатото стъкло и печално поклати глава.

— Много малко мога да кажа. Не успях да видя как е извършено убийството. Но зърнах гробище и сред него — паметника на родителите ти. Стар паметник, може би отпреди двадесет години. Гробището е в покрайнините на земния град Йънгърстън.

Барънт напрегна памет, но името на града не му напомни нищо.

— Освен това — добави Майла — провидях човек, който знае за убийството. Ако иска, той може да ти разкаже.

— Видял ли е убийството?

— Да.

— Той ли е доносникът?

— Не знам — каза Майла. — Провидях трупа на човек на име Теркалър, а до него стоеше друг мъж. Той се казва Илиарди.

— Той тук ли е, на Омега?

— Да. В момента можеш да го откриеш в Еуфораториума на Малка брадвена улица. Знаеш ли къде е?

— Ще го намеря — каза Барънт.

Той благодари на девойката и предложи да плати за услугата, но тя отказа. Изглеждаше дълбоко опечалена. Когато Барънт се запъти към вратата, тя подхвърли зад него:

— Пази се.

Барънт спря на прага и усети как леден хлад изпълва гърдите му.

— Провидя ли бъдещето ми? — запита той.

— Съвсем малко. Само няколко месеца напред.

— Какво видя?

— Не мога да го обясня — каза Майла. — Онова, което видях, е невъзможно.

— Каж ми какво беше?

— Видях те мъртъв. И все пак съвсем не беше мъртъв. Ти гледаше един труп, разсипан на лъскави късчета. И този труп беше твоят.

— Какво означава това?

— Не знам — въздъхна Майла.

* * *

Еуфораториумът се оказа огромно лъскаво заведение, специализирано в продажбата на евтини наркотици и сексуални стимулатори. Обслужваше предимно пеони и местни жители. Барънт усещаше, че това място не подхожда на статуса му, затова побърза да

си пробие с лакти път през тълпата и попита един келнер къде може да открие човек на име Илиарди.

Келнерът посочи с ръка. Барънт погледна към ъгловото сепаре и видя плешив широкоплещест мъж, прегърбен над мъничка чашка танапикита. Приблужи се до него и се представи.

— Много ми е приятно, Сър — изрече Илиарди с цялото уважение, което бе дължен един Местен Жител втора степен да проявява към Привилегирования Гражданин. — С какво мога да ви услужа?

— Искам да ти задам няколко въпроса за Земята — отвърна Барънт.

— Не си спомням кой знае какво — каза Илиарди. — Но колкото знам, е на ваше разположение.

— Спомняш ли си човек на име Теркалър?

— Разбира се. Мършав. Кривоглед. Светът не е виждал злобен тип от него.

— Присъствувал ли си по време на убийството му?

— Присъствувах. Това бе първото, което си спомних след слизането от кораба.

— Видя ли кой го уби?

Илиарди се смая.

— Няма какво да съм виждал. Аз го убих.

С усилие на волята Барънт продължи да разпитва с твърд и спокоен глас.

— Сигурен ли си в това? Абсолютно сигурен?

— Сигурен съм естествено — заяви Илиарди. — И съм готов да се бия срещу всеки, който опита да ми отнеме заслугата. Аз убих Теркалър и ще кажа, че му беше малко.

— А видя ли и мене, когато го убиваше?

Илиарди го огледа внимателно, после поклати глава.

— Не, мисля, че не съм ви виждал. Но не гарантирам. Веднага след убийството на Теркалър всичко ми се замъглява.

— Благодаря — каза Барънт и напусна Еуфораториума.

ГЛАВА 14

Барънт имаше за какво да разсъждава, но колкото повече мислеше, толкова повече се объркваше. Ако Илиарди бе убил Теркалър, то защо бяха пратили Барънт на Омега? Ако бе станала просто съдебна грешка, защо не го бяха освободили след залавянето на убиеца? Защо някой на Земята му приписваше убийство, което не бе извършил? И защо бяха въвели в паметта му фалшиви спомени за това убийство, плътно под слоевете на съзнанието?

Не откриваше отговори на тези въпроси. Но знаеше, че никога не се е чувствувал убиец. Сега поне отчасти имаше доказателство, че наистина не е убиец.

Чувството за невинност променяше всичко. Търпимостта му към местните обичаи взе да се изпарява и той загуби всякакво желание да се пригажда към престъпния начин на живот. Искаше само едно — да избяга от Омега и да се завърне към онова, което законно му се полагаше на Земята.

Но това бе невъзможно. Стражевите кораби денонощно кръжаха над главите на затворниците. И дори ако имаше начин да се убегне от вниманието им, спасението пак щеше да си остане недостижимо. Засега технологията на Омега бе стигнала само до двигателя с вътрешно горене; единствено земните власти разполагаха със звездолети.

Барънт продължаваше да търгува с противоотрови, но липсата на гражданска отговорност започваше да бие на очи. Той не отговаряше на поканите от Магазина за сънища и никога не посещаваше популярните публични екзекуции. Когато наоколо се събираха ревящи тълпи, запътени за веселба в Мутантския квартал, Барънт най-често заявяваше, че има главоболие. Не се включваше в хайките на Кацниден, а веднъж се държа твърде грубо с официален търговски пътник от Клуба за месечна инквизиция. Дори посещенията на чичо Ингемар не го накараха да свърне от несправедния път.

Знаеше, че си дири белята. Очакваше неприятности и тази готовност му доставяше някакво странно удоволствие. В края на краищата на Омега нямаше нищо лошо в закононарушенията — стига да минеш между капките.

* * *

Само след месец му се удаде случай да провери решителността си. Един ден, докато се прибираше към магазина, някакъв тип се блъсна в него сред тълпата. Барънт отстъпи настрана, но онзи го сграбчи за рамото и го завъртя.

— Ти кого блъскаш, бе? — запита непознатият.

Беше нисък и набит. По дрехите личеше, че е Привилегирован Гражданин. Пет сребърни звезди на колана му показваха броя на извършените разрешени убийства.

— Не съм ви блъснал — отвърна Барънт.

— Лъжеш, гадна мутантска подлога!

Тълпата притихна, чувайки смъртното оскърбление. Барънт направи крачка назад и зачака. С бърз, артистичен замах противникът посегна към оръжието си. Но още половин секунда преди да го измъкне от кобура, пистолетът на Барънт вече беше насочен.

Прониза врага точно между очите, после усети раздвижване отзад и се завъртя.

Двама Привилегировани Граждани вадеха топлинни пистолети. Барънт се прицели автоматично, стреля и се метна да подири прикритие зад ъгъла на близкия магазин. Двамата рухнаха. Дъсчената фасада се огъна от удара на куршум и ситни тресчици се впиха в ръката му. Барънт зърна четвърти човек да се цели в него от градинката. С два изстрела повали и него.

И всичко свърши. Само за няколко секунди бе убил четирима души.

Макар да смяташе, че е лишен от склонност да убива, Барънт изпита радост и дори възторг. Бе стрелял единствено за да се защити. С това даваше на търсачите на статус повод за размишления — следващия път нямаше толкова да бързат със стрелбата. Нищо чудно да си изберат по-лесна плячка, а него да оставят на мира.

В магазина го чакаше Джо. Дребният мошеник изглеждаше кисел.

— Видях престрелката — каза той. — Беше много изящно.

— Благодаря — усмихна се Барънт.

— Мислиш ли, че това ще ти помогне? Да не си въобразяваш, че ще те оставят безнаказано да нарушаваш закона?

— Минавам между капките — рече Барънт.

— Ясно. Обаче докога мислиш да я караш така?

— Колкото се наложи.

— Не се надявай — отсече Джо. — Никой не може вечно да нарушава закона и да минава между капките. Само наивници вярват в това.

— Тогава да подбират кого ще пратят срещу мен — каза Барънт и се зае да презарежда иглолъчевия пистолет.

— Няма да стане така, както си мислиш — възрази Джо. — Повярвай ми, Уил, те имат безброй начини да ти видят сметката. Раздвижи ли се законът, няма начин да го спреш. И не разчитай на помощ от приятелката си.

— Познаваш ли я? — запита Барънт.

— Всички познавам — мрачно промърмори Джо. — Имам приятели в правителството. Знам, че им е дошло до гуша от теб. Послушай ме, Уил. Толкова ли ти се умира?

Барънт тръсна глава.

— Джо, можеш ли да посетиш Моера? Знаеш ли как да се свържеш с нея?

— Може би. Защо?

— Искам да й кажеш нещо. Искам да й съобщиш, че не съм извършил убийството, в което ме обвиняват на Земята.

Джо го зяпна.

— Ти да не си полудял?

— Не. Открих човека, който го е извършил в действителност. Той е Местен Жител втора степен на име Илиарди.

— Е, защо трябва да се разчува? — рече Джо. — Няма смисъл да губиш заслугата за убийството.

— Не съм убивал онзи човек — настоя Барънт. — Искам да кажеш това на Моера. Ще ми направиш ли тази услуга?

— Ще ѝ кажа — съгласи се Джо. — Ако успея да я намеря. Виж какво, не забравяй това, дето ти го рекох. Може би още имаш време да замажеш нещата. Иди там на Черна меса или се прояви по някакъв друг начин. Току-виж ти се разминало.

— Може и да направя нещичко — каза Барънт. — Сигурен ли си, че ще предадеш думите ми?

— Ще ги предам — рече Джо и тъжно клатейки глава, излезе от Магазина за противоотрови.

ГЛАВА 15

Три дни по-късно Барънт бе посетен от висок, достолепен старец, който пристъпваше вдървено изпънат, досущ като закачения на колана му церемониален меч. Беше облечен в сако с висока яка, тъмни панталони и лъскави черни ботуши. По дрехите Барънт разбра, че е висш държавен служител.

— Правителството на Омега ви изпраща поздрави — каза служителят. — Аз съм Норинс Джей, заместник-министър на Игрите. Както изисква законът, идвам да съобщя лично за голямото щастие, което ви се падна.

Барънт кимна предпазливо и покани стареца в апартамента си. Но Джей, все тъй изпънат и изискан, предпочете да остане в магазина.

— Снощи бе теглен ежегодният тираж на Лотарията — обяви той. — Вие, Гражданино Барънт, сте един от печелившите. Поздравявам ви.

— Каква е наградата? — попита Барънт. Беше чувал за ежегодната Лотария, но имаше съвсем смътна представа за нея.

— Наградата — обясни Джей — е чест и слава. Името ви ще бъде вписано в държавните архиви. Списъкът на убийствата ви ще се съхранява за поколенията. По-конкретно ще получите от правителството новичък иглолъчев пистолет, а след това ще бъдете награден посмъртно с ордена „Сребърен протуберанс“.

— Посмъртно?

— Естествено — каза Джей. — Орденът „Сребърен протуберанс“ винаги се връчва посмъртно. Но от това честта е още по-голяма.

— Вярвам ви — съгласи се Барънт. — Има ли още нещо?

— Само една дреболия. Като един от спечелилите в Лотарията ще участвувате в символичната церемония на Лова, която бележи началото на Игрите. Ловът, както навярно знаете, олицетворява нашия начин на живот. В Лова виждаме всички сложни фактори на драматичното извисяване и падение, обединени с тръпката на дуела и

възбудата на преследването. Дори на пеоните се разрешава да участвуват в Лова, защото това е единственият празник, който е достъпен за всички и символизира способността на обикновения човек да се издигне над ограниченията на своя статус.

— Ако съм разбрал правилно — каза Барънт, — аз ще бъда сред избраните да бъдат преследвани.

— Да — кимна Джей.

— Но вие казахте, че церемонията е символична. Значи ли това, че никой няма да бъде убит?

— Нищо подобно! — възрази Джей. — На Омега символът обикновено се слива с онова, което символизира. Когато казваме Лов, имаме предвид истински лов. Иначе всичко ще се превърне в празна комедия.

Барънт се замисли над положението. Перспективите не бяха приятни. В честен двубой той имаше отлични шансове да оцелее. Но ежегодният Лов, в който участвуваше цялото население на Тетрахайд, не му оставяше никаква надежда. Би трябвало да очаква подобно коварство.

— Как ме избрахте? — попита той.

— Изборът беше съвършено случаен — отвърна Норинс Джей. — Нищо друго не би било почитено спрямо Жертвите, които дават живота си за величието на Омега.

— Не мога да повярвам, че сте ме избрали току-така.

— Изборът беше случаен — повтори Джей. — Разбира се, той стана по предварително подготвен списък на подходящите кандидати. Не всеки може да бъде Жертва в Лова. Трябва да е проявил значителна издръжливост и майсторство, преди Комитетът на Игрите да го сметне за подходящ кандидат. Да бъдеш Жертва е чест и ние не я присъждаме лекомислено.

— Не вярвам — заяви Барънт. — Вие, от правителството, отдавна ме бяхте взели на мушка. Сега, изглежда, ви паднах в ръцете. Просто и ясно.

— В никакъв случай. Уверявам ви, че нито един от нас не изпитва към вас каквато и да било враждебност. Може да сте чувал глупави слухове за отмъстителни чиновници, но това са просто лъжи. Нарушавахте закона, ала правителството вече няма нищо общо. Сега въпросът ще се решава само от вас и закона.

При думата „закон“ в сините очи на Джей просветна леден блясък. Той се изпъчи и стегна устни.

— Законът — продължи Джей — управлява както престъпника, така и съдията, защото стои високо над тях. Законът е вездесъщ, защото всяка постъпка е или законна, или незаконна. Всъщност бихме могли да кажем, че законът има свой собствен живот и съществува напълно отделно от краткото битие на създанията, които го прилагат. Законът управлява всяка проява на човешкото поведение, следователно, доколкото човекът е законно същество, дотолкова и законът е човечен. А щом е човечен, той досущ като човека си има прищевки. За гражданина, който му се подчинява, законът е далечен и неуловим. За ония, които го отхвърлят и нарушават, законът се надига от мрачната си гробница и тръгва да дири престъпника.

— И затова ли бях избран за Лова?

— Естествено. Ако не ви бяхме избрали по този начин, ревностният и недремещ закон щеше да си намери друг начин за действие, използвайки средствата, с които разполага.

— Благодаря, че ми казахте — промърмори Барънт. — С колко време разполагам, преди да започне Ловът?

— До разсъмване. Ловът започва тогава и свършва призори на следващия ден.

— Какво ще стане, ако не бъда убит?

Норинс Джей се поусмихна.

— Това не се случва често, Гражданино Барънт. Уверен съм, че няма защо да се тревожите.

— И все пак се случва, нали?

— Да. Тия, които оцелеят след Лова, биват незабавно включени в Игрите.

— А ако оцелеят и след Игрите?

— Не се надявайте — дружелюбно подхвърли Джей.

— Ами ако успея?

— Повярвайте ми, Гражданино, няма да оцелеете.

— Въпреки всичко държа да узная какво би станало, ако издържа.

— Тия, които оцелеят след Игрите, вече са над закона.

— Звучи многообещаващо — каза Барънт.

— Никак даже. Дори когато е най-заплашителен, законът си остава ваш защитник. Може да имате малко права, но законът гарантира тяхното спазване. Само законът е причина да не ви убия на място. — Джей разтвори пръсти и Барънт видя на дланта му миниатюрен еднозаряден пистолет. — Законът поставя граници и умиротворява поведението и на закононарушителя, и на пазителя на реда. Не споря, сега законът повелява да умрете. Но всички хора са смъртни. Със своето тромаво и самовглъбено действие законът ви дава известно време, преди да умрете. Имате на разположение цял ден; без закона нямаше да имате нито миг.

— Какво ще стане — настоя Барънт, — ако оцелея след Игрите и застана над закона?

— Над закона има само едно — замислено изрече Норинс Джей. — И това е Черния. Тия, които се издигнат над закона, принадлежат на него. Но би било по-добре човек да умре хиляди пъти, отколкото да падне жив в лапите на Черния.

Барънт отдавна смяташе религиозното преклонение пред Черния за суеверна безсмислица. Ала сега, слушайки тревожния глас на Джей, той започна да се колебае. Може би имаше значителна разлика между ежедневно преклонение пред Злото и истинската поява на самото Зло.

— Но ако имате късмет — каза Джей — ще ви убият бързо. А сега ще приключа разговора с последните указания.

Продължавайки да стиска миниатюрния пистолет, Джей бръкна в джоба си със свободната ръка и извади червен молив. С бързо, тренирано движение той надраска бузите и челото на събеседника си. Преди Барънт да се опомни и да отскочи, всичко беше свършено.

— Това ви белязва като една от Жертвите — каза Джей. — Шарките са неизтриваеми. Ето ви и подаръка от правителството. — Той извади от джоба си иглолъчев пистолет и го остави на масата. — Както казах, Ловът започва на разсъмване. След този миг може да ви убие всеки освен друга Жертва. Вие също можете да убивате. Но препоръчвам да го правите крайно предпазливо. Звукът и блясъкът на игления лъч са издали и погубили не една Жертва. Ако опитате да се криете, не забравяйте да си осигурите втори изход. Помнете, че други хора познават Тетрахайд по-добре от вас. Опитните Ловци са проучили в течение на годините всички възможни скривалища; мнозина Жертви

попадат в капан още през първите часове на празника. Успех, Гражданино Барънт.

Джей тръгна към вратата. Отвори я и отново се обърна към Барънт.

— Бих добавил, че има един, макар и нищожен шанс да опазите живота и свободата си до края на Лова. Но тъй като е забранено, не мога да ви кажа какъв е.

Норинс Джей леко се поклони и излезе.

След упорито миене Барънт откри, че алените шарки по лицето му наистина са неизтриваеми. През дългите вечерни часове той разглоби подарения пистолет и провери частите му. Както бе очаквал, оръжието се оказа дефектно. Захвърли го и взе своя пистолет.

В малка раница приготви запаси за Лова — храна, вода, топче въже, нож, резервни заряди и втори пистолет. После зачака, като въпреки доводите на разума се надяваше Моера и нейната организация да го спасят в последния момент.

Но никой не се яви. Един час преди разсъмване Барънт нарами багажа и напусна Магазина за противоотрови. Нямахше представа какво правят другите Жертви, но вече бе измислил кое място може да бъде свободно от Ловци.

ГЛАВА 16

Всички авторитети на Омега са единодушни, че когато стане Жертва, човек преживява промяна на характера. Ако може да разгледа Лова като абстрактна задача, той би стигнал до някои повече или по-малко обективни изводи. Но типичната Жертва, независимо от интелекта си, не успява да откъсне разума от емоциите. В края на краищата, човек знае, че го гонят. Обзема го паника. Струва му се, че убежището е нейде далеч и дълбоко. Той бяга колкото може по-далече от къщи, укрива се под земята сред лабиринта от канали и шахти. Вместо светлината избира мрак, вместо тълпите — безлюдната пустош.

Опитните Ловци добре познават това поведение. Съвсем естествено те претърсват най-напред тъмните, пуси места, подземните проходи, изоставените складове и сгради. Там откриват Жертвите и ги прострелват с неумолима точност.

Барънт бе помислил за това. Отхвърли първата инстинктивна идея да се укрие в лабиринта от клоаки под Тетрахайд. Вместо това един час преди разсъмване той се упъти право към голямото ярко осветено здание, където се разполагаше Министерството на Игрите.

Когато му се стори, че коридорите са опустели, той бързо влезе, прочете таблото със списъка на канцелариите и изтича по стълбата към третия етаж. Мина край десетина стаи и накрая спря пред вратата с табелка „НОРИНС ДЖЕЙ, ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ИГРИТЕ“. Ослуша се, после я отвори и влезе.

Старият Джей имаше твърде добри рефлексии. Още преди Барънт да прекоси прага, онзи забеляза алените шарки по лицето му. Веднага отвори чекмеджето и бръкна в него.

Барънт нямаше желание да убива стареца. Той запокити подарения пистолет срещу Джей и го улучи право по челото. Заместник-министърът политна назад, блъсна се в стената и се свлече на пода.

Приведен над него, Барънт се увери, че пулсът му е нормален. Омота стареца с въже, запуши му устата и го прибра на завет под бюрото. Като претършува чекмеджетата, той откри табелка с надпис „НЕ ВЛИЗАЙ, СЪВЕЩАНИЕ“. Закачи я отвън и заключи вратата. После извади пистолета си, седна зад бюрото и зачака събитията.

Разсъмна се и воднистото слънце изплува над Омега. През прозореца Барънт виждаше оживените улици. Трескав карнавален дух бе обзел града и шумотевицата на празничното веселие се нарушаваше сегиз-тогиз от съскането на лъчемет или глухия трясък на огнестрелно оръжие.

До пладне все още не го бяха открили. Барънт надникна през прозореца и видя, че лесно може да се добере до покрива. Приятно беше да разполага с втори изход, както го бе посъветвал Джей.

Към средата на следобеда старецът се свести. След като се побори с въжето, той притихна под бюрото.

Наближаваше вечерта, когато някой почука на вратата.

— Мистър Джей, мога ли да вляза?

— Засега не — отвърна Барънт с надеждата, че имитира успешно гласа на Джей.

— Мислех, че ще ви интересува статистиката на Лова — рече човекът отвън. — Досега Гражданите са убили седемдесет и три Жертви, остават още осемнадесет. Голям напредък в сравнение с миналата година.

— Да, така е — каза Барънт.

— Тая година е нараснал процентът на ония, които се укриват в канализационната система. Неколцина опитаха да блъфират, като си останат у дома. Сега преследваме останалите из обичайните места.

— Чудесно — одобри Барънт.

— Засега никой не е опитал да се измъкне — добави човекът. — Странно, че Жертвите рядко се сецат за това. Но, разбира се, така ни спестяват употребата на машини.

Барънт се запита за какво ли става дума. Да се измъкне? Къде можеше да се измъкне човек? И какви машини употребяваха?

— Вече подбираме резервни кандидати за Игрите — продължаваше онзи зад вратата. — Бих искал да одобрите списъка.

— Имате си глави на раменете — сопна се Барънт.

— Да, сър — каза човекът.

След малко Барънт чу стъпките му да се отдалечават по коридора. Изглежда, подозираше нещо. Разговорът бе траял прекалено дълго, трябваше да го прекъсне по-рано. Може би си струваше да мине в друга канцелария.

Преди да пристъпи към действие, по вратата заудряха тежки юмруци.

— Да?

— Говори Гражданския комитет за претърсване — изрече басов глас. — Отворете доброволно. Имаме основания да подозираме, че вътре се крие Жертва.

— Глупости — заяви Барънт. — Не можете да влезете. Това е държавно учреждение.

— Можем — отвърна басът. — В деня на Лова Гражданите имат свободен достъп до всяко помещение, служба или сграда. Ще отворите ли?

Барънт вече бе изтичал до прозореца. Отвори го и чу зад гърба си как хората отвън блъскат по вратата. Простреля я два пъти, за да им даде повод за размисъл, после изскочи през прозореца.

Още от пръв поглед Барънт видя, че покривите на Тетрахайд са чудесно място за бягство на Жертвите — и следователно тъкмо там не биваше да попада евентуалната Жертва. Лабиринтът от тясно преплетени покриви, комини и кулички сякаш беше създаден специално за преследване, но народът вече се бе изкатерил горе. Щом го зърнаха, всички изреваха възторжено.

Барънт се втурна в отчаян спринт. Ловците тичаха подир него, отстрани се задаваха други. Той прескочи двуметровата пропаст между две сгради, успя да запази равновесие на стръмния покрив и пропълзя към отсрещната стряха.

Паниката го даряваше с крила. Ловците изоставаха. Ако запазеше тази скорост още десет минути, щеше да спечели значителна преднина. Тогава би могъл да слезе от покривите и да потърси по-добро скривалище.

Отпред се появи нова двуметрова пропаст. Барънт я прескочи без колебание.

Приземи се удачно. Но десният му крак хлътна чак до бедрото през прогнилите керемиди. Напрегна се и задърпа с всички сили, но не можеше да намери стабилна опора на стръмния, ронлив покрив.

— Ето го!

Барънт дръпна керемидите с две ръце. Още малко и Ловците щяха да могат да се прицелят. Докато измъкне крака си, щеше да се превърне в удобна мишена.

Когато Ловците се появиха на съседния покрив, Барънт вече беше разнебитил керемидите в кръг от един метър. Измъкна крака си и като не видя друг изход, хвърли се в дупката.

За миг увисна във въздуха, сетне се приземи на крака върху някаква маса, която се разпадна под тежестта му и го събори на пода. Надигна се и видя, че е попаднал в хола на хаджийско жилище. Една старица седеше в люлеещ се стол само на метър от него. Челюстта ѝ бе провиснала от ужас, продължаваше да се люлее машинално.

Барънт чу стъпките на Ловците по покрива. Той мина през кухнята, излезе през задната врата, изтича под плетеница от въжета с простряно пране и прескочи niskия жив плет. Някой стреля по него от прозореца на втория етаж. Погледна натам и видя едно момченце неловко да се цели с тежък лъчемет. Навярно му бяха забранили да ловува по улиците.

Барънт изскочи на улицата и побягна с все сила, докато стигна до пресечка. Мястото му се стори познато. Осъзна, че е попаднал в Мутантския квартал, недалеч от къщата на Майла.

Зад себе си чуваше крясъците на Ловците. Дотича до къщата на Майла и откри, че вратата е отключена.

Всички бяха там — едноокият, плешивата старица и Майла. Влизането му като че не ги изненада.

— Значи са те избрали в Лотарията — каза старият мутант. — Е, очаквахме го.

— И това ли е провидяла Майла? — запита Барънт.

— Не беше необходимо — отвърна старецът. — Лесно можеше да се предвиди, като знаем що за човек си. Храбър, но не и безмилостен. Там ти е грешката, Барънт.

Старецът вече не употребяваше задължителното обръщение към Привилегирован Гражданин — при дадените обстоятелства това също лесно можеше да се предвиди.

— Виждал съм го как става година след година — продължи той. — Ще се изненадаш, ако узнаеш колцина многообещаващи млади мъже като теб рано или късно дотичват задъхани в тази стая и едва

удържат лъчемета си, сякаш тежи цял тон, а от Ловците ги делят само три минути бяг. Те очакват да им помогнем, но мутантите предпочитат да не си дирят белята.

— Затваряй си устата, Дем — подхвърли старицата.

— Изглежда, че ще трябва да ти помогнем — каза Дем. — Не знам защо, но Майла е решила така. — Той се ухили сардонично. — Двамата с майка й мислим, че греши, обаче тя настоява. И тъй като само тя има провидческа дарба, налага се да отстъпим.

— Дори и да ти помогнем — подхвърли Майла, — почти нямаш шанс да оцелееш до края на Лова.

— Но ако ме убият, как ще се сбъдне пророчеството ти? — възрази Барънт. — Нали помниш, че видя да гледам собствения си труп, разсипан на лъскави късчета.

— Помня. Но смъртта ти няма да наруши предсказанието. Ако не ти се случи в този живот, значи просто ще те догони при следващото превъплъщение.

Не звучеше особено утешително.

— Какво да правя? — запита Барънт.

Старецът му подаде наръч дрипи.

— Навличай това, а аз ще се заема с лицето ти. Сега, приятелю, ще се превърнеш в мутант.

Не след дълго Барънт отново се озова на улицата. Беше облечен в дрипи. Под тях стискаше иглолъчевия пистолет, а с другата ръка протягаше чашка за просия. Старецът щедро го бе обработил с розовожълтеникав пластик. Сега лицето на Барънт имаше чудовищно подуто чело и плосък нос, разтеглен почти до скулите. Чертите му бяха изцяло изменени, а издайническите шарки не се виждаха.

Група Ловци изтичаха край него почти без да му обръщат внимание. Барънт взе да се обнадеждава. Беше спечелил безценно време. Последните лъчи на воднистото слънце чезнеха зад хоризонта на Омега. Ноцта щеше да му даде нови шансове и с малко повече късмет можеше да се укрие от Ловците до разсъмване. Разбира се, след това го чакаха Игрите, но Барънт нямаше намерение да участва в тях. Ако маскировката успееше да го укрие от цял ловуващ град, нямаше причина да го хванат за Игрите.

Навярно след празника би могъл отново да се появи в местното общество. Ако оцелее след Лова и избегне докрай Игрите, нищо чудно

да получи някаква специална награда. Толкова самонадеяно и успешно закононарушение непременно би трябвало да се поощри...

Отсреща се задаваше нова група Ловци. Бяха петима и сред тях горд и мрачен крачеше Тем Ренд с новата си униформа на Убиец.

— Хей, ти! — кресна един от Ловците. — Виждал ли си да минава Жертва?

— Не, Гражданино — отговори Барънт, свеждайки почиттелно глава и леко надигна пистолета под дрипите.

— Не му вярвай — рече друг. — Тия проклети мутанти вечно се правят на ударени.

— Хайде да вървим, ще го открием — обади се трети.

Групата пое по-нататък, но Тем Ренд изостана.

— Сигурен ли си, че не е минавала някоя от Жертвите? — запита той.

— Абсолютно, Гражданино — каза Барънт и се запита дали Ренд не го е разпознал.

Не искаше да го убива, всъщност дори не беше сигурен дали ще спечели в двубоя, защото Ренд имаше дяволски рефлексии. В момента Ловецът беше отпуснал ръката с пистолета, а оръжието на Барънт сочеше право към него. Допълнителната частица от секундата можеше да зачеркне предимството на Ренд в бързина и точност.

Но ако схватката се проточеше, нещата навярно щяха да се усложнят; като нищо можем да загинем и двамата, помисли Барънт.

— Добре де — каза Ренд, — ако случайно видиш някого, кажи му да не се маскира като мутант.

— Защо не?

— Този трик никога не помага задълго — безгрижно обясни Ренд. — Човек печели отсрочка около един час. После доносниците го засичат. Виж, ако мене ме преследваха, сигурно щях да се маскирам като мутант. Само че нямаше да се мотая по улиците. Щях да се измъкна от Тетрахайд.

— Тъй ли?

— Непременно. Всяка година няколко Жертви бягат към планините. Разбира се, властите премълчават това и повечето граждани не го знаят. Но Гилдията на Убийците е съставила пълен списък на всички хитрини, маскировки и бягства, използвани досега. Това е част от дейността ни.

— Много интересно — каза Барънт.

Разбираше, че маскировката не е измамила Ренд. Тем беше добър съсед... и слаб убиец.

— Вярно — продължи Ренд, — от града не се излиза лесно. А и да се измъкне човек, още не е спасен. Трябва да се пази от Ловните патрули, а още по-опасно...

Изведнъж Ренд млъкна. Към тях се приближаваше група Ловци. Ренд кимна любезно и си тръгна.

Когато Ловците отминаха, Барънт стана и закрачи по улицата. Ренд му бе дал добър съвет. Естествено, че някои хора ще бягат от града. Животът сред пустинните планини на Омега би бил извънредно тежък, но всяко изпитание е по-добро от смъртта.

Ако успееше да се добере до градската порта, трябваше да се пази от Ловните патрули. А Тем бе споменал и за нещо по-опасно. Барънт се питаше какво ли е то. Може би специални отряди от тренирани Ловци планинари? Капризният климат на Омега? Смъртоносна флора и фауна? Жалко, че Ренд не довърши изречението.

По мръкнало той стигна до Южната порта. Мъчително прегърбен, Барънт закуцука към стражевия отряд, който преграждаше пътя навън.

ГЛАВА 17

Стражата не му попречи. Цели семейства мутанти бягаха от града да дирят убежище в планините, докато отmine суматохата на Лова. Барънт се прилепи към една от тези групи и скоро бе вече на цяла миля от Тетрахайд, сред ниските хълмове, които описваха полукръг около града.

Там мутантите спряха на бивак. Барънт продължи напред и посреднощ се заизкачва по скалистия, обветрен склон на една от високите планини. Беше гладен, но прохладният чист въздух го ободряваше. Започваше да вярва, че наистина ще доживее до края на Лова.

Отдалече дочу как отряд Ловци шумно обикаля из планината. Без затруднение им убегна в мрака и продължи да се изкачва. Скоро наоколо се възцари тишина, нарушавана само от неуморния шепот на вятъра сред скалите. Часът трябва да беше около два след полунощ — само още три часа до разсъмване.

В ранните утринни часове заваля — отначало лек дъждец, сетне студен порой. Подобно време можеше да се очаква от Омега. Можеха да се очакват и огромните буреносни облаци, прииждащи над планините, тътнещите гръмотевици и ослепително жълтите проблясъци на мълниците. Барънт намери убежище в една плитка пещера и реши, че има късмет, дето все още не е връхлетял температурен спад.

Полузадрямал, той седеше в пещерата и сънливо наблюдаваше склона под себе си, а останките от грима се стичаха по лицето му. Изведнъж в ярката светлина на нова светкавица зърна нещо да се катери нагоре, устремено право към пещерата.

Изправи се с пистолет в ръка и зачака нова светкавица. Ето, тя блесна и сега той различи хладен проблясък на мокър метал, примигващи червени и зелени светлинки, чифт метални пипала, които се вкопчваха в канарите и недораслите планински храсти.

Това бе машина, сродна с онази, срещу която Барънт се бе сражавал в подземията на Съдебното управление. Сега знаеше за какво се е опитвал да го предупреди Ренд. И разбираше защо малцина от Жертвите успяват да се спасят, дори ако се измъкнат от града. Този път действията на Макс нямаше да бъдат хаотични, за да изравнят силите в двубоя. И нямаше да има достъпни предпазители.

Когато Макс наближи, Барънт стреля по него. Лъчът отскочи, без да нарани бронираната метална черупка на машината. Барънт изскочи от пещерното укритие и започна да се катери нагоре.

Машината неуморно го следваше по коварните, влажни плещи на планината. Барънт се опита да я заблуди по едно плато, осеяно с назъбени канари, но Макс не изоставаше. Явно машината се ориентираше по мирис или нещо подобно, навярно беше програмирана да преследва неизтриваемата боя по лицето му.

На един стръмен склон Барънт търкулна няколко камъка срещу машината с надеждата да предизвика лавина. Макс отскочи от поедрите летящи скали, останалите се претъркаляха през него без видим резултат.

Накрая Барънт попадна в безизходица на тясна ъгловата канара с отвесни ръбове. Вече нямаше накъде да се катери. Зачака. Когато машината се извиси пред него, той притисна пистолета към металната черупка и натисна спусъка.

За миг Макс потръпна от мощния заряд на игления лъч. После с един замах помете оръжието и праметна пипалото си около шията на Барънт. Металните намотки се стегнаха. Барънт усети, че губи съзнание. В последната секунда успя да се запита дали хватката ще го удуши, или ще му строши врата.

Внезапно натискът престана. Машината се бе отдръпнала на няколко крачки. Зад нея Барънт различи първите мътни лъчи на зората.

Беше доживял края на Лова. Машината не бе програмирана да убива след разсъмване. Но не го пусна да си върви. Задържа го в плен върху тесния скален ъгъл, докато дойдоха Ловците.

Те върнаха Барънт в Тетрахайд, където бясно аплодиращи тълпи го посрещнаха като герой. След двучасово шествие Барънт и още четирима оцелели бяха отведени в канцеларията на Комитета по наградите. Председателят произнесе кратка трогателна реч за уменията и храбростта, които са проявили всички те, за да оцелеят в Лова. После

им присъди хаджийски звания и връчи на всекиго малката златна обица, символ на статуса.

В края на церемонията Председателят пожела на новите Хаджии лека смърт в предстоящите Игри.

ГЛАВА 18

От Комитета по наградите Барънт излезе под стража. Отведоха го в тъмницата под Арената и след като отминаха ред врати, го заключиха в мрачна килия. Пазачите му казаха да чака търпеливо. Игрите вече били започнали и редът му щял да дойде скоро.

В килията, предвидена за трима затворници, бяха натъпкани девет души. Повечето седяха или лежаха, потънали в непробиваема мълчалива апатия, вече примирени с близката смърт. Но един от тях съвсем нямаше намерение да се примирява. Когато Барънт влезе, той си проправи път към входа на килията.

— Джо!

Дребният мошеник се ухили.

— Печално място за среща, Уил.

— Какво те сполетя?

— Политиката. На Омега тя е опасно занимание, особено по време на Игрите. Мислех, че съм застрахован, но... — Джо сви рамене. — Тази сутрин ме избраха за Игрите.

— Има ли някакъв шанс да се измъкнем?

— Има шанс — отвърна Джо. — Казах на твоята приятелка какво те е сполетяло, тъй че нейните хора може и да сторят нещо. Колкото до мен, очаквам помилване.

— Възможно ли е? — запита Барънт.

— Всичко е възможно. Но по-добре да не се надяваме.

— Какво представляват Игрите?

— Точно каквото можеш да очакваш — каза Джо. — Гладиаторски двубои, битки срещу различни представители на тукашната флора и фауна, дуели с иглолъчево и топлинно оръжие. Чувал съм, че всичко ставало по образа на някакъв старинен английски фестивал.

— И ако някой оцелее, той вече е над закона.

— Точно така.

— Но какво означава да бъдеш над закона?

— Не знам — каза Джо. — Изглежда, че никой не знае това. Узнах само едно — че оцелелите стават плячка на Черния. Предполага се, че не е много приятно.

— Вярвам ти. На Омега много малко неща са приятни.

— Мястото не е чак толкова лошо — възрази Джо. — На теб просто ти липсва необходимата склонност към...

Прекъсна го пристигането на стражевия отряд. За пленниците от килията бе дошло време да излязат на Арената.

— Не те помилваха — подхвърли Барънт.

— Е, това е положението — рече Джо.

Излязоха навън и въоръжената до зъби охрана ги накара да се строят край желязната врата, която делеше тъмницата от главната Арена. Тъкмо преди капитанът на стражата да я отвори, по един страничен коридор дотърча шишкав, добре облечен мъж, размахващ някакъв документ.

— Какво е това? — запита капитанът.

— Писмена гаранция — обясни дебелакът и му подаде листа. — От другата страна ще видите заповед за анулиране. — Той заизважда от джобовете си още хартии. — Това тук е известие за преотстъпване на банкрут, ето ипотека на движим имот, сведение за habeas corpus^[1] и запор върху заплатата.

Капитанът избута шлема си назад и се почеса по ниското чело.

— Никога не съм ви разбирал вас, адвокатите. Какво означава това?

— Че той е свободен — рече дебелакът, сочейки Джо.

Капитанът пое документите, огледа ги озадачено и ги подаде на помощника си.

— Добре де — каза той, — прибирай го. Ама едно време не беше така. Нищо не можеше да спре редовния ход на Игрите.

Триумфално ухилен, Джо прекоси редицата пазачи и застана до дебелия адвокат. Попита го:

— Нямах ли някакви документи за Уил Барънт?

— Нямам — отговори адвокатът. — С неговото дело се занимават други. Боя се, че няма да свършат до края на Игрите.

— Дотогава сигурно ще съм мъртъв — каза Барънт.

— Уверявам ви, че това не ще попречи на правилното съдопроизводство — гордо заяви шишкавият адвокат. — Жив или

мъртъв, ще запазите всичките си права.

— Добре де, хайде да вървим — нареди капитанът на стражата.

— Успех — подвикна Джо.

После колоната затворници прекоси желязната врата и излезе под ослепителните светлини на Арената.

* * *

Барънт успя да издържи двубоите, в които загина една четвърт от затворниците. Оцелелите получиха мечове и бяха изправени срещу най-опасните зверове на Омега. Сред хищниците, с които трябваше да се бият, бяха включени такива като скалогръб и плочконос — бронирани чудовища с огромни челюсти, живеещи из пустинните области далече на юг от Тетрахайд. След гибелта на петнадесетия човек чудовищата издъхнаха. Барънт се сблъска със саунус — черно летящо влечуго от западните планини. Отначало това грозно същество с отровни зъби го притисна зле. Но той откри навреме решението. Престана да се мъчи да промуши жилавата кожа на саунуса и насочи усилията си към ветрилото от пера по опашката му. Когато успя да ги отсече, звярът загуби баланс във въздуха. С трясък се блъсна във високата стена, която делеше бойците от публиката, и след това за Барънт бе сравнително лесно да нанесе последния удар в единственото огромно око на влечугото. Огромната ентусиазирана тълпа, изпълнила стадиона, го възнагради с бурни овации.

Той се върна в килията за резервите и оттам видя как други се бият срещу триподвижки — невероятно бързи твари, не по-едри от плъхове, но зловни като бесни невестулки. Унищожи ги едва петата група затворници. След кратка интерлюдия, оживена с човешки двубои, Арената отново опустя.

Скоро изпълзяха криатини — тромави амфибии с корави черупки. Макар и тежкоподвижни, те бяха напълно защитени от няколко рогови пласта. Тънките камшичести опашки, които им служеха и за антени, неизменно погубваха всеки човек, който дръзваше да се приближи до тях. Барънт трябваше да се бие срещу един от зверовете след като бяха паднали четирима от събратята му по съдба.

Внимателно бе наблюдавал предишните схватки и бе забелязал единственото място, докъдето не стигаха антените. Барънт изчака удобен момент и се метна напред широкия гръб на криатина.

Когато черупката се разцепи и зейна широка паст — защото така се хранеха криатините — Барънт заби меча си в отвърстието. Криатинът издъхна с приятна бързина и тълпата изрази горещо одобрение, обсипвайки Арената с възгласнички.

Победата остави Барънт самотен на окървавения пясък. Другите затворници бяха или мъртви, или прекалено тежко осакатени, за да се бият. Барънт чакаше и се питаше какво ли чудовище е избрал Комитетът по Игрите за следващия тур.

От пясъка изникна самотно пипало, после още едно. Само след секунди на Арената вече растеше ниско, дебело дърво, което разхвърляше наоколо нови корени и филизи, за да придърпва всяка плът, била тя жива или мъртва, към петте малки усти около подножието на дънера. Това беше дървото лешояд, разпространено из североизточните блата и докарано оттам с безброй трудности. Говореше се, че било много уязвимо от огън, но Барънт не разполагаше с нищо, за да го запали.

Стиснал меча си с две ръце, той посече лианите; на тяхно място изникнаха нови. С трескави усилия се мъчеше да не позволи на филизите да го обкръжат. Ръцете му вече тегнеха от умора, а дървото се възстановяваше по-бързо, отколкото Барънт успяваше да го сече. Не виждаше начин да го унищожи.

Единствената му надежда беше в тромавото движение на клоните. Не бяха чак толкова бавни, ала не можеха да се мерят с човешките мускули. Барънт отскочи от ъгъла, към който го изтикваха пълзящите лиани. На двадесетина метра от него се търкаляше полузаровен в пясъка меч. Барънт се хвърли към него и дочу откъм публиката предупредителни крясъци. Усети, че около крака му се омотава лиана.

Отсече я, но нови филизи обвиха китката му. Той заби пети в пясъка и удари двата меча един в друг с надеждата да извлече искра.

Още от първия опит мечът в дясната му ръка се строши на две.

Барънт вдигна парчетата и продължи усилията, докато лианите го влачеха все по-близо към устите. От звънтящата стомана се посипаха искри. Една от тях докосна лианата.

С невероятна бързина лумнаха пламъци. Огънят препусна по лианата към дървото. Петте усти изпищяха, когато пламъците ги обгърнаха.

Ако нещата бяха оставени на самотек, Барънт щеше да загине в пожара, защото Арената беше почти докрай изпълнена с лесно възпламеними лиани. Но пламъците застрашаваха дървените стени около нея. Стражевите отряди на Тетрахайд изгасиха огъня тъкмо навреме, за да спасят както зрителите, така и Барънт.

Разтреперан от изтощение, Барънт стоеше сред Арената и се питаше срещу какво ли ще трябва да се бие тепърва. Но не се случи нищо. След малко от президентската ложа прозвуча сигнал и тълпата ревно възторжено.

Игрите приключваха. Барънт беше оцелял.

Но все още никой не ставаше от мястото си. Публиката очакваше да види участието на Барънт, който бе преминал над закона.

Глух стон на страхопочитание се разнесе над тълпата. Барънт бързо се завъртя и зърна във въздуха да се появява сияйна огнена точка. Тя се изду, пръсна наоколо огнени лъчи и отново ги прибра. Точката бързо растеше, ставаше болезнено ярка. И Барънт си припомни думите на чичо Ингемар: „Понякога Черния ни възнаграждава, като се появява в цялата ужасяваща красота на огнената си плът. Да, племеннико, аз самият бях удостоен да го видя. Преди две години той се яви на закриването на Игрите, а беше се появил и предната година.“

Точката се превърна в жълтеникавочервено кълбо с диаметър около шест метра, което почти докосваше земята в най-ниската си точка. Продължаваше да расте. После изтъня в средата, появи се шийка и над нея сферата стана непроницаемо черна. Сега вече кълбата бяха две, едното бляскаво, другото тъмно, съединени с тънък промеждутък. Пред очите на Барънт тъмната сфера се издължи и очерта незабравимата рогата фигура на Черния.

Барънт се опита да побегне, но чудовищната черноглава форма се стрелна напред и го обгърна. Обви го ослепително светец вихър, над който надвисваше мрак. Светлината нахлу в главата му и той се помъчи да изпищи. После изгуби съзнание.

[1] Наредждане да се доведе затворник пред съда за изясняване на обстоятелствата по арестуването (лат.). ↑

ГЛАВА 19

Барънт се свести под високия таван на сумрачна стая. Лежеше на нещо меко. Наблизо стояха двама души. Изглежда, спореха.

— Вече просто няма време за изчакване — говореше някакъв мъж. — Ти не схващаш колко напрегнато е положението.

— Докторът казва, че му трябва поне още три дни почивка — отвърна женски глас.

След малко Барънт осъзна, че говори Моера.

— Можем да му отпуснем три дни.

— Ще му трябва време и за инструктажа.

— Нали каза, че е умен. Инструктажът не би трябвало да отнеме много време.

— Може да трае със седмици.

— Невъзможно. Корабът каца след шест дни.

— Ейлан — каза Моера, — вечно прибързваш. Не можем да се справим за толкова малко време. На следващия Кацниден ще сме много по-добре подготвени...

— Тогава положението ще е неудържимо — отвърна мъжът. — Съжалявам, Моера, но или ще използваме Барънт незабавно, или ще трябва да се откажем от него.

— За какво ще ме използвате? — обади се Барънт. — Къде съм? Кой сте вие?

Мъжът се обърна към леглото. В неясното осветление Барънт видя много висок, мършав и прегърбен старец с мънички мустаци.

— Радвам се, че си буден — каза старецът. — Аз съм Свен Ейлан, командир на Втора група.

— Каква е тази Втора група? — запита Барънт. — Как ме измъкнахте от Арената? Да не сте агенти на Черния?

Ейлан се усмихна.

— Не съвсем. Скоро ще ти обясним всичко. Но мисля, че засега ще е най-добре да похапнеш и да пийнеш нещичко.

Влезе медицинска сестра с поднос в ръце. Докато Барънт се хранеше, Ейлан придърпа стол към леглото и започна да разказва за Черния.

— Нашата група — каза той — не може да претендира, че е дала начало на преклонението пред Черния. То, изглежда, е възникнало на Омега спонтанно. Но след като съществуваше, ние взехме да го използваме от време на време. Свещениците проявиха удивителна склонност към сътрудничество. В края на краищата поклонниците на Злото високо ценят всяка поквара. Следователно за един свещеник на Омега няма нищо богохулно в една измамна поява на Черния. Точно обратното, тъй като в православното преклонение пред Злото особено се набляга на лъжовни образи — и най-вече на огромни, огнени, внушителни видения като онова, което те спаси от Арената.

— Как го създавате? — заинтересува се Барънт.

— С някакви триещи се повърхности и силови полета. За повече подробности ще трябва да питаш инженерите.

— А защо ме спасихте?

Ейлан погледна Моера. Тя сви рамене.

— Бихме искали да те използваме за важна задача — смутено обясни старецът. — Но преди да ти разкажа за нея, мисля, че трябва да узнаеш нещичко за нашата организация. Навярно вече сме възбудили любопитството ти.

— И още как! — заяви Барънт. — Не сте ли нещо като престъпен елит?

— Елит сме — каза Ейлан, — но не се смятаме за престъпници. На Омега са заточени хора от два съвсем различни типа. Има истински престъпници, извършили убийство, палаж, въоръжен обир и тъй нататък. Сред такива личности живееше ти. А има и хора, обвинени в престъпни отклонения, като политическа неблагонадеждност, научна ерес и антирелигиозна дейност. От тия хора е съставена нашата организация, която за по-просто наричаме Втора група. Доколкото можем да си припомним и възстановим събитията, престъпленията ни се състоят главно в това, че сме споделяли възгледи, които не съвпадат с общоприетите на Земята убеждения. Били сме антиконформисти. Навярно сме представлявали нестабилен елемент и заплаха за утвърдените власти. Затова са ни заточили на Омега.

— И сте се откъснали от другите заточеници — вметна Барънт.

— Да, налагаше се. Преди всичко, защото истинските престъпници от Първа група не се поддават на контрол. Нито можем да ги ръководим, нито бихме си позволили да приемем тяхното ръководство. Но по-важното е, че ни предстоеше задача, която може да се осъществи само в тайна. Нямахме представа какви приспособления използва стражата за наблюдение на Омега. За да запазим всичко в тайна, трябваше да се укрием вдън земя — буквално. Стаята, в която се намиращ, е на шестдесет метра под повърхността. Крием се и навън излизат само специални агенти като Моера, които подбират за Втора група затворниците, обвинени в обществени и политически престъпления.

— Но не подбрахте мен — каза Барънт.

— Естествено. Ти беше обвинен в убийство и това те нареждаше в Първа група. Обаче поведението ти не беше типично. Ти изглеждаше подходящ кандидат, затова ти помагахме от време на време. Но трябваше да бъдем напълно сигурни, преди да те приемем в групата. Фактът, че не искаше да признаеш обвинението в убийство, говореше в твоя полза. Освен това разпитахме Илиарди след като успя да го откриеш. Очевидно нямаше причини да се съмняваме, че той е извършил убийството, което ти приписват. А още повече ни привличаше високата ти издръжливост, която окончателно се изяви по време на Лова и Игрите. Отчаяно се нуждаехме от човек с твоите способности.

— Какво правите всъщност? — запита Барънт. — Към какво се стремите?

— Искаме да се завърнем на Земята — каза Ейлан.

— Но това е невъзможно.

— Не мислим така. Отдавна изучаваме този въпрос. Въпреки охраната смятаме, че завръщането на Земята е възможно. Ще разберем истината след шест дни, когато трябва да пристъпим към действия.

— По-добре би било да изчакаме още шест месеца — каза Моера.

— Невъзможно. Закъснение от шест месеца би било катастрофално. Всяко общество си има цел, а престъпното население на Омега се стреми към собствената си гибел. Барънт, ти като че се изненада. Не го ли разбираше досега?

— Не бях мислил за това — отговори Барънт. — В края на краищата бях част от това общество.

— Всичко е очевидно — каза Ейлан. — Помисли само за обществените организации — до една обединени около узаконеното убийство. Дори и законът, който ограничава броя на убийствата, започва да се пропуква. Населението живее на ръба на хаоса. Буквално. Вече няма спасение. Единственият начин да опазиш живота си е убийството. Единственият начин да се издигнеш по статус е убийството. Единственото безопасно поведение е да убиваш — все повече и повече, по-бързо и по-бързо.

— Пресилваш! — подхвърли Моера.

— Не мисля. Разбирам, че в местните власти има някаква привидна стабилност, че дори убийството крие някакъв вроден консерватизъм. Но това е илюзия. Не се съмнявам, че всички загиващи общества са поддържали измамната си непоклатимост... чак до края. Колкото до края на тукашното общество, той бързо приближава.

— Колко остава? — запита Барънт.

— Точката на експлозия ще бъде достигната след около четири месеца. Единственият начин да променим това би бил да предложим на населението нова насока, нова цел.

— Земята — каза Барънт.

— Точно така. Ето защо трябва да действваме незабавно.

— Е, не разбирам много от тия работи — каза Барънт. — Но ще се опитам да ви помогна. С радост ще се включа в експедицията.

Ейлан отново се смути.

— Изглежда, че не съм бил достатъчно ясен. Ти ще бъдеш експедицията, Барънт. Ти и единствено ти... Извинявай, ако съм те стреснал.

ГЛАВА 20

Според Ейлан Втора група имаше поне един сериозен недостатък — повечето хора в нея отдавна бяха отминали разцвета на силите си. Разбира се, имаше и по-млади членове, но те почти не се бяха сблъскали с насилието и поради това им липсваше самоувереност. Прикрити в безопасните подземия, повечето от тях никога не бяха натискали с гняв спусъка на лъчемет, никога не им се бе налагало да се спасяват с бягство, никога не бяха попадали в схватките на живот и смърт, които бе издържал Барънт. Те бяха храбри, но незакалени. Охотно бяха предприели експедицията към Земята, но едва ли биха имали шансове за успех.

— И ти мислиш, че аз ще имам шанс? — запита Барънт.

— Така смятам. Ти си млад и силен, сравнително интелигентен и извънредно изобретателен. Имаш висока степен на издръжливост. Ако някой може да успее, вярвам, че това си ти.

— Защо само един човек?

— Защото няма смисъл да пращаме група. Така просто бихме увеличили шанса да ви открият. Използувайки един човек, постигаме максимум безопасност и предимства. Ако успееш, ще получим безценна информация за същността на врага. Ако се провалиш и бъдеш заловен, всичко ще изглежда по-скоро индивидуално начинание, отколкото групов заговор. Все още ще можем да вдигнем Омега на всеобщ бунт.

— Как ще се върна на Земята? — запита Барънт. — Да не би някъде да имате скрит звездолет?

— Не, за съжаление. Планираме да те изпратим към Земята на борда на следващия затворнически кораб.

— Невъзможно.

— Нищо подобно. Ние сме проучили кацанията. Всичко става по една и съща схема. Затворниците излизат навън под стража. Докато ги строят на площада, корабът е беззащитен, макар и хлабаво заобиколен с кордон от стража. За да проникнеш на борда, ще

организираме диверсия. Тя би трябвало да отклони вниманието на охраната за известно време, колкото да се промъкнеш на кораба.

— Дори и да успея, ще бъда заловен веднага след завръщането на пазачите.

— Едва ли — каза Ейлан. — Затворническият кораб е огромна структура с безброй скривалища за един нелегален пътник. В твоя полза е и ефектът на изненадата. Навярно за пръв път в цялата история на Омега се предприема опит за бягство.

— А когато корабът пристигне на Земята?

— Ще бъдеш преоблечен като човек от персонала — каза Ейлан. — Не забравяй, за теб работи неизбежната некадърност на една огромна бюрокрация.

— Дано — каза Барънт. — Да предположим, че съм стигнал успешно до Земята и събера информацията, която ви трябва. Как ще я пратя обратно?

— Ще я изпратиш по следващия затворнически кораб. Смятаме да го превземем.

Барънт морно затърка чело.

— Какво ви кара да мислите, че поне част от това — моето бягство или вашето въстание — може да успее срещу могъщата организация на Земята?

— Длъжни сме да рискуваме. Или ще победим, или заедно с цялата Омега ще хлътнем в бездната на кървава касапница. Не споря, шансовете са против нас, но изборът е един — да рискуваме или да загинем, без да сме опитали нищо.

Моера кимна.

— Освен това положението крие и други възможности. Земното правителство очевидно управлява чрез насилие. Това предполага съществуването на нелегални групи за съпротива. Може би ще успееш да се свържеш с тях. Едновременен бунт и на Земята би накарал правителството да се позамисли.

— Може би — каза Барънт.

— Трябва да се надяваме на най-доброто — каза Ейлан. — С нас ли си?

— Разбира се. Предпочитам да умра на Земята, отколкото на Омега.

— Затворническият кораб пристига след шест дни. През това време трябва да ти предадем информацията, която сме събрали за Земята. Една част са възстановени спомени, друга беше провидяна от мутантите, а останалото възстановихме по логичен път. Това е всичко, с което разполагаме, и се надяваме, че то дава сравнително точна представа за текущото положение на Земята.

— Кога започваме? — запита Барънт.

— Незабавно — отсече Ейлан.

* * *

Барънт мина през общ инструктаж за физическите условия на Земята, за климата и главните населени центрове. След това го изпратиха при полковник Брей, бивш член на земното Космическо командване. Брей му разказа за предполагаемите военни сили на Земята, участващи с голям брой космически кораби в блокадата на Омега, и за очакваното равнище на земното научно развитие. Той даде преценка за числеността на земната армия, за вероятните подразделения на суша, по море и в космоса, за евентуалната им боеспособност. Аджутантът капитан Каръл му прочете лекция за специалните оръжия, вероятните им типове и далекобойност, достъпността им за земното население като цяло. Друг аджутант, лейтенант Дауд, разказа за подслушвателните прибори, предполагаемото им разположение и начините да бъдат избягвани.

След това Барънт се върна пак при Ейлан за политически инструктаж. От него узна, че според общото мнение на Земята навярно цари диктатура. Изучи методите на диктатурата, специфичните ѝ силни и слаби страни, ролята на тайната полиция, употребата на терор, проблемите на доносниците.

Когато свърши, Ейлан прехвърли Барънт на едно дребно човече с очи като мъниста, което му обясни земната система за унищожаване на паметта. Тръгвайки от предположението, че премахването на спомените редовно се използва за смазване на съпротивата, човечето пресъздаде вероятния характер на земното нелегално движение при дадените условия, как би могъл Барънт да се свърже с него и какви възможности биха имали нелегалните.

Накрая му разкриха в пълни подробности плана на Втора група за проникване на кораба.

Барънт посрещна идването на Кацниден с огромно облекчение. До гуша му бе дошло от денонощното зубрене. Предпочиташе прякото действие, каквото и да донесе то.

ГЛАВА 21

Барънт гледаше как след серия маневри корабът заема нужното положение и безшумно се спуска на земята. Обшивката мътно блестеше в лъчите на следобедното слънце — осезаемо доказателство за дългата ръка и мощната хватка на земните власти. Люкът се отвори и надолу се спусна дълга рампа. Обкръжени от тъмничари, затворниците слязоха по нея и се строиха на площада.

Както обикновено почти цялото население на Тетрахайд се бе събрало да зяпа и да приветствува церемонията. Барънт се промъкна през тълпата и застана зад редиците затворници и пазачи. Опипа джоба си, за да провери дали иглолъчевият пистолет е на място. Майсторите на Втора група го бяха изработили изцяло от пластмаса, за да не бъде засечен от металодетектори. Другите му джобове бяха натъпкани с екипировка. Надяваше се да не се наложи да използва нито едно от приспособленията.

Гласът от високоговорителя зачете номерата на затворниците, като в онзи далечен ден, когато Барънт слезе на Омега. Леко подвил колене, той слушаше и чакаше да започне диверсията.

Гръмовният глас приближаваше към края на списъка. Оставаха само десет затворници. Барънт се приведе напред. Гласът продължаваше да гъгне. Още четирима затворници, трима...

Диверсията започна с обявяването на последния номер. Черен облак дим затъмни бледото небе и Барънт разбра, че групата е подпалила празните бараки в квадрат А-2. Зачака.

И мигът дойде. Между двата реда пусти здания избухна страхотна експлозия. Ударната вълна беше потресаваща. Още преди да се посипят отломки, Барънт се втурна към кораба.

Навлизаше в сянката на звездолета, когато отекнаха втората и третата експлозия. Той бързо смъкна местните си дрехи. Под тях беше облечен в точно копие на надзирателска униформа. Без да губи време, побягна към рампата.

Четвъртата експлозия повали Барънт на земята. Той мигом скочи на крака и препусна по рампата. Озова се в кораба. Дочу как отвън командирът на охраната крещи заповеди. Пазачите започнаха да се събират във верига, готови да използват оръжие срещу разбунената тълпа. Отстъпваха към кораба в боен ред.

Барънт нямаше време да слуша. Намираше се в дълъг тесен коридор. Зави надясно и побягна към носа на кораба. Далече зад себе си чу тежката маршова стъпка на надзирателите.

Помисли си, че сега получената информация за звездолета трябва на всяка цена да бъде вярна, иначе експедицията щеше да свърши още преди да е започнала.

Изтича покрай множеството празни килии и стигна до врата с надпис „НАДЗИРАТЕЛИ, ОБЩА ЗАЛА“. Зелената светлинка над нея показваше, че кислородното осигуряване работи. Отмина и спря пред нова врата. Не беше заключена. Зад нея имаше помещение, претъпкано до тавана с резервни части. Барънт влезе и затвори вратата.

Надзирателите маршируваха по коридора. Барънт ги чу как разговарят, докато влизат в общата зала.

— Какви бяха тия експлозии според теб?

— Откъде да знам? Остави ги, тия затворници са смахнати.

— Да можеха, щяха да пръснат цялата планета на парчета.

— Много им здраве.

— Както и да е, нямаше сериозни щети. Преди петнадесет години пак така гръмнаха. Помниш ли?

— Било е преди мен.

— Е, тогава беше по-зле. Загинаха двама пазачи и около стотина затворници.

— Какво избухна?

— Нямам представа. Тия затворници просто обичат да взривяват каквото им падне.

— Додето се усетим, току-виж, решили да взривят и нас.

— Не бой се. С всички тия стражеви кораби...

— Тъй ли мислиш? Както и да е, ще се радвам да се прибера в пропускателния пункт.

— Право казваш. Веднъж да се смъкнем от тоя кораб и да си поживеем като хората.

— Абе, на пропускателния пункт не е зле, но ми се ще да стъпя на Земята.

— Е, не може всичко наведнъж.

Последните пазачи влязоха в общата зала и вратата се захлопна. Барънт зачака. След малко усети, че корабът се разтърсва. Излитаха.

Беше узнал ценни сведения. Очевидно всички надзиратели, или поне повечето от тях, слизаха на пропускателния пункт. Означаваше ли това, че се качват нови пазачи? Навярно. А съществуването на пропускателен пункт подсказваше, че претърсват кораба за избягали затворници. Вероятно претърсването беше през куп за грош, тъй като в цялата история на Омега нито един затворник не бе успял да избяга. И все пак трябваше да измисли как да измами бдителността на стражата.

Но с това щеше да се занимава като му дойде времето. Сега усети как вибрацията отслабва и разбра, че корабът се е откъснал от повърхността на Омега. Той беше на борда, без никой да знае, а звездолетът се отправяше към Земята. Засега всичко вървеше по плана.

* * *

През следващите няколко часа Барънт остана в склада. Чувствуваше се много уморен и ставите започваха да го болят. Въздухът в малкото помещение беше застоял, с дъх на вкиснато. Като се изправи с усилие на крака, Барънт пристъпи към решетката на вентилацията и положи длан върху нея. По тръбите не идваше въздух. Той извади от джоба си малко уредче. Съдържанието на кислород в помещението бързо спадаше.

Предпазливо отвори вратата на склада и надникна навън. Макар да беше облечен в точно копие на надзирателска униформа, знаеше, че не може да мине незабелязан сред хора, които се познават толкова добре. Трябваше да се крие. И трябваше да намери въздух.

Коридорите бяха пуссти. Той мина край общата зала на надзирателите и дочу отвътре бръмченето на приглушени разговори. Отгоре ярко светеше зелената лампа. Барънт продължи по-нататък, като започваше да усеща първите признаци на главозамайване. Уредчето показваше, че съдържанието на кислород в коридора също започва да спада.

Групата бе предположила, че системата за подаване на въздух ще работи из целия кораб. Сега Барънт разбираше, че когато на борда са само надзирателите и екипажът, отпада нуждата от проветрение навсякъде. Въздух щеше да се подава само към малките обитаеми островчета на караулните помещения и секцията за персонала, никъде другаде.

Задъхвайки се, Барънт бягаше по безмълвните коридори. Въздухът ставаше все по-непоносим. Навярно го бяха използвали в общата зала, преди да превключат към корабните кислородни резерви.

Минаваше край отключени врати, но зелените лампички над тях не светеха. В главата му пулсираше тъпа болка, краката му сякаш се превръщаха в желе. Помъчи се да обмисли план за действие.

Секцията на екипажа като че предлагаше най-добри шансове. Корабният персонал може би не носеше оръжие. И дори да бяха въоръжени, нямаше да са толкова подготвени за борба, колкото надзирателите. Може би щеше да успее да задържи някой от офицерите за заложник, може би дори щеше да успее да превземе кораба.

Струваше си да опита. Трябваше да опита.

В края на коридора стигна до стълба. Изкатери се покрай десетина пусти етажа и най-сетне зърна на стената надпис, нанесен с шаблон. „КОНТРОЛНА ЗАЛА“, гласеше той, а стрелката сочеше пътя.

Барънт измъкна от джоба си пластмасовия пистолет и се затътри по коридора. Започваше да губи съзнание. Черни сенки се сгъстяваха и се разсейваха по границите на зрителното му поле. Изпитваше смътни халюцинации, проблясъци на ужас, в които имаше чувството, че стените на коридора се срутват върху него. Осъзна, че е паднал и пълзи на лакти и колене към врата с табелка „КОНТРОЛНА ЗАЛА — вход само за корабни офицери“.

Сякаш сива мъгла изпълваше коридора. За малко тя се разсея и Барънт разбра, че очите му не могат да се фокусират. С усилие се изправи на крака и завъртя ръчката. Вратата започна да се отваря. Той здраво стисна пистолета и опита да се подготви за действие.

Но докато вратата се отваряше, мракът го обгърна окончателно. Стори му се, че зърна изненадани лица, че чу някой да крещи: „Пази се! Въоръжен е!“ После мракът го погълна безвъзвратно и той рухна напред в безкрайно падане.

ГЛАВА 22

Съзнанието му се завърна внезапно и изцяло. Барънт се надигна, седна и видя, че е паднал в контролната зала. Металната врата зад него беше затворена и той дишаше без затруднения. Никъде не се виждаше и следа от екипажа. Сигурно бяха изтичали да търсят надзирателите, предполагайки, че той няма да се свести толкова скоро.

Инстинктивно пое пистолета и се изправи на крака. Внимателно огледа оръжието, после се намръщи и го прибра. Питаше се защо екипажът го е оставил сам в контролната зала, най-важната част на кораба. И защо са го оставили въоръжен?

Опита да си спомни лицата, които бе видял миг преди да рухне на пода. Бяха само неясни спомени, мътни разфокусирани очертания с глухи гласове като насън. Наистина ли бе видял хора тук?

Колкото повече мислеше за това, толкова по-силно се убеждаваше, че е измислил тия хора с гаснещото си съзнание. Тук нямаше никой. Беше сам в мозъчния център на кораба.

Пристъпи към главното контролно табло. То беше разделено на десет части. На всяка имаше редици циферблати, чиито изящни стрелки сочеха загадъчни цифри. На всяка имаше ключове, бутони, реостати и ръчки.

Барънт бавно закрачи край секторите, гледайки съзвездията от примигващи лампички, които покриваха стените чак до тавана. Последният сектор, изглежда, беше нещо като общ контролен блок за всички останали. Сред него имаше екранче с думите: „Координация, Ръчна/Автоматична“. Светеше само половината Автоматична. Имаше подобни екранчета за навигация, наблюдение, предотвратяване на сблъсъци, влизане и излизане от подпространството, влизане и излизане от нормалното пространство, приземяване. Всички бяха включени на автоматика. По-нататък откри огромния екран, който отчиташе хода на полета в часове, минути и секунди. Време до Пропускателен пункт 1 — 29 часа, 4 минути, 51 секунди. Престой 3 часа. Време от Пропускателния пункт до Земята — 480 часа.

Контролното табло примигваше и мъркаше безметежно и самодоволно. Барънт едва превъзможваше чувството, че присъствието на човек в този машинен храм е светотатство.

Той провери въздухопроводите. Бяха включени на автоматично действие и подаваха точно толкова кислород, колкото бе необходим за самотния човек в залата.

Но къде беше екипажът? Барънт разбираше необходимостта звездолетът да се управлява главно от автоматизирана програмираща система. Толкова грамадна и сложна структура задължително трябваше да бъде самостоятелна. Но нали хората я бяха изградили, те бяха съставили програмите. Защо ги нямаше тук да следят таблата, да променят програмата при нужда? Ами ако се наложеше надзирателите да останат по-дълго на Омега? Ако потрябваше да отминат пропускателния пункт и да продължат направо към Земята? Ако станеше необходимо изобщо да променят посоката? Кой превключваше програмите, кой даваше заповеди на кораба, кой беше ръководният разум, направляващ цялата дейност?

Барънт претърси контролната зала. Откри шкаф, пълен с кислородни маски. Взе една, провери я и излезе в коридора.

След дълго лутане стигна до врата с надпис „КАЮТА ЗА ЕКИПАЖА“. Помещението зад нея беше чисто и празно. Леглата бяха подредени в правилни редове, без одеяла и чаршафи. В шкафчетата нямаше нито дрехи, нито каквито и да било лични вещи. Барънт излезе и провери каютите на офицерите и капитана. Никъде не откри следи от скорошно човешко присъствие.

Завърна се в контролната зала. Вече беше ясно, че корабът няма екипаж. Може би земните власти толкова се доверяваха на разписанията и надеждното функциониране на кораба, че бяха сметнали екипажа за излишен. Може би...

Но подобен начин на действие му се струваше твърде странен и рискован. Имаше нещо много загадъчно в тая Земя, която оставя звездолетите да пътуват без човешки надзор.

Реши засега да отложи преценката, докато събере повече факти. За момента трябваше да мисли по проблемите на собственото си оцеляване. В джобовете си имаше хранителни концентрати, но не бе успял да вземе много вода. Щеше ли да намери запаси в този безпилотен кораб? Не биваше да забравя за надзирателите долу, в

общата зала. И трябваше да помисли какво ще стане на пропускателния пункт и как да преодолее трудностите.

Барънт откри, че не се налага да използва собствените си запаси. Машините в офицерската столова все още отпускаха храна и напитки при натискане на бутона. Не знаеше дали ястията са естествени, или синтезирани по химичен път. Бяха вкусни и хранителни, друго не го интересуваше.

Зае се да изследва част от горните етажи, но след като се залута на няколко пъти, реши да не поема излишни рискове. Жизненият център на кораба беше контролната зала и Барънт прекарваше там по-голямата част от времето си.

Откри и илюминатор. Като задействува ръчката, която отваряше стоманените капаци, Барънт надзърна към необятната панорама от звезди сред чернотата на космоса. Безброй светила се разстилаха отвъд границите на най-буйните му фантазии. Загледан към тях, Барънт усети как в душата му се надига могъщ прилив на гордост. Тук беше неговото място, тия безименни звезди бяха неговото наследство.

* * *

Времето за достигане на пропускателния пункт намаляваше, оставаха само шест часа. Барънт гледаше как оживяват нови сектори от контролното табло, как приборите проверяват и променят силите, управляващи кораба, за да го подготвят за кацане. Три часа и половина преди пристигането Барънт направи интересно откритие. Намери централната корабна система за свързка. Включвайки на приемане, можеше да подслушва разговорите в надзирателската зала.

Не узна почти нищо полезно. От предпазливост или пък просто от липса на интерес надзирателите не говореха за политика. Като се изключат дежурствата на затворническия кораб, те прекарваха живота си на пропускателния пункт. Част от приказките им бяха неразбираеми за Барънт. Но той продължаваше да слуша, неудържимо привлечен от всичко, което можеха да кажат тия земни жители.

— Ходил ли си някога да плуваш във Флорида?

— Не обичам солената вода.

— Тъкмо преди да ме мобилизират в Стражата, спечелих трета награда на Дейтънското изложение за орхидеи.

— Като се пенсионирам, ще си купя вила в Антарктика.

— Колко ти остава?

— Осемнайсет години.

— Е, все някой трябва да върши тая работа.

— Да, ама защо тъкмо аз? И защо няма отпуски на Земята?

— Нали си гледал записите, знаеш защо. Престъпността е болест. Заразна е.

— И какво от това?

— Това, че щом работиш с престъпници, рискуваш да се заразиш. Може да пренесеш заразата на Земята.

— Не е честно...

— Няма как. Ония учени си знаят работата. Пък и на контролния пункт не е чак толкова зле.

— Да, ако обичаш всичко да е изкуствено... въздух, семейство, храна...

— Е, не може всичко да е наред. Семейството ти там ли е?

— Искат да се връщат на Земята.

— Разправят, че като изкараш пет години на пункта, вече не можеш да се върнеш. Гравитацията ще ти види сметката.

— Бих рискувал. Стига да можеше...

От тия разговори Барънт разбра, че навъсените надзиратели са човешки същества като затворниците на Омега. Изглежда, повечето пазачи не харесваха работата, която трябваше да вършат. Също като заточениците от Омега те копнееха да се завърнат на Земята.

Остави размислите върху придобитата информация за по-късно. Корабът бе достигнал пропускателния пункт и цялото огромно табло блестеше и тръпнеше, извършвайки последни приготовления за сложните маневри по скачването.

Най-сетне маневрите привършиха и двигателите утихнаха. По свързочната система чу как надзирателите напускат общата зала. Проследи маршрута им по коридорите към рампата. Чу последния да казва, преди да напусне кораба:

— Ето ги и проверяващите. Кажете нещо бе, момчета.

Никой не му отговори. Надзирателите бяха изчезнали и сега из коридорите се разнесе нов звук: тежката маршова стъпка на ония,

които пазачът бе нарекъл проверяващи.

Изглежда, бяха много. Проверката започна от машинните зали и методично се заизкачва нагоре. Ако се съдеше по звуците, те отваряха всяка врата и проверяваха не само помещенията, но и шкафовете.

Стиснал пистолета с потна длан, Барънт се питаше къде би могъл да се скрие на този огромен кораб. Трябваше да предполага, че ще претърсят навсякъде. В такъв случай най-добрият му шанс беше да се промъкне край тях и да намери убежище в някой от вече претърсените сектори на кораба.

Той надяна кислородна маска и излезе в коридора.

ГЛАВА 23

Половин час по-късно Барънт все още не бе измислил как да се промъкне край проверяващите. Те бяха свършили претърсването на подолните нива и се изкачваха към етажа на контролната зала. Барънт ги чуваше как крачат по коридорите. Той продължи да отстъпва на стотина метра пред тях, като се мъчеше да открие сигурно укритие.

В края на този коридор трябваше да има стълба. Можеше да слезе по нея към друг етаж, към вече претърсените части на кораба. Побягна напред, питайки се дали не греши с предположенията за стълбата. Все още имаше съвсем смътна представа за схемата на кораба. Ако грешеше, щеше да се озове в капан.

Достигна края на коридора и стълбата си беше на мястото. Стъпките зад гърба му отекваха все по-наблизо. Той побягна надолу, като се озърташе през рамо.

И налетя с глава напред право върху огромна човешка гръд.

Барънт отскочи назад и насочи пластмасовия пистолет срещу грамадната фигура. Но в последния момент удържа пръста си на спусъка. Това срещу него не беше човек.

Беше високо над два метра, облечено в черна униформа с надпис „ПРОВЕРЯВАЩ — АНДРОИД В 212“. Главата от пластмаса с цвят на маджун беше изкусно изваяна във формата на стилизирано човешко лице. Дълбоко в очите тлееше неестествен червеникав блясък. Грижливо пазейки равновесие, автоматът се люшкеше на двата си крака, гледаше Барънт и бавно пристъпваше към него. Барънт се отдръпна и се зачуди дали игленият лъч може да спре подобно чудовище.

Така и не разбра, защото андроидът го заобиколи и продължи нагоре по стълбата. На гърба му беше нанесено с шаблон „ОТДЕЛ ЗА БОРБА С ГРИЗАЧИТЕ“. Барънт разбра, че този андроид е програмиран да търси само мишки и плъхове. Присъствието на нелегален пътник не му правеше впечатление. Навярно и другите андроиди имаха специализирани програми.

Изчака в един празен склад на долния етаж, докато чу андронидите да напускат кораба. След това изтича пак към контролната зала. Надзирателите не се появиха. Точно по разписанието огромният звездолет напусна пункта. Направление — Земята.

Останалата част от пътуването мина без произшествия. Барънт поспя, хапна и преди корабът да навлезе в подпространството, дълго гледа през илюминатора необятната звездна шир. Опитва да си представи планетата, към която отиваше, но в съзнанието му не изплува никакъв образ. Що за хора строяха огромни звездолети, а не ги заселваха с екипажи? Защо пращаха проверяващи, а в същото време ги надаряваха само с най-тесни и специализирани способности? Защо трябваше да пращат на заточение значителна част от населението си, а после изобщо да не проверяват в какви условия живеят и умират заточениците? Защо беше необходимо да изтриват от паметта на затворниците всички спомени за Земята?

Барънт не откриваше отговор.

Часовниците в контролната зала деловито отмерваха минутите и часовете на полета. Корабът навлезе в подпространството, сетне излезе от него и намалявайки скоростта, описа орбита около един синьо-зелен свят, който Барънт наблюдаваше със смесени чувства. Трудно му беше да повярва, че най-после се завръща на Земята.

ГЛАВА 24

По пладне в един ослепително слънчев ден корабът кацна някъде сред земния Северноамерикански континент. Барънт бе предвидил да изчака с излизането, докато се мръкне, но по екраните на контролната зала просветна старинен и нелеп надпис: „Всички пътници и членове на екипажа да напуснат незабавно. Корабът се подготвя за пълно обеззаразяване. Двадесет минути.“

Не знаеше какво ще е това пълно обеззаразяване. Но след като настоятелно подканваха екипажа да напусне, кислородната маска можеше да се окаже недостатъчна. От двете опасности му се струваше, че по-малката е да напусне кораба.

Членовете на Втора група дълго бяха обмисляли как да бъде облечен Барънт при слизането от звездолета. Първите минути на Земята щяха да бъдат съдбоносни. Никакви хитрини нямаше да му помогнат, ако дрехите му се окажеха очебийно странни, чуждоземни, непознати. Трябваше му типично земно облекло, но групата не беше сигурна какво точно носят земните граждани. Едни искаха Барънт да облече възстановен по приблизителните им оценки цивилен костюм. Други смятаха, че надзирателската униформа, която е носил на борда, ще му помогне и след пристигането на Земята. Лично Барънт се бе присъединил към третото мнение, че един син работен комбинезон най-малко ще се забелязва на космодрума, а и стилът му най-малко би се променил в течение на годините. В градска обстановка подобно облекло би могло да му създаде затруднения, но за това щеше да мисли като му дойде времето.

Той бързо смъкна надзирателската униформа. Под нея беше облечен в лек работен комбинезон. Барънт скри пистолета, сглоби сгъваемата кутия за закуска и като я подмяташе небрежно, тръгна по коридора към рампата. За миг се поколеба дали да не остави оръжието на кораба. Реши да не се разделя с него. Ако се стигнеше до проверка, все едно щяха да го разобличат — с пистолета поне имаше шанс да се изтръгне от лапите на полицията.

Дълбоко си пое дъх, излезе от кораба и тръгна надолу по рампата.

Нямаше нито стража, нито проверяващи, нито полиция, нито армейски части, нито митничари. Изобщо нямаше никого. Далече в края на просторното поле видя редици звездолети, блестящи под слънчевите лъчи. Право пред него имаше ограда с широко отворена врата.

Барънт пресече полето бързо, но без очевидна припряност. Нямаше представа защо всичко е толкова просто. Може би земната тайна полиция разполагаше с по-изкусни средства за проверка на пътниците от звездолетите.

Стигна до вратата. Там нямаше никой, освен някакъв плешив мъж на средна възраст и десетинагодишно хлапе. Те като че чакаха него. Трудно му беше да повярва, че са държавни служители, и все пак кой знае какви бяха земните обичаи? Той мина през портата.

Водейки момчето за ръка, плешивият мъж се приближи към него.

— Извинявайте.

— Да?

— Видях, че слизате от звездолета. Ще разрешите ли да ви задам няколко въпроса?

— Разбира се — каза Барънт, като вдигна ръка към ципа на комбинезона, под който бе скрил иглолъчевия пистолет.

Вече не се съмняваше, че плешивият е полицейски агент. Смущаваше го само присъствието на детето, но то можеше да се окаже кандидат-агент, пратен на тренировка.

— Работата е там — обясни непознатият, — че моето момче Рони пише съчинение за матурата. Темата е „звездолети“.

— И много исках да ги видя — добави Рони. Беше дребничко дете с мършаво, интелигентно лице.

— Искаше да ги види — продължи бащата. — Казах му, че няма нужда, тъй като в енциклопедията има всевъзможни факти и изображения. Но той искаше да ги види.

— Така ще направя хубав увод — подхвърли Рони.

— Естествено — каза Барънт и кимна енергично.

Започваше да се колебае в преценката за мъжа. Прекалено го усукваше, ако наистина беше от тайната полиция.

— На корабите ли работите? — запита Рони.

— Точно така.

— Каква скорост развиват?

— В реалното пространство или в подпространството?

Този въпрос, изглежда, пообърка Рони. Той изпъна напред долната си устна.

— Брей, не знаех, че влизали и в подпространството. — Помисли малко. — Всъщност май не съм наясно какво е това подпространство.

Барънт и бащата се усмихнаха покровителствено.

— Добре де — каза Рони, — каква скорост развиват в реалното пространство?

— Сто хиляди мили в час — изтърси Барънт първото число, което му дойде на ум.

Момчето кимна, бащата също.

— Много са бързи — каза бащата.

— И още по-бързи в подпространството естествено — добави Барънт.

— Естествено — повтори бащата. — Звездолетите са страхотно бързи. Така трябва. Много надалече пътуват. Нали така, сър?

— Много надалече — съгласи се Барънт.

— С каква енергия се движи корабът? — попита Рони.

— Всичко става по обичайните методи — отвърна Барънт. — Миналата година ни монтираха тройни ускорители, обаче те се числят по-скоро към спомагателните източници на енергия.

— Четох за тия тройни ускорители — рече плешивият. — Страхотна работа.

— Бива си ги — дълбокомислено кимна Барънт.

Вече беше сигурен, че този човек наистина е това, за което се представя — гражданин без особени познания за звездолетите, който просто е довел сина си на посещение в космодрума.

— Откъде си набавяте въздух? — запита Рони.

— Произвеждаме си го — каза Барънт. — С въздуха нямаме проблеми. Виж, водата ни създава главоболия. Нали знаеш, тя не може да се сгъстява. Трудно се складира в необходимото количество. Освен това имаме и проблеми с навигацията при излизане от подпространството.

— Какво представлява подпространството? — заинтересува се Рони.

— Всъщност то е друго ниво на реалното пространство. Но всичко това можеш да го намериш в енциклопедията.

— Разбира се, че можеш, Рони — намеси се бащата. — Не бива да губим времето на пилота. Сигурен съм, че той си има много по-важни задачи.

— Аз наистина малко бързам — каза Барънт. — Разходете се, огледайте каквото си искате. Успех със съчинението, Рони.

Барънт се отдалечи и през първите петдесетина крачки по гърба му лазеха тръпки, очакваше всеки миг удара на иглен или топлинен лъч. Но когато се озърна, бащата и синът вече не гледаха към него, а задълбочено изучаваха огромния кораб. Барънт се поколеба, дълбоко разтревожен. Досега всичко, вървеше прекалено лесно. Подозрително лесно. Но нямаше какво друго да прави, освен да продължи.

Пътят се отдалечаваше от космодрума покрай редица складове и водеше към гориста местност. Барънт вървя по него, докато изгуби звездолетите от поглед. После изостави пътя и навлезе в гората. Стигаха му толкова срещи за първия ден на Земята. Не искаше да предизвиква съдбата. Смяташе да обмисли положението, да преспи в гората и на сутринта да поеме към някой град.

Проправи си път през гъстите храсталаци към вътрешността на гората. Скоро закрачи в сенките на вековна дъбрава. Наоколо чуруликаха и пърхаха невидими птици, шумоляха дребни животинчета. Далече напред се белееше табела, прикрепена към едно дърво. Барънт тръгна към нея и прочете: „НАЦИОНАЛЕН ПАРК ФОРЕСТДЕЙЛ. ДОБРЕ ДОШЛИ, ЛЮБИТЕЛИ НА ПИКНИКА И КЪМПИНГА.“

Барънт бе малко разочарован, макар от самото начало да разбираше, че не може да има девствен пущинак толкова близо до космодрума. Всъщност на толкова стара и високо развита планета като Земята навярно изобщо не бяха останали девствени области освен съхранените в национални резервати.

Слънцето клонеше към залез и сред дългите горски сенки се разливаше хлад. Барънт намери удобно местенце под клоните на огромен дъб, струпал постеля от шума и легна. Имаше за какво да размисли. Защо например не бяха разположили охрана в една от най-важните допирни точки на Земята — космодрума? Може би мерките за безопасност започваха по-късно, в градовете? Или пък вече се

намираше под надзора на някаква безкрайно изтънчена шпионираща система, която следеше всяко негово движение, за да го арестува едва когато всичко бъде подготвено? Дали пък не си въобразяваше? Дали...

— Добър вечер — изрече някой над дясното му ухо.

Разтърсен от нервен шок, Барънт се хвърли настрана и ръката му се стрелна към пистолета.

— И вечерта наистина е много приятна тук, в националния парк Форестдейл — продължаваше гласът. — Температурата е двадесет и пет и седем десети градуса по Целзий, влажността 23 процента, барометърът не мръдва от седемстотин петдесет и девет милиметра. Вярвам, че опитните туристи вече са разпознали гласа ми. Колкото до онези, които отскоро са обикнали природата, позволете да се представя. Аз съм Дъбчо, вашият клонест приятел. С радост приветствувам всички вас, познати и непознати, в нашата дружелюбна национална гора.

Седнал в неудобна поза сред прииждащия здрач, Барънт се озърташе и се чудеше що за коварство го дебне. Гласът като че наистина долиташе от вековния дъб.

— Радостите на природата — заяви Дъбчо — днес са достъпни и приятни за всекиго. Можете да се наслаждавате на пълно уединение и при все това да бъдете на не повече от десет минути път от обществения транспорт. За ония, които не обичат уединението, предлагаме на нищожна цена обиколка с водач из тия древни поляни. Не забравяйте да разкажете на приятелите си за своя дружелюбен национален парк. Всички удобства на този парк очакват любителите на волните простори.

В кората на дървото се отвори капаче. Отвътре се търкулна навито одеяло, термос и кутия със суха храна.

— Желая ви приятна вечер — каза Дъбчо — сред дивото великолепие във вълшебното царство на природата. А сега Националният симфоничен оркестър под диригентството на Отер Круг ви предлага симфонията на Ернесто Нестрихала „Планински ливади“, запис на Северноамериканската радиокомпания. Говори вашият клонест приятел, дочуване.

От няколко скрити високоговорителя се разнесе музика. Барънт се почеса по главата, сетне реши да взима каквото му дават. Изяде храната, пийна кафе от термоса, разгъна одеялото и си легна.

Сънено си представи цялата гора, озвучена с музика, заредена с храна и напитки, при това на не повече от десет минути път от обществения транспорт. Земята явно полагаше доста грижи за своите граждани. Те навярно обичаха подобни неща. Дали? Нямаше ли всичко да се окаже някакъв огромен коварен капан, устроен за него от властите?

Дълго се превърта от хълбок на хълбок, опитвайки да привикне с музиката. Постепенно тя се сля с шепота на листата и пукота на клоните. Барънт заспа.

ГЛАВА 25

На сутринта дружелюбният дъб му осигури закуска и прибори за бръснене. Барънт закуси, изми се, избръсна се и пое към най-близкия град. Твърдо си беше набелязал целите. Трябваше да си осигури безупречна маскировка и да се свърже с нелегалната съпротива. Когато постигнеше това, трябваше да узнае колкото може повече за земната тайна полиция, армейските части и тъй нататък.

Втора група бе разработила процедурата за постигане на тия цели. Наближавайки покрайнините на града, Барънт се надяваше методите на групата да се окажат успешни. Засега Земята, на която се намираше, твърде слабо напомняше Земята, възстановена от експертите.

Вървеше по безкрайни улици, оградени с малки бели къщички. Отначало му се стори, че всички са еднакви. После откри, че всяка се отличава по една-две дребни архитектурни подробности. Но вместо да придават индивидуалност на къщите, тия дреболии просто подчертаваха монотонните прилики. Докъдето му стигаше погледът се простираха стотици от тези домове, всеки разположен върху квадратче грижливо подрязана трева. Благопристойната им неизменност го потискаше. Внезапно изпита носталгия по смешната, тромава, недодялана индивидуалност, вградена в къщите на Омега.

Стигна до търговски център. Магазините повтаряха стила на жилищата. Бяха ниски, дискретни и почти еднакви. Само внимателен поглед към витрините разкриваше разликата между гастроном и спортен магазин. Барънт мина край малка сграда с табела „РОБОТ ИЗПОВЕДНИК — работно време 24 часа в денонощието“. Изглежда, беше нещо като църква.

Процедурата, предвидена от Втора група за откриване на земните нелегални, беше проста и ясна. Революционерите, казваха те, се срещат преди всичко сред най-потиснатите слоеве на една цивилизация. Бедността поражда недоволство, лишените искат да

получат блага от ония, които ги имат. Следователно най-логичното място за търсене на подривни елементи са бордеите.

Като теория беше добре. Имаше само една пречка — че Барънт не можеше да открие никакви бордеи. Вече с часове обикаляше сред спретнати магазини и приятни къщички, игрища и паркове, грижливо поддържани ферми, после пак къщички и магазини. Нищо не изглеждаше по-добро или по-лошо от другите места.

Привечер едва се влачеше от умора и болки в краката. Доколкото можеше да прецени, не бе открил нищо съществено. Преди да проникне по-дълбоко в земните потайности, трябваше да разпита местните жители. Ходът беше опасен, но неизбежен.

Спря се в притъмняващата вечер край един магазин за облекло и обмисли план за действие. Щеше да се представи за чужденец, наскоро пристигнал в Америка от Азия или Европа. Така би могъл да задава въпроси без прекален риск.

Към него се задаваше човек — пълничък, съвсем обикновен на вид, облечен в кафява делова туника. Барънт го спря.

— Извинете. Аз съм чужденец, току-що пристигнах от Рим.

— Тъй ли? — учуди се човекът.

— Да. Боя се, че не съм съвсем наясно с тукашните обичаи — каза Барънт с тихичък извинителен смях. — Уж търся, а пък не мога да намеря евтини хотели. Ако ми посочите...

— Гражданино, да не сте болен? — запита онзи и лицето му помрачня.

— Нали ви казах, чужденец съм и търся...

— Вижте какво — прекъсна го човекът, — и двамата отлично знаем, че вече изобщо няма чужденци.

— Няма ли?

— Разбира се, че няма. Бил съм в Рим. Там е същото като тук, в Уилмингтън. Същите къщи и магазини. Вече никой не е чужденец.

Барънт не можа да измисли никакъв отговор. Усмихна се нервно.

— Освен това — добави човекът — никъде на Земята няма евтини жилища. Защо да ги има? Кой ще живее в тях?

— Вярно бе, кой? — каза Барънт. — Май съм попрекалил с пиенето.

— Вече никой не пие — заяви непознатият. — Не разбирам. Що за игра е това?

— А вие как мислите, що за игра е това? — запита Барънт, прилагайки похвата, препоръчан от групата.

Човекът го изгледа и сбръчка вежди.

— Мисля, че се досещам. Трябва да сте Възгледник.

— Ммм — неопределено промърмори Барънт.

— Ами да, това е — рече непознатият. — Вие сте от ония граждани, дето все обикалят и разпитват хората за възгледите им. Правят обзори и тям подобни. Така ли е?

— Направихте много разумно предположение — каза Барънт.

— Е, не беше чак толкова трудно. Възгледниците все обикалят и хитруват, за да узнаят възгледите на хората за разни неща. Щях да усетя веднага каква е работата, ако бяхте облечен като Възгледник. — Човекът отново се навъси. — Ама защо сте облечени с други дрехи?

— Току-що се дипломирах — обясни Барънт. — Нямах време да си набавя дрехи.

— О. Добре де, вземете да се облечете както трябва — назидателно каза непознатият. — Иначе как ще узнаят гражданите статуса ви?

— Това беше част от задачата. Благодаря за съдействието, сър. Може би ще имам възможността някой друг път отново да разговарям с вас.

— На ваше разположение съм — каза човекът. После кимна любезно и се отдалечи.

Барънт обмисли разговора и реши, че професията на Възгледник е идеална за него. Тя щеше да му осигури най-важното — правото да задава въпроси, да се среща с хора, да узнае как живее Земята. Разбира се, трябваше да бъде предпазлив, да не разкрива невежеството си. Но ако работеше благоразумно, щеше да опознае тази цивилизация само за няколко дни.

Най-напред трябваше да си купи костюм на Възгледник. Това изглеждаше важно. Лошото беше, че нямаше пари, за да го плати. Групата не бе успяла да създаде дубликат на земните пари, дори не си припомняха как изглеждат.

Но му бяха осигурили средства да преодолее дори това препятствие. Барънт зави настрана и влезе в първия магазин за костюми.

Собственикът беше дребен човечец с порцелановосини очи и дежурна търговска усмивка. Той поздрави Барънт и запита с какво може да бъде полезен.

— Трябва ми костюм на Възгледник — каза Барънт. — Току-що се дипломирах.

— Разбира се, сър. И сте дошъл да го търсите тъкмо където трябва. В по-малките магазинчета най-често разполагат само с облекла за сравнително... ъ... разпространените професии. Но тук, при Жул Уандърсън, имаме конфекция за всичките петстотин и двадесет основни професии, вписани в Алманаха на гражданския статус. Аз съм Жул Уандърсън.

— Много ми е приятно. Имате ли моя размер?

— Убеден съм, че имам — каза Уандърсън. — Какъв костюм ще предпочетете, редовен или специален?

— Редовен ще ми свърши работа.

— Повечето начинаещи Възгледници предпочитат специалния — обясни Уандърсън. — Дребните допълнения, имитиращи ръчна изработка, засилват общественото уважение.

— В такъв случай избирам специалния.

— Да, сър. Макар че, ако изчакате ден-два, ще имаме нов плат — имитация на домашно платно с изкуствено вмъкнати тъкачни дефекти. Само за хора с ярко откроен статус. Истински връх на престижа.

— Може би пак ще намина да го видя — каза Барънт. — Засега ми трябва готов костюм.

— Разбира се, сър — отвърна Уандърсън, като стоически прикриваше разочарованието си. — Изчакайте само минутка...

След няколко проби Барънт бе облечен в черен делови костюм с тънко ръбче от бял ширит по реверите. За неопитния му поглед той изглеждаше почти точно копие на другите, които Уандърсън бе изложил за банкери, доставчици, продавачи, счетоводители и тям подобни. Но за Уандърсън, който непрестанно бърбеше за банкерския ревер и сукното на застрахователния агент, разликите бяха също тъй очевидни, както и грубите символи за статус на Омега. Барънт реши, че всичко е въпрос на навик.

— Готово, сър! — каза Уандърсън. — Чудесно ви стои, а платът гарантирано ще изтрае докато сте жив. И всичко само за тридесет и девет и деветдесет и пет.

— Превъзходно. А що се отнася до парите...

— Да, сър?

Барънт се престаши.

— Нямам.

— Нямате ли, сър? Много странно.

— Да, така е — каза Барънт. — Обаче имам някои ценности. — Той извади от джоба си три диамантени пръстена, с които го бе снабдила групата на Омега. — Тия камъни са истински диаманти, както с радост би потвърдил всеки бижутер. Ако се съгласите да задържите един от тях, докато намеря пари за плащането...

— Но, сър — обади се Уандърсън, — диаманти и тям подобни нямат собствена стойност. Загубиха я още през 23-та година, когато Фон Блон написа фундаменталния си труд, който унищожи понятието „стойност на редките предмети“.

— Естествено — каза Барънт.

Нямаше други думи. Уандърсън огледа пръстените.

— Но предполагам, че тези предмети имат сантиментална стойност.

— Разбира се. Те са семейни реликви от много поколения насам.

— В такъв случай — заяви Уандърсън — не бих желал да ви лиша от тях. Моля ви, сър, не възразявайте! Спомените са най-безценното чувство. Не бих могъл да заспя, ако отнема дори частица от семейните ви реликви.

— Ами плащането?

— Ще платите когато можете.

— Искате да кажете, че вярвате на съвсем непознат човек?

— Много ясно. — Уандърсън се усмихна дяволито. — Личи си Възгледникът, опитвате да си приложите похватите, нали? Е, даже малките деца знаят, че нашата цивилизация е основана на безусловното доверие. Първото правило е да вярваме дори на непознатия, докато той окончателно и явно докаже противното.

— Случвало ли се е да ви мамят?

— Разбира се, че не. В наше време не съществува престъпност.

— В такъв случай — запита Барънт, — какво ще речете за Омега?

— Моля?

— Омега, затворническата планета. Сигурно сте чували за нея.

— Мисля, че да — предпазливо изрече Уандърсън. — Е, трябваше да кажа, че престъпността *почти* не съществува. Навярно винаги ще има отделни типове с вродени престъпни склонности, които си личат от пръв поглед. Но съм чувал, че годишно се раждат не повече от десет-дванадесет такива личности сред население от почти два милиарда. — Той се усмихна широко. — Шансовете ми да срещна някой от тях са извънредно малки.

Барънт си помисли за затворническите кораби, които непрестанно сновяха между Земята и Омега, изсипваха живия си товар и се завръщаха за нов. Питаше се откъде ли Уандърсън е получил подобна статистика. Освен това се питаше къде е полицията. Откакто напусна звездолета, не бе виждал военна униформа. Искаше му се да зададе този въпрос, но реши за по-благоразумно да прекрати разпита.

— Много ви благодаря за кредита — каза Барънт. — Ще се върна да платя колкото може по-скоро.

— Разбира се, че ще се върнете — отвърна Уандърсън и дружески стисна ръката му. — Бъдете спокоен, сър. Няма закъде да бързаме.

Барънт благодари и излезе от магазина.

Сега имаше професия. А ако всички бяха лековерни като Уандърсън, значи разполагаше с неограничен кредит. Намираще се на планета, която от пръв поглед изглеждаше утопия. Вярно, утопията още отсега проявяваше известни противоречия. Надяваше се в близките дни да узнае нещо повече за тях.

В края на улицата Барънт забеляза хотел със странното име „Поживей при нас“. Нае на кредит стая за една седмица.

ГЛАВА 26

На сутринта Барънт се осведоми как да стигне до най-близката обществена библиотека. Реши, че трябва да извлече от книгите колкото може повече сведения. Въоръжен с познания за историята и развитието на земната цивилизация, би имал по-добра представа какво да очаква и какво да търси.

Костюмът на Възгледник му осигури достъп до закритите раздели, където се пазеха исторически съчинения. Но книгите го разочароваха. Повечето бяха посветени на древната история на Земята от зората на цивилизацията до началото на атомната ера. Барънт ги прелисти набързо. Докато четеше, в паметта му се завръщаха спомени за отдавна разгръщани книги. Бързо прескочи от антична Гърция и Римската империя към Карл Велики и средновековието, от Норманското нашествие към Тридесетгодишната война, после към кратък обзор на Наполеоновата епоха. Като стигна до световните войни, зачете по-внимателно. Книгата завършваше с избухването на първата атомна бомба. Останалите съчинения по лавиците бяха просто по-разширени варианти на отделни исторически етапи, за които вече бе чел в първата книга.

След дълго търсене Барънт откри тънка книжка, озаглавена „Следвоенната дилема, том 1“ от Артър Уитлър. Тя започваше там, където свършваха останалите — с избухването на атомните бомби над Хирошима и Нагазаки. Барънт седна и зачете внимателно.

Узна за започналата през 1950 година Студена война, когато няколко държави притежавали атомно и водородно оръжие. По това време, твърдеше авторът, сред световните народи вече покълвало семето на масово и нелепо уеднаквяване. Америка яростно се съпротивлявала срещу комунизма. Русия и Китай яростно се съпротивлявали срещу капитализма. Една по една всички световни нации били въввлечени в единия или другия лагер. За осигуряване на вътрешната си безопасност всички държави прилагали най-новите средства за пропаганда и втъпяване на възгледи. За да оцелеят, те

смятали, че се нуждаят от строго придържане към одобрени от правителствата доктрини.

Принуждаването на отделната личност да се пригоди към изискванията ставало както по-строго, така и по-изтънчено.

Военната заплаха отминала. Множеството отделни общества на Земята започнали да се сливат в единна свръхдържава, но вместо да отслабва, натискът за пригаждане ставал все по-моцнен. Това се налагало от продължаващото взривообразно нарастване на населението и безбройните проблеми при обединяването на национални и етнически общности. Появата на разлики във възгледите можела да се окаже гибелна — вече прекалено много групи имали достъп до свръхубийствените водородни бомби.

При тези обстоятелства не можело да се търпи никакво отклонение в поведението.

Най-сетне обединението било постигнато. Завоюването на космоса продължавало — от Луната през планетите към звездите. Но земните нрави и обичаи все повече закостенявали. Обществото било по-непреклонно от най-жестоките монархии на средновековна Европа, то наказвало всяко противопоставяне срещу утвърдените традиции, възгледи и вявания. Тези нарушения на обществените условности се смятали за тежки престъпления наравно с убийството и палежа. Наказвали ги по същия начин. Отново се използвали античните методи на тайната полиция, политическата полиция и осведомителите. За постигане на върховната цел — еднообразието — били впрегнати всички възможни системи и апарати.

А за онези, които се отличавали, съществувала Омега.

Смъртното наказание било отменено отдавна, но човечеството не разполагало нито с място, нито със средства, за да продължи да прибира растящия брой престъпници в претъпканите затвори. Накрая световните лидери решили да прехвърлят тези престъпници в отделен затворнически свят, повтаряйки по този начин решението, прилагано някога от французите в Гвиана и Нова Каледония, а от британците — в Австралия и Северна Америка. Тъй като било невъзможно да управляват Омега от Земята, властите не се и опитали да го сторят. Те просто се погрижили да гарантират, че нито един затворник няма да избяга.

С това завършваше първият том. Авторската бележка в края уточняваше, че том втори ще бъде изследване на съвременната Земя под заглавие „Цивилизация на статуса“.

Том втори не се намираще на лавиците. Барънт попита библиотекаря и узна, че книгата е била унищожена в интерес на обществената безопасност.

Барънт напусна библиотеката и закрачи към кварталната градинка. Седна на една пейка, заби поглед в земята и се помъчи да мисли.

Беше очаквал да завари на Земята нещо като описаното в книгата на Уитлър. Беше готов да срещне полицейска държава, жестоки мерки за сигурност, угнетено население и растящ дух на недоволство. Но това очевидно бе отминало. Досега не бе зърнал поне един-единствен полицаи. Не бе забелязал никакви мерки за сигурност, а хората, които срещаше, не изглеждаха потъпкани и угнетени. Напротив. Сякаш бе попаднал в съвсем друг свят...

Само че година след година корабите пристигаха на Омега със своя товар от затворници с изличена памет. Кой ги арестуваше? Кой ги съдеше? Що за общество ги създаваше?

Трябваше сам да узнае отговора.

ГЛАВА 27

Рано на следващата сутрин Барънт започна изследването. Системата му беше проста. Звънеше на вратите и задаваше въпроси. Предупреждаваше всички, че истинските му въпроси могат да бъдат примесени с уловки или безсмислици, целящи да проверят общото ниво на съзнателност. Откри, че по този начин може да пита каквото и да било за Земята, да изследва противоречиви или несъществуващи теми, при това, без да разкрива собственото си невежество.

Все пак съществуваше опасността някой държавен служител да поиска документите му или полицията да изскочи по най-загадъчен начин тъкмо когато не я очаква. Но нямаше как да избегне този риск. Като започна от началото на Портокаловия булевард, Барънт малко по малко се придвижваше на север и по пътя спираше пред всяка къща. Резултатите бяха противоречиви, както доказва и подборката от работата му:

(Гражданка А. Л. Готрейд, 55-годишна, професия домакиня. Силна, снажна жена, властна, но любезна, с лице от типа „не ми говорете глупости“.)

— Искате да ме питате за класата и статуса? Така ли е?

— Да, госпожо.

— Вие, Възгледниците, вечно разпитвате за класа и статус. Би могло да се очаква, че вече знаете наизуст всичко по въпроса. Е, добре. Днес всички са равни, тъй че съществува само една класа. Средната класа. В такъв случай единственият въпрос е: към кой от слоевете на средната класа принадлежи човек? Висшият, средният или низшият?

— И как се определя това?

— О, по най-различни признаци. По това, как говори, как се храни, как се облича, как се държи в обществото. Маниерите. Костюмът. Върхушката на средната класа винаги си личи по костюма. Не можете да ги сбъркате.

— Ясно. А хората от низшата средна класа?

— Е, преди всичко им липсва творческа енергия. Например ходят облечени в конфекция и не си правят труда да прибавят нещичко към костюма. Същото се отнася и до къщите им. Трудно е да се измисли по-скупна мебелировка, ако мога така да се изразя. Никой не кани на гости подобни личности.

— Благодаря, Гражданко Готрейд. А как бихте определили собствения си статус?

(Едва доловимо колебание.)

— О, никога не съм мислила за това... висша средна класа, предполагам.

(Гражданин Дрейстър, 34-годишен, професия продавач на обувки. Слаб, безобиден мъж, младолик за възрастта си.)

— Да, сър. С Майра си имаме три деца на училищна възраст. Все момчета.

— Можете ли да ми обясните в какво се състои образованието им?

— Учат се да четат, да пишат и да бъдат добри граждани. Вече навлизат в занаятите. Големият си избра семейната професия — обувките. Другите двама стажуват в бакалското дело и в галантерията. Това пък е семеен занаят в рода на жена ми. Освен това учат как да укрепват статуса си и как да прилагат методите за издигане. Горедолу това са откритите уроци.

— Има ли и други уроци, които не са открити?

— Ами естествено, че има закрити уроци. Всички деца ги посещават.

— И какво учат на тия закрити уроци?

— Не знам. Нали казах, закрити са.

— Децата не ви ли разказват за уроците?

— Не. Говорят за щяло и нещяло, само не и за това.

— Нямате ли поне смътна представа какво става по време на закритите уроци?

— Съжалявам, не знам. Предполагам — обаче само предполагам, не забравяйте, — че трябва да е нещо религиозно. За тия работи питайте учителите.

— Благодаря, сър. А как бихте определили статуса си?

— Средна средна класа. Това е извън всякакви съмнения.

(Гражданка Мериджейн Морган, 51-годишна, професия учителка. Висока, костелива жена.)

— Да, сър, мисля, че с това изчерпахме програмата в нашето Малко бежово училище.

— С изключение на закритите уроци.

— Моля, сър?

— Закритите уроци. Не разказахте за тях.

— Боя се, че не мога.

— Защо не, Гражданино Морган?

— Това уловка ли е? Всички знаят, че учителите не се допускат на закритите уроци.

— Кого допускат?

— Децата, разбира се.

— Но кой им преподава?

— Това е работа на правителството.

— Естествено. И все пак кой точно преподава закритите уроци?

— Нямам представа, сър. Не е моя работа. Закритите уроци са древен и уважаван обичай. Онова, което се разглежда в тях, най-вероятно има религиозен характер. Но това е само мое лично предположение. Каквото и да е, не ме засяга. Нито пък вас, младежо, нищо, че сте Възгледник.

— Благодаря, Гражданко Морган.

(Гражданин Едгар Найф, 107-годишен, професия офицер от запаса, пенсионер. Висок прегърбен мъж с бастун и леденосини очи, непомътнели от възрастта.)

— Малко по-високо, моля. Та какво питахте?

— За въоръжените сили. По-специално питах...

— Сега си спомням. Да, младежо, аз бях полковник от Двадесет и първа Северноамериканска космопреносима команда, която беше редовно подразделение на Земния отбранителен корпус.

— И после се оттеглихте от служба?

— Не, службата се оттегли от мен.

— Моля, сър?

— Добре чухте, младежо. Това се случи точно преди шестдесет и три години. Земните въоръжени сили бяха демобилизирани с

изключение на полицията, нея не я броя. Но всички редовни части бяха разпуснати.

— Защо го направиха, сър?

— Нямало с кого да воюваме. Нямало дори от кого да се пазим, поне така ми казаха. Адски глупава история, мене ако питате.

— Защо, сър?

— Защото всеки стар войник знае, че врагът винаги изскача изневиделица. Би могло да се случи и сега. И как ще се оправяме?

— Не може ли да се възстановят армиите?

— Естествено, че може. Но днешното поколение си няма представа що е военна служба. Не са останали командири освен неколцина безполезни дърти глупаци като мен. Ще бъдат необходими години, за да се създаде ефективна, умело командувана войска.

— А междувременно Земята е напълно беззащитна пред евентуална агресия отвън, така ли?

— Да, ако не броим полицейските части. А аз сериозно се съмнявам в тяхната надеждност под неприятелски обстрел.

— Можете ли да ми кажете нещо за полицията?

— Нищо не знам. Никога не съм си блъскал главата по цивилни въпроси.

— Но все пак е допустимо днес полицията да е поела функциите на армията, нали? Да се е превърнала в значителна и дисциплинирана полувоенна сила?

— Възможно, сър. Всичко е възможно.

(Гражданин Мьортин Хонърс 31-годишен, професия словесник. Строен, апатичен мъж със сериозно момчешко лице и права пшениченоруса коса.)

— Значи сте словесник, Гражданино Хонърс?

— Така е, сър. Макар че думата „писател“ би била по-подходяща, ако нямате нищо против.

— Разбира се. Гражданино Хонърс, зает ли сте сега с писане за някое от периодичните издания, които виждам по павилионите за разпространение?

— В никакъв случай! Тях ги пишат некадърни драскачи за съмнителна наслада на долната средна класа. Ако не знаете, ще ви кажа, че преписват разказите ред по ред от творчеството на разни

популярни писатели от двадесети и двадесет и първи век. Тия, които вършат работата, просто заменят прилагателни и наречия. Чувал съм, че понякога по-предприемчиви писачи дръзват да заменят глагол и дори съществително, но това се случва рядко. Издателите на подобни списания не гледат с добро око смелото новаторство.

— Но вие не работите в тази област?

— За нищо на света! Моето творчество няма търговска цел. Аз съм Творчески специалист по Конрад.

— Бихте ли ми казали какво означава това, Гражданино Хонърс?

— С удоволствие. Лично моята творческа област е пресъздаването на произведения от Джоузеф Конрад, автор, живял в доатомната епоха.

— По какъв начин пресъздавате тези произведения, сър?

— Ами в момента съм зает с петото си пресъздаване на „Господаря Джим“. За да го постигна, се потапям колкото може по-дълбоко в атмосферата на оригиналната творба. След това се захващам да я пренапиша така, както би писал Конрад, ако живееше днес. Този труд изисква върховно трудолюбие и извънредна творческа цялост. Един-единствен пропуск може да опорочи пресъздаването. Както виждате, изисква се предварително овладяване на Конрадовия словесен запас, теми, замисли, герои, настроение, похвати и тъй нататък. Всичко това се използва и все пак книгата не може да бъде сляпо повторение. Тя трябва да каже нещо ново точно както би го казал Конрад.

— И успяхте ли?

— Критиците бяха благосклонни, а моят издател ме поощрява по всички възможни начини.

— С какво смятате да се заемете, когато привършите петото си пресъздаване на „Господаря Джим“?

— Най-напред ще си дам дълга почивка. После ще пресъздам някоя от по-дребните творби на Конрад. Може би „Плантаторът от Малата“.

— Разбирам. Характерно ли е пресъздаването за всички изкуства?

— То е целта на всеки истински творец по дух, независимо в коя област е избрал да работи. Уви, изкуството е тежък занаят.

(Гражданин Уилис Уерка, 8-годишен, професия ученик. Весело, чернокосо и мургаво момче.)

— Съжалявам, господин Възгледник, в момента нашите са навън.

— Няма нищо, Уилис. Ще имаш ли нещо против, ако ти задам един-два въпроса?

— Бива. Какво имате под сакото, господине? Там, дето прави чупка.

— Сега аз ще задавам въпроси, Уилис, ако не възразяваш... Я кажи, обичаш ли да ходиш на училище?

— Не е зле.

— Какво учиш?

— Ами четене, писане, белези на статуса, уроци по живопис, музика, архитектура, литература, балет и театър. Както навсякъде.

— Ясно. Това е на откритите уроци, нали?

— Аха.

— Посещавах ли и закритите уроци?

— Че как иначе? Всеки ден.

— Съгласен ли си да поговорим за тях?

— Съгласен. Това, дето прави чупка, да не е пистолет? Знам какви са пистолетите. Преди два-три дни едни големи момчета показваха снимки през междучасието и аз надникнах. Пистолет ли е?

— Не. Костюмът не ми стои добре и толкоз. Хайде сега. Би ли ми казал какво правите на закритите уроци?

— Бих ви казал.

— Е, какво?

— Не помня.

— Е, хайде, Уилис.

— Ама наистина, господин Възгледник. Всички влизаме в онази класна стая и след два часа излизаме за почивка. Това е. Нищо друго не помня. Разговарял съм с другите деца. И те не помнят.

— Странно...

— Не, сър. Ако си спомняхме, уроците нямаше да са *закрити*.

— Може би. Спомняш ли си как изглежда стаята и кой преподава закритите уроци?

— Не, сър. Наистина нищичко не помня.

— Благодаря, Уилис.

(Гражданин Кючулейн Дент, 37-годишен, професия изобретател. Преждевременно описан мъж с ироничен поглед под тежките клепачи.)

— Аха, точно така. Аз съм изобретател, специализиран по игрите. Миналата година създадох „Триангулирай — или тежко ти!“. Страшно популярна игра. Виждал ли сте я?

— За съжаление, не.

— Хитра игра. Имитира звездолет, загубил ориентация. Играчите получават непълни данни в миниатюрните си компютри, останалите сведения се събират в хода на играта. Вместо наказателни точки има космически злополуки. Повреда в сигналните светлини и тям подобни. Избиваха се да я купуват.

— Изобретявате ли нещо друго, Гражданино Дент?

— Когато бях малък, разработих усъвършенствуван комбайн редосеялка. Предвиждах да бъде около три пъти по-ефикасна от сегашните модели. И представяте ли си, наистина вярвах, че имам шанс да я продам.

— Продадохте ли я?

— Разбира се, че не. По онова време не знаех, че патентното бюро е закрито завинаги с изключение на отдела за игри.

— Ядоса ли ви това?

— Вярно, малко се ядосах. Но скоро осъзнах, че моделите, с които разполагаме, съвсем не са лоши. Няма нужда от по-ефикасни или по-съвършени изобретения. Днес хората са доволни от това, което имат. Освен това новите изобретения биха оказали лоша услуга на човечеството. Раждаемостта и смъртността на земното население са стабилни и има изобилие за всички. Създаването на едно ново изобретение би означавало преоборудване на цяла фабрика. Това би било почти невъзможно, тъй като днес всички фабрики са автоматизирани и самоподдържащи се. Ето защо е наложен мораториум върху изобретенията с изключение на новите игри.

— Какви чувства изпитвате към тази забрана?

— Какви чувства да изпитвам? Просто това е положението.

— Бихте ли искали нещата да се променят?

— Може би. Но като изобретател аз и без това съм зачислен към потенциално нестабилните характери.

(Гражданин Барн Трентън, 41-годишен, професия ядрен инженер, специализация космически проекти. Нервен, интелигентен на вид мъж с печални кафяви очи.)

— Искате да знаете какво правя на работното си място? Съжалявам, че питате, Гражданино, защото не върша нищо, само обикалям из фабриката. Профсъюзният правилник изисква присъствието на един човек за всеки робот или роботизирана операция. Това правя. Просто присъствувам.

— Изглеждате недоволен, Гражданино Трентън.

— Така е. Исках да бъда ядрен инженер. За това учих. А когато завърших, разбрах, че знанията ми са отпреди петдесет години. Дори да изуча онова, което става днес, не бих имал къде да го приложам.

— Защо не?

— Защото в ядрената област всичко е автоматизирано. Не знам дали е известно на широките маси, но е така. От суровината до готовия продукт всичко върви напълно автоматично. Единственото човешко участие в програмата е количественият контрол в зависимост от индекса на населението. А и той е сведен до минимум.

— Какво става, ако се повреди част от автоматичната фабрика?

— Ремонтните работи я поправят.

— А ако те се повредят?

— Тия проклетни машини се ремонтират сами. За мен остава само да седя, да гледам и да попълвам отчети. Смешно положение за човек, който се смята за инженер.

— Защо не се прехвърлите в някоя друга област?

— Няма смисъл. Проверих и разбрах, че всички инженери са в същото положение — наблюдават автоматични процеси, които не разбират. Посочете която и да било област: хранителна промишленост, производство на автомобили, строителство, биохимия, навсякъде е същото. Инженерите или само присъствуват, или изобщо ги няма.

— Отнася ли се това и до космическите полети?

— Естествено. Вече от петдесет години нито един член на Космопилотския съюз не е напуснал Земята. Те сигурно и не знаят как се управлява космически кораб.

— Разбирам. Всички кораби са превключени на автоматика.

— Точно така. Автоматика — завинаги и невъзвратно.

— Какво би станало, ако тия кораби попаднат в непредвидена ситуация?

— Трудно е да се каже. Знаете, че корабите не могат да мислят, те просто изпълняват зададени програми. Ако корабът попадне в ситуация, за която не е програмиран, ще бъде парализиран поне за известно време. Мисля, че са снабдени със системи за избор на най-добрия вариант, които би трябвало да преодоляват непредвидените положения, но те никога не са изпробвани. В най-добрия случай корабът би реагирал мудро. В най-лошия — изобщо няма да се справи. И според мен би било чудесно.

— Сериозно ли говорите?

— Напълно. Втръснало ми е ден след ден да стоя и да гледам как машината повтаря едно и също. Повечето ми познати в професията изпитват същото. Искаме да правим нещо. Каквото и да е. Знаете ли, че преди сто години звездолетите с човешки екипаж са изследвали планетите на далечни слънчеви системи?

— Да.

— Е, това би трябвало да правим и сега. Да продължаваме нататък, да изследваме, да напредваме. Това ни трябва.

— Съгласен съм. Но не смятате ли, че говорите твърде опасни неща?

— Знам. Но честно казано, вече просто от нищо не се боя. Ако искат, нека ме пратят на Омега. И без това тук за нищо не ме бива.

— Значи сте чували за Омега?

— Всички, които работят около звездолетите, знаят за Омега. Само това вършат нашите кораби — кръжат между Омега и Земята. Ужасен свят. Лично аз мисля, че за всичко са виновни свещениците.

— Свещениците ли?

— Абсолютно. Тия лицемерни тъпаци с безконечните им брътвежи за Църквата на Въплътения Дух човешки. Направо да му се прище на човек поне мъничко зло...

(Гражданин отец Бьорен, 51-годишен, професия свещеник. Достопепен възпълен мъж, облечен в шафранова роба и бели сандали.)

— Точно така, синко, аз съм абат от местния клон на Църквата на Въплътения Дух човешки. Нашата църква е официалната и единствената религиозна организация на земното правителство.

Нашата религия говори от името на всички земни народи. Съставена е от най-добрите елементи на всички предишни религии, били те разпространени или не, изкусно сплотени в една обща всеобхватна вяра.

— Гражданино абат, не е ли неизбежно възникването на принципни противоречия между различните религии, от които е изградена вашата вяра?

— Така беше. Но основоположниците на днешната ни църква изхвърлиха всички противоречия. Ние желаехме съгласие, а не разединение. Запазваме само някои колоритни особености на тия някогашни велики религии, особености, към които са привързани някои хора. В нашата църква никога не е имало разкол, защото проповядваме всевъзприемост. Човек може да вярва в каквото си иска, стига да почита светостта на Въплътения Дух човешки. Защото, виждате ли, нашата вяра е истинско преклонение пред Човека. А духът, който признаваме, е духът на божественото и свято Добро.

— Бихте ли ми дали определение за Доброто, Гражданино абат?

— Разбира се. Доброто е онази вътрешна сила, която ни вдъхновява за дела, постигани с подчинение и смиреност. Преклонението пред Доброто задължително е преклонение и пред самия себе си — следователно единствено то е непогрешимо. Онова „аз“, което обожаваме, е идеалното обществено същество: човекът, който се задоволява със своята ниша в обществото, но е готов творчески да използва възможностите за повишаване на статуса. Доброто е милосърдно, тъй като отразява безгрешно любещата и добросърдечна вселена. Доброто непрестанно променя формите си, макар да се явява пред нас в неизменната... Малко странен ми изглеждате, младежо.

— Извинявайте, Гражданино абат. Мисля, че съм чувал тази проповед, или поне нещо много близко до нея.

— Където и да я чуете, тя си остава вярна.

— Естествено. Още един въпрос, сър. Можете ли да ми разкажете за религиозното възпитание на децата?

— Този дълг са поели вместо нас роботите изповедници.

— Да?

— Идеята е възникнала от древните суеверни представи, наречени трансцендентален фройдизъм. Роботът изповедник възпитава

както децата, така и възрастните. Той изслушва затрудненията им в ежедневния контакт със социалната матрица. Той е техен постоянен приятел, обществен наставник, религиозен съветник. Тъй като са работи, изповедниците могат да дават точни и неизменни отговори на всички въпроси. Това допринася за великото дело на Съгласието.

— Разбирам, че допринася. А какво правят свещениците?

— Наглеждат роботите изповедници.

— Присъствуват ли тези работи на закритите уроци?

— Въпросът не е от моята компетенция.

— Присъствуват, нали?

— Честно казано, не знам. На закритите уроци не се допускат нито абати, нито каквито и да било възрастни.

— По чия заповед?

— По заповед на шефа на Тайната полиция.

— Ясно... Благодаря, Гражданино абат Бьорен.

(Гражданин Ениън Дравивян, 43-годишен, професия държавен служител. Мъж с остро лице и присвити очи, състарен и прегърбен преждевременно.)

— Добър ден, сър. Казвате, че работите за правителството?

— Правилно.

— За щатското правителство или за федералното?

— И за двете.

— Разбирам. И отдавна ли се занимавате с тази професия?

— Около осемнадесет години.

— Добре, сър. Имате ли нещо против да ми кажете в какво точно се състои работата ви?

— Съвсем не. Аз съм шеф на Тайната полиция.

— Вие сте... разбирам, сър. Много интересно. Аз...

— Не посягайте към пистолета, бивш гражданино Барънт. Уверявам ви, че той няма да работи в специално изолираната зона около тази къща. А ако го извадите, ще пострадате.

— Как?

— Имам си начини за защита.

— Откъде узнахте името ми?

— Разбрах за вас едва ли не в мига, когато стъпихте на Земята. Ние, знаете, също не сме чак толкова боси. Но вътре ще поговорим по-

спокойно. Няма ли да влезете?

— Май ще е по-добре да откажа.

— Боя се, че нямате избор. Хайде, Барънт, аз не хапя.

— Арестуван ли съм?

— Разбира се, че не. Просто ще си побъбрим. Точно така, сър, насам. Настанете се удобно.

ГЛАВА 28

Дравивян го въведе в просторна стая с орехова ламперия. Лакираните мебели от тежко черно дърво бяха покрити с изящна дърворезба. Високото правоъгълно писалище изглеждаше старинно. Едната стена беше изцяло покрита с тежък гоблен. Избелелите му краски обрисоваха средновековна ловна сцена.

— Харесва ли ви? — запита Дравивян. — Цялата мебелировка е дело на моето семейство. Жена ми изкопира гоблена от оригинала в музея „Метрополитен“. Двамата ми сина помагаха в изработката на мебелите. Искаха нещо старинно в испански дух, но по-удобно от обичайните древни предмети. Постигнахме го с лека промяна на очертанията. Моят личен принос не бие на очи. Специалист съм по музика от бароковия период.

— И по полицейско дело — подхвърли Барънт.

— Да, и по него. — Дравивян му обърна гръб и замислено се вгледа в гоблена. — За полицията ще говорим като му дойде времето. Кажете ми най-напред какво мислите за тази стая?

— Много е красива — отговори Барънт.

— Да. И?

— Ами... не мога да преценя.

— Трябва да прецените — настоя Дравивян. — В тази стая виждате миниатюрно копие на земната цивилизация. Кажете какво мислите за нея?

— Струва ми се безжизнена — каза Барънт.

Дравивян обърна глава към него и се усмихна.

— Да, думата е подходяща. Навярно би било по-точно да се каже самодоволна. Това е стая с висок статус, Барънт. Много творчество е било вложено в артистичното усъвършенствуване на древните първообрази. Моето семейство претвори късче от испанското минало, както други претворяват късчета от миналото на маите, древните американци или полинезийци. И все пак вградената пустота бие на очи. Година след година автоматизирани фабрики произвеждат за нас

едни и същи стоки. Тъй като всички ги имат, налага се да усъвършенствуваме фабричния продукт, да го бродираме, да се самоизразяваме и да показваме ранга си чрез него. Такава е Земята, Барънт. Нашата енергия и сръчност се насочват към дълбоко упадъчни цели. Покриваме с резба старинни мебели, тревожим се за ранг и статус, а междувременно границите на далечните планети остават неизследвани и непокорени. Отдавна престанахме да се стремим към космоса. Стабилността винаги носи опасност от застой и ние не успяхме да избегнем тази опасност. Толкова плътно се сляхме с обществото, че всяка индивидуалност трябваше да се отклони към най-безобидните цели, да се обърне навътре, да се опази от всяко смислено самоизразяване. Мисля, че откакто сте на Земята, успяхте да видите доста примери за това.

— Успях. Но не съм очаквал да го чуя от шефа на Тайната полиция.

— Аз съм необикновен човек — подигравателно се усмихна Дравивян. — А и Тайната полиция е необичайна организация.

— Навярно е много експедитивна. Как узнахте за мен?

— Това всъщност беше съвсем просто. Повечето земни жители още от детство са приучени на грижа за обществената безопасност. Част от общата култура, така да се каже. Почти всички, с които се срещяхте, долавяха, че във вас има нещо много нередно. Бяхте очевидно неуместен, като вълк в овче стадо. Хората го забелязваха и съобщаваха пряко на мен.

— Добре — каза Барънт. — А сега какво?

— Най-напред бих искал да ми разкажете за Омега.

Барънт разказа на полицейския шеф за живота си на затворническата планета. Дравивян кимаше и по устните му играеше едва доловима усмивка.

— Да, всичко е почти както очаквах — каза той. — На Омега се е случило същото, както в някогашна Америка и Австралия. Разбира се, има и разлики, вие бяхте много по-сигурно откъснати от родния свят. Но във вас е възникнала същата свирепа енергия, същият напор и безмилостност.

— Какво ще правите? — запита Барънт.

Дравивян сви рамене.

— Всъщност няма значение. Предполагам, че бих могъл да ви убия. Но това не ще попречи на вашата група да изпрати от Омега нови разузнавачи или да превземе някой от затворническите кораби. Щом започнат да нанасят удари, жителите на Омега рано или късно ще открият истината.

— Каква истина?

— Вече би трябвало да ви стане ясно — каза Дравивян. — Земята не е воювала от около осемстотин години. Стражевите кораби около Омега са чиста заблуда. Звездолетите са напълно автоматизирани, пригодени за условията отпреди няколко века. С една решителна атака лесно можете да завладеете някой звездолет, после ще се предадат и останалите. И тогава нищо не ще попречи на затворниците да се върнат на Земята, а Земята няма с какво да се сражава срещу тях. Би трябвало да разберете, че това е причината да лишаваме от памет всички осъдени, преди да напуснат планетата. Ако помнеха, уязвимостта на Земята би била болезнено очевидна.

— Щом сте знаели всичко това, защо ръководството ви не е сторило нещо?

— Отначало имахме такива намерения. Но зад намеренията нямаше истинска воля. Предпочитахме да не мислим за лошото. Приемахме, че статуквото ще се запази завинаги. Не искахме да мислим за деня, когато затворниците ще се завърнат на Земята.

— Какво ще предприемете вие и вашата полиция? — запита Барънт.

— И аз съм камуфлаж — отвърна Дравивян — Нямам полиция. Званието „шеф“ е само почетно. Вече цял век Земята не е изпитвала необходимост от полиция.

— Ще изпитате, като си дойдат заточениците от Омега — обеща Барънт.

— Да. Пак ще има престъпност и други сериозни неприятности. Но мисля, че в края на краищата ще образуваме здрава сплав. Вие от Омега носите устрема, амбицията за овладяване на звездите. Мисля, че се нуждаете от известна стабилност и творчески сили, които може да ви предложи Земята. Каквито и да са резултатите, обединението е неизбежно. Ние тук прекалено дълго живяхме като в сън. Ще ни трябват крути мерки, за да се събудим. — Дравивян стана от стола. —

А сега, след като съдбите на Земята и Омега изглеждат решени, мога ли да ви предложа нещо разхладително?

ГЛАВА 29

С помощта на полицейския шеф Барънт се промъкна на кораба, който трябваше да потегли за Омега, и остави там писмо. В него описваше условията на Земята и настояваше за незабавно действие. След като успешно се справи с това, Барънт беше готов за последната си задача — да открие съдията, който го бе осъдил за неизвършено престъпление, и лъжливия доносник, който го бе посочил на съдията. Знаеше, че щом ги намери, ще запълни зеещите празноти в паметта си.

Потегли с нощния експрес за Йънгърстън. Подозрителността, изострена от живота на Омега, не го оставяше на мира. В цялата тази великолепна простота трябваше да има някакво коварство. Може би щеше да го открие в Йънгърстън.

Пристигна призори. На пръв поглед редиците спретнати къщички изглеждаха съвсем като във всеки друг град. Но за Барънт те бяха различни, болезнено познати. Той си *спомняше* този град и за него монотонните къщи имаха индивидуалност и смисъл. Беше се родил и израснал тук, в този град.

Ето магазина на Гротмейр, а отсреща — къщата на Хевънинг, местния шампион по вътрешна украса. Ето дома на Били Хавлок. Били беше най-добрият му приятел. Някога двамата мечтаеха да станат космонавти, дружбата им продължи и след училище... чак до присъдата на Барънт.

Ето и къщата на Ендрю Теркалър. А на другата пресечка — училището, което бе посещавал. Спомняше си уроците. Спомняше си как всеки ден минаваха през вратата, водеща към закритата класна стая. Но все още не можеше да си спомни какво е научил там.

Ето тук, край двата огромни бряста, бе станало убийството. Барънт закрачи натам и си припомни всичко. Тогава се прибираше у дома. От края на улицата дочу писък. Обърна се и някакъв човек — Илиарди — пробяга покрай него и му подхвърли нещо. Барънт го хвана инстинктивно и откри, че държи забранено оръжие — пистолет.

Още няколко крачки и погледът му попадна върху изкривеното мъртво лице на Ендрю Теркалър.

Какво стана после? Смут. Паника. Чувството, че някой го гледа как стои над трупа с оръжие в ръка. Там, в края на улицата, беше убежището.

Той тръгна към него и разбра какво е — кабинка на робот изповедник.

Барънт влезе в кабинката. Вътре беше тясно и из въздуха се носеше лек мирис на тамян. Имаше само един стол. Срещу него — сложно, ярко осветено табло.

— Добро утро, Уил — изрече таблото.

Чувайки тихия машинен глас, Барънт усети как изведнъж го облива вълна от безпомощност. Сега си го спомняше. Този безстрастен глас знаеше всичко, разбираше всичко и не прощаваше нищо. Някога този изкусно създаден глас му заговори, изслуша го и накрая отсъди. В съня си го бе въплътил в образа на съдията човек.

— Помниш ли ме? — запита Барънт.

— Разбира се — отвърна роботът изповедник. — Ти беше от моята енория, преди да заминеш за Омега.

— Ти ме изпрати там.

— За убийство.

— Но аз не го бях извършил! — възкликна Барънт. — Не бях убиец и ти трябва да си го знаел!

— Знаех, естествено — каза роботът. — Но моите права и задължения са строго определени. Аз съдя не по интуиция, а по доказателства. Според закона роботите изповедници трябва да отмерват само тежестта на конкретните доказателства, които им се представят. При наличие на съмнение те са длъжни да осъждат. Всъщност самото наличие при мен на човек, обвинен в убийство, трябваше да се приема като важен довод за вината му.

— Имаше ли доказателства срещу мен?

— Да.

— Кой ги представи?

— Не мога да разкрия името му.

— Длъжен си! — настоя Барънт. — На Земята настават нови времена. Затворниците се завръщат. Знаеше ли това?

— Очаквах го — каза роботът изповедник.

— Трябва да знам името на доносника — каза Барънт.
Той извади иглолъчевия пистолет и пристъпи към таблото.
— Машините не се поддават на принуда — подхвърли роботът.
— Казвай името! — изкрещя Барънт.
— В твой интерес е да мълча. Опасността би била прекалено голяма. Повярвай ми, Уил...

— Името!

— Много добре. Ще намериш доносника на „Мейпъл стрийт“ 35. Но най-сериозно те съветвам да не ходиш там. Ще загинеш. Ти просто не знаеш...

Барънт натисна спусъка и тънкия лъч срязва таблото. Сложната плетеница от проводници се разпаднаше, светлинките примигваха и гаснеха. Накрая всичко помръкна и над таблото се надигнаха тънки ивици сив пушек.

Барънт напусна кабинката. Прибра пистолета в джоба си и закрачи към „Мейпъл стрийт“.

* * *

И по-рано бе идвал тук. Познаваше тази улица, която стръмно се изкачваше по хълма сред дъбове и кленове. Тия улични лампи бяха негови стари приятели, онази пукнатина между паветата беше някогашен ориентир. Ето къщите, натежали от спомени. Те сякаш напрегнато се скланяха към него, като зрители, които чакат последното действие на някаква почти забравена драма.

Спря пред номер 35. Тишината, надвиснала над тази простичка къщичка с бели капаци на прозорците, му се стори зловеща. Той извади пистолета от джоба си в търсене на увереност, която знаеше, че не ще намери никъде. После пристъпи по чистите плочки и побутна входната врата. Тя се отвори. Барънт прекрачи прага.

Различни неясните очертания на лампи и мебели, мътно проблясваща картина на стената, статуетка на абаносов пиедестал. Стиснал здраво пистолета, той мина в съседната стая.

И се изправи пред доносника.

Гледайки лицето на доносника, Барънт си припомняше. Сред бурния потоп на паметта видя себе си, малко момченце, да влиза в

закритата класна стая. Отново чуваше ласкавото бръмчене на апаратите, гледаше как бляскат и примигват красиви светлинки, чуваше шепота на увещаващия механичен глас. Отначало гласът го изпълваше с ужас, онова, което му внушаваше, беше немислимо. После той бавно привикна към него, привикна към всички странни неща, които ставаха в закритата класна стая.

Той се учеше. Машините проникваха към най-дълбоките нива на подсъзнанието. Те преплитаха уроците с основните човешки стремежи, изплитаха гоблен от внушеното поведение и инстинкта за самосъхранение. Преподаваха, после блокираха осъзнатия спомен за уроците, запечатваха го... и спояваха всичко в едно цяло.

На какво го учеха? *За благо на обществото трябва сам да си бъдеш полицай и свидетел. Трябва да поемеш отговорност за всяко престъпление, което допуснеш, че можеш да извършиш.*

Лицето на доносника го гледаше безстрастно. Това бе собственото му лице, отразено в стенното огледало.

Той сам бе донесъл за себе си. През онзи ден, когато стоеше с пистолет в ръка и гледаше мъртвеца, привичните подсъзнателни процеси взеха надмощие. Вечното чувство за вина беше прекалено силно, за да му се противопостави, подобие на вина се превърна в реалност. Той тръгна към кабинката на робота изповедник и там даде пълни и унищожителни доказателства против себе си, обяви се за най-вероятния виновник.

Роботът изповедник издаде задължителната присъда и Барънт напусна кабинката. Добре обучен от закритите уроци, той сам се постави под стража и потегли към най-близкия център за обработка на съзнанието в Трентън. Вече го обхващаше частична амнезия, програмирана и задействувана от онова, което ставаше в закритата стая.

Изкусните андроиди техници в центъра за обработка на съзнанието се постараха да довършат амнезията, да изтрият и последната следа от спомен. Като стандартна предпазна процедура срещу евентуално възстановяване на паметта, те вградиха в подсъзнанието му имитация на престъплението. А правилниците изискваха тази имитация да включва и убеденост в дългата ръка на всемогъщата Земя.

Когато всичко свърши, превърнатият в робот Барънт излезе от центъра, качи се на специалния експрес до затворническият космодрум, качи се на изгнаническият звездолет, влезе в килията и затвори вратата между себе си и света. После заспа, докато отминат пропускателния пункт, където се качваха надзирателите и събуждаха затворниците за пристигането на Омега...

Сега, докато гледаше собственото си лице в огледалото, в съзнанието му изплува последният подсъзнателен урок в класната стая:

Личността не бива в никакъв случай да осъзнава уроците на закритата класна стая. Ако те се разкрият, човешкият организъм трябва незабавно да пристъпи към самоунищожение.

Вече знаеше защо толкова лесно бе покорил Земята — защото всъщност не бе покорил нищо. Земята не се нуждаеше от сили за сигурност, тъй като полицаят и палачът бяха присадени в съзнанието на всеки човек. Под повърхността на кротката и добродушна земна култура се криеше самостоятелна механична цивилизация. Знанието за тази цивилизация се наказваше със смърт.

И тук, в този миг, започна истинското сражение за Земята.

Втълпените схеми за поведение, преплетени с основните жизнени инстинкти, заставиха Барънт да вдигне пистолета и да го насочи към главата си. Ето за какво бе опитал да го предупреди роботът изповедник, ето какво бе провидяла младата мутантка. Помладият Барънт, приучен към абсолютно и сляпо подчинение, трябваше да се самоубие.

По-възрастният Барънт, който бе преживял изпитанията на Омега, се бореше против безразсъдния порив. Един шизофреничен Барънт се сражаваше сам срещу себе си. Двете му половини се бореха да овладеят оръжието, да контролират тялото, да присвоят разсъдъка.

Пистолетът спря на сантиметри от главата му. Дулото трепна. После новият Барънт от Омега, Барънт-2, застави оръжието да се отдръпне.

Победата му бе мимолетна. Уроците от закритата класна стая вече надделяваха и тласкаха Барънт-2 към самоубийствена схватка с неумолимия и копнеещ за смърт Барънт-1.

ГЛАВА 30

Вградените рефлексии грабнаха вкопчените Барънтовци и ги запокитиха през субективното време назад, към ония съдбоносни точки, когато смъртта беше наблизко, когато жизнената тъкан на времето беше разхлабена, когато вече бе възникнала готовност за гибел. Вградените рефлексии заставиха Барънт-2 отново да преживее тези мигове. Но този път към опасността прибавяше пълната си сила и злокачествената половина от неговата личност — кръвожадният доносник Барънт-1.

С меч в ръката Барънт-2 стоеше под ослепителните прожектори сред окървавения пясък на Арена. Беше време за Игрите на Омега. Към него се задаваше саунус, брониран звяр със злобно ухилената физиономия на Барънт-1. Барънт-2 посече опашката на животното и то се превърна в три дребни зверчета, напомнящи плъхове — триподвижки, бързи като невестулки и всяка имаше лицето на Барънт. Той уби две, третата се ухили и ухапа лявата му ръка до костта. Смаза и нея и видя как кръвта на Барънт попива във влажния пясък...

Трима дриплъвци се кикотеха на пейката, а девойката му подаде малък пистолет.

— Успех — каза тя. — Надявам се, че знаете как да го употребите.

Барънт-2 кимна с благодарност и чак сега забеляза, че девойката не е Моера, а провиждащата мутантка, която бе предрекла смъртта му. И все пак той излезе на улицата срещу тримата Хаджии.

Двама от тях бяха непознати с размазани лица. Третият, Барънт-1, прекрачи напред и бързо надигна пистолета си за стрелба. Барънт-2 се хвърли на земята и натисна спусъка на непознатото оръжие. Усети го как потрепера в ръката му и зърна главата и раменете на Хаджи Барънт да почерняват и да се разпадат. Преди да се прицели отново, непреодолима сила изтръгна пистолета от ръката му. Предсмъртният изстрел на Барънт-1 бе огънал края на дулото.

Той отчаяно се метна към пистолета и докато се търкаляше, зърна втория човек, вече с лицето на Барънт-1, да се прицелва внимателно. Барънт-2 усети пареща болка в ръката, вече разкъсана от зъбите на триподвижката. Успя да застреля този Барънт-1 и сред замъгления от болка свят се надигна срещу третия човек, който вече също беше Барънт-1. Ръката му бързо се вцепеняваше, но той намери сили да натисне спусъка...

Ти играеш тяхната игра — каза си Барънт-2. — Смъртният рефлекс ще те изтощи, ще те убие. Трябва да прозреш, да се издигнеш над него. Това не е истина. Всичко става в ума ти...

Но нямаше време за мислене. Намираше се в огромна сводеста кръгла зала с каменни стени в подземията на Съдебното управление. Предстоеше му Божии съд. По пода към него се търкаляше лъскава черна машина с формата на полукълбо, високо почти до гърдите му. Тя приближи към него и в причудливата игра на червени, зелени и кехлибарени светлинки той различи омразното лице на Барънт-1.

Сега неговият враг бе възприел върховната си форма — неизменното машинно съзнание, фалшиво и стилизирано като лъжовните сънища на Земята. Машината Барънт-1 изхвърли напред гъвкаво пипало с бяла мигаща светлина на върха. Докато приближаваше, пипалото се прибра и вместо него изникна шарнирна метална ръка с остър нож на края. Барънт-2 отскочи и чу как острието изскърца по камъка.

Не е както го мислиш — каза си Барънт-2. — Това не е машина и ти не си на Омега. Просто се биеш срещу собствената си половина и това не е нищо друго, освен смъртоносна илюзия.

Ала не можеше да повярва. Машината Барънт пак се задаваше и сега по металната ѝ черупка лъщеше гнусно зеленикаво вещество, което Барънт-2 разпозна веднага — контактна отрова. Хвърли се в отчаян бяг, като опитваше да се спаси от гибелното докосване.

Не е гибелно — каза си той.

По металната повърхност потече неутрализатор, който изчисти отровата. Машината се засили да го размаже по стената. Барънт-2 вяло се опита да я избути настрана. Тя се стовари върху него със зашеметяваща мощ и той чу как ребрата му се пропукват.

Не е истина! Ти позволяваш на вградения рефлекс да те тласне към смъртта! Не си на Омега! Ти си на Земята, в собствения си дом

пред огледалото!

Но болката беше истинска и металната ръка с боздугана изглеждаше истинска, когато се стовари върху рамото му. Олюлявайки се, Барънт-2 отскочи.

Изпитваше ужас — не от смъртта, а от това, че ще умре прекалено рано, преди да съобщи на хората от Омега за тази върховна опасност, вградена в собствените им мозъци. Нямаше кой друг да предупреди за катастрофата, готова да порази всеки човек, щом възстанови личните си спомени за Земята. Доколкото знаеше, никой не бе оцелял след подобно преживяване. Ако той можеше да оцелее, значи бяха възможни контрамерки, контрарефлекси.

Надигна се на крака. Още от детство бе приучен на отговорност пред обществото и сега помисли тъкмо за нея. Не можеше да си позволи да умре, когато знанията му бяха жизненоважни за Омега.

Това не е истинска машина.

Повтаряше си го, докато машината Барънт-1 правеше завой, набираше скорост и се нахвърляше върху него от отсрещния край на залата. Застави се да прозре през машината, да види търпеливите монотонни уроци на класната стая, която бе създала това чудовище в съзнанието му.

Това не е истинска машина.

Повярва го...

И стовари юмрук върху омразното лице, отразено в метала.

За миг го прониза зашеметяваща болка, сетне изгуби съзнание. Когато се свести, беше сам у дома, на Земята. Ръката и рамото го боляха, като че имаше и няколко счупени ребра. На лявата му китка личаха следи от зъбите на триподвижката.

Но с раздраната и кървяща десница бе счупил огледалото. Бе го разбил на късчета заедно с Барънт-1 — окончателно и завинаги.

Източник: <http://bezmonitor.com> (през <http://sfbg.us>)

Издание:

Корпорация „Безсмъртие“. Цивилизация на статуса. 1992. Изд. Отечество, София. Биб. Съвременна световна фантастика. Научнофантастични романи. Превод: от англ. Любомир НИКОЛОВ [Immortality Inc. (1959); The Status Civilization (1960), Robert SNECKLEY]. Предговор: Иронията на фантаста, Миглена НИКОЛЧИНА — с.5–6. Художник: Васил МИОВСКИ. Печат: ДФ Балканпрес, София. Формат: 16/60/90. Печатни коли: 14. Офс. изд. Тираж: 10 067 бр. Страници: 224. Цена: 23.00 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.